

Občanské právo

- Všeobecně
- Právní principy a zásady soukromého práva
- Skutečnost v právním smyslu
- Výklad soukromého práva
- Přirozené právo osobnostní a jeho státní ochrana
- Právo dědické
- Závazky z kvazideliktů
- Právo právnických osob
- Příloha 1: Test poměrnosti cíle a prostředku
- Příloha 2: Test přiměřenosti zadostiučinění
za nemajetkovou újmu
- Příloha 3: Struktura akademického eseje

OBČANSKÉ PRÁVO

VŠEOBECNĚ

*Snímky slouží k orientaci posluchačů přednášek
a k činění si poznámek.
Nenahrazují přednášky, učebnice ani cvičebnice.*

verze 2.2 (2008)

© Ivo Telec, 2005

*„Nezáleží tak na právu samém, ale na duchu,
kterým ho necháme proniknouti.“*

*Bobuř Tomsa, O filosofické výchově právníka.
čsp. Bratislava, 1, 1927, s. 399.*

OBČANSKÉ PRÁVO

Ivo Telec

TEMATICKÝ OBSAH

1. smysl, účel a pilíře soukromého práva
2. civilistika
3. přirozené základy soukromého práva
4. dějiny, přítomnost a budoucnost
5. globalizace a evropeizace
6. právní povaha soukromého práva
7. mravní a ústavní základy
8. prameny
9. ochrana subjektivního soukromého práva

1. ČÁST

SMYSL SOUKROMÉHO PRÁVA, JEHO PILÍŘE A CIVILISTIKA

?

- ✓ CO JE SOUKROMÉ PRÁVO?
- ✓ CO JE OBČANSKÉ PRÁVO?

1. Subjektivní obecné soukromé právo,
(oprávnění), jež vyplývá z právního řádu
(**subjektivní** právně pojmový význam)
např. právo vlastnické
2. Soukromoprávní část právního řádu
(**objektivní** právně pojmový význam)

- **Část právního řádu, jež:**
 - 1. **uznává vrozená subjektivní lidská práva**
např. osobnostní právo na život
 - 2. **přikazuje, zakazuje nebo dovoluje lidské chování při:**
 - a. **výkonu** vrozených přirozených práv
např. při udělování svolení k zásahu
 - b. **ochraně** vrozených přirozených práv
 - c. **přiznávání nabyvatelných práv**, jejich výkonu nebo ochraně

DRUHY SUBJEKTIVNÍCH SOUKROMÝCH PRÁV

1. **osobní právo statusové**; *srv. zletilost, svéprávnost, manželství aj. osobní stav*
2. **jiná osobní práva**; *např. právo osobnostní*
3. **majetková práva**; *např. právo dědické*
 1. práva **absolutní**; *např. právo vlastnické*
 2. práva **relativní**; *právo závazkové*

PŘIROZENÝ SMYSL SOUKROMÉHO PRÁVA

- ✓ Udržování **přirozené rovnováhy**
v soukromých poměrech a jejich
vyrovnávání
srv. nájemné a hodnotu užívání bytu
- ✓ Východiskem **přirozené zákony**
rovnováhy a vyrovnání braní a dávání,
působící ve Vesmíru, přírodě a mezi lidmi

ÚČEL SOUKROMÉHO PRÁVA

- **Všeobecně sdílené dobro právního bezpečí soukromých poměrů lidí a právnických osob, a to stanovením:**
 1. způsobu **výkonu a ochrany** přirozených lidských práv, *např. práva osobnostního*
 2. způsobu **nabývání, výkonu a ochrany** soukromých práv
 3. soukromoprávní **odpovědnosti** za ohrožení nebo porušení přirozených aj. práv

CO CHRÁNÍ SOUKROMOPRÁVNÍ ŘÁD?

1. **subjektivní soukromé právo** (oprávnění)
2. **soukromý zájem**, je-li právně kvalifikovaný (oprávněný, právní, právem chráněný): srv. § 1 o. s. ř.
 - a. podložený právem (✗ pouhá zvědavost):
 - i. právním jednáním (úkonem), *např. nájemní smlouvou*
 - ii. právním rozhodnutím, *např. soudu*
 - iii. zákonem, *např. o. z.*
 - b. naléhavý, *např. na určení práva, jež je ohroženo*
3. **pokojný stav**, *např. noční klid* § 5 o. z.

JAK CHRÁNÍ SOUKROMOPRÁVNÍ ŘÁD?

- **Vybavením práva nárokem**
= vymahatelností (žalovatelností) práva

- **Poskytnutím ochrany:**
 1. soudem
 2. rozhodčím soudem či rozhodcem,
je-li tak vůlí stran majetkového sporu
 3. výjimečně správním úřadem, *např. ČTÚ*

SOUKROMÉ POMĚRY

1. osobní nebo majetkové všeobecné (občanské)
2. tvůrčí 🎵
3. hospodářské vč. soutěžních
4. obchodní
5. pracovní ⚙️ aj., např. pojistné

1. **osobní stav** (status), *např. manželství*
2. **jiné soukromé poměry**, *např. závazky*

ÚČEL A OBSAH SOUKROMOPRÁVNÍ NORMY

Např. § 39 o. z.

- Legislativně politický **účel** právní normy
- **Obsah** právní normy (příkaz, zákaz nebo dovolení)

Pravidlo zachování účelu práva

Je-li porušen obsah právní normy,
přičemž účel z ní vyplývající je zachován,
je **rozhodné zachování účelu za předpokladu**,
že porušení obsahu **nezpůsobuje** újmu
nebo **neohrožuje** veřejný pořádek.

STRUKTURA PRÁVNÍ NORMY

- **Dvojčlenná struktura**
 1. **skutková podstata** (hypotéza, antecedent)
podmiňující část, *např. poškození zdraví*
 2. **právní důsledek** naplnění skutkové podstaty
(sankce, účinek, konsekvent)
podmíněná část, *např. závazek nahradit škodu na zdraví*
- ➡ **implicitní zásada** *neminem leadere*

PILÍŘE SOUKROMÉHO PRÁVA

- **Základní právní instituce**
 1. ochrana osobnosti a rodiny
vč. osobního stavu
 2. vlastnictví
 3. závazky
 4. odpovědnost za delikty

■ Římskoprávní význam

1. *personae* (osoby)
2. *res* (věci)
3. *actiones* (žaloby)

Gaius: Institutiones
2. stol. po Kr.

IUS CIVILE

- **Základ římského práva**
právní instituce vlastnictví, držby, dědictví,
kupní smlouvy, daru, nájmu aj.
6. stol. *Corpus iuris civilis*
- **Převzetí římského práva**
12. - 16. stol. západní a střední Evropa
- **Právně dějepisný a pojmově propedeutický
význam římského práva**

PŘEVAŽUJÍCÍ EVROPSKÁ TRADICE

1. židovsko-křesťanské náboženství
2. klasická řecká filozofie
 - ↳ staroegyptská filozofie
3. římské právo

PRÁVOVĚDNÉ ZÁKLADY SOUKROMÉHO PRÁVA

- Právní věda
orientace účeloslovně-hodnotová
- ✓ Teorie “The One Right Answer“
- Otevřené právní pojmy ⇒
generální klausule **dotvářené** soudcovským aj.
používáním v konkrétních případech

CIVILISTIKA

■ Význam

1. obecná nauka právní
2. jedna ze zvláštních částí (odvětví) právní vědy = věda občanského práva

PRÁVNÍ VĚDA A CIVILISTIKA

■ Právní věda - obecná část

1. právní **metodologie**
2. teorie **tvorby práva**
3. právní **hermeneutika** (umění výkladu práva)
4. teorie právní **argumentace**

■ Právní věda - zvláštní část

1. privatistika
2. publicistika
3. konstitucionalistika
4. internacionalistika
5. **civilistika = věda občanského práva**
6. komercionalistika
7. právní romanistika
8. kanonistika aj.

KOMENTÁŘ

K ČESKOSLOVENSKÉMU OBECNÉMU ZÁKONÍKU OBČANSKÉMU A OBČANSKÉ PRÁVO PLATNÉ NA SLOVENSKU A V PODKARPATSKÉ RUSI.

Zpracovali a uspořádali:

UNIVERSITNÍ PROFESOR
Dr FRANTIŠEK ROUČEK

UNIVERSITNÍ PROFESOR
Dr JAROMÍR SEDLÁČEK

a kruh spolupracovníků:

univ. prof. Dr BEDŘICH ANDRES, univ. prof. Dr BOHUMIL BAXA,
univ. prof. Dr FRANTIŠEK ČÁDA, docent Dr KAREL GERLICH,
univ. prof. Dr K. HERMANN-OTAVSKÝ, univ. prof. Dr VÁCLAV HORA,
univ. prof. Dr JAN KRČMÁŘ, docent Dr VLADIMÍR KUBES,
docent Dr ZDENEK NEUBAUER, univ. prof. Dr AUG. RÁTH,
univ. prof. Dr RUDOLF RAUSCHER, univ. prof. Dr EMIL SVOBODA,
univ. prof. Dr FRANTIŠEK ŠTAJGR, univ. prof. Dr FRANTIŠEK WEYR.

Judikatura zpracovali a uspořádali:

ANTONÍN HARTMANN,
odborový přednosta ministerstva spravedlnosti v. v.

KAREL SCHROTZ,
odborový přednosta ministerstva unifikač.

*Právo platné na Slovensku a Podkarpatské Rusi převzato
zejména z druhého vydání Náštinu soukrom. práva, který
zpracovali podle díla univ. prof. Dr. E. Szladitse:*

Doc. JUDr VLADIMÍR FAJNOR,
první prezident nejvyššího soudu.

JUDr ADOLF ZÁTURECKÝ,
senátní prezident nejvyššího soudu.

Díl první.
(§§ 1 až 284.)

PRAHA 1935.

NÁKLADEM PRÁVNICKÉHO KNIHKUPECTVÍ A NAKLADATELSTVÍ V. LINHART
V PRAZE.

2004.

II bca

II 6430

KOMENTÁŘ
K ČSL OBEČNEMU
ZÁKONÍKU
OBČANSKÉMU

A OBČANSKÉ PRÁVO
NA SLOVENSKU
A V PODKARPATSKÉ RUSI

DR. PROUČEK - DR. J. SEDLÁČEK

DÍL I.
§§ 1-284

CODEx
Bohemia

KOMENTÁŘ
K ČSL OBEČNEMU
ZÁKONÍKU
OBČANSKÉMU

A OBČANSKÉ PRÁVO
NA SLOVENSKU
A V PODKARPATSKÉ RUSI

DR. PROUČEK - DR. J. SEDLÁČEK

DÍL II.
§§ 285-530

CODEx
Bohemia

KOMENTÁŘ
K ČSL OBEČNEMU
ZÁKONÍKU
OBČANSKÉMU

A OBČANSKÉ PRÁVO
NA SLOVENSKU
A V PODKARPATSKÉ RUSI

DR. PROUČEK - DR. J. SEDLÁČEK

DÍL III.
§§ 531-680

CODEx
Bohemia

KOMENTÁŘ
K ČSL OBEČNEMU
ZÁKONÍKU
OBČANSKÉMU

A OBČANSKÉ PRÁVO
NA SLOVENSKU
A V PODKARPATSKÉ RUSI

DR. PROUČEK - DR. J. SEDLÁČEK

DÍL IV.
§§ 681-1089

CODEx
Bohemia

KOMENTÁŘ
K ČSL OBEČNEMU
ZÁKONÍKU
OBČANSKÉMU

A OBČANSKÉ PRÁVO
NA SLOVENSKU
A V PODKARPATSKÉ RUSI

DR. PROUČEK - DR. J. SEDLÁČEK

DÍL V.
§§ 1090-1289

CODEx
Bohemia

KOMENTÁŘ
K ČSL OBEČNEMU
ZÁKONÍKU
OBČANSKÉMU

A OBČANSKÉ PRÁVO
NA SLOVENSKU
A V PODKARPATSKÉ RUSI

DÍL VI.
§§ 1290-1489

CODEx
Bohemia

31
Chc. v. souč. v. 1
Dr. h. Bednář
PUBLIKACÍ VŠEHRDU ČÍSLO 76.

OBČANSKÉ PRÁVO.

ČÁST VŠEOBECNÁ.

NAPSAL

UNIV. PROF. Dr. EMANUEL TILSCH.

K TŘETÍMU VYDÁNÍ ZPRACOVAL

UNIV. PROF. Dr. EMIL SVOBODA.

1925.

NÁKLADEM SPOLKU ČESKOSLOVENSKÝCH PRÁVNÍKŮ „VŠEHRD“.
KNIHTISKÁRNA TYPUS PRAHA-SMÍCHOV.

Knihovna univ. prof.
Dr. KARLA LAŠTOVKY

PUBLIKACÍ VŠEHRDU Č. 125.

22-C-185

PROF. Dr. JAN KRČMÁŘ:

PRÁVO OBČANSKÉ.

I.

VÝKLADY ÚVODNÍ A ČÁST VŠEOBECNÁ.

III. DOPLNĚNÉ VYDÁNÍ.

NEJNOVĚJŠÍM ZÁKONODÁRSTVÍM A JUDIKATUROU DOPLNIL
PROF. Dr. BEDŘICH ANDRES.

VEŠKERÁ PRÁVA VYHRAŽENA.

SEMI-ATOL
Judicial

KNIHOVNA
Právnická

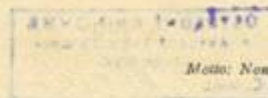
PRAHA 1936.

NÁKLADEM SPOLKU ČESKOSLOVENSKÝCH PRÁVNÍKŮ „VŠEHRD“.
KNIHTISKÁRNA „TYPUS“ PRAHA-SMÍCHOV.

22-B-10

Prof. Dr. STANISLAV DNISTRJANSKY:

ZÁKLADY MODERNÍHO PRÁVA SOUKROMÉHO

Motto: Non multa sed multum

I. díl 6

511-I

V PRAZE
NÁKLADEM ČESKÉ AKADEMIE VĚD A UMĚNÍ
1928

8446/
7

A

VĚDECKÁ SOUSTAVA SOUKROMÉHO PRÁVA

- **Obecné soukromé právo** (právo občanské)
(droit civil, das Zivilrecht, das bürgerliches Recht); ius generale
- **Zvláštní soukromá práva** s předností úpravy
 1. právo obchodní
 2. právo cenných papírů
 3. právo pracovní ✕
 4. práva duševního vlastnictví ®
- **Právo soukromé mezinárodní**

*„(...) práva k duševnímu vlastnictví
jsou práva soukromá;“*

preamble

*Dohody o obchodních aspektech práv k duševnímu
vlastnictví (TRIPS, 1994), (č. 191/95 Sb.)*

SOUSTAVA PRÁVA OBČANSKÉHO

- **Přirozené zásady právní**
- **Osobní práva osobního stavu** (statusová práva)
 - a. lidí
 - b. právnických osob
- **Právní ochrana přirozeného osobnostního práva**
- **Právo rodinné**
- **Majetková práva absolutní** (věcná práva, právo dědické)
- **Majetková práva relativní** (závazková)
- **Právo deliktní**

PRÁVOVĚDNÉ METODY TVORBY SOUKROMÉHO PRÁVA

- **Zákonodárné (legislativně technické) metody**
 1. metoda souladu s **přírozenými** právy
 2. metoda **ústavní konformity**
 3. metoda **rovnosti** v soukromých právech
 4. metoda **mezinárodní a komunitární konformity**
 5. metoda **vyšší abstrakce**; *např. generální klausule*
 6. metoda **kasuistická**; *např. zvláštní skutkové podstaty*
 7. metoda **konvenčních** pravidel; *např. Legislativní pravidla vlády právní formou usnesení vlády*

DIDAKTIKA OBČANSKÉHO PRÁVA

1. metoda řešení **modelových** situací,
řešení fiktivního případu (*moot*)
2. metoda **případových studií**,
řešení skutečného případu (*case study*)
3. právně **klinická** metoda
4. metoda procesní **simulace** (právnícké
divadlo), (*moot court*)
5. metoda odborných **stáží**
6. metoda právně **tvůrčího psaní**
7. doktrinárně **paměťová** metoda

EXKURS O PŘIROZENÝCH ZÁKLADECH SOUKROMÉHO PRÁVA

ČLOVĚK V PROSTŘEDÍ

■ Jedinec

1. součást životního prostředí

= pojetí přirozené, odpovědně svobodné

2. prvek struktury společenských vztahů

vč. jejich právní formy čili právních vztahů

vč. občanskoprávních vztahů

= pojetí sociálně filozofické nebo sociologické

vč. teorie socialistického občanského práva

s apriorně nadřazeným „zájmem společnosti“

nad odpovědnou svobodou jedince ☹

PARADIGMA PRÁVA

■ Filozoficko antropologické

= přirozená důstojnost osobnosti spojená
s přirozenými lidskými právy, zákonitostmi
světa a se silovým působením Vyšší moci
sub specie aeternitatis

■ Sociálně filozofické nebo sociologické

= vyrovnávání poměrů a zájmů

= relativizovaný právní poměr stran

MOC

- **Síla, vůle**

Vyšší moc

subjektivní právo **přirozené**

soukromá moc

subjektivní právo
soukromé

veřejná moc

subjektivní právo
veřejné

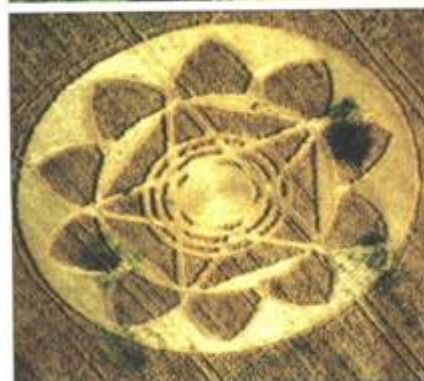
VYŠŠÍ MOC

- **Zdroj silového působení ve světě,
nezávislý na politické či jiné lidské vůli**

„ať chceme, nebo nechceme“

Vyšší moc **X** nižší moc (lidská moc)

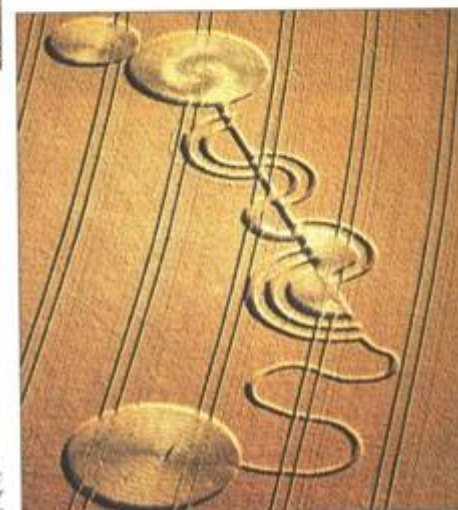
- **Zvláštní pojmový význam v závazkovém právu**
= **nepředvídatelná a neodvratitelná okolnost,**
např. živelní pohroma ➔ **zánik závazku**
pro následnou nemožnost plnění (*vis maior*)

„Bythornský zážrak“, poslední a nejpůsobivější piktogram roku 1993

Poslední piktogram roku 1994: obrovská pavučina, jež se objevila 15. srpna těsně vedle pravěkého kamenného kruhu v Avebury (foto: Steve Patterson)

Červenec 1994:
„vřetená“, Andover
v Hantschiru

„Trefoil“ (Trojlístek). Goodworth Clatford, Hampshire. 10. květen 1998. Prstenec o průměru asi 148 stop (42 m) s třemi kruhy překrývajícími prstenec v úhlu cca 120°. Kolem kruhů jsou tři vnější srdcovité polokruhy. Řepka.

„Broach 2“ (Brož 2). Windmill Hill, Butser, Hampshire. 10. červenec 1998. Průměr cca 200 stop (61 m). Složitá čtyřúhelníková formace. Ječmen.

„Seven-side Circular Saw“ (Sedmizubá kotoučová pila). Danebury Hill, Hampshire. 8. červenec 1998. Průměr cca 130 stop (39 m). Pšenice.

„Thought Bubble and Broach“ (Myšlenková bublina a brož). Danebury, Hampshire. 2. srpen 1998. Průměr cca 60 stop (18 m). Pšenice.

Tři formace. Danebury Hill, Hampshire. 2. srpen 1998.

„Sting Ray“ (Rejnok). Beckhampton, Wiltshire. 21. červenec 1998. Délka cca 450 stop (136 m). Pšenice.

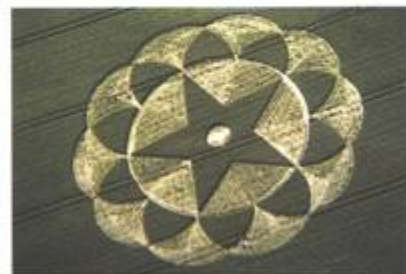

Srpky měsíce v Danebury, Hampshire. 2. srpen 1998. Průměr cca 75 stop (23 m).

„Handkerchief with centre“ (Kapesník se středem). West Stowell, Wiltshire. 9. srpen 1998. Průměr cca 500 stop (152 m). Pšenice.

„Thought Bubbles“ (Myšlenkové bubliny). Newton St Loe, Avon. 17. květen 1998. Délka cca 300 stop (91 m). Ječmen.

„Mandala“. Avebury Trusloe, Wiltshire. 20. červen 1998. Průměr cca 200 stop (61 m). Pšenice.

PRÁVO

- **Objektivní přirozený řád veškerenstva**
(physis)
- **Lidskou vůlí společensky (pozemsky)**
stanovené nebo uznané pravidlo chování
(thesis)

PŘIROZENÉ ZÁKLADY SOUKROMÉHO PRÁVA

- **Platnost přirozených práv**
 - ✓ **uznání neporušitelnosti** přirozených práv člověka; preamb. LZPS
 - ✓ **slib** ústavního soudce **chránit** neporušitelnost přirozených práv; čl. 85/2 Ú
- **Důsledky pro právo podústavní**
 - ☞ důkaz logický a právně rétorický

VYHLADOVI PŘIROZENÉHO
PRÁVA

W h l a d o w é Přirozeného Práva

sebrání

Antonina S. Pawlowského.

ANTONIN S. PAWLOVSKÝ

Dílu theoretického oddělení první.

Wydawatelovým nákladem.

W Praze 1801.

Prostání w České Expedici w Běclawa Kraměch
Kasspara Widemana, Knihkupce.

T-1219

2-D-323 Das
natürliche
Privat-Recht
nach dem
Lehrbuche

F. E. Hofrathes u.
F. Edlen von Zeiller
über dasselbe
von D. Franz Egger,

N. Oe. Regierungsrathe, referirendem Redacteur
bey der
k. k. Hof-Commission in politischen Geschäften
und
Professor des Natur- und Criminal-Rechts an der Universität
zu Wien.

Wien und Triest

in Grissingers Buchhandlung 1815.

PŘIROZENÝ A PRÁVNÍ ŘÁD

- **Přirozený řád** (na lidské vůli nezávislý)
axiomatická soustava = netřeba dokazovat
např. střídání ročních období
- **Právní řád** (lidskou vůlí stanovený)
např. zák. č. 54/1946 Sb., o letním čase

PŘIROZENÉ A PŘIROZENOPRÁVNÍ

■ Přirozené

= **souladné** s přirozenými světovými zákonitostmi
a s důstojností lidského jedince i druhu

■ Přirozenoprávní

= **právní doktrína**

právně filozofická **myšlenka** (idea)

součást **právní ideologie**

různé myšlenky lišící se zdrojem

přirozených práv nebo jejich poznatelností

PŘIROZENÉ PRÁVO

- **Objektivní pojmový význam**
= přirozené světové zákonitosti (**objektivní řád dějů**) se zdrojem ve **Vyšší moci**, *např. zákon rovnováhy (Gleichgewichtsgesetz)*
- **Subjektivní pojmový význam**
= subjektivní **vrozená** přirozená práva každého člověka obsahově **vyplývající** z přirozených světových zákonitostí (přirozeného práva v objektivním právním smyslu)
např. subjektivní přirozené právo osobnostní

PŘIROZENÉ ZÁKONY

- **Láska** (nikoli nenávist), *Amor vincit omnia (Vergilius)*
kladné „nastavení“, absolutní hodnota
- **Zpětné působení**; příčina a následek
- **Přitažlivost stejnorodosti**, *Simile gaudet simili*
- **Tíha**
- **Rovnováha**; vyrovnání braní a dávání
- **Pohyb**
- **Vznik, růst a rozklad**; koloběh
aj.

- **Přirozené právo svobodného rozhodování člověka i lidstva**
 - zákonitost vzníkání a růstu
srv. rozhodnutí rodičů o početí dítěte
srv. privátní autonomii, např. rozhodnutí o zveřejnění díla

KTERÁ SUBJEKTIVNÍ PRÁVA JSOU PŘIROZENÁ?

- **Práva vrozená** (*angeborene Rechte*), § 16 ABGB
ipso facto z povahy osobnosti (ABGB)
 - 1. **přirozené právo osobnostní**
např. *přirozené právo žít*; žijeme bez ohledu na stát, kmen, rod, církev aj. společenské authority
 - 2. **jiná práva přirozené povahy**
- X
- **Práva nabyvatelná** (*erwerbliche Rechte*), § 18 ABGB

PŘÍKLADY MEZINÁRODNÍ

- **Vrozené právo každé lidské bytosti na život**
uznané čl. 6 *Mezinárodního paktu
o občanských a politických právech* (1966),
č. 120/76 Sb.
- **Přirozené právo dítěte † na život**
uznané čl. 6 (1) *Úmluvy o právech dítěte*
(1989), č. 104/91 Sb.

- **Přirozené právo národů užívat plně a svobodně jejich přírodního bohatství a zdrojů** (*inherent right*)
uznané čl. 25 *Mezinárod. paktu o hospodář., sociál. a kultur. právech* (1966); č. 120/1976 Sb.
- **Přirozené právo člena SN na individuální nebo kolektivní sebeobranu**
uznané čl. 51 *Charty SN* (1945); č. 30/47 Sb.

PŘÍKLADY JUDIKATURNÍ

- **Přirozené právo porobeného národa na boj proti okupujícímu agresorovi, včetně odporu branného**
N ÚS č. 55/95 Sb.
- **Přirozené právo společenských organizací a spolků na vrácení majetkových práv**
N ÚS č. 24/97 Sb.

RYS OSTROVID

- **Přirozené právo rysa na existenci v naší přírodě**

MŽP: záchranný program silně ohroženého druhu živočicha rysa ostrovida v České republice (1998)

Zvíře = **živý tvor**

popř. jiná majetková hodnota,
nežli věc nebo majetkové právo (o. z.)

JUDIKATURA: POVAHA PRÁVA AUTORSKÉHO

*„1. Práva autorská se neodvozují od žádného zákonodárství, nýbrž čerpají svůj původ v právu přirozeném, které náleží každému jednotlivci k ochraně a užívání produktů své vlastní činnosti způsobem, který se mu líbí;
zákon netvoří na prospěch autora nižádné právo, nýbrž slouží jen k ochraně a úpravě a modalit výkonu práva již existujícího, a to jednak v zájmu autorově, jednak v zájmu veřejnosti.
A to je právě důsledek takového zásahu ve smyslu omezujícím, že po určité době dílo připadne veřejnosti.*

2. *S výjimkou legislativního omezení má autor literárního nebo uměleckého díla právo zabrániti každému neautorisovanému užívání:*

plnost jeho práv, obvykle shrnutá v právu edičním a výtvarném, existuje vždy nezávisle od zákonodárství a čím více věda přináší nové metody zužitkování, tím většího rozšíření musí být přiznáno ochraně.“

*Rozh. smíšeného odvolacího dvora v Alexandrii z 13. 6. 1946,
Droit d'auteur, 59, s. 130, čes. Soutěž a tvorba, 1947/3, s. 53 – 54.*

USPOŘÁDÁNÍ SUBJEKTIVNÍCH PŘIROZENÝCH PRÁV

- **Nezadatelné nabytí** přirozených práv
- **Nezadatelná existence** přirozených práv
- **Státem upravený výkon** přirozených práv
- **Státem přiznaná ochrana** přirozených práv

POZNÁNÍ SUBJEKTIVNÍCH PŘIROZENÝCH PRÁV

■ Poznání citem

- ✓ právní cit (cit pro dobro a spravedlnost)
vcítění se pomocí **svědomí**,
metoda citové jurisprudence

■ Poznání zdravým rozumem

- ✓ povaha věci (*Natur der Sache*)
- ✓ míra všech věcí a následky věcí

PRÁVNÍ CIT

- **Součást lidské osobnosti (ducha)**
(Rechtsempfinden)
např. cit pro spravedlnost,
cit pro rovnováhu subjektivních práv
a obecných dober (Gleichgewichtsempfindung)

= intuitivní zdroj právních pravd

ZDRAVÝ ROZUM

- *Common sense*
 - = rozumovému poznání nadřazený praktický soud a hodnocení životní situace dle **prožité zkušenosti** (empirie) bez vlivu právně teoretických znalostí
 - = **intuitivní zdroj základních právních pravd**
- **Rozumné očekávání** (*reasonable expectation*)
- **Rozumné uspořádání poměrů**

„Osvícenství je vykročení člověka z jeho samým zaviněné nesvéprávnosti. Nesvéprávnost je neschopnost používat svůj vlastní rozum bez cizího vedení. Tato nesvéprávnost je zaviněna námi samými, když její příčinou není nedostatek rozumu, ale nedostatek rozhodnosti a odvahy používat ho bez cizího vedení. Sapere aude! Měj odvahu používat svůj vlastní rozum!, je tedy heslem osvícenství.“

Immanuel Kant, Odpověď na otázku: Co je to osvícenství?, 1730.

Filos. čas., 41, 1993, č. 3, s. 381. Překl. Loužilův.

2. ČÁST

DĚJINY,
PŘÍTOMNOST,
BUDOUCNOST

SVĚTOVÉ ZÁKONODÁRSTVÍ

ratio scripta

- Prusko: ALR 1794
- Francie: Code civil 1804
- Louisiana: Code civil 1808
- Rakousko: ABGB 1811
- Německo: BGB 1896
- Švýcarsko: ZGB 1907, obligace 1881
- Itálie: C. c. 1942
- Nizozemí: BW 1970 – 1992 (10 knih)
- Québec: C. c. Q. 1991
- Rusko: ГК 1994 – 1995 (2 části)

JINÁ POJETÍ

- **Anglie:** obecné právo (*common law*)
právo ekvity (*law of equity*)
precedenční právo (*case law*)
- **Uhersko vč. Horních Uher:** zvykové
(obyčejové) právo
- **USA:** *restatement of law* (opětovné shrnutí
precedentního práva, kompendium), ALI

SOUKROMOPRÁVNÍ ZEMĚPIS

■ Soukromoprávní soustavy

1. evropská kontinentální
Francie poč. 19. stol.
2. anglo-americká (*common law*)
Anglie poč. 12. stol.
3. islámská

■ Soukromoprávní rodiny (okruhy)

1. románská
2. germánská
3. skandinávská
4. anglo-americká
5. islámská
6. asijská
7. africká, *např. kmenové právo*

DĚJINY

- **Rakousko vč. Čech, Moravy a Slezska**
Codex Theresianus 1766, bez platnosti
Josefinisches Gesetzbuch 1786, jen první díl
ABGB 1811 (cís. pat. č. 946 sb. z. s.)
⇐ 1797 *Westgalizisches Gesetzbuch*
- **Uhersko vč. Horních Uher: obyčejové právo**
- **Československo**
převážně soukromoprávní dualismus 1918 - 1950
Čechy, Morava a Slezsko: o. z. o. (ABGB)
Slovensko: uherské obyčejové právo
1937 vládní návrh čs. sjednocujícího o. z.

22-E-150
Commentar

über das
allgemeine
bürgerliche Gesetzbuch

für die
gesamten
Deutschen Erbländer
der
Österreichischen Monarchie.

Von
Franz Edlen von Zeiller,

Ritter des k. u. k. ungar. St. Stephans-Ordens, k. k.
Hofrathes bey der obersten Justiz-Stelle, Mitglied der
Hof-Commissionen in Geses- und Studien-Sachen,
Director des juridischen Studii und Präses der jurid.
Facultät an der Wiener-Universität.

Erster Band.

Wien und Triest
in Geislingers Verlagsbuchhandlung 1811.

5129-II

■ České překlady ABGB

- 1812 kniha všeobecných zákonů městských
pro všechny německé dědičné země
Mocnářství Rakouského
- 1862 Zákoník obecní, občanský císařství
Rakouského
- 1904 Obecný občanský zákoník rakouský

Tisk **425.**

Vládní návrh

zákona,

kterým se vydává občanský zákoník.

V Praze 1937.

Tiskem Státní tiskárny.

■ Československo 1950 – 1964

o. z. č. 141/50 Sb., přiblížení právu sovětskému ☹

1948 Ústava

1949 zákon o právu rodinném

1950 zákon směnečný a šekový

1953 zákon o právu autorském

1960 Ústava

1963 zákon o rodině

1963 zákon o mezinárodním právu soukromém a procesním

1963 zákoník mezinárodního obchodu

■ Československo 1964 – 1992

o. z. č. 40/64 Sb., úpadek občanského práva ☹

1964 hospodářský zákoník, samostatně

1965 autorský zákon

1965 zákoník práce, samostatně

1969 zákon o odpovědnosti státu za škodu

1982 novela o. z.

← BĚŽNÉ POJMY *v.* O. Z. 1964

- fyzická osoba
- právnická osoba
- soukromé, nebo veřejné právo
- dobrá víra
- dobré mravy
- občan
- socialistická organizace, jiná organizace
- socialistické právo
- -
- zásady socialistického soužití

- veřejný pořádek
- svéprávnost
- věcná práva
- vlastnictví
- *superficies solo cedit*
- zájem společnosti
- způsobilost k právním úkonům
- -
- socialistické společenské vlastnictví, osobní vlastnictví, soukromé vlastnictví, osobní užívání, družstevní užívání pozemku
- -

- zástavní právo
- nájem
- nájemné
- -, omezení převodu nemovitosti
- osobní užívání
- úhrada za užívání bytu, nebytového prostoru aj.

- závazkové právo
- smlouva o dílo
- (smluvní) strana

- služby

- -

- účastník

občanskoprávního
vztahu

- právní poměr
- -
- bezdůvodné obohacení
- obchodní právo
- odkaz
- vydědění
- správce dědictví
- pracovní poměr, nakladatelský poměr
- občanskoprávní, pracovní, rodinný vztah
- neoprávněný majetkový prospěch
- právo mezinárodního obchodu
- -
- -
- -

- duševní vlastnictví
- pozemková kniha, katastr nemovitostí
- nadace
- obchodní společnost
- -
- obec
- notář
- -
- evidence nemovitostí
- -
- akciová společnost, sdružení
- národní podnik
- místní národní výbor
- státní notářství

⇐ VÝCHODISKA O. Z. 1964

- přirozená práva
člověka, lidská práva
- právnost
- republika
- demokracie
- -
- socialistická
zákonnost
- socialistická
republika, lidově
demokratická
republika
- socialistická
demokracie, lidová
demokracie

⇐ SOUVISLOSTI O. Z. 1964

- státní svátek od 1919
28. říjen 1918
- -
- zákon o právu rodinném
(1949)
- zákon o právu autorském
(1953, 2000)
- státní svátek od 1919
28. říjen 1945
Den znárodnění
- zákoník práce
(1965, 2006)
- zákon o rodině
(1963)
- zákon o dílech literárních,
vědeckých a uměleckých
(1965)

- teorie práva
- právní věda
- vědec
- -
- ústavy, semináře
- marxisticko-leninská obecná teorie státu a práva
- vědy o státu a právu
- socialistický vědec (1959 – 1998)
- politická výchova studentů vysokých škol
- katedry

DALŠÍ DĚJINNÝ VÝVOJ

1990 ústavní zrovnoprávnění vlastnických práv ☺

1990 zákon o nájmu a podnájmu nebytových prostor

1990 velká novela hospodářského zákoníku

1990 zákon o vynálezech, průmysl. vzorech a zlepšov. návrzích

1991 Listina základních práv a svobod ☺

1991 zákon o ochraně hospodářské soutěže

1991 velká novela o. z.

1991 obchodní zákoník

1992 zákon o ochraně osobních údajů v informačních systémech

1992 zákon o zápisu věcných práv k nemovitostem

1992 zákon o cenných papírech

1992 federální koncept nového o. z.

1992 slovenská a česká Ústava ☺

PŘÍTOMNOST

■ Česko od 1993

1994 zákon o vlastnictví bytů

1997 zákon o nadacích a nadačních fondech

1998 zákon o odpovědnosti za škodu vadou výrobku

2000 zákon o veřejných dražbách

2000 autorský zákon

2001 zákon o spotřebitelském úvěru

**2002 všeobecná aplikační přednost ratifikovaných
a vyhlášených mezinárodních smluv ☺**

2004 zákon o pojistné smlouvě

2004 platnost práva ES

KROKY K BUDOUCNOSTI

■ Česko

1996 široká koncepce o. z.

2001 věcný záměr o. z.; úzké pojetí

2002 věcný záměr obchodního zákona

2005 pracovní návrh o. z.

2006 zákoník práce ☹

2007 dokončení prací na návrhu o. z.

Ministerstvo spravedlnosti České republiky

NÁVRH OBČANSKÉHO ZÁKONÍKU

(Část první až čtvrtá)

Návrh pracovní komise

Hlavní zpracovatelé:

Prof. Dr. JUDr. Karel Eliáš

Doc. JUDr. Michaela Zuklínová, CSc.

3. ČÁST

GLOBALIZACE A EVROPEIZACE SOUKROMÉHO PRÁVA A OTEVŘENÉ PRÁVNÍ POJMY

COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

European Court of Human Rights
Tribunal de l'Europe

Cour européenne des Droits de l'Homme
Conseil de l'Europe

SROVNÁVACÍ VĚDA SOUKROMÉHO PRÁVA

■ Devíza

Lex multiplex ius unum

■ Cíl

1. **sjednocení** (unifikace) soukromého práva
2. **sladění** (harmonizace) soukromého práva
srv. též rezoluce EP (1989 a násl.)
3. **přiblížení** (aproximace) soukromého práva

SJEDNOCOVÁNÍ SOUKROMÉHO PRÁVA

- **Sjednocování právních norem**
- **Sjednocování judikatury**
- **Sjednocování soukromoprávních doktrín**

- **Společný základní světonázor a všelidské hodnoty**
- **Pojem práva a soukromého práva zvlášť**
- **Teorie pramenů práva**
- **Právní metodologie**
 - a. tvorby práva
 - b. výkladu práva
 - c. používání práva
- **Teorie argumentace**
- **Teorie legitimace práva (ospravedlnění)**

GLOBALIZACE

SOUKROMÉHO PRÁVA

- **Světové sjednocování (unifikace):**
 - 1. **práva občanského**
 - ✓ mezinárodní smlouvy
 - 2. **práva obchodního**
 - ✓ mezinárodní smlouvy
 - ✓ *lex mercatoria* aj. *soft law*; např. zásady mezinárodních obchodních smluv UNIDROIT (1994, 2004)
- **Volba práva u závazků s cizím prvkem**

SVĚTOVÉ NEBO EVROPSKÉ MEZINÁRODNÍ ORGANIZACE

- **Spojené národy (UN) v New Yorku**
 - Výbor pro práva dítěte
 - Komise OSN pro mezinárodní obchodní právo (UNCITRAL)
- **Haagská konference mezinárodního práva soukromého v Haagu**
- **Mezinárodní ústav pro sjednocení soukromého práva (UNIDROIT) v Římě**
- **Rada Evropy (CE) ve Štrasburku**

- **Mezinárodní organizace práce (ILO) v Ženevě**
- **Světová obchodní organizace (WTO) v Ženevě**
- **Světová organizace duševního vlastnictví (WIPO/OMPI) v Ženevě**
- **Evropská patentová organizace (EPO) v Mnichově**
- **Eurasijská patentová organizace (EAPO) v Moskvě aj.**

SVĚTOVÉ MEZINÁRODNÍ SMLOUVY

■ Spojené národy

hard law:

1. *Úmluva o právech dítěte (1989)*

(č. 104/91 Sb.)

2. *Úmluva OSN o smlouvách o mezinárodní koupi zboží (1981)*

(č. 160/91 Sb.)

„PRÁVO NENÍ TEXT“

- **Sjednocování soukromého práva jednotným výkladem:**

1. mezinárodních smluv
2. právních předpisů
3. právních jednání (úkonů)
4. právních rozhodnutí; zejm. judikátů

- **Doktrinární význam světové právní vědy**
 - právní hermeneutika = umění výkladu práva

OTEVŘENÉ PRÁVNÍ POJMY

- Sjednocování soukromého práva používáním otevřených právních pojmů
 - ✓ *open concepts, open textures, např. dobrá víra*
 - ✓ generální klausule např. § 11 o. z.
 - ✓ překonávání odlišností soukromoprávních soustav skrze **společné právní jádro**
např. v EU
- Doktrinární význam světové srovnávací vědy soukromého práva (komparatistiky)

1. **zákonodárství nemá definovat** neurčité právní pojmy, ale ponechat jejich vymezení až na jejich **použití** na konkrétní budoucí případ
2. **judikatura nemá definovat** tyto pojmy, nýbrž je používat na konkrétní nastalý případ
3. **právní doktrína má definovat** tyto pojmy vymezením jejich účelu a obsahu

1. DOBRÁ VÍRA

■ *Bona fides*

stav vlastního upřímného a pevného přesvědčení o subjektivním právu nebo o jednání po právu, pramenícího z objektivně ospravedlnitelných důvodů, kdy člověk nevěděl, neměl vědět nebo nemohl vědět o opaku, s nímž právní řád spojuje právní následky
např. vydržení práva, mala fide závazek vydat i užitky z bezdůvodného obohacení, zápisná překážka známk.

DOVOLÁNÍ SE DOBRÉ VÍRY

- **Soukromoprávní předpoklady**

1. zákonem nezakázané chování
2. dokázané tvrzení subjektivního stavu
dobré víry jeho objektivizací

HLEDISKA

1. fikce rozumného člověka

srv. fikci průměrného spotřebitele či fikci odborníka

2. běžná opatrnost

např. nahlédnutí do katastru nemovitostí

- ☞ věděl nebo vědět měl a mohl,
že není vlastníkem pozemku

srv. koupi zboží od nevlastníka (§ 446 obch. z.)

- **Dobrá víra**
good faith

- **Špatná víra**
bad faith

- **Zlá víra**
(zlý úmysl)

■ **Německo:**

Guter Glaube = subjektivní dobrá víra (stav)
např. držitele věci v to, že mu patří

Treu und Glaube = **zásada dobré víry:**

1. čestnost
2. věrnost
3. předvídatelnost druhou stranou
4. zřetel na zájem druhé strany
5. odůvodněný spoleh na druhou stranu
(*reasonable reliance*)

2. DOBRÉ MRAVY

■ *Boni mores*

způsoby chování bez újmy jinému člověku,
zvířeti nebo přírodě,
s nimiž právní řád spojuje právní následky

*např. negativně překážka platnosti smlouvy
nebo výkonu práva, zápisná překážka
známková*

3. VEŘEJNÁ MORÁLKA

■ *Public morality*

veřejné povědomí o chování,
které není způsobilé veřejně pohoršit,
s nímž právní řád spojuje právní následky

*např. negativně zápisná překážka průmyslově
vzorová*

4. VEŘEJNÝ POŘÁDEK

■ *Ordre public*

stav věcí,
vylučující nebezpečí veřejné poruchy
způsobilé ohrozit kohokoli,
s nímž právní řád spojuje právní následky

*např. negativně zápisná překážka známková;
výhrada v soukromém právu mezinárodním*

ODSTRAŇOVÁNÍ TVRDOSTI

■ Tvrdost (*hardship*) práva soukromého

×

1. kontextualismus podle okolností případu
2. používání otevřených právních pojmů (generální klausule)
3. ústavně konformní výklad
4. *rebus sic stantibus*

smlouva uzavřena za konkrétního stavu s následnou změnou okolností

☛ zánik závazku

§ 50a/3 o. z., 292/5 obch. z.

☛ změna závazku soudem

§ 99 z. r.

■ **Tvrdost zákona práva veřejného**

X

rozhodnutí na základě správního uvážení
v jednotlivé věci

*např. v individuální věci práva sociálního
zabezpečení*

z. č. 187/06 Sb., o nemocn. pojištění, aj.

NOTORIETY

- Skutečnosti **obecně známé**,
které netřeba dokazovat (§ 122 o. s. ř.)
 - a. přírodní, *např. sled ročních období*
 - b. společenské, *např. sled dnů v týdnu*
- **Zásadní nepatřičnost** v právu trestním
 - ☞ *in dubio pro reo*

SJEDNOCOVÁNÍ JUDIKATURY

- **Evropský soud pro lidská práva**
ve Štrasburku
- **Nejvyšší soud v Brně**
 - ✓ stanoviska ke sjednocování rozhodování soudů v civilních věcech ☹
 - ✓ Sb. soud. rozh. a stan.

NEJVYŠŠÍ
SOUD
ČESKÉ
REPUBLIKY

1/2006

ročník
LVIII

Sbírka Soudních Rozhodnutí a Stanovisek

OBSAH:

Rozhodnutí ve věcech trestních

Advokátní tarif	č. 2
Náhrada nákladů za obhajobu	č. 4
Nedovolená výroba a držení omamných a psychotropních látek a jedů	č. 1
Postoupení věci jinému orgánu	č. 6
Právní moc rozhodnutí	č. 6
Rozhodnutí nejvyššího státního zástupce	č. 6
Řízení o stížnosti pro porušení zákona	č. 6
Úmysl nepřímý	č. 3
Úvěrový podvod	č. 5
Zastavení trestního stíhání	č. 6
Zmocněnec poškozeného	č. 2

Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Konkurs	č. 9
Náhrada škody	č. 6
Náhrada škody z pracovního poměru zaměstnavatelem	č. 10
Obchodní společnost	č. 7
Podmínky řízení (způsobilost být účastníkem řízení)	č. 10
Příslušenství pohledávky	č. 5
Směnky	č. 8
Soudní poplatky	č. 1
Vlastnictví (církvní restituce)	č. 4
Výkon rozhodnutí (excindační žaloba)	č. 3
Výkon rozhodnutí (exekuce)	č. 2

- **Soudní rozhodnutí zásadního významu po právní stránce**
 1. **právní otázka zásadního významu (pro věc určující)**
 2. **odpověď na ni má obecný dopad na všechny případy obdobné povahy**

EVROPEIZACE SOUKROMÉHO PRÁVA

■ Rada Evropy

- ✓ mezinárodní smlouvy, *např. Evropská úmluva o právním postavení dětí narozených mimo manželství* (1975), (č. 47/01 Sb. m. s.)
- ✓ doporučení

■ Evropská společenství

- ✓ prvotní zdroj: mezinárodní smlouvy
- ✓ druhotný (odvozený) zdroj:
nařízení, směrnice, rozhodnutí, stanoviska a doporučení

PRÁVO EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

1. **bezprostřední použitelnost práva ES**
2. **aplikační přednost práva ES**
před státním zákonem; srv. čl. 10 Ú
3. **soukromoprávní odpovědnost státu**
za škodu jedinci porušením práva ES
4. **bezprostřední účinek práva ES**
v **soukromých** i veřejných poměrech

- **Sjednocování soukromých práv v ES, *např.***

- ✓ **právo korporační**

1. evropské hospodářské zájmové sdružení (EHZS), (nař. 1985)
2. evropská společnost (SE) a holdingová evropská společnost (nař. 2001)
3. evropská družstevní společnost (nař. 2003)

- ✓ **soukromé právo mezinárodní**

Úmluva o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy (1980), (č. 64/06, 21/07 Sb. m. s.)

■ **Slad'ování soukromých práv v ES**

✓ **právní síla a forma cílové směrnice**

✓ **jednotný trh €**

vč. soukromoprávní ochrany spotřebitele

☛ **vše, co je mimo jednotný trh,
zůstává stranou ES**

IUS COMMUNE EUROPAEM

- **Evropské soukromé právo**
 - ✓ společný referenční rámec
 - ✓ evropský zákoník smluvního práva (ECC)
 - ✓ principy evropského smluvního práva (PECL)
 - ✓ principy evropského deliktního práva (PETL)
 - ✓ principy evropského práva nepříkázaného jednání (PEL Ben. Int.)
 - ✓ principy evropského práva obchodního zastoupení, frančízy a distribučních smluv (PEL CAFDC)

- ✓ principy evropského práva smluv o službách (PEL SC)
- ✓ principy evropského práva koupě (PELS)
- ✓ principy evropského práva zajištění (PEL Pers. Sec.)
- ✓ společné jádro soukromého práva v Evropě
- ✓ evropský občanský zákoník
- ✓ evropské rodinné právo

= **mimostátní (odbornické) právo**
(*soft law*)

Principles of European Law

Study Group on a European Civil Code

Benevolent Intervention in Another's Affairs (PEL Ben. Int.)

prepared by
Christian von Bar

OXFORD

Např.:

<http://www.copecl.org/>

<http://www.sgecc.net/>

4. ČÁST

POVAHA SOUKROMÉHO PRÁVA

SOUKROMÉ PRÁVO

OBJEKTIVNÍ A SUBJEKTIVNÍ

- **Objektivní právo** (*lex, law*)
 - = soukromoprávní řád = část právního řádu
 - = soubor právních norem a právních principů soukromoprávní povahy
- **Subjektivní právo** (oprávnění), (*ius, right*)
 - = míra a způsob **právně možného** chování osob, vyplývajícího z právního řádu a chráněného státním prosazením

PRÁVO SPRAVEDLIVÉ A PRÁVO PŘÍSNÉ

■ Právo spravedlivé, *ius aequum*

1. formální spravedlnost, *aequum*

- ✓ se stejným se nakládá stejně

2. materiální spravedlnost, *bonum*

- ✓ každý případ má být upraven nebo rozhodnut způsobem mu **nejpřiměřenějším**
- ✓ ohled na **okolnosti** případu

■ Právo přísné, *ius strictum*

- ✓ v soukromém právu **výjimkou**;
např. právo směnečné (směnečná přísnost);
přísnost **vyrovnávána** výhodou umoření směnky

SOUKROMOPRÁVNÍ NORMY A SOUKROMOPRÁVNÍ PRINCIPY

- **Právní normy:** platí **výlučně**
příkaz, zákaz, nebo
dovolení;
jedno ruší druhé
- **Právní principy:** platí **souběžně**
dva nebo více; kříží se
a vyvažují se vzájemně, a to:
 1. *secundum et intra legem* = právní normy
 2. *praeter legem* = právně politické podněty
 3. *extra (contra) legem* = *ius non scripta*

- **Poměr právního principu a právní normy**

neplatí

zásada *lex specialis derogat legi generali*

SOUKROMÉ PRÁVO A PROCESNÍ PRÁVO

- **Právo soukromé** = hmotné
 1. právo občanské aj.

- **Procesní právo** = formální
 1. procesní právo civilní (občanské)
 2. procesní právo správní
 3. procesní právo soudně správní
 4. procesní právo trestní aj.

SOUKROMÉ PRÁVO A PROCESNÍ PRÁVO CIVILNÍ

■ Soukromé právo

- ✓ právo občanské, obchodní, pracovní aj.

■ Veřejné právo

- ✓ procesní právo civilní (občanské); o. s. ř.

Není jednotné „*občanské právo hmotné a procesní*“,
nýbrž je **zvlášť** občanské právo (= **soukromé**)
a **zvlášť** procesní právo občanské (= **veřejné**).

X

Je jednotné „*trestní právo hmotné a procesní*“
(= **obojí veřejné**).

POJETÍ SOUKROMÉHO PRÁVA

- **Dualistické** (české, slovenské aj.)
 1. státem **uznaná** (zaručená) vrozená **přirozená** práva osobnostní aj.
 2. státem **daná** (pozitivní) soukromá práva

- **Monistické**
 1. pozitivistické, *např. Gesetzpositivismus* ☹
 2. sociologické, *např. Freirechtschule, marxisticko-leninská obecná teorie státu a práva* ☹

SOUKROMÉ, NEBO VEŘEJNÉ PRÁVO

■ Právní doktríny

- ✓ **teorie mocenská**
s výjimkou veřejnoprávních smluv (subjektů)
- ✓ **teorie subjektů, organická**
- ✓ **teorie zájmová, Ulpianus: „*Publicum est, quod ad statum rei romane spectat, privatum quod ad singulorum utilitatem.*“**

■ Konstantní judikatura zvláštního senátu

*R 276/04 Sb. NSS a násl.,
procesní věci kompetenčních sporů ve správním
soudnictví*

SOUKROMÁ NEBO VEŘEJNÁ MOC

■ Soukromé právo

(ius privatum)

- ✓ **soukromá nadřízenost**
v **soukromých** poměrech
*např. obecně příkazní
nebo zvlášť pracovní
příkazní nadřízenost*
- ✓ výkon **nesvrchované**
soukromé moci
*např. soukromé právo
výpovědi soukromé
smlouvy*

■ Veřejné právo

(ius publicum)

- ✓ **veřejná nadřízenost**
ve **veřejných** poměrech
např. rozkaz
- ✓ výkon **svrchované**
veřejné moci
*např. soudním
rozhodováním o právu*

- ✓ nikdo nemá svrchovanou soukromou moc nad jiným
- ✓ rovný vztah
např. pracovní poměr
- ✓ stát má svrchovanou veřejnou moc nad lidmi a právnickými osobami
- ✓ vrchnostenský poměr
např. služební poměr, procesní vztah soudu a účastníka řízení

PŘÍKLAD 1: KULTURNÍ PAMÁTKA

Soukromé právo vlastnické k domu.

(o. z.)

**Veřejnoprávní prohlášení
stále soukromého domu za kulturní památku
s veřejnoprávním ochranným režimem
za účelem zachování kulturního dědictví.**

z. č. 20/87 Sb., o st. památk. péči

ZWISCHEN
ÖSTERREICH UND MÄHREN.

PŘÍKLAD 2: LOGO[®]

Soukromé právo průmyslově **vlastnické**
k nezapsanému grafickému označení (logu).

Veřejnoprávní kvalifikace
stále soukromého grafického označení (loga)
na základě **veřejnoprávního úkonu** zápisného
úřadu (zápisu označení do **veřejného** rejstříku
ochranných známek)[®]
se **soukromoprávními** účinky
za účelem **zvláštní** soukromoprávní ochrany.

z. č. 441/03 Sb., o ochr. známkách

OCHRANNÉ ZNÁMKY

ÚŘAD PRŮMYSLOVÉHO VLASTNICTVÍ

Poslední aktualizace 20.4.2006 20:08.

Databáze obsahuje pouze platné ochranné známky přihlášené u Úřadu průmyslového vlastnictví.
Databáze obsahující další ochranné známky platné na území ČR (přihlášené u Světové organizace duševního vlastnictví) je zde.

Číslo přihlášky: 6649

Znění ochranné
známky:

PILSNER BIER

Reprodukce:

Číslo zápisu: 111602

Třídy výrobků a služeb: 32

Seznam výrobků a
služeb: (32) pivo.

Obrazové třídy: 1.1, 1.1.8, 1.1.9, 25.1.15, 25.1.17, 27.1, 27.5

Datum podání: 23.04.1859

Datum práva
přednosti: 23.04.1859

Datum zápisu: 23.04.1859

Kolektivní: Ne

Vlastník/Přihlašovatel: Plzeňský Prazdroj, a.s., U Prazdroje 7, Plzeň, 30497, Česká republika

Stav řízení: Zapsaná ochranná známka

Druh: Kombinovaná

Barevná: Ne

Získání rozlišovací

způsobilosti: Ne

UPOZORNĚNÍ

Tento výpis má pouze informativní charakter a údaje pro jeho vytvoření byly získány na síti Internet.

Domníváte-li se, že obsahuje chyby, obraťte se prosím na Úřad průmyslového vlastnictví.

Údaje byly získány na <http://www.upv.cz> dne 21.4.2006 14:58

Nápověda při problémech tisku češtiny

ROVNOST V PŘIROZENÝCH A SOUKROMÝCH PRÁVECH

Každý
je roven v uznání
svého přirozeného osobnostního práva,
v jeho výkonu a ochraně,
jakož i v nabývání
svých soukromých práv
a v jejich výkonu a ochraně.

ROVNOST V SOUKROMÉM PRÁVU

- **Nikdo nemá svrchovanou soukromou moc nad jiným**
- ✓ právní **princip svobodné vůle** v soukromé autonomii
- ✓ **nikomu nelze** vnutit závazek
- ✓ **nikdo nemůže** soukromě vynutit ochranu svého soukromého práva (vyjma svépomocí);
právní princip *nemo iudex in causa sua*
- ✓ slabší člověk je soukromým právem chráněn
- **Zákonodárná metoda (právní technika) soukromoprávně rovného zacházení**

ROVNOVÁHA A VZÁJEMNOST SOUKROMÝCH PRÁV

■ Přirozený zákon rovnováhy

(Gleichgewichtsgesetz, Law of Equilibrium)

■ **Vzájemnost (reciprocita) smluvních plnění**

1. *do ut des,* dávám, abys mi za to něco dal
2. *do ut facias,* dávám, aby za to pro mne něco učinil
3. *facio ut des,* činím něco, abys mi za to něco dal
4. *facio ut facias,* činím něco, abys za to něco učinil
pro mne

SOUKROMOPRÁVNÍ OCHRANA SLABŠÍ STRANY

■ Slabší člověk je soukromým právem chráněn

1. nezletilec, *srv. práva dítěte*
2. nesvéprávný
3. zaměstnanec
4. pacient nebo klient
5. spotřebitel
6. nájemce bytu
7. původce výtvorů, *např. autor* *či vynálezce*
8. menšinový akcionář aj.

ZÁKAZ ZNEUŽITÍ MONOPOLU

- **Monopol**

1. **přírozený**
2. **právní (výhradní koncese)**

- **Smlouva připojovací (adhézní)**

obchodník s elektřinou je **povinen uzavřít** smlouvu o dodávce elektřiny s **každým**, kdo splňuje předpoklady (**legální smluvní přímus**) a zákazník podepisuje **smluvní formulář** předložený monopolistou, jehož obsah **nemůže** měnit

srv. např. energet. z. č. 458/00 Sb.

SVOBODA SOUKROMÝCH POMĚRŮ

Vše dovoleno, co není zakázáno
čl. 2/3 LZPS, čl. 2/4 Ú, § 51, 491/1 o. z.

- **Svoboda vývoje lidské osobnosti**
vč. svobody tvorby
- **Vlastnická svoboda**
 - ✓ vlastnictví zavazuje = zákaz zneužití práva vlastnického na úkor jiného
- **Smluvní svoboda**
 - ✓ volba účelu, obsahu a formy závazku, volba smluvní strany, smluvního typu nebo atypu

SVOBODA VŮLE

Nikdo nesmí být nucen činit, co zákon neukládá

čl. 2/3 LZPS, čl. 2/4 Ú

- **Soukromá (privátní) autonomie**
např. svobodná práce X nucená práce (trest)
- **Ius dispositivum**
každý si svobodně upravuje svá soukromá práva a stát se tomu poddává,
není-li výjimečně vázán:
- **Ius cogens**

JUDIKATURA

(...) Čl. 2 odst. 3 Listiny ... ve své první dimenzi představuje strukturální princip, podle něhož lze státní moc vůči jednotlivci a jeho autonomní sféře (včetně autonomních projevů volných) uplatňovat pouze v případech, kdy jednání jednotlivce porušuje výslovně formulovaný zákaz upravený zákonem.

(...) takový zákaz musí však musí reflektovat toliko požadavek, spočívající v zabránění jednotlivci v zásazích do práv třetích osob a v prosazení veřejného zájmu, je-li legitimní a proporcionální takovému omezení autonomního jednání jednotlivce.

(...) Ve své druhé dimenzi pak působí čl. 2 odst. 3 Listiny jako subjektivní právo jednotlivce na to, aby veřejná moc respektovala autonomní projevy jeho osobnosti, včetně projevů volných, které mají odraz v jeho konkrétním jednání, pokud takové jednání není zákonem výslovně zakázáno. Čl. 2 odst. 3 (...) je pak třeba aplikovat bezprostředně a přímo.

Nál. ÚS z 4. 5. 04 sp. zn. I. ÚS 113/04, nál. č. 63 Sb. n. a usn., sv. 33.

DISPOZITIVNOST SOUKROMOPRÁVNÍCH NOREM

- **Obecné pravidlo dispozitivnosti**
(§ 2/3 o. z.); zákon se **poddává** volnému odchýlení se **s výjimkami**:
 - 1. **výslovný zákaz** odchýlení se od zákona
 - 2. **z povahy zákona vyplývající zákaz** odchýlení se, a to:
 - a. u **práv osobního stavu** (statusových)
 - b. hrozí-li tím **újma** jinému nebo veřejnému pořádku

SOUKROMÉ PRÁVO PODDAJNÉ NEBO DONUCUJÍÍ

1. **soukromé právo poddajné**
čemu?

stát se poddává svobodné vůli lidí
nebo právnických osob

2. **soukromé právo výjimečně donucující**
jak?

stát donucuje zákonem i proti svobodné vůli,
je-li k tomu sdostatek rozumný důvod

SMLUVNÍ PŘÍMUS

- Smluvní přímus *ex lege* nebo *ex contractu*

Příklad:

Zákonná **kontraktační povinnost** uzavřít i **proti své vůli** *např. pojistnou smlouvu* o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou:

- ✓ při výkonu povolání, *např. advokáta*
- ✓ provozem silničního motorového vozidla

= přímus právně **jednat** i proti své vůli v zájmu ochrany **slabšího** (klienta) nebo ochrany **obecného dobra** s **volbou s kým jednat** (volba pojistitele)

5. ČÁST

MRAVNÍ A ÚSTAVNÍ ZÁKLADY

MRAVNÍ ZÁKLADY SOUKROMÉHO PRÁVA

- **Souběh a prolínání mravnosti a právnosti**
- **Zlatá pravidla (*aureae regulae*) soukromého práva:**
 1. **neplatnost** soukromoprávních jednání příčících se dobrým mravům; § 39 o. z.
 - **závazek vydat bezdůvodné obohacení**
z neplatného soukromoprávního jednání; § 451 an. o. z.
 2. **zákaz výkonu** soukromých práv v rozporu s dobrými mravy; § 3 odst. 1 o. z.
 3. **závazek nahradit** škodu úmyslným jednáním proti dobrým mravům; § 424 o. z.

JUDIKATRURA: PROVIZE

„Uplatnění nároku na zprostředkovatelskou odměnu za zprostředkování uměleckého zaměstnání v cizině za stavu, kdy právní předchůdce nárokovatele pouze těžil ze svého někdejšího monopolu zprostředkování umělecké činnosti ve vztahu k cizině, aniž se o získání uměleckého zaměstnání přičinil, je výkonem práva, který je v rozporu s dobrými mravy.“

Rozs. MS v Brně z 22. 5. 1998, čj.: 37 C 251/93-41.

MRAVNÍ SMYSL A SMYSL PRO KRÁSU

- **Mravní smysl**

= schopnost rozeznávat **dobro a zlo**
např. šikanu nájemce bytu pronajímatelem

- **Smysl pro krásu**

= schopnost rozeznávat **krásu**
(soulad a souzvuk) a **ošklivost**
*např. umělecké dílo, vzhled výrobku nebo obalu
výrobku (design) = průmyslový (vkusový) vzor*

SIÈGES DE DESIGNERS DESIGNERS' SEATS

Michele De Lucchi 1983

Eero Arnio 1968

Verner Panton 1960

Scolari, d'Urbino,
Lomazzi & De Pas 1967

Eero Saarinen
1956, 1957

Ludwig Mies
van der Rohe 1929

Harry Bertoia
1952

Achille Castiglioni 1970

Arne Jacobsen 1957

Gerrit Rietvelt
1934

Charles Eames 1956

Danny Lane
1984

Arne Jacobsen 1958

Liisi Beckmann
1966, 1967

J.F. Hardoy,
A. Bonet & J. Kurchen
1938

Hans J. Wegner
1949

Eero Arnio
1965

Gerrit Rietvelt 1917, 1918

Marcel Breuer
1925

Ludwig Mies
van der Rohe 1929

Studio 65 1970

Charles Eames 1949

Aldo Rossi 1990

Gio Ponti 1956

Ernest Race
1950

Hans J. Wegner 1961

Michael Thonet
1959

Ettore Sottsass Junior
1972

Mart Stam
1926

SOUKROMÉ PRÁVO V OBČANSKÉ SPOLEČNOSTI

- **Ústavněprávní pojem občanské společnosti**
 - ✓ Česko založeno na (preamb. Ú):
 1. **úctě k subjektivním lidským právům**
 2. **zásadách občanské společnosti:**
 - ✓ **zásada primátu práva soukromého** nad (převážně donucujícím) právem veřejným, zejm. trestním nebo organizačně technickým (*Privatrechtsgesellschaft*)
 - ✓ **zásada právního státu** (*materieller Rechtsstaat*)
 - ✓ **zásada rovnosti v soukromých aj. právech** aj.

ÚSTAVNÍ ZÁKLADY SOUKROMÉHO PRÁVA

- **Subjektivní veřejná ústavní práva občana**
= státem **zformalizovaná** přirozená práva člověka

- **Přímá působnost v poměrech:**
 1. soukromých; *srv. právo na stávku*
 2. veřejných; *srv. právo na soudní ochranu*

6. ČÁST

PRAMENY

ČESKÉHO OBČANSKÉHO PRÁVA

ZDROJE

- **Ústavněprávní principy**

1. právního státu
2. svrchovanosti zákona

- **Formální prameny právních norem**

1. mezinárodní (mezistátní)
2. nadstátní
3. vnitrostátní

■ Formální prameny vnitrostátní

1. ústavní
2. podústavní, *např. o. z.*
1. zákonné
2. podzákoné, *např. vl. nř., vyhl.*
3. psané (*ius scripta*)
4. nepsané (*ius nonscripta*), *např. zásady spravedlnosti* použitelné jako hmotné právo dle shodné vůle účastníků rozhodčího řízení, dále *srv. nál. ÚS Pl. ÚS 33/97, č. 30/98 Sb.*

PŮSOBNOST SOUKROMOPRÁVNÍCH NOREM

1. věcná
 - a. přímá
 - b. analogická (*per analogiam legis*, § 853 o. z.,
per analogiam iuris, podle zásad práva)
zákon **případ neupravuje**, přičemž **má být právně upraven**,
pročež se použije zákonem upravený **případ obdobný**
2. časová; *srv. např. intertemporální právní normy*
3. územní vč. podpovrchu a nadpovrchu
3. osobní vč. **cizinců dle zásady národního zacházení**;
o. z. **není** zvláštním zákonem soukromého práva
mezinárodního

SOUSTAVA SOUKROMOPRÁVNÍCH ZÁKONŮ

■ Obecnost

🚢 vlajková loď = o. z.
doprovodné lodě = obch. z., a. z., zák. pr. aj.

■ Podpůrnost

nestanoví-li zvláštní zákon jinak, použije se **podpůrně** o. z.

■ Přednost

stanoví-li zvláštní zákon jinak, použije se **přednostně** zvláštní zákon před o. z.

✗ zák. práce ☹

7. ČÁST

OCHRANA

SUBJEKTIVNÍHO SOUKROMÉHO PRÁVA

DRUHY OCHRANY SOUKROMÉHO PRÁVA

- Soudní
- Rozhodčí dle dohody v majetkových sporech
 1. stálý rozhodčí soud
 - i. obecný
 - ii. zvláštní (burzovní)
 2. rozhodce *ad hoc*
 3. finanční arbitr

■ Výjimečně správní

1. Český telekomunikační úřad
2. Energetický regulační úřad
3. Úřad pro ochranu osobních údajů
4. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže
5. Úřad průmyslového vlastnictví

■ Svépomocná

PRÁVNÍ OCHRANA POKOJNÉHO STAVU

■ Mimosoudní pravomoc

§ 5 o. z.

- OÚ obce s rozšířenou působností
ve věci právní ochrany **pokojného stavu**

✗ ochrana subjektivního práva,
*např. práva nájemního, práva
sousedského*

srv. přešupek proti občanskému soužití

PÍSEMNICTVÍ

Rouček, Fr. – Sedláček, Jar. et al.:

Komentář k československému obecnému
zákoníku občanskému a občanské právo
platné na Slovensku a v Podkarpatské Rusi.

1. vyd. Praha: V. Linhart 1935 - 1937, sv. 1 - 6.

2. vyd. Praha: Codex Bohemia 1997 - 1998, sv. 1 - 6.

Gaius, Učebnice práva ve čtyřech knihách. Brno 1999.³

Justiniánske inštitúcie. Bratislava 2000.

Kincl, Dicta et regulae iuris aneb právnické mudrosloví latinské. Praha 1990.

Rebro, Latinské právnické výrazy a výroky. Praha 1999.

*Kadeřávek, Zákon přirozený základem
zákonodárství lidského. Praha 1896.*

*Pawlowský, Výkladové přirozeného práva. Praha
1801.*

Eliáš/Zuklínová, Principy a východiska nového kodexu soukromého práva. Praha 2001.

Dnistrjanský, Základy moderního práva soukromého. Praha 1928.

Hurdík, Dobrá víra. Právník 2007/5. Institucionální pilíře soukromého práva v dynamice vývoje společnosti. Praha 2007.

Jurčová, Európsky občiansky zákonník (ECC). Práv. obz. 2005/6. „The Common Frame of Reference (CFR)“ – perspektívny zdroj na ceste k rekodifikácii občianskeho práva. Práv. obz. 2006/3.

Krčmář, Právo občanské. Výklady úvodní a část všeobecná. Praha 1936.³

Luby, Slovenské všeobecné súkromné právo. Bratislava 1941/1. Výber z diela a myšlienok. Bratislava 1998. Základy všeobecného súkromného práva. Šamorín 2002.³

Sedláček, Občanské právo československé. Všeobecné nauky. Brno 1931.

Svoboda, Ethické a sociální základy práva občanského. Praha. B. r. (1922). Ideové základy občanského práva. Praha 1936.

Švidroň, Hodnotové zakotvenie slovenského občianskeho práva. Práv. obzor 2007/1. Mravné dimenzie občianskeho práva. In: *Hurdík/Fiala/Selucká*, Tradice a inovace v občanském právu. Brno 2007.

Telec, Přirozené základy soukromého práva. Brno (vyjde).

Tilsch, Občanské právo. Část všeobecná. Praha 1925.³

Použité snímky:

Atelier Nouvelles Images, Sièges de designers.

Lombreuil 2000.

Hesemann/Tóthová, Záhadné kruhy v obilí. Praha. B. r.²

Pringleová, Kruhy v obilí. Největší záhada moderní doby.

Praha 2001.

Foto:

Shanzu Beach, Mombasa, Keňa 2007

Sloní ostrov, Siamský záliv, Thajsko 2549 (2006)

Fryšava pod Žákovou horou, Morava, Česko 2006

Libavá, Morava, Česko 2006

Mariánské údolí v Líšni, Brno, Morava, Česko 2007

Shanzu Beach, severně od Mombasy, Keňa 2007

Palác lidských práv, Štrasburk, Alsasko, Francie 2008

Villa Aldobrandini, Unidroit, Kvirinál, Řím, Itálie 2002

Evropský parlament, Brusel, Belgie 2004

Evropský parlament, Štrasburk, Alsasko, Francie 2008

Kačina, Čechy, Česko 2006

Hraniční zámek Hlohovec, Morava, Česko 2007

Korfu (Kerkyra), Řecko 2007

Sovinec, Morava, Česko 2005

OBČANSKÉ PRÁVO

PRÁVNÍ PRINCIPY

A

ZÁSADY SOUKROMÉHO PRÁVA

*Snímky slouží k orientaci posluchačů přednášek
a k činění si poznámek.
Nenahrazují přednášky, učebnice ani cvičebnice.*

verze 1.5 (2008)

© Ivo Telec, 2005

Ius est ars boni et aequi

Publius Iuventilius Celsus, D. 1, 1, 1 pr.

kol. 70 – kol. 140 po Kr.

TEMATICKÝ PŘEHLED

1. účel a soustava
2. životní princip a postoj
3. obecné právní principy
4. zásady soukromého práva
5. zvláštní zásady soukromého práva
6. zásady soukromoprávních institucí

1. ČÁST

VŠEOBECNĚ, PRÁVNÍ PRINCIPY A PRÁVNÍ NORMY

ÚČEL PRÁVNÍCH PRINCIPŮ

1. **bezprostředně normativní s cílem přímo právně upravit lidské chování**
2. **zákonodárně politický a technický**
3. **výkladový**
4. **aplikační vč. právní argumentace**

SOUSTAVA

1. obecné právní principy
přirozené (obecné) zásady právní
2. obecné zásady práva **soukromého**
3. obecné zásady práva **veřejného**
4. zvláštní (**odvětvové**) zásady práva
soukromého
5. zvláštní (**odvětvové**) zásady práva veřejného
6. zásady právních **institucí**

ŽIVOTNÍ PRINCIP

- **Princip vzájemného podporování**
(Prinzip der Stützender Hilfe)
- **Přirozenost lásky** = kladné nastavení světa
 - ✗ rušení zneužitím svobodné vůle

ŽIVOTNÍ POSTOJ

■ Přirozený postoj ke spravedlnosti

- ✓ každodenní zkušenost, zejm. prožitím
- ✓ samozřejmé, bezděčné, vnímání významu věcí a přesvědčení o něm;
„dětsky nevinný“ postoj

■ Právně teoretický postoj

- ✓ cílem *porozumět*, čím věci jsou (zatřídit je)
- ✓ **zproblematizování** přirozeně známého světa
- ✓ **vyvolání právního problému**
- ✓ **rozumové zpochybnění** přirozeného postoje

SPOLEČENSKÉ ŘÁDY

- **Náboženský**; např. náboženské symboly
- **Morální**; srv. morální závazky, morálku právnických povolání
- **Právní**; srv. právní normy a právní principy
- **Hospodářský**; viz pravidla hospodářské soutěže
- **Vědecký**; srv. vědecké zvyklosti
- **Politický**; např. politické symboly nebo politická odpovědnost za politický delikt

PŘÍKAZY PRÁVA

Praecepta iuris sunt haec:

*Honeste vivere,
alterum non laedere,
suum cuique tribuere.*

Domitius Ulpianus, D 1, 1, 10, 1
(170 – 228 po Kr.)

PŘEDPOROZUMĚNÍ

*... každý dobře ví, že smlouvy se mají plnit,
dluhy platit, nikoho neuvádět v omyl,
nepomlouvat ani neokrádat ...*

- **Právní řád jen formalizuje všeobecně známé rady, jak žít bez újmy vlastní nebo bližnímu**
 - ✗ **státně pozitivistická závislost na předpisu na všechno (nadužívání rozumu) ☹**
nebo na pouhém textu předpisu (nepoužívání rozumu) ☹

OBECNÉ PRÁVNÍ PRINCIPY

- **Osvědčené principy právního státu**
= právní principy
preamb. Ú
- **Argumentační důsledky logické nebo právně rétorické pro celý právní řád**

HLEDÁNÍ VÝCHODISKA

strictum ius

×

aequitas

summum ius, summa iniuria

VÝCHODISKA

1. **Povaha věci a míra všech věcí**
(*Natur der Sache*)
2. **Přirozený smysl práva,
podstata a smysl lidských práv**
(*naturalis ratio*)
3. **Spravedlnost**
(*aequitas*)
4. **Logika věci**

ZDROJE

- **Mezinárodní uznání**
čl. 38/1c Statutu Mezinárodního soudního dvora v Haagu (č. 30/47 Sb.)
čl. protokolu k úmluvě
- **Vnitrostátní**
- Např. § z. č. o rozhodčím řízení a výkonu rozhodčích nálezů

POVAHA A CÍL PRÁVNÍCH PRINCIPŮ

- **Axiomatická povaha**

apriorní dobra, všeobecně osvědčené a uznávané, které **netřeba dokazovat (axiomy)**, jimiž se právní řád právního státu nechává ovládat (**vláda práva**); úhelné kameny práva

- **Cíl**

trvalé udržování **obecného právního dobra** (míru) mezi lidmi a vůči přírodě

- **Vnitřní jednota, soudržnost a účelnost práva**

PŘEHLED PRÁVNÍCH PRINCIPŮ

■ Právní ctnosti (právní hodnoty)

1. spravedlnost
2. úcta a uznání zdroje přirozených práv (Vyšší moci)
3. nezadatelnost přirozených práv
4. svoboda vůle
5. osobní odpovědnost
6. nedotknutelnost lidské bytosti
7. rozumnost a rozumné očekávání
8. poměrnost
9. přiměřenost
10. bezpečí a důkazní jistota

11. úcta k právům a svobodám jedince
12. rovnost v právech (právní rovnost)
13. obecné právní dobro
14. dobrá vůle
15. dobrá víra (*bona fides*)
16. dobré mravy (*bonos mores*)
17. dobrá pověst
18. dobrá správa

19. zákon nepůsobí zpětně (*lex retro non agit*)
 20. z bezpráví právo nevznikne (*ius ex iniuria non oritur*)
 21. bezpráví neospravedlňuje bezpráví (*iniuria non excusat iniuriam*)
 22. není trestu bez zákona, není trestného činu bez zákona, aj.
- *In favorem vitae*
 - *In favorem libertatis*

JUDIKATURA

Mezi obecně uznávané právní principy patří v oblasti práva ústavního pravidla počítání času, jak jsou v evropském právním myšlení srozumitelně a smysluplně vymezena od dob římských.

Nál. ÚS, Pl. ÚS 33/97 z 17. 12. 97 ve věci zrušení ustanovení zák. na ochranu zvířat proti týrání.

PRÁVNÍ PRINCIPY A PRÁVNÍ NORMY

- **2 pojmové prvky práva (právního řádu):**
 1. princip (hodnotový význam *prima facie*)
 2. norma
- **Shodnost účelu** ➡ dobro a spravedlnost
- **Jednotný instrumentální význam právního řádu a obou jeho prvků**
 - normy i principy mají být prodchnuty stejným „kmitočtem“, laděny na stejnou strunu

■ Právní normy

- platí **výlučně 1**
příkaz, zákaz,
nebo dovolení
- jedno ruší druhé

■ Právní principy

- platí **souběžně**
2 nebo i více
- liší se mírou
intenzity platnosti
(významností)
- kříží se a vyvažují
se vzájemně

■ Právní principy

1. *secundum et intra legem*
= právní normy
2. *praeter legem*
= právně politické podněty
3. *extra (contra) legem*
= *ius non scripta*

- **Pravidlo řešení střetu 2 prvků práva:**
Stanoví-li právní princip jinak nežli právní norma nebo naopak,
použije se ten prvek práva (právního řádu),
který je **přirozenější** a v konkrétní nastalé věci
spravedlivější
 - ☛ míra přirozenosti
 - ☛ míra spravedlivého uspořádání věci

- **Poměr právního principu a právní normy**

neplatí

zásada *lex specialis derogat legi generali*

■ **Původ právního principu**

- ☛ všeobecné povědomí o přiměřenosti a závaznosti; trvá udržováním povědomí

■ **Původ zákonné právní normy**

- ☛ politické rozhodnutí, politická dohoda aj. politické dorozumění; vliv nahodilosti; trvá do zrušení

PRÁVNÍ PRINCIP A PRÁVNÍ POLITIKA

- **Právní princip**
„nikdo nesmí mít prospěch ze svého protiprávního jednání“
- **Právní politika**
„přímé daně se mají snížit, nepřímé zvýšit“

POLITIKA A PRÁVO

- **Vláda lidu**

- **Svrchovanost lidu**

relativní skupinové,
např. stranické,
zájmy, předsudky
soutěž o veřejnou moc

- **Vláda práva**

- **Právní stát**

- a. demokratický

- b. jiný

objektivní zájem
spravedlnosti

služba spravedlnosti

STRUKTURA PRÁVNÍ NORMY

- **Dvojčlenná struktura**
 1. **skutková podstata** (hypotéza, antecedent)
podmiňující část, *např. poškození zdraví*
 2. **právní důsledek** naplnění skutkové podstaty
(sankce, účinek, konsekvent)
podmíněná část, *např. závazek nahradit škodu na zdraví*
- ➡ **implicitní zásada** *neminem leadere*

- podřazení nastavšího **konkrétního** skutku (děje),
např. poškození zdraví,
abstraktní skutkové podstatě,
viz delikt škody,
s přivozením **konkrétního** právního
následku,
tj. deliktního závazku reparačního

2. ČÁST

PRÁVNÍ ZÁSADY

PRÁVNÍ ZÁSADY

- **Právní zásady**, na nichž je vybudován zákon; souladné s právními principy; vyjádřeny:
 - ✓ zákonem (*secundum et intra legem*)
 - ✓ mimozákonně (*praeter legem, extra legem*)
- 1. **obecné**
- 2. **zvláštní (odvětvové)**, např. práva obchodního
- 3. **jednotlivých právních institucí**
např. právní ochrany osobnosti nebo rodiny

PŘIROZENÝ SMYSL ZÁKONA

- § 7 ABGB, *natürliches Sinn eines Gesetzes*
causa finalis

= **objektivní uspořádání poměrů**
mezi lidmi nebo vůči přírodě,
které vychází z přirozených **zákonitostí** světa,
z přirozených lidských **práv** z nich
vyplývajících, jakož i z **cíle** lidského života

PŘIROZENÉ ZÁSADY PRÁVNÍ

- § 7 ABGB a návrh o. z.

natürliche Rechtsgrundsätzen

= nezadatelné životní zásady právního významu, státy uznávané a používané, nikoli však státy stanovené

= zásady spravedlnosti (ekvita)

ZÁSADY SPRAVEDLNOSTI

- **Přirozená spravedlnost** (*natural justice*)
 - = **nepsané hmotné právo** (*ius non scripta*);
používáno mj. v **rozhodčím řízení z vůle**
účastníků majetkového sporu
(ekvita, *ex aequo et bono*)
např. zásada neminem laedere
- **Co je spravedlivé?**
To, co je přirozeně (objektivně) prospěšné.

KTERÉ TO JSOU?

1. ochrana života a zdraví, cti, důstojnosti a soukromí (**osobnosti**)
2. ochrana **rodiny**
3. ochrana **vlastnictví**
4. ochrana **slabšího** před bezdůvodnou újmou pro **nedostatek věku** (ochrana nezletilce) nebo pro **závislost** svého postavení (ochrana slabší strany)
5. nikdo nesmí bezdůvodně **těžít z vlastní neschopnosti** k újmě jiného

6. slib **zavazuje**; smlouvy mají být plněny (*pacta sunt servanda*)
7. nikomu nelze odepřít, co mu po právu náleží
8. předpoklad **dobré víry** právního jednání nebo jiného chování (**vyvratitelná domněnka**)
9. zákaz zneužití práva k újmě jiného
10. nikdo nemůže zasáhnout do integrity jiného
11. nikdo nemůže na jiného převést více práv nežli má sám

- 12. nikdo nesmí být nucen setrvávat ve společenství
- 13. nikdo nesmí být nucen vzdát se budoucích práv
- 14. nikdo nemůže mít prospěch z vlastního protiprávního jednání nebo z toho, že jednal ve zlé víře či proti dobrým mravům
- 15. nikomu neškodit

- 16. nikomu nelze odepřít, co mu po právu náleží
- 17. nikdo se nemůže bezdůvodně obohatit na úkor jiného
- 18. spravedlivý důvod
- 19. práva bdělým (*vigilantibus iura*)
aj.

3. ČÁST

ZÁSADY SOUKROMÉHO PRÁVA

VÝZNAM

1. **hierarchicky hodnotový účel práva**
 2. **ústavní přizpůsobení (konformita) podústavního práva**
 3. **jednota, soudržnost a účel práva**
 4. **všeobecná znalost práva**
 5. **smysluplnost (ospravedlnění) práva**
 6. **zákonodárné vodítko pro budoucí právo**
 7. **argumentační a interpretační vodítko platného práva**
-
- **Různá teoretická třídění zásad v písemnictví**

1. PRIVÁTNÍ AUTONOMIE

■ Vše dovoleno, co není zakázáno

čl. 2/3 LZPS, čl. 2/4 Ú, § 2/3 o. z., § 263 obch. z.

1. svoboda volby právně jednat, nebo nejednat

výjimkou smluvní přímus

2. svoboda volby smluvníka

např. i veřejnou nabídkou komukoli

3. **svoboda volby účelu, obsahu, způsobu a formy právního jednání**
smlouvy typové nebo atypové, smíšené;
- způsob volního projevu:
výslovný X nevýslovný, *per facta concludentia*
 - forma: **písemná prostá**
písemná kvalifikovaná
*např. volní projevy stran na téže listině
nebo veřejnou listinou (notářským
či exekutorským zápisem)*

MÍRA SVOBODY SPOLEČNOSTI

- **Míra svobody lidské společnosti**
je přímo úměrná
míře možného uplatnění svobodné vůle
jedince v soukromých poměrech

✗ *např. o. z. v původním znění z 1964* ☹️

OMEZENÍ PRIVÁTNÍ AUTONOMIE

- **Zásada minimálního omezení lidské svobody v soukromých poměrech;
jen co je nutné k:**
 1. **výkonu svobody jiných**
 2. **ochraně všeobecně sdílených dober**
jakožto **nerozložitelných** hodnot patřících všem;
*např. dobrých mravů, veřejné morálky,
veřejného pořádku, veřejného zdraví, veřejného
bezpečí apod.*

- 1992 čs. soukromoprávní obnovení možnosti církevního sňatku vedle občanského
 - ☛ **rozšíření svobody vůle v soukromoprávní věci osobního stavu**; svoboda **volby formy** sňatku; bezpečí nabytí osobního stavu mj. osvědčením MaÚ o způsobilosti k uzavření manželství
 - ✗ návrh o. z. a tvrzená systémovost statusového práva ✗ stát rozvádí, ale **neoddává** (delegace)
- **právní podstatou je soukromoprávní souhlasné prohlášení** (souhlasný projev vůle) snoubenců, právně **druhotné je před kým** projevono; zápis do knihy manželství, vedené MaÚ, jen evidenční

SMLUVNÍ PŘÍMUS

- Smluvní přímus *ex lege* nebo *ex contractu*

Příklad:

Zákonná **kontraktační povinnost** uzavřít i **proti své vůli** *např. pojistnou smlouvu* o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou:

- ✓ při výkonu povolání, *např. advokáta*
- ✓ provozem silničního motorového vozidla

= přímus právně **jednat** i proti své vůli v zájmu ochrany **slabšího** (klienta) nebo ochrany **všeobecného dobra** s **volbou s kým jednat** (volba pojistitele).

2. NEFORMÁLNOST

- **Svoboda vůle zvolit si formu právního jednání**

1. neformální
2. formální

- **Výjimečně státem přikázaná právní forma**

1. výslovná
2. přede svědky
3. písemná soukromou nebo veřejnou listinou,

je-li k tomu sdostatek **rozumný důvod ospravedlňující**
státní zásah do svobodné vůle

3. OCHRANA SOUKROMÉHO PRÁVA

■ Ochrana práva

(§ 4 o. z., § 3/věta druhá o. s. ř.) před:

1. ohrožením reálnou hrozbou

✗ jen hypotetická hrozba

2. porušením

■ Deliktní (právně bezdůvodný) zásah:

1. ohrožovací, *např. příprava nebo pokus skutku*

2. dokonaný

■ Zákaz odepření výkonu spravedlnosti

(*denegationis iustitiae*), procesní zásada civilní

4. OCHRANA POKOJNÉHO STAVU

- *Quieta non movere*

§ 5 o. z.

účelem **obnova** narušeného pokojného stavu **odstraněním zřejmého** zásahu (obnovením *statu quo ante*) pomocí obecního úřadu obce s rozšířenou působností

- **Trestní právo správní**

přestupek proti veřejnému pořádku
nebo občanskému soužití

§ 47 nebo 49 přest. z.

5. NIKOMU NEŠKODIT

■ *Neminem laedere*

§ 415 a 420 an. o. z.

nikomu neškodí, kdo vykonává své právo;

např. kdo čerpá vodu z cizí studny z titulu svého práva z věcného břemene zatěžujícího cizí pozemek se studnou

6. OCHRANA SLABŠÍ STRANY

■ Slabší člověk je soukromým právem chráněn

1. nezletilec, *srv. práva dítěte*
2. nesvéprávný
3. zaměstnanec
4. pacient nebo klient
5. spotřebitel
6. nájemce bytu
7. původce výtvorů, *např. autor* *či vynálezce*
8. menšinový akcionář aj.

PŘÍKLAD: SMLUVNÍ LICENCE

■ Autorský zákon

*Nevyplývá-li z licenční smlouvy např. mezi autorem a televizním vysílatelem jinak, má se za to, že jde o **nevýhradní** licenci k televiznímu vysílání autora díla.*

Nikoli o licenci výhradní.

*Tzn. *in favorem auctoris*.*

§ 47/1 *in fine* a. z.

ZÁKAZ ZNEUŽITÍ MONOPOLU

■ Monopol

1. přirozený
2. právní (výhradní koncese)

■ Smlouva připojovací (adhézní)

obchodník s elektřinou je **povinen uzavřít** smlouvu o dodávce elektřiny s **každým**, kdo splňuje předpoklady (**legální smluvní přímus**) a zákazník podepisuje **smluvní formulář** předložený monopolistou, jehož obsah **nemůže** měnit;

srv. např. energet. z. č. 458/00 Sb.

7. DOBRÁ VÍRA

- **Vyvratitelná domněnka (předpoklad)**
dobré víry **každého**
- ✓ **soukromé právo založeno na předpokladu poctivosti**
- **Výkladové pravidlo** (§ 35/2 o. z.)
právní jednání má být **vykládáno** tak,
aby **nebyl poškozen**, kdo **jednal** *bona fide*,
nebo kdo **dobrověrně důvěřoval**,
že **jiný takto jedná**

■ **Obsahové prvky zásady dobré víry:**

1. čestnost
2. věrnost
3. předvídatelnost druhou stranou
4. zřetel na zájem druhé strany
5. odůvodněná důvěra v druhou stranu
(*reasonable reliance*)

8. DOBRÉ MRAVY

- **Souběh a prolínání mravnosti a právnosti**
- **Zlatá pravidla (*aureae regulae*) soukromého práva:**
 1. **neplatnost** soukromoprávních jednání příčících se dobrým mravům § 39 o. z.
 2. **zákaz výkonu** soukromých práv v rozporu s dobrými mravy § 3 odst. 1 o. z.
 3. **soukromoprávní odpovědnost** za škodu úmyslným jednáním proti dobrým mravům § 424 o. z.

- C. c.: *bonne foi* (ve významu dobrých mravů,
jako mravní kategorie)
- ABGB: *gutte Sitten*
- BGB: *Treu und Glauben*
- o. z.: *zásady socialistického soužití*
(původní znění z 1964)

9. ZÁKAZ ZNEUŽITÍ PRÁVA

- **Zákaz výkonu práva na úkor bližního nebo všeobecného dobra (statku, blaha)**

*např. zákaz výkonu práva vlastnického na úkor vlastníka sousedícího pozemku
nebo na úkor pokojného stavu soužití v obci*

- **Vlastnictví zavazuje** (čl. 11/3 LZPS)
K čemu? Ke zdržení se jeho výkonu na úkor

10. PRÁVA NÁLEŽEJÍ BDĚLÝM

- *Vigilantibus iura scripta sunt*
rozhodnost a odvaha brát se o své právo
právo v rukou schopných;
- ✓ **spí-li se na právech**
 - ☛ **zánik** (prekluze) práva *ex lege* uplynutím doby a nečinností
 - ☛ **oslabení** práva dlužníkovou námitkou promlčení po uplynutí doby
naturální právo bez nároku

11. PRÁVNÍ BEZPEČÍ

■ Bezpečí:

1. stejného rozhodnutí o stejném právu
2. rozhodnutí toho, kdo je příslušen
3. stejného rozhodnutí každého, kdo bude rozhodovat o právu

■ Důkazní jistota nabytí práva

např. pomocí svědků, veřejnou nebo soukromou listinou aj.

12. ODBORNOST

- **Zásada profesionality**
např. podnikatele

Kdo se hlásí jako příslušník určitého **stavu** nebo **povolání** k **odbornému výkonu** nebo jinak vystupuje jako **odborník**, je zavázán nahradit škodu způsobenou za určitých okolností

*např. odbornost advokáta vůči klientovi,
lékaře v soukromé praxi vůči pacientovi apod.*

13. LEX RETRO NON AGIT

- **Výslovný ústavní zákaz zpětné účinnosti norem trestního práva**
ve smluvním právu platí **dohodnutá** účinnost smlouvy:
 - a. uzavřením, kdy je shodná s platností
 - b. pozdější účinnost
 - c. dřívější účinnost, *např. již od 1. 1. tohoto roku*
- *Iura quesita*
práva **nabytá** před účinností právní normy,
zůstávají **nedotčena**

14. PRÁVA TŘETÍCH

- **Zákaz výkonu smluvní svobody
ke zhoršení postavení třetího
(na jeho úkor)**

*např. zákaz dohody dědiců na úkor
věřitele zůstavitele*

15. SMLUVNÍ SPRAVEDLNOST

- **Parita smluvních plnění**
= zásadní **vyrovnanost vzájemných plnění**
s ohledem na účel smlouvy
*např. zásadně vyrovnaný poměr užitné
hodnoty pronajaté obchodní místnosti
a nájemného*
- **Přirozený zákon rovnováhy** (vyrovnání braní
a dávání), *Gleichgewichtsgesetz, Law of Equilibrium*

16. ROZUMNÉ OČEKÁVÁNÍ

- Rozumnost vlastností právního řádu

ratio scripta

rozumné uspořádání poměrů

- *Reasonable expectation*

rozumně lze očekávat určité chování

- Zvláštní zásada obezřetnosti při podnikání na kapitálovém trhu

z. č. 256/04 Sb.

17. ZDRAVÝ ROZUM

- *Common sense*

= rozumovému poznání nadřazený
praktický soud a hodnocení životní situace
dle **prožité zkušenosti** (empirie)
bez vlivu právně teoretických znalostí

= **intuitivní zdroj základních právních pravd**

- **Rozumné očekávání, *reasonable expectation***

- **Rozumné uspořádání poměrů**

18. IN DUBIO MITIUS

- **V pochybnostech mírněji**
 - ➔ poddajnost (dispozitivnost)
norem soukromého práva
- **Výkladové pravidlo pro výklad smluv**
 - ✓ smlouvy jsou spíše platné, nežli neplatné;
srv. projevenou vůli stran
- *In dubio pro reo*
zásada práva trestního

19. PŘEDCHÁZENÍ

- **Předcházení ohrožení nebo porušení soukromého práva nebo všeobecného dobra srv. též právní princip **obezřetnosti**; a to **prevence**:**
- 1. **sporů**
- 2. **soukromých deliktů a škod z nich**
 - a. **újem majetkových**
 - b. **újem nemajetkových**
 - c. **jiných deliktů**

■ **Generální příkaz prevence vůbec**

Legální generální příkazy

§ 3/2 o. z.

1. **vyvarovat** se ohrožení nebo porušení práva
2. **upřednostnit dohodu** o odstranění rozporu stran
vč. možného přispění **prostředníka**
(„zprostředkovatele,“ mediátora) nebo **smírce**
*srv. např. mediaci v kolektivním právu
pracovním nebo autorském a souvisejících
právech; srv. např. smírčí řízení soudní*

■ **Generální smluvní prevence**

§ 43 o. z.

**Legální příkaz smluvníkům odstranit
vše, co může vést ke sporům**

*např. nepoužívat vícevýznamové pojmy
bez vysvětlení jejich určitého významu*

■ **Generální škodní prevence**

§ 415 o. z.

Legální příkaz svým **chováním neškodit**
(*neminem laedere*) na zdraví, majetku, přírodě
nebo životním prostředí,
tzn. neškodit na právech nebo všeobecných dobrech

= též **generální klausule skutkové podstaty
zakázeného škodního chování;**
k tomu dále viz **zvláštní skutkové podstaty
deliktního práva škodního**

§ 421 – 437 o. z.

20. NEZNALOST ZÁKONA NEOMLOUVÁ

- **Předpokladem je objektivní poznatelnost zákona** bez dokazování jeho skutečné znalosti konkrétním člověkem
 - = neomlouvá zejm. neznalost právních principů a obecných zásad práva soukromého nebo veřejného
 - = nezjišťuje se subjektivní stav vědomí lidí o právu
 - × **právní význam zjištění osobních poměrů člověka**

4. ČÁST

ZÁSADY ZVLÁŠTNÍ VČETNĚ ZÁSAD PRÁVNÍCH INSTITUCÍ

ZÁSADY ZVLÁŠTNÍ

- **Právo obchodní**

- ✓ zásada poctivého obchodního styku aj.

- **Právo autorské a právo výkonných umělců**

- ✓ zásada **pravdivosti** autorství
nebo původcovství uměleckého výkonu

- **Právo pracovní**

- ✓ zásada závislé práce

aj.

ZÁSADY PRÁVNÍCH INSTITUCÍ

Např.:

- **Zásada rodinné solidarity**
- **Zásady vypořádání zaniklého společného jmění manželů** § 149/2 - 4 o. z.
- **Zásada *superficies solo cedit*** (✗ o. z.)
- **Zásada účelovosti sponzorství**

aj.

LITERATURA

Čečotová, Dobré mravy v slovenskom súkromnom práve.
Bratislava 2005.

Dworkin, Když se práva berou vážně. Praha 2001.

Havel, Dobré mravy a poctivý obchodní styk. Právník, 2000/1.

Holländer, Filosofie práva. Plzeň 2006.

Hurdík, Dobrá víra. Právník, 2007/5. Zásady soukromého práva.
Brno 1998.

Kühn, Aplikace práva ve složitých případech. K úloze právních principů v judikatuře. Praha 2002.

Lazar/Blaho (eds.), Základné zásady súkromného práva
v zjednotenej Európe. Bratislava 2007.

Pulkrábek, Zákaz zneužití práva v rozporu s jeho účelem. Praha 2007.

Salač, Rozpor s dobrými mravy a jeho následky v civilním právu. Praha 2004.²

Wintr, Říše principů. Praha 2006.

Telec, Přirozené základy soukromého práva. Brno, v tisku.

Večeřa, Spravedlnost v právu. Brno 1997.

Verdross, Všeobecné právní zásady a mezinárodní právo. Bratislava, 1934/1/2.

Zapletal, Zásada dobré víry a její uplatnění v soukromém právu. Práv. rozhl. 2006/2.

Foto:

Justiční palác, Brno, Morava, Česko 2006

Schiermonnikoog, Frísko, Nizozemí 2006

S. Ivo alla Sapienza, (Francesco Borromini), Řím,
Itálie 2002

Nedvězí, Čechy, Česko 2006

Vranov u Brna, Morava, Česko 2007

OBČANSKÉ PRÁVO

SKUTEČNOST
V PRÁVNÍM SMYSLU

*Snímky slouží k orientaci posluchačů přednášek
a k činění si poznámek.
Nenahrazují přednášky, učebnice ani cvičebnice.*

verze 1.4 (2007)

© Ivo Telec, 2006

TEMATICKÝ OBSAH

1. Skutková podstata a následek
2. Třídění právních skutečností
3. Nauka o právních úkonech
4. Čas v právním smyslu

1. ČÁST

VŠEOBECNĚ

STRUKTURA PRÁVNÍ NORMY

■ Dvojčlenná struktura

1. **skutková podstata** (podmiňující část, antecedent)

např. poškození zdraví nebo věci

2. **právní důsledek** naplnění skutkové podstaty (podmíněná část, ➡ konsekvant)

např. závazek nahradit škodu

➡ implicitně zásada *neminem laedere*

SKUTEČNOST

- **Význam skutečnosti (faktu)**
 1. **věcný**, *např. morální, náboženský, politický, hospodářský, vědecký aj.*
 2. **právní**
- **Právní (pravotvorná) skutečnost**
 - = **jakákoli** smysly vnímatelná skutečnost (děj, stav apod.), s níž **zákon** spojuje
 - ☛ **právní následek**
- **Pravotvornost**

NÁSLEDEK SVOBODNÉ VŮLE

- **Právní princip svobodné vůle**
- ✓ soukromoprávní zásada privátní autonomie

- **Každé volní rozhodnutí ➡ následek**
- **Přirozený následek**
 1. bez soukromoprávního významu
 2. se soukromoprávním významem

SKUTKOVÁ PODSTATA A PRÁVNÍ NÁSLEDEK

■ Skutková podstata

= souhrn skutečností (dějů), s nimiž **právní norma** spojuje ➡ **právní následek**

např. prodej věci nebo poškození věci má podle o. z.

➡ **právní následek**

■ Právní následek

➡ vznik, změna nebo zánik subjektivního soukromého **práva** (oprávnění) nebo **povinnosti**

např. vznik vlastnického práva kupujícího k věci

nebo vznik závazku škůdce nahradit škodu na věci

KAUSA A PRÁVNÍ DŮVOD

- **Věcný důvod**, *např. osobní, hospodářský* ⇒
= (motiv, kausa) právního jednání
např. přenechat jinému nepotřebný nábytek

X

- **Právní důvod** (právní titul) ⇒
způsobuje vznik, změnu nebo zánik práva
nebo závazku
např. kupní smlouva o prodeji nepotřebné věci

KAUSA

- Např. **vydědění**

zůstavitelovo vydědění potomka
z taxativního důvodu (pohnutky) **osobní**
povahy, *např. neposkytnutí pomoci*
v nemoci nebo ve stáří v rozporu
s dobrými mravy

PRÁVNÍ DŮVOD

1. **objektivní skutečnost** nezávislá na lidské vůli a na lidském chování, *např. průtrž mračen*
2. **lidské chování**, *např. najmutí si bytu*
3. výjimečně **zákon**, *např. změna práva osobního užívání pozemku na právo vlastnické* § 872 o. z.
4. konstitutivní **rozhodnutí** soudu, rozhodce, popř. správního úřadu, *např. o zrušení a vypořádání spoluvlastnictví bytu nebo o vyvlastnění pozemku*

TŘÍDĚNÍ PRÁVNÍCH SKUTEČNOSTÍ

■ Hledisko svobodné vůle

1. Objektivní události

a. přírodní, *např. početí, narození, smrt:*

- ☛ nabytí právního statusu (osobního stavu),
např. živelní pohroma:

- ☛ zánik závazku pro nemožnost splnění

b. společenské, *např. stávká, výluka, válka*

- ☛ zánik závazku pro nemožnost splnění

c. čas (běh času) ⌚

2. Subjektivní chování

a. **prosté**, *např. vyrobení stolu nebo opravení židle, vytvoření uměleckého díla*
nebo vytvoření pěveckého výkonu

- ☞ vznik práva vlastnického
- ☞ zánik závazku splněním
- ☞ vznik práva autorského
- ☞ vznik práva výkonných umělců

b. právní

- i. jednání** (právní úkon), *např. uzavření nebo vypovězení nájemní či pracovní smlouvy*

☛ vznik nebo zánik práva

✓ **konání** (*comittere*, komisivní)

✓ **nekonání** (*non-facere*, omisivní), **ač měl konat**
strpění konání (*pati*), *např. strpění výkonu cizího věcného práva bydlení vlastníkem domu*

ii. **úřední rozhodnutí, *např. soudu***
o zrušení a vypořádání spoluvlastnictví

- ☛ **zánik práva spoluvlastnického**
- ☛ **vznik práva vlastnického**

c. **protiprávní** (zakázané), *např. poškození fasády cizího domu* ☹️

- ☞ soukromoprávní delikt škody
- ☞ vznik reparačního závazku
nahradit škodu

DALŠÍ TŘÍDĚNÍ

1. **jednorázové**
2. **trvající (stavy)**
 - a. **právní:**
 - i. **osob**, *např. osobní stav manželství, osobní stav likvidace zrušené právnické osoby*
 - ☛ práva a závazky manželské
 - ☛ omezení právního jednání v likvidaci
 - ii. **věcí**, *např. všeobecná známost ochranné známky, zapsanost ochranná známky*
 - ☛ silnější či rozšířená právní ochrana

OCHRANNÉ ZNÁMKY

ÚŘAD PRŮMYSLOVÉHO VLASTNICTVÍ

Poslední aktualizace 20.4.2006 20:08.

Databáze obsahuje pouze platné ochranné známky přihlášené u Úřadu průmyslového vlastnictví.
Databáze obsahující další ochranné známky platné na území ČR (přihlášené u Světové organizace duševního vlastnictví) je zde.

Číslo přihlášky: 6649

Znění ochranné
známky:

PILSNER BIER

Reprodukce:

Číslo zápisu: 111602

Třídy výrobků a služeb: 32

Seznam výrobků a
služeb: (32) pivo.

Obrazové třídy: 1.1, 1.1.8, 1.1.9, 25.1.15, 25.1.17, 27.1, 27.5

Datum podání: 23.04.1859

Datum práva
přednosti: 23.04.1859

Datum zápisu: 23.04.1859

Kolektivní: Ne

Vlastník/Přihlašovatel: Plzeňský Prazdroj, a.s., U Prazdroje 7, Plzeň, 30497, Česká republika

Stav řízení: Zapsaná ochranná známka

Druh: Kombinovaná

Barevná: Ne

Získání rozlišovací

způsobilosti: Ne

UPOZORNĚNÍ

Tento výpis má pouze informativní charakter a údaje pro jeho vytvoření byly získány na síti Internet.

Domníváte-li se, že obsahuje chyby, obraťte se prosím na Úřad průmyslového vlastnictví.

Údaje byly získány na <http://www.upv.cz> dne 21.4.2006 14:58

Nápověda při problémech tisku češtiny

b. protiprávní (zakázané)
*např. neoprávněná stavba chaty
na cizím pozemku, neoprávněná držba
cizího kola, bezdůvodné obohacení z obsazení
bytu na úkor jiného, nekalá soutěž*

- ☛ závazek odstraňovací
- ☛ závazek vydávací
- ☛ závazek zdržovací

- 3. **dokázané** (nastavší skutky)
- 4. **známé** (notoriety)
 - a. **všeobecně**
 - i. přírodní, *např. střídání ročních období*
 - ii. společenské, *např. sled dnů v týdnu*
 - b. **úředně**, *např. známé soudu z jeho úřední činnosti, právní předpisy*

- 5. **předpokládané**, obyčejně bývají dány
 - ☛ **předpoklad bez pochybností**
- a. **vyvratitelné**, *např. předpoklad zavinění škůdce, předpoklad diskriminace, vyvratitelné důkazem opaku*
- b. **nevyvratitelné**

- 6. **samostatné** X nesamostatné
 - a. současně působící (simultánní)
 - b. postupně působící (sukcesivní)
např. návrh smlouvy a jeho přijetí

- 7. **účinné** (určení časového momentu)
 - a. současně, *např. s uzavřením smlouvy*
 - b. následně až po nastání budoucí skutečnosti
např. účinnost nájemní smlouvy až po získání koncese k činnosti v najatých místnostech
 - c. zpětně, *např. k 1. lednu letošního roku*

DOMNĚNKY A FIKCE

- **Domněnky**
 1. **vyvratitelné**, *„má se za to, že ..., není-li prokázán opak“, např. vyvratitelné domněnky otcovství*
 2. **výjimečně nevyvratitelné**, *„platí, že ...“, „hledí se jako by ...“, viz vypořádání společného jmění manželů*
- **Fikce (smyšlenka)**

výjimečně fingovaná skutečnost
např. poskytnutí určitých informací o veřejných prostředcích se nepovažuje za porušení obchodního tajemství

z. č. 106/99 Sb., o svob. příst. k infor.

PŘÍKLAD PRÁVNÍ FIKCE: Lázeňský řád

Vstup do lázní pouze ženám.

Pro účely tohoto lázeňského řádu se masér
považuje za ženu.

2. ČÁST

NAUKA O PRÁVNÍCH ÚKONECH

PRÁVNÍ ÚKON

- **Právní úkon** = právem **uznané**
(aprobované) **volní** jednání
- **Protiprávní úkon** = právem **neuznané**
(reprobované) volní jednání

- **Znaky**

§ 34 o. z.

1. vnější projev vůle (jednota vůle a projevu)
2. se zákonně uznaným **následkem**:
 - a. vzniku
 - b. změny
 - c. zániku práva nebo závazku
 - d. jiným

1. projev vůle
2. zaměřenost (cílenost) volního projevu
3. aprobovanost právním řádem
4. nastoupení následků

CO NENÍ PRÁVNÍM ÚKONEM?

- **Společenské služby** (liberality)
např. pozvání na oběd, na výlet, do kina, vyzvání k tanci apod.
 - ☛ **morální závazek** podle morálního řádu
 - ✗ **právní závazek** nahradit škodu úmyslným jednáním proti dobrým mravům

VŮLE

- **Mluvení ze spaní** bez volního významu
× volní význam

- **Vůle** = duševní poměr člověka ke **chtěnému výsledku**, právně posuzovaný z **objektivních** okolností, za nichž byl seznatelně projeven, zejména s ohledem na **dobrou víru adresáta**, a bez přihlížení k pohnutce (motiv) jednajícího

- ✗ právní význam **pohnutky** v právu trestním nebo soukromém u okolností případu a tehdy, je-li součástí projevu vůle, *např. objednávka taxislužby, abych byl včas na letišti*
- **Význam dobré víry adresáta** projevu vůle
 - ✓ vzhledem ke všem okolnostem mohl volní projev právem považovat za projev skutečné vůle jednajícího

DOBRÁ VÍRA

- *Bona fides*

vědomý stav ducha,
spočívající v přesvědčení o subjektivním
právu nebo o jednání po právu,
s nímž právní řád spojuje právní následky

*např. vydržení práva, mala fide závazek vydat i užitky
z bezdůvodného obohacení, zápisná překážka známek.*

TŘÍDĚNÍ PRÁVNÍCH ÚKONŮ

1. **jednostranné** (unilaterální), *např. závěť*
2. **dvoustranné** (bilaterální), *např. kupní smlouva na dům mezi dvěma stranami*
3. **mnohostranné** (multilaterální), *např. smlouva o sdružení tří řemeslníků*

1. **adresné** určité osobě
2. **neadresné**, určené komukoli s následky již projevem, aniž by projev někomu došel
např. veřejný příslib odměny za nález psa

1. **formální**, *např. smlouva o převodu nemovitosti*
 2. **neformální většinově**, *např. smlouva o dílo*
-
1. **úplatné** s úplatou v penězích nebo jiných hodnotách, *např. v hospodářské výhodě*
 2. **bezúplatné**, *např. darovací smlouva*
 3. **smíšené**, *viz prodej věci pod cenou*

1. **mezi živými**, *inter vivos*
 2. **pro případ smrti**, *mortis causa*
např. závěť nebo odkaz (X o. z.)
-
1. **synallagmatické**, *viz vzájemně podmíněná plnění, např. kupní smlouva*
 2. **asynallagmatické**, *např. darovací smlouva*

1. kauzální, *viz uznání dluhu co do důvodu a výše*
 - existence kauzy
 - vyjádření kauzy
 - dokazování kauzy
2. abstraktní bez vyplývající kausy
viz závazky z cenných papírů (skripturní závazky), např. šekové či směnečné

1. **konsensuální**; pouze volní
 2. **reálné**; navíc faktické (reálné) chování
např. odevzdání plnění dlužníkem nebo jeho přijetí věřitelem, smlouva o vkladu: složení vkladu vkladatelem a přijetí vkladu bankou
-
1. **pojmenované** (nominální, typové)
např. kupní nebo nájemní smlouva
 2. **nepojmenované** (inominátní, netypové), řídící se **podobností**, *např. předmanželská smlouva*

VŮLE A JEJÍ PROJEV

1. **vůle** = duševní jev lidského nitra
2. **projev vůle** navenek smysly seznatelně
 - × **vnitřní výhrada** (mentální rezervace)
 - × **pohnutka** (motiv) = duševní jev právní význam jako neurčující prvek volního projevu; srv. okolnosti projevu, *např. ziskuchtivost*; srv. cíl

VOLNÍ PROJEV

1. **výslovně**, tj. mluvou, písmem, obrazem
znakovou řečí, posunky
např. piktogramy

srv. z. č. 155/98 Sb., o znakové řeči

2. **mlčky** (konkludentně), *např. úmyslným
roztrháním listiny o závěti nebo listiny
o návrhu smlouvy, zachováním se podle
návrhu smlouvy*

ဟုတ်တရ်ဗုဒ္ဓအာသကုဏ္ဍိကော
အချီလိတ်ဦး

MLČENÍ V PRÁVNÍM SMYSLU

- **Neplatí** zásada, kdo mlčí souhlasí
- kdo mlčí, neodpovídá na návrh na uzavření kupní aj. smlouvy, jelikož k tomu není povinen
qui tacet, consentire non videtur
- jednostranná domněnka **bez** právního významu, např. „neodpovíte-li do 14 dnů, předpokládáme, že se stáváte odběratelem zaslaného časopisu“

- **Výjimečně zákonem uznané mlčení**
u změny cestovní smlouvy:

neodstoupí-li zákazník od cestovní smlouvy v určené lhůtě, nejméně 5 dnů, tedy mlčí-li, má se za to, že s navrženou změnou souhlasí

§ 852e/2 o. z.

NÁLEŽITOSTI PRÁVNÍCH ÚKONŮ

1. NÁLEŽITOST OSOBY

- **Náležitost právně jednající osoby**
 - ✓ právní subjektivita
 - ✓ svéprávnost
 - ✓ jen přechodná duševní **neschopnost** jako nemoc, opilost, omámenost
- **Smluvní nebo zákonný zástupce** projevuje vůli zastoupeného, nikoli svou

2. NÁLEŽITOSTI VŮLE

1. danost vůle

✗ donucení = místo vlastní vůle
je projevem **vůle donucujícího**

2. vážnost

✗ žert, hra, výuka (simulace) bez vůle
k právnímu následku, *např. k prodeji*

☛ **ochrana dobré víry** druhé strany
ve **vážný** projev a v jeho následek

☛ **bez následků nevážného projevu**,
avšak s deliktním následkem škody

- **Předstírání vůle** (simulace, na oko)

např. předstíranou (simulovanou) kupní smlouvou je zastřeno darování, které je disimulované

JUDIKATURA:

Uzavřená a zastřená smlouva

*Směřovala-li vůle účastníků smlouvy k jejímu uzavření za jiných podmínek (za jinou cenu), než je ve smlouvě uvedeno,
je uzavřená smlouva simulovaným úkonem
a zastřeným úkonem je smlouva uzavíraná za cenu,
kterou účastníci mezi sebou skutečně dohodli.*

Usn. NS z 22. 3. 06, sp. Zn. 29 Odo 3/2005

č. 124 Soud. jud., 2006/9

2. prostost omylu

- ✗ omyl ve **vůli** (volní, vnitřní, omyl)
- ✗ omyl v **projevu** (vnější omyl),
náležitost poměru vůle a projevu
- ✗ omyl v **pohnutce bez významu**

⇐ OMYL V PRÁVNÍM SMYSLU

■ Omyl v:

1. osobě, *např. v jiné osobě stejného jména*
2. předmětu, *např. v jiné než prodávané věci*
3. množství, *např. 0,5 kg místo 1 kg*
4. jakosti, *např. v horší než nabídnuté jakosti*
5. jiné okolnosti rozhodné pro volní projev

☛ **relativní neplatnost:** „*pardon, to je omyl!*“

✗ původce omylu, *např. zaměnitel zboží,*
nebo, kdo o omylu věděl nebo musel vědět

LEST

- **Úmyslné vyvolání i nerozhodného omylu**
2. stranou nebo vědomost 2. strany
o vyvolání omylu 3. stranou
- ✓ předstírání, co není
- ✓ zastírání, co jest
 - ✗ újma nebo výhoda **není** nutná
- ☛ **relativní neplatnost** právního úkonu
- ☛ **závazek** nahradit škodu obelstěnému

3. svoboda

✗ násilí, fyzické donucení
např. k podepsání smlouvy či závěti
vis absoluta

nahrazení vlastní vůle **vůlí násilníka**
příčinná souvislost mezi násilím
a vnějším projevem

☞ **absolutní neplatnost**

- ✗ **bezprávná výhrůžka**, *vis compulsiva*
vzbuzení důvodného strachu z újmy,
jíž se hrozí
 - ☛ vůle utvářená **pod vlivem strachu**
z újmy (nesvobodná vůle)
- ☛ **absolutní neplatnost**
 - ✗ hrozba věřitele žalobou po právu

TÍSEŇ

- **Objektivní existující a působící stav**
hospodářský nebo jiný, doléhající tak,
že se tísněná osoba pohne k právnímu
jednání **za nápadně nevýhodných**
podmínek
např. k prodeji domu hluboko pod cenou
- **Objektivní stav subjektivně vnímaný**

■ Navození stavu tísně

1. **objektivně**, *např. živelní pohromou, kupř. povodní,*
 2. **subjektivně**, *např. vlastním špatným hospodařením, nedbalostí o své zdraví ap.*
- ✓ **objektivně nápadně nevýhodné podmínky**
✗ rovnováha (ekvivalence) plnění
- ☛ **zákonné právo odstoupení od smlouvy**
✗ obch. z.: riziko podnikání

3. NÁLEŽITOSTI PROJEVU VŮLE

1. **srozumitelnost** výrazu
lidské nitro ➡ poznatelná vnější sféra
i jen relativně, *např. znalostí šifry*
2. **určitost** obsahu, vyplývá-li z výkladu
➡ **zásada přednosti výkladu** projevu vůle
před nesrozumitelností nebo neurčitostí
3. **[forma, je-li]** ✕ **zásada neformálnosti**

POMĚR VŮLE A JEJÍHO PROJEVU

- **Neshoda mezi vůlí a jejím projevem**
 - a. vědomá ➡ předstírání (simulace)
 - b. nevědomá ➡ omyl
 - i. jednostranná
 - ii. oboustranná

FORMA PROJEVU

- a. smluvená
- b. zákonná výjimkou
 - i. ústní, *např. prohlášení o uzavření manželství*
 - ii. písemná:
 - a. prostá (jednoduchá), *např. smlouva o převodu nemovitosti, závět'*
 - b. úřední (kvalifikovaná), *notářský zápis, kupř. o smlouvě o zúžení nebo rozšíření společného jmění manželů, o závěti nezletilého*

■ Význam formy

- ☛ platnost právního úkonu
- ☛ dokazatelnost právního úkonu,
lze i nepřímo

■ Cenné papíry spjaté s listinou (skripturou)

■ **Smluvená forma**

1. předpoklad **vzniku** právního úkonu
2. prostředek **důkazní** o vzniku právního úkonu, který lze dokázat **i jinak**
 - ☛ nedostatek formy, smluvené jen pro důkazní účel ☛ platný právní úkon

■ **Nedostatek písemné formy**

nedojde k bezdůvodnému obohacení

■ **Písemná forma**

1. projevy vůle na **více** listinách
např. výměnou dopisů
2. projevy vůle na **téže** listině
viz smlouvy o převodu nemovitostí

EXKURS O PODPISU A LISTINĚ

PODPIS

- **Předpoklad platnosti** projevu v písemné formě
- **Nepochybná totožnost jednajícího**
např. i jen jméno František, i jen literární pseudonym
- 1. vlastnoruční
- 2. nahrazený
 - a. mechanicky, *např. podpisové razítko*
 - b. elektronicky, *viz elektronický „podpis“*
 - c. notářským zápisem při nemožnosti čtení a psaní

LEGALIZACE PODPISU

- **Ověření**
 1. vlastnoručního podepsání listiny před ověřovatelem
 2. uznání podpisu na listině za vlastní podpis
 - ✗ správnost nebo pravdivost údajů, soulad údajů s právními předpisy
- 2 svědci legalizace, **nemůže-li číst nebo psát**
- KÚ, OÚ, notář, konz. úř., velitel lodě

z. č. 21/06 Sb., o ověřov., not. ř., Vídeň. úmluva o konz. stycích (č. 32/69 Sb.)

z. č. 61/00 Sb. , o nám. plavbě

ADVOKÁTSKÉ PROHLÁŠENÍ O PRAVOSTI PODPISU

- Event. nahrazení úředního ověření podpisu advokátským (soukromým) prohlášením
 - a. advokát sepsal podepsanou listinu
 - b. jednající před advokátem vlastnoručně podepsal

z. č. 85/96 Sb., o adv.

ELEKTRONICKÝ PODPIS

- **Metoda ověření totožnosti** jednajícího v písemné formě v síti elektronických komunikací
 1. elektronický „podpis“ (**údaj** v elektronické podobě)
např. o. z.
 2. zaručený elektronický „podpis“
 3. elektronický „podpis“ s kvalifikovaným certifikátem
např. zák. pr.
 4. elektronická značka, *např. elektronický výpis z veřejné knihy s automatickou značkou*
 5. kvalifikované časové razítko

z. č. 227/00 Sb.

- **Vyvratitelná domněnka seznámení se**
podepisujícího s obsahem datové zprávy
před jejím podepsáním v síti
elektronických komunikací

- **Nevyvratitelná domněnka**
automatizovaného označení datové
zprávy elektronickou značkou
bez přímého ověření jejího obsahu
a vyjádření tím vůle označujícího

ZACHOVÁNÍ PÍSEMNÉ FORMY

- Učinění právního úkonu:
 - 1. **elektronickými prostředky**
v síti elektronických komunikací
 - a. elektronickou poštou
 - b. textovou zprávou, *např. typu SMS, MMS*
 - 2. **dálnopisem**
 - 3. **telegraficky**, jež vše umožňuje:
 - i. zachycení obsahu, i dočasné
 - ii. určení jednajícího, *např. i Tvůj strýc Vojta*

Table with multiple columns and rows of text, likely a technical specification or data table.

1:20 000 000

LISTINA V PRÁVNÍM SMYSLU

- **Věc**, na níž je hmotně zachycen volní projev
 - 1. **soukromá**, *např. o kupní smlouvě na stavební pozemek*
 - 2. **veřejná**, *např. notářský nebo exekutorský zápis o uznání dluhu*
 - 1. **důkazní**, *např. o dlužním úpisu*
 - 2. **dispozitivní**, *např. o smlouvě nebo o závěti*

Notářský zápis

sepsaný dne sedmáctého ledna, správně ledna roku tisícého devítistého osmdesátého třetího, státním notářem v Havlíčkově Brodě, přede mnou JUDr. Miroslavem Duchoněm, státním notářem, za přítomnosti Ivo Telce, absolventa právnické fakulty, trvale bytem Brno-Čápkova 16, podle svého prohlášení k právním úkonům způsobilého, jehož totožnost byla zjištěna z osobního průkazu. -----

Se jmenovaným účastníkem bylo sepsáno toto -----

----- pokračování -----

notářského zápisu státního notářství ve Svitavách, N 668/82- NZ 879/82, ze dne 16.12.1982, obsahujícího kupní smlouvu uzavřenou mezi Alenou Šimůnkovou, jako prodávající a rodiči přítomného účastníka a přítomným účastníkem jako kupujícími, o nemovitostech čp. 12 v Neuvězím. -----

Účastník byl uvedený notářský zápis přečten, načež účastník prohlásil, že s ním a se smlouvou v němž obsažena plně souhlasí a přistupuje ke smlouvě, jako spolukupující. Na důkaz toho podepisuje toto pokračování notářského, správně notářského zápisu. -----

O tom byl sepsán tento notářský zápis, přečten byl účastník, který jej schválil a podepsal. -----

Ivo Telce, v.r.

Dr. Miroslav Duchoně,
státní notář,
v.r.

L.S.,-

P o t v r z u j í, že stejnopisy tohoto not. zápisu St. notářství ve Svitavách ze dne 16.12.1982 sp. zn. N 668/82, NZ 879/82, jehož nedílnou součástí je i pokračování not. zápisu St. notářství v Havlíčkově Brodě ze dne 17.ledna 1983 sp. zn. N 626/82, NZ 17/83, a které budou vydány ve trojím vyhotovení účastníkům dle odstavce "za osmé", souhlasí doslovně s prvopisy obou těchto not. zápisů. -----
Státní notářství ve Svitavách, dne 19.1.1983/ dne devatenáctého ledna roku jeden tisícdeváct set osmdesát tří./-----

JUDr. Falberlaubomír,
státní notář,
v.r.

Státní notářství ve Svitavách
Registrováno dne 19.ledna 1983 pod č. Reg. R I 876/82
Tímto dnem nastaly právní účinky registrace.

Dr. Helena Dvořáková

1. **umořitelná** (nahraditelná); k uplatnění práva, *např. jmenovací listina*
 - a. umořená listina
 - ☛ usnesení soudu o umoření
 - b. náhradní listina výstavce za ztracenou nebo zničenou
2. **neumořitelná**, *např. vstupenka, jízdenka, dispozitivní listiny* ⇐

VEŘEJNÁ LISTINA

- **Veřejná listina dle zákona**
 - ✓ nadání **veřejnou vírou v pravost a pravdivost**
 - ✓ důkazní moc **silnější** nežli soukromá listina
 - ☛ vyvratitelná domněnka pravdivosti
osvědčené skutečnosti nebo potvrzení
 - ☛ trestní ochrana před paděláním
nebo pozměňováním
- **Cizozemská veřejná listina**
 - ✓ ověření (apostila)
 - ☛ důkazní moc veřejné listiny i v CZ

VIDIMACE LISTINY

■ **Ověření listiny**

1. listina **předložená** v prvopisu, stejnopisu, opisu nebo v kopii
2. listina **vidimovaná** (opis či kopie předložené)

✗ správnost nebo pravdivost údajů

■ **Opis nebo kopie**

- a. prostá
- b. ověřená

z. č. 21/06 Sb., o ověřování, not. ř., z. č. 61/00 Sb., o námoř. plavbě

VYŠŠÍ OVĚŘENÍ

- **Supervidimace nebo superlegalizace**
pro účely použití v cizině
- **Běžné ověření** notářem aj.
- **Vyšší ověření** MS nebo MZV
 - ☛ lze doložku *Apostille*

Úmluva o zrušení požadavku ověřování cizích veřejných listin (1961)
(č. 45/99 Sb.)

§ 62 z. č. 97/63 Sb., o mez. pr. soukr. a proc.

PŘEKLAD LISTINY

- **Ověření překladu**
- **ZÚ, (soudní) tlumočník**

- **Veřejnoprávní seznam znalců
a tlumočnicků**
 - ☛ **úřední výpis**
 - 1. **ústřední, vede MS**
 - 2. **v působnosti KS, vede KS**

z. č. 36/67 Sb., o znal. a tlumoč.

4. NÁLEŽITOST PŘEDMĚTU

- **Objektivní počáteční možnost plnění**
 - a. věcná (fyzická)
 - b. právní (**nezakázanost**)
 - ☛ absolutní neplatnost
- **Objektivní následná nemožnost plnění**
 - ☛ zánik závazku, *např. v důsledku vis maior*, okolnosti:
 - nepředvídatelné
 - neodvratitelné

5. OBSAHOVÉ ČÁSTI

1. **podstatné** (*essentialia negotii*)
např. kupní cena u kupní smlouvy
2. **pravidelné** (*naturalia negotii*)
např. místo, čas a způsob platby kupní ceny
3. **nahodilé** (*accidentalia negotii*)
např. podmínky nebo příkaz, vedlejší ujednání u kupní smlouvy

PODMÍNKY

- **Skutečnost, o níž se neví, zda nebo kdy se splní či se již splnila**
- 1. **odkládací (suspenzivní)**
účinnost nastane až se splní podmínka
např. účinnost nájemní smlouvy až získáním živnostenského oprávnění nájemce
- 2. **rozvazovací (rezolutivní)**
již nastalá účinnost zanikne, splní-li se podmínka,
např. zánik nakladatelské licence nabízením knihy za předraženou cenu

- **Záměrné zmaření podmínky**
 - ☛ právní úkon **nepodmíněný**

- **Zakázanost podmínky**
 - ☛ zpravidla částečná neplatnost

■ Další třídění podmínek

1. splnitelné (potestativní)

např. péče o někoho v nemoci

2. náhodné (kauzální)

např. bude-li zítra pěkné počasí

DOLOŽKA DOBY

⇐ podmínka,

avšak s jistotnou vazbou na budoucí čas

např. „smlouva nabývá účinnosti dne

1. ledna příštího roku“

OPCE

- **Majetkové právo jednostranné volby**
nabytí účinnosti platné smlouvy
*např. nájemcovo právo opce dalšího práva nájmu,
nakladatelská opce dalšího vydání díla*
- Uzavření jedné a další nebo dalších smluv na další,
opakované, plnění s účinností ke dni skončení
předchozí smlouvy s převoditelným právem jedné
strany (nabyvatele opce) zvolit si nabytí účinnosti
další smlouvy, *např. podle hospodářského výsledku,*
s oznamovacím závazkem (vyhlášením opce) vůči
druhé straně

PŘÍKAZ

■ *Modus*

- ✓ v právu soukromém **netypický**
 1. obecný příkaz, *viz příkazní smlouva*
 2. **zůstavitelův příkaz k započtení**
na dědický podíl, co dědic od zůstavitele
bezplatně dostal za jeho života
viz právo dědické

3. ČÁST

NÁSLEDKY VADNÝCH PRÁVNÍCH ÚKONŮ

DRUHY NÁSLEDKŮ

1. **nicotnost**, viz zák. o rod., spr. ř.
2. **neplatnost**
 - a. absolutní
 - b. relativní
3. **reparační závazek** nahradit škodu
4. **právo odporovat** = relativní neúčinnost
5. **právo odstoupit**

ABSOLUTNÍ NEPLATNOST

- **Působnost** *ex lege, erga omnes, ex tunc*
 - **Důvody v:**
 - a. **osobě jednajícího**
 - i. nesvéprávnost
 - ii. neschopnost právního úkonu pro duševní poruchu
- např. testovací neschopnost duševně nemocného*

b. obsahu

- i. rozpor se zákonem, *contra legem*
- ii. rozpor s dobrými mravy, *contra bonos mores*
- iii. obcházení zákona, *in fraudem legis*, co do
 - ✓ účelu zákona
 - ✓ obsahu zákona

c. formě

- i. nedostatek smluvené či zákonné formy

RELATIVNÍ NEPLATNOST

- Právo dovolat se neplatnosti tím,
kdo ji nezpůsobil a jehož sféra byla dotčena
- Důvod
 - ✓ dovolání se neplatnosti
= soukromoprávní jednání
- Taxativní výčet důvodů dovolatelné
neplatnosti

§ 40a o. z.

ČÁSTEČNÁ NEPLATNOST

■ Důvod neplatnosti:

➤ celý právní úkon

☛ neplatnost celého právního úkonu

➤ část právního úkonu

☛ neplatnost jen části, je-li z:

a. povahy

b. obsahu

c. okolností

oddělitelná od ostatního, platného, obsahu

např. část smlouvy o vedlejším ujednání

DELIKT ŠKODY

- **Zvláštní skutková podstata**
soukromoprávního deliktu škody
- **škoda neplatností právního úkonu**
 - ☞ **reparační závazek nahradit škodu**

§ 42 o. z.

RELATIVNÍ NEÚČINNOST

- **Odporovatelnost** platnému jednání u soudu při úmyslném zkrácení věřitele
- **Relativní působnost** pouze vůči odporujícímu věřiteli
- Právní důvod:
odporování = právní jednání

■ **Pojmové znaky**

1. úmysl zkrátit věřitele, **známý** 2. straně,
*např. známý manželce nebo rodiči dlužníka,
na něhož byl dlužníkem převeden dům*
 - ✗ tehdejší nepoznání dlužníkovy nekalého
úmyslu 2. stranou i při náležité pečlivosti
2. právní úkon mezi dlužníkem a osobou blízkou
*např. synem nebo s. r. o. s dlužníkem jako
jediným společníkem a jednatelem*
2. doba posledních 3 let

- ☛ **neúčinnost** právního úkonu
např. darovací smlouvy mezi dlužníkem a jeho otcem, vůči věřiteli
- ☛ **právo věřitele** na uspokojení z toho, co ušlo z dlužníkovy majetku;
podpůrně právo na náhradu vůči 2., který měl prospěch z dlužníkovy jednání

4. ČÁST

ČAS V PRÁVNÍM SMYSLU

PŘIROZENÁ POVAHA ČASU

= **vlastnost hmoty**

*kde je hmota, je čas,
kde není hmota, není čas*

- bez hmoty, sám o sobě, čas není
srv. též prostor (pozemský časoprostor)

✗ věčnost

BĚH ČASU

- **Objektivní právní skutečnost**
- **Omezení pozemského života časem**
 1. určitý okamžik, *např. den, konec dne*
 2. lhůta splnění, *např. opravit věc do týdne*
 3. vydržecí lhůta
 4. promlčecí lhůta
 5. propadná lhůta
 6. dovršení času, *např. dovršení zletilosti, dospělost pohledávky*

- **Spojení času s konáním či nekonáním**
např. upřesnění času soudem:
„Zaplatím až budu moci.“;
určí soud podle okolností případu
podle dobrých mravů

§ 564 o. z.

DOBA V PRÁVNÍM SMYSLU

■ Vymezení:

1. lhůtou, *např. vrátit knihu do týdne*
2. termínem, *např. zazpívat na Nový rok*

LHŮTY

1. **Hmotněprávní**
 - ☛ zánik závazku aj., *např. dojitím do sféry věřitele, kupř. do jeho poštovní schránky*
2. **procesněprávní**, *např. žalovaný je povinen zaplatit do 3 dnů od právní moci rozhodnutí*
 - ✗ hmotněprávní lhůta již uplynula, proto je právo žalováno
3. **pořádkové bez zániku práva**
4. **smluvní nebo zákonné**

PRÁVNÍ POČÍTÁNÍ ČASU

- **Poslední den lhůty sobotou, nedělí, svátkem**
 - ☛ **posledním den lhůty nejblíže následující pracovní den**

- **Posunutí konce lhůty ze soboty, neděle či svátku až na 1. pracovní den**
- **Splnění dluhu prostřednictvím banky nebo pošty dispozitivně až připsáním na účet nebo vyplacením hotově**

zásada *vigilantibus iura*

VYDRŽENÍ PRÁVA

- **Původní vznik majetkového práva**
např. vlastnického, držbou po vydržecí lhůtu
- 1. **nepřetržité nakládání** se způsobilým předmětem jako se svým
- 2. **oprávněnost nakládání** *bona fide*, že věc patří držiteli
- 3. **zákonná doba** nakládání 3 roky, 10 let u nemovitosti, vč. právního předchůdce
- ☛ **zánik** práva předchozího držitele
- ☛ **nabytí** původního práva vydržitele

zásada *vigilantibus iura*

PROMLČENÍ PRÁVA

- **Oslabení trvajícího majetkového práva**
 - ☛ trvání nároku **podmíněno** neprojevením dlužníkovy námitky promlčení
 - ☛ právo nejisté ✕ hrozba námitky promlčení
- **Pouze majetková práva ✕ osobní práva**
 - ✕ právo vlastnické

- **Dlužníkovo namítnutí promlčení věřitelova práva na plnění dluhu (právní úkon)**
 - = dobrovolný výkon subjektivního, zákonem přiznaného, soukromého práva (oprávnění) dlužníka namítat promlčení svého dluhu
- **Generální legální příkaz výkonu soukromých práv v souladu s dobrými mravy** § 3/1 o. z.

■ I. fáze

uplynutí promlčecí doby
a neuplatnění práva

☛ dlužníkovo právo namítat promlčení

■ II. fáze

věřitel uplatní právo

a. dlužník **nevykoná** namítací právo

☛ nárok trvá

b. dlužník **vykoná** namítací právo

☛ nárok zaniká, event. žaloba zamítnuta

JUDIKATURA:

Nemravná námitka promlčení

Ustanovení § 3 občanského zákoníku, dle kterého výkon práv nesmí být v rozporu s dobrými mravy, platí i pro výkon práva vznést námitku promlčení.

nál. ÚS z 15. 1. 97, č. 6 Sb. nál. a usn., sv. 7, sp. zn. II. ÚS 309/95.

JUDIKATURA:

Zneužití práva namítat promlčení

V znesení námitky promlčení zásadně dobrým mravům neodporuje; mohou však nastat situace, kdy uplatnění této námitky je výrazem zneužití práva na úkor účastníka, který marné uplynutí promlčecí doby nezavinil.

nál. ÚS z 6. 9. 2005, sp. zn. I. ÚS 643/04, Práv. rozhl., 2006/1, s. 34 an.

■ **Počátek promlčecí lhůty**

= den, kdy právo objektivně mohlo být
vykonáno poprvé (uplatněno vůči
dlužníkovi), *actio nata*

■ **Délka promlčecí lhůty** ⌚

1. obecná 3 letá
2. zvláštní:
 - a. smluvená
 - b. zákonná:
 - i. **kratší**, *např. 2 letá u práva na vydání bezdůvodného obohacení*
 - ii. **delší**, *viz 10 letá u práva uznaného dle uznání dluhu co do důvodu a výše*

- **Druhy promlčecích lhůt:**
 1. **subjektivní**, *např. za 2 roky ode dne, kdy se poškozený dozvěděl o škodě a o škůdci*
 2. **objektivní**, dle subjektivní lhůty, *avšak např. nejdéle za 10 let ode dne, kdy došlo ke korupčnímu jednání*

PŘEKÁŽKY PROMLČENÍ

1. **nezačetí** promlčení, *např. majetková práva mezi manžely za trvání manželství*
2. **dočasné zastavení** běhu, *viz uplatnění práva u soudu po dobu řízení*
3. **přerušení** běhu, *viz přiznání práva soudem nebo uznání dluhu dlužníkem co do důvodu a výše*
 - ☛ dosavadní uběhlá doba promlčení právně **bezvýznamná**
promlčení počíná znova

- **Změna v osobě věřitele nebo dlužníka**
např. při postoupení pohledávky jinému věřiteli nebo při převzetí dluhu jiným dlužníkem

bez vlivu na běh promlčení
není překážkou běhu

NÁSLEDKY UPLYNUTÍ PROMLČECÍ LHŮTY

1. věřitelovo právo i nárok trvá
2. vzniká dlužníkovo **právo námitky promlčení**
 - ☛ věřitelovo právo se právně **oslabuje** tím, že **nárok** (vymahatelnost, žalovatelnost) se stává podmíněným, že dlužník nevykoná své namítací právo
3. výkon dlužníkova práva námitky promlčení
 - ☛ **zánik nároku** ☹
při trvání věřitelova práva

VĚŘITELOVO NATURÁLNÍ PRÁVO

- Po dlužníkově uplatnění námitky promlčení
- Právo bez nároku
 1. soudně nepřiznatelné ☹
 2. nezapočitatelné proti vůli dlužníka
 3. dobrovolně uznatelné dlužníkem
 4. dobrovolně splnitelné dlužníkem, aniž by se věřitel bezdůvodně obohatil na úkor dlužníka

ZÁNİK PRÁVA PROPADNUTÍM LHŮTY

- Propadnutí (prekluze) práva v čase
- Právo časově omezené
*např. právo na reklamaci vady zakoupených bot
ve lhůtě 2 let*
- Uplynutí vymezené doby bez výkonu
práva
 - ☛ zánik práva

- **Výjimečné propadné zákonné lhůty**
v obecném zájmu na **včasnosti** chování
 - ☛ zánik práva jeho nevykonáním
 - ☛ přihlídnutí *ex offio*
 - ☛ nelze prodloužit,
leda změnou zákona
 - ☛ lhůta se nestaví ani nepřerušuje

LITERATURA

Čihák, Didaktická pomůcka ke studiu struktury a systému občanského práva. Karlovy Vary – Sokolov 2004².

JUDIKATURA

Vaške (ed.), Přehled judikatury ve věcech promlčení a prekluze. Praha 2006.

Převzaté snímky:

<http://radioklub.solvayovylomy.cz> (fota dálnopisů)

Foto:

Sliema, Malta 2006

Mae Sai, Myanmar 2549 (2006)

Comino, Modrá laguna, Malta 2006

OBČANSKÉ PRÁVO

VÝKLAD
SOUKROMÉHO PRÁVA

*Snímky slouží k orientaci posluchačů přednášek
a k činění si poznámek.
Nenahrazují přednášky, učebnice ani cvičebnice.*

verze 1.6 (2008)

© Ivo Telec, 2005

*„Zaměřuj svou pozornost k tomu,
co je podstatou každé slovem označené
činnosti nebo zásady nebo věci.“*

Marcus Aurelius, Hovory k sobě.

Praha 1969, s. 106. Překl. Kuthanův.

TEMATICKÝ OBSAH

1. účel výkladu
2. právní hermeneutika a právně hermeneutické myšlení
3. výkladové (interpretační) právo
4. výklad právních úkonů a jeho pravidla
5. výklad právního řádu a jeho metody
6. výklad právních rozhodnutí

OBCHODNÍ ZÁKONÍK

NESPORNÉ ŘÍZENÍ

DEN ZVÍŘAT

V zoo vyhlásili na *Den zvířat* volný vstup návštěvníkům se zvířecím příjmením.

Přišla paní *Slavíková* s vnoučaty, pan *Králíček* s paní, přišli *Sovovi* aj.

Volného vstupu se domáhal pan *Vohánka*.

Nechtěli ho však zdarma vpustit.

1. ČÁST

VŠEOBECNĚ

DEVÍZA

„Právo není text!“

Text právního předpisu,
text právního úkonu
nebo text právního rozhodnutí
**je pouze východiskem pro zjištění
účelu a obsahu právní normy
nebo závazku.**

Ivo Telec

METODIKA VÝKLADU PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ

PRÁVNĚ HERMENEUTICKÁ TECHNIKA

JUDIKATURA 1

(...) naprosto neudržitelným momentem používání práva je jeho aplikace vycházející pouze z jeho jazykového výkladu.

Jazykový výklad představuje pouze prvotní přiblížení se k aplikované právní normě. Je pouze východiskem pro objasnění a ujasnění si jejího smyslu a účelu (k čemuž slouží i řada dalších postupů, jako je logický a systematický výklad, výklad e ratione legis atd.). ⇒

*Mechanická aplikace abstrahující, resp. neuvědomující si,
a to buď úmyslně nebo v důsledku nevzdělanosti,
smysl a účel právní normy,
činí z práva nástroj odcizení a absurdity.*

*Nál. ÚS z 17. 12. 97 sp. zn. Pl. ÚS 33/97,
č. nál. 163 Sb. n. a usn., sv. 9, vyhl. pod č. 30/98 Sb.*

JUDIKATURA 2

*Právní úkon je neurčitý (§ 37 odst. 2 ObčZ) tehdy,
jestliže srozumitelně vyjádřený obsah má takové
věcné nedostatky,
že je nelze překlénout ani výkladem
podle § 35 odst. 2 ObčZ.*

Rozs. NS sp. zn. 2 Cdon 257/97

Práv. rozhl. 1998/7

JUDIKATURA 3

Základním principem výkladu smluv je priorita výkladu, který nezakládá neplatnost smlouvy, před takovým výkladem, který neplatnost smlouvy zakládá, jsou-li možné oba výklady.

Je tak vyjádřen a podporován princip autonomie smluvních stran, povaha soukromého práva a s tím spojená společenská a hospodářská funkce smlouvy.

Není ústavně konformní a je v rozporu s principy právního státu taková praxe, kdy obecné soudy upřednostňují výklad vedoucí k neplatnosti smlouvy, před výkladem neplatnost smlouvy nezakládajícím.

Nál. ÚS z 14. 4. 05 sp. zn. I. ÚS 625/03

PRÁVNÍ VĚDA

- **Metodická a systematická k právnímu dobru (spravedlnosti) zacílená**
 1. **tvorba (kreace) práva**
 2. **výklad (interpretace) práva**
 3. **používání (aplikace) práva v situacích vč. dokazování (argumentace)**

■ Paradigma (model, vzorec) **právo**vědného myšlení

- ✓ vědecká **metoda**, právní **principy** a právní **normy**
např. vědecké metody právně výkladové

×

- ✓ teoretický **system** práva a právní **vztahy**
např. právní vztahy jako forma společenských, zejm. výrobních, vztahů
viz marxisticko-leninská obecná teorie státu a práva

DUCH A LITERA ZÁKONA

- **Duch zákona**

= vystižení **podstaty** a **přirozeného smyslu** **nehmotné** právní normy;
vyjeví se **výkladem**

- **Litera zákona**

= písemné **vyjádření** účelu a obsahu **nehmotné** právní normy;
hmotně zachycené formou zákona

ÚČEL VÝKLADU

- *Quid iuris?*

odstranění **pochybností** o právu

zjištění, co platí ➡ **vědecký poznatek**
= právní názor

- **Potvrzení, nebo vyvrácení** víceznačných výkladových **domněnek**; *bud' dluží, nebo ne*

- **Vyjevení práva z nosiče, jímž je vyjádřeno**
např. z právního předpisu

PRÁVNÍ HERMENEUTIKA

- *Interpretandi scientia*

Hermes = posel (tlumočník) bohů

= **umění výkladu práva**

☛ sjednocování práva **jednotným** výkladem

= součást obecné hermeneutiky

- **Předmětem zejm. právní text**

- **Hermeneutická orientace právní vědy**

- ✓ **pojmy porozumění, význam, intencionalita**

■ Výkladová pravidla

1. **právně** normativní, *např. zákonná*
 - ☛ právní řád
2. **vědecky** normativní, *viz výkladové právní doktríny*
 - ☛ vědecký řád

ZNAKY PRÁVNĚ HERMENEUTICKÉHO MYŠLENÍ

1. vědomé uznávání **přirozenosti** subjektivních lidských práv bez ohledu na politickou dohodu, a to s vyvozením jejich přirozeného **zdroje**
2. instrumentální používání ústavně chráněných lidských práv a svobod
3. logické a rétorické operace s **právními principy**

4. **poměřování** střetuvších se subjektivních práv, svobod nebo všeobecně sdílených dober
srv. Test poměrnosti cíle a prostředku
5. soudcovské aj. **dotváření** psaného práva obsahem otevřených právních pojmů, *srv. dobré mravy, veřejná morálka, veřejný pořádek*
6. zvažování **okolností** konkrétního případu (právní kontextualismus), a to:
 - a. skutkových nebo právních
 - b. polehčujících nebo přitěžujících

SODCOVSKÝ SLIB A KÁRNÉ PROVINĚNÍ

- **Soudcovský slib výkladu** právního řádu podle nejlepšího vědomí a svědomí § 62/1 z. č. 6/02 Sb.
- **Soudcovská povinnost výkladu** zákona podle nejlepšího vědomí a svědomí § 79/1
= i „nejlepší“ **vědomí výkladových metod**
- **Soudcovské kárné provinění** vadného výkladu (skutková podstata překrucování práva) § 87
= porušení veřejnoprávní povinnosti

ZDROJE VÝKLADU

■ Judikatura

1. rozhodnutí **běžné**
2. rozhodnutí **výkladové** o **autentickém** výkladu dřívějšího rozhodnutí, *např. ESLP, SD ES*

■ Právní věda

např. komentáře k předpisům; neplatí rčení, „kde začíná právní problém, končí komentář“
dogmatická exegese = rozborový soud

DRUHY VÝKLADU

1. **vlastní** (autentický); *např. výklad **vlastních** rozhodnutí ESLP a SD ES*; závazný právní formou rozhodnutí
2. **soudní** při používání práva soudem;
závazný jak je závazné rozhodnutí, jinak působí argumentační přesvědčivostí
3. **doktrinární**; *např. vědecké komentáře*,
působí argumentační přesvědčivostí
4. **služební**; *viz státní službu*; služebně závazný pokyn

CO JE VYKLÁDÁNO?

1. **projev vůle** v soukromém právu (soukromoprávní úkon), *např. nájemní smlouva nebo její výpověď*
2. **soukromoprávní norma**
 - i. výklad mezinárodní smlouvy
 - ii. výklad právního předpisu, *např. o. z. aj.*
 - iii. výklad jiných zdrojů práva soukromého
např. obyčejů, obchodních zvyklostí
3. **právní rozhodnutí** (veřejnoprávní úkon)
ve věci soukromoprávní, *např. o škodním právu*

55/1954 Sb.

VLÁDNÍ NAŘÍZENÍ

ze dne 19. října 1954

o chráněné oblasti Pražského hradu

Vláda republiky Československé nařizuje podle § 14 odst. 1 zákona č. 2/1954 Sb., o státním plánu rozvoje národního hospodářství republiky Československé na rok 1954:

§ 1

Pražský hrad, sídlo prezidenta republiky Československé a významná historická památka, náleží všemu československému lidu. K zabezpečení jeho řádné správy a ochrany se vytváří chráněná oblast Pražského hradu.

§ 2

Objekty chráněné oblasti spravuje kancelář prezidenta republiky, která též na území chráněné oblasti vykonává veškerou správu v oboru státní památkové péče.

§ 3

Vymezení chráněné oblasti provede rada ústředního národního výboru hlavního města Prahy v dohodě s kanceláří prezidenta republiky.

§ 4

Náhrady za objekty v chráněné oblasti určí rada ústředního národního výboru hlavního města Prahy; může též rozhodnout, že se taková náhrada neposkytne.

§ 5

Toto nařízení nabývá účinnosti dnem vyhlášení; provede je vláda.

JUDIKATURA

Obsah plné moci je předmětem interpretace podle ustanovení o výkladu právních úkonů.

Rozs. NS sp. zn. 22 Cdo 870/00

Práv. rozhl. 2002/3

HIC IVEM
CRETICVS
EDIT DED
LVEST
LADERIN
HVS DE
O NVLLV
SAVADEI
E OVIVIT
OVIFVIT
INTVS
NITHES
VSGRAT
ISAMIN
ESTAM
NE IVTV

X

2. ČÁST

OBECNĚ O VÝKLADU SOUKROMOPRÁVNÍCH ÚKONŮ

THE
INTERPRETATION
OF
CONTRACTS

THOMSON
—★—
SWEET & MAXWELL

VĚDECKÉ METODY VÝKLADU PRÁVNÍCH ÚKONŮ

■ Vědecky uznávané metody

1. **metoda dobré víry**
srv. předpoklad dobrověrného právního jednání
a ochranu dobré víry adresáta
2. **metoda známého úmyslu**; srv. svobodnou vůli
3. **metoda mluvnicko-jazyková**
4. **metoda významoslovná (sémantická)**
5. **metoda okolnostní vč. metody historické**, viz
dokazování skutku, *např. následné chování stran*

PŘÍKLAD

VÝKLAD SMLOUVY O DÍLO

Z textu smlouvy o dílo nebylo patrné, zda objednatelem grafického logotypu je *Josef Novák*, anebo obchodní společnost *Josef Novák, s. r. o.*, již je *Josef Novák* jediným jednatelem a jediným společníkem.

Nicméně z **následného shodného chování** stran, a to z prohlášení zhotovitele a z uplatnění práva k užití logotypu *Josefem Novákem* vůči třetí osobě bylo patrné, že objednatelem je *Josef Novák*.

JAK VYKLÁDAT PRÁVNÍ ÚKON?

- **Legální výkladové příkazy**
 - = interpretační donucující právní normy
 - = interpretační právo soukromé i veřejné

- **Druhy českých výkladových příkazů**
 - 1. **všeobecný občanský** § 35/2, 3 o. z. (§ 18 zák. práce) jen příkladmo
 - ☛ *a simile* obchodní výklad
 - **zvláštní spotřebitelský** § 55/3 o. z.
 - 2. **zvláštní obchodní** § 266/1-4 obch. z.

VÝKLADOVÉ PŘÍKAZY PRÁVA OBČANSKÉHO

■ Všeobecné příkazy

1. právní úkon slovní

- ✓ přednostně dle projevené vůle jednajícího
srv. společný úmysl smluvních stran
- ✓ jiným způsobem, *a simile* obchodní příkazy
- ✓ až **podpůrně** dle **jazykového** vyjádření

2. právní úkon konkludentní

- ✓ obvyklý význam způsobu vyjádření, *např. rukoudání*
- ✓ dle vůle jednajícího
- ✓ ochrana dobré víry adresáta

- **Zvláštní příkaz soukromého práva spotřebitelského**
- ✓ v pochybnostech o významu spotřebitelské smlouvy platí výklad **příznivější pro spotřebitele**
(consumer-friendly-manner)
 - ➡ **zásada ochrany slabší strany**

■ **Podpůrné (subsidiární) přiměřené**
použití výkladových příkazů o. z. na:

✓ **výklad veřejnoprávních smluv**

§ 170 spr. ř.

VÝKLADOVÉ PŘÍKAZY PRÁVA OBCHODNÍHO

- **Zvláštní příkazy přednostní**
 1. **známý úmysl jednajícího**
adresátovi byl úmysl znám nebo musel být znám
 2. **podpůrně dle významu** projevu vůle
pravidelný význam u adresáta,
výraz v obchodním styku dle pravidelného
významu v tomto styku
 3. **vždy všechny okolnosti** souvisící s projevem
vůle, a to ⇒

- i. jednání o uzavření smlouvy
- ii. praxe zavedená mezi stranami
- iii. následné chování stran
- iv. jiné okolnosti, *např. nepřijaté návrhy*

Pravidlo:

Projev vůle s **významem** připouštějícím **různý výklad** je v pochybnostech vykládán k **tíži toho**, kdo jej jako **první** v jednání použil.

PŘÍKLADY

Výrazy např.:

„diskotéka“

„freeware“

MIMOSTÁTNÍ VÝKLADOVÁ PRAVIDLA

- **Zásady UNIDROIT** pro mezinárodní obchodní smlouvy (2004, 1994)
kap. 4, *lex mercatoria*
 - **Zásady evropského smluvního práva**
čl. 1:106, *uniform interpretation*
- ☞ *soft law*

3. ČÁST

PRAVIDLA VÝKLADU PRÁVNÍCH ÚKONŮ

DOKTRINÁRNÍ VÝKLADOVÁ PRAVIDLA

- **Výkladové zásady** (soukromoprávní zásady interpretačního práva), zformované do **obecně uznávaných pravidel**
 1. **pravidlo dobré víry** (*bona fide, good faith*), která chrání adresáta právního úkonu
 2. **pravidlo přednosti vůle před jazykovým nebo jiným vyjádřením**

3. **pravidlo oprávněného (rozumného) očekávání**, *reasonable expectation*;
pravděpodobnost chování za **běžného chodu věcí, poddruh dobré víry**; *srv. zdravý rozum (common sense)*
4. **pravidlo poctivého jednání** *(fair dealing)*
5. **pravidlo projevu vůle** *secundum et intra legem*; *viz legální výkladové příkazy*

6. **pravidlo rozumnosti a spravedlnosti výkladu**; předpoklad rozumnosti právního řádu, jímž se řídí výklad; smyslem právního řádu je spravedlnost
7. **pravidlo známého úmyslu** (*intention of the parties*); § 266/1 obch. z.
8. **pravidlo pacta sunt servanda**; smlouvy jsou uzavírány proto, aby platily a strany jimi byly vázány k dosažení zamýšleného cíle

- 9. **pravidlo zákazu zneužití práv** (*abuse of rights doctrine*)
- 10. **pravidlo nepřipustnosti odporujících nebo pochybných volných projevů na úkor jiného**
- 11. **pravidlo zákazu výkladu bránícího uplatnění žalobních nároků**
- 12. **pravidlo in dubio mitius; shovívavě tak, aby volný projev spíše platil nežli nikoli**

- 13. pravidlo zákazu měnění nebo doplnění projevené vůle; opakem je zásah vykladače do cizí vůle**
- 14. pravidlo výkladu ve prospěch efektivnosti; v pochybnostech o významu volního projevu ve prospěch dosažení vůlí sledovaného účelu**
- 15. pravidlo souladného výkladu závislých smluv**

- 16. pravidlo contra proferentem;** projev vůle připouštějící různý výklad je třeba vykládat k tíži strany, která jako první tohoto výrazu použila § 266/4 obch. z.
- 17. pravidlo upřednostnění právního účinku všech výrazů projevené vůle před vyloučením některého z nich;** zábrana svévolnému výběru některých výrazů s pominutím jiných

- 18. pravidlo zákazu nadměrné redukce**
neboli **zákaz zredukování částí** nebo
doložek jako nadbytečných
- 19. pravidlo přihlédnutí k volnímu celku**
(context-oriented interpretation)
- 20. pravidlo v pochybnostech vyloučit**
nesmysly; vyloučit nesmyslný závěr
- 21. pravidlo nerozpornosti závazků**
viz rozumnost

22. pravidlo jazykové

- i. konsistentní používání slov a jiných volných vyjádření**
- ii. různost významu různých slov a jiných volných vyjádření**
- iii. projevení jednoho, znamená vyloučení druhého; úmysl daru vylučuje prodej**

23. pravidlo používání slov v jednotném čísle a v mužském rodu

- 24. pravidlo de minimis;** právně volní projev nerozhoduje o nevýznamných věcech
- 25. pravidlo zákazu extraterritoriality;** podrobení volního projevu určitému právnímu řádu
- 26. pravidlo okolnostní vč. následného chování stran**

JUDIKATURA

K posouzení skutečné vůle pisatele závěti, jsou-li o ní pochybnosti, je třeba zjišťovat vedle znění textu listiny (slovního výkladu) všechny okolnosti, za nichž byl projev vůle o ustanovení závětních dědiců učiněn a z nichž lze dovodit skutečnou vůli zůstavitele.

*Okolnosti případu jsou skutečnostmi existujícími
vně vlastního projevu vůle,
a to i tehdy, když je předepsána písemná forma.
Není napravováním neurčitosti projevu vůle,
jestliže projev je vykládán se zřetelem k okolnostem
případu.*

*Rozs. NS ČSR sp. zn. 4 Cž 61/86
Bull. NS 1987/2*

4. ČÁST

VÝKLAD PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ A MEZINÁRODNÍCH SMLUV

JAK VYKLÁDAT PRÁVNÍ ŘÁD?

1. výklad mezinárodních smluv

čl. 31 – 33 *Vídeňské úmluvy o smluvním právu*, (č. 15/88 Sb.)

čl. 7/1 *Úmluvy OSN o smlouvách o mezinárodní koupi zboží*, (č. 32/91 Sb.)

2. výklad právních předpisů

- ✓ čl. 9/3 Ú: **zákaz výkladu** opravňujícího odstranění nebo ohrožení základů demokratického státu
- ✓ čl. 22 LZPS: **příkaz výkladu** politických práv a svobod ve prospěch svobodné politické soutěže
- ✓ § 1/1 ú. z. č. 23/91 Sb.: **příkaz výkladu** podústavních předpisů konformně s LZPS

METODY VÝKLADU PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ

1. účeloslovná metoda
vč. ústavní konformity
2. jazykovědná metoda významová
a mluvnická (jazyková metoda)
3. logická metoda
4. systematická metoda
5. pomocná metoda historická
6. pomocná metoda srovnávací

5. ČÁST

VÝKLAD PRÁVNÍCH ROZHODNUTÍ

Interpreting Precedents

A Comparative Study

*Edited by
D. Neil MacCormick
and
Robert S. Summers*

APPLIED
LEGAL
PHILOSOPHY

JAK VYKLÁDAT PRÁVNÍ ROZHODNUTÍ?

- Výklad právních rozhodnutí
 1. soudních rozhodnutí, *např. ve věcech civilních*
 2. rozhodčích nálezů, *viz majetkové spory*
 3. správních rozhodnutí, *např. KÚ ve věci vkladu věcného práva do katastru nemovitostí*

PŘÍKLAD

Výrok (enunciát) rozhodnutí:

Zrušuje se rozhodnutí (...),
jakož i všechna souvisící rozhodnutí
předcházející.

- **Výkladové řízení před ESLP
ve Štrasburku**

čl. 79 j. ř. ESLP

- ✓ bod rozsudku, jehož výklad je žádán

- **Výkladové řízení před SD ES
v Lucemburku**

čl. 102 j. ř. SD ES (Úř. věst. L 176, 1991)

COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

European Court of Human Rights
Tribunal européen des Droits de l'Homme

Cour européenne des Droits de l'Homme
Tribunal des Droits de l'Homme

METODY VÝKLADU JUDIKATURY

- **Metody výkladu vlastních soudních rozhodnutí**
 - ✓ utvořeny výkladovými rozhodnutími samými
- **Metody výkladu precedentů**
 - ✓ struktura odůvodnění precedentů
 - a. *stare decisis*
 - b. *obiter dictum*

ENSKO

LITERATURA

Letsas, A Theory of Interpretation of the European Convention on Human Rights. Oxford 2007.

Lewison, The Interpretation of Contracts. London 2004.

MacCormick/Summers (eds.), Interpreting Precedents. A Comparative Study. Aldershot 1997.

MacCormick/Summers (eds.), Interpreting Statutes. A Comparative Study. Aldershot 1991.

Telec, Sjednocování práva jednotným výkladem projevů vůle. Práv. rozhl. 2005/2.

In: *Blaho/Švidroň* (eds.), Kodifikácia, europeizácia a harmonizácia súkromného práva. Bratislava 2005.

Metodika výkladu právních předpisů. Brno 2001.²

Přirozené základy soukromého práva. Brno, vyjde.

Tichý, Právní úkon a jeho výklad.
In: *Švestka/Dvořák/Tichý* (eds.), Sborník statí
z diskusních fór o rekodifikaci občanského
práva. Praha 2007.

Foto:

Lucca, Toskánsko, Itálie 2005

Sloní ostrov (Ko Chang), Siamský záliv, Thajsko 2549
(2006)

Palác lidských práv, Štrasburk, Alsasko, Francie 2008

Hřensko, Labe, Čechy, Česko 2006

OBČANSKÉ PRÁVO

PŘIROZENÉ PRÁVO
OSOBNOSTNÍ
A JEHO STÁTNÍ OCHRANA

*Snímky slouží k orientaci posluchačů přednášek
a k činění si poznámek.
Nenahrazují přednášky, učebnice ani cvičebnice.*

verze 1.9 (2008)

© Ivo Telec, 2005

PŘEHLED TÉMATU

1. přirozené právo osobnostní
2. státoprávní stanovení způsobu výkonu a ochrany
3. druhy osobnostních práv, práva lidí a právnických osob
3. chráněné statky osobnostní
4. souhlas nebo zákonná licence
5. nároky z osobnostního práva
6. ochrana osobních údajů a soukromé právo mediální

PŘÍKLAD 1:

Tvář na obálce

Dívka si nechala v ateliéru pořídit svůj fotografický portrét.

Fotograf jej bez jejího vědomí následně použil ve svém návrhu knižní obálky dívčího románu o nešikovném děvčeti. Nakladatel knihu s touto obálkou vydal.

Výsledky dotazu Rešerše OZ (ÚPV, OHIM, WIPO)

Údaje byly získány dne 13.3.2008. Na základě dat ze dne (poslední aktualizace DB): ÚPV 12.3.2008 18:58 OHIM 11.3.2008 00:00 WIPO 11.3.2008 00:00.

Dotaz: ((NAZX=BAGUETTE)) AND SKUP in (6,51,52,111) AND DRUHI='S'

Nalezeno záznamů: 4 Zobrazují se záznamy: 1 až 4

Hittlist

Č. přihl.	Obrázek	Č. přihl.	Obrázek
683052 ID		191734 261198	
439762 287763		5525449 ID	

1

Přejít

Zpět na formulář

Coca-Cola

BAGETÉRIA Jever

Coca-Cola

to pravé

osvieženie

Menu: 100g špagety, kapusta, majonéza so surovinami

1. salát, kura, sy, šalový šal, paradajka 15,-	7. salát, mlieko, paprika, paradajka 45,-	13. salát, kura, sy, šalový šal, paradajka 15,-
2. salát, kura, sy, šalový šal, paradajka 15,-	8. salát, mlieko, paprika, paradajka 45,-	14. salát, kura, sy, šalový šal, paradajka 15,-
3. salát, kura, sy, šalový šal, paradajka 15,-	9. salát, mlieko, paprika, paradajka 45,-	15. salát, kura, sy, šalový šal, paradajka 15,-
4. salát, kura, sy, šalový šal, paradajka 15,-	10. salát, mlieko, paprika, paradajka 45,-	16. salát, kura, sy, šalový šal, paradajka 15,-
5. salát, kura, sy, šalový šal, paradajka 15,-	11. salát, mlieko, paprika, paradajka 45,-	17. salát, kura, sy, šalový šal, paradajka 15,-
6. salát, kura, sy, šalový šal, paradajka 15,-	12. salát, mlieko, paprika, paradajka 45,-	18. salát, kura, sy, šalový šal, paradajka 15,-

Coca-Cola

OCHRANNÉ ZNÁMKY

ÚŘAD PRŮMYSLVÉHO VLASTNICTVÍ

Databáze obsahuje národní ochranné známky (ÚPV), mezinárodní ochranné známky (WIPO) s
designací ČR a EU a komunitární ochranné známky (OHIM).

Data ÚPV jsou aktuální ke dni: 6.5.2007

Data WIPO jsou aktuální ke dni: 3.5.2007

Data OHIM jsou aktuální ke dni: 30.4.2007

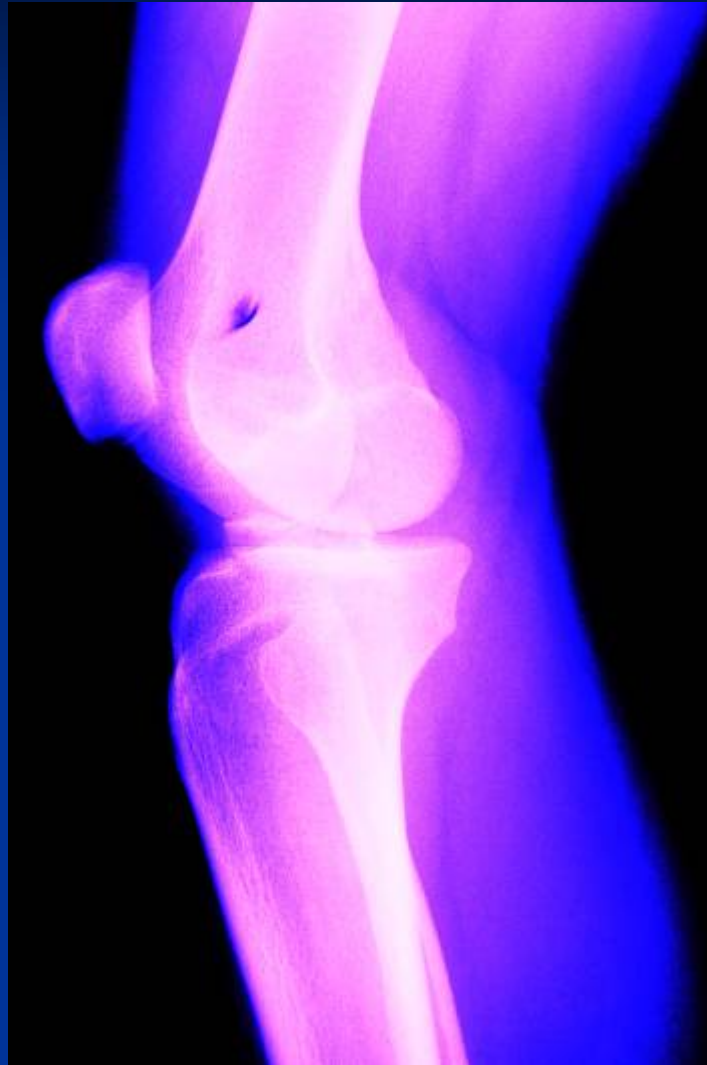
Zdroj	OHIM
(210) Číslo spisu	186601
(540) Reprodukce/Znění OZ	WALT DISNEY
(511) Třídy výrobků a služeb	3, 6, 8, 9, 11, 12, 14, 15, 16, 18, 20, 21, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 32, 35, 38, 41, 42
(220) Datum podání přihlášky	01.04.1996
(442) Datum zveřejnění přihlášky	06.07.1998
(151) Datum zápisu	19.01.1999
(180) Datum konce platnosti	01.04.2016
(730) Přihlašovatel/vlastník	DISNEY ENTERPRISES, INC. 500 South Buena Vista Street Burbank, US 91521
(740) Zástupce	MITSCHERLICH & PARTNER Sonnenstr. 33 München DE 803 31
Stav	Registrovaná OZ - registrace zveřejněna
Druh	Slovní
(510) Seznam výrobků a služeb	3 Préparations pour blanchir et autres substances pour lessiver; préparations pour nettoyer, polir, dégraisser et abraser; savons; parfumerie, huiles essentielles, cosmétiques, lotions pour les cheveux; dentifrices. Bleaching preparations and other substances for laundry use; cleaning, polishing, scouring and abrasive preparations; soaps; perfumery, essential oils, cosmetics, hair lotions; dentifrices. Wasch- und Bleichmittel; Putz-, Polier-, Fettentfernungs- und Schleifmittel; Seifen; Parfümerien, ätherische Öle, Mittel zur Körper- und Schönheitspflege, Haarwässer; Zahnputzmittel. Blegemidler og andre midler til vask og rensning af tøj, præparater til rengøring, polering og fjernelse af pletter samt slibemidler, sæbe; parfumerivarer, æteriske olier, kosmetiske præparater, hårvand, tandplejemidler. Λευκαντικά παρασκευάσματα και άλλες ύλες για πλύσιμο· παρασκευάσματα για καθαρισμό, στύβωση,

PŘÍKLAD 2:

Sterilizace

Žena z pocitu marnosti záhy po opakovaném porodu mrtvého dítěte podepsala souhlas se svou sterilizací a podrobila se lékařskému zákroku.

Poučení o důsledcích zákroku, které podepsala, bylo předtištěno na tiskopisu malým písmem a v rozrušeném stavu je pořádně nevnímala. O alternativním řešení nebyla informována.

PŘÍKLAD 3:

Ministr v koupelně

Ministr vnitra se přestěhoval do nového bytu. Novinář s teleobjektivem přes okenní žaluzii fotograficky zachytil jeho postavu v situaci, jak se chystá ke koupeli ve vaně.

Při zvětšení a výřezu snímku byl ministr rozpoznatelný. Právo k vydání snímku novinář nabídl redakci bulvárního deníku Třesk za značnou sumu peněz. Deník snímek vzápětí vydal na titulní straně.

papazzì
kappa walcberg 1901
restaurat po w restauracji

Optika

azzzi
keeps watching you!
casual bar & restaurant

keeps watching you!
paparazzi
casual bar & restaurant

1. ČÁST

VŠEOBECNĚ A O ÚSTAVNÍCH A MEZINÁRODNÍCH ZÁKLADECH

SMYSL

- ✓ **Výchova k úctě k přirozené důstojnosti lidské bytosti**
- ✓ **Ochrana důstojnosti a identity lidské bytosti a identity právnické osoby**

KTERÁ PRÁVA JSOU PŘIROZENÁ?

- **Práva vrozená** (*angeborene Rechte*), § 16 ABGB

ipso facto z povahy osobnosti (ABGB)

1. **přirozená práva osobnostní**

např. *přirozené právo žít*; žijeme bez ohledu na stát, kmen, rod, církev aj. společenské autority

2. **jiná práva přirozené povahy**

×

- **Práva nabyvatelná** (*erwerbliche Rechte*), § 18 ABGB

USPOŘÁDÁNÍ SUBJEKTIVNÍCH PŘIROZENÝCH PRÁV

- **Nezadatelné nabytí** přirozených práv
- **Nezadatelná existence** přirozených práv
- **Státem upravený výkon** přirozených práv
- **Státem přiznaná ochrana** přirozených práv

LEGISLATIVNĚ POLITICKÝ ÚČEL

- Stát zákonem stanoví:
 1. způsob **výkonu** přirozeného práva osobnostního, *např. svolením k zásahu*
 2. právní **ochranu** přirozeného práva osobnostního, *viz soudně vymahatelné nároky*

ZÁSADY

1. **v pochybnostech ve prospěch života**
(zásada *pro vitae, for life*)
2. **přednost lidské bytosti** před zájmy společnosti nebo vědy
3. **nedotknutelnost** osobnosti
4. **odvolatelnost** svolení
5. **zákaz těžení finančního** prospěchu z lidského těla
6. **pietní ochrana**

Z DĚJIN ZÁKONODÁŘSTVÍ

1811	rakouský ABGB
1926	čs. autorský zákon: právo k podobizně, ochrana korespondence, deníků aj. písemností osobní povahy
1950	čs. obč. zák.
1964	čs. obč. zák.
1991	čs. LZPS
1997	Úmluva o lidských právech a biomedicíně

ÚSTAVNÍ ZÁKLADY

- **Právo na život**
- **Nedotknutelnost osoby a jejího soukromí**
- **Zákaz mučení, krutého, ponižujícího, nelidského nebo ponižujícího zacházení nebo trestu**
- **Zaručení osobní svobody**
- **Zákaz nucených prací nebo služeb**

- Právo na zachování **lidské důstojnosti**, osobní cti, dobré pověsti a ochranu jména
- Zákaz neoprávněného zasahování do **soukromého a rodinného života**
- Ochrana před neoprávněným **zneužíváním údajů** o své osobě

čl. 6 – 10 LZPS

MEZINÁRODNÍ ZÁKLADY

- **Spojené národy v New Yorku**
 1. **Všeobecná deklarace lidských práv (1948)**
 2. **Úmluva o otroctví (1926), č. 165/30 Sb. z. a n.**
 3. **Mezinárodní úmluva o odstranění všech forem rasové diskriminace (1966), č. 95/74 Sb.**

- 4. Mezinárodní pakt o občanských a politických právech (1966), č. 120/76 Sb.**
- 5. Mezinárodní pakt o hospodářských, sociálních a kulturních právech (1966), č. 120/76 Sb.**

- 6. Úmluva o odstranění všech forem diskriminace žen (1979), č. 62/87 Sb.**
- 7. Úmluva proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání (1984), č. 143/88 Sb.**
- 8. Úmluva o právech dítěte (1989), č. 104/91 Sb.**

- **Mezinárodní organizace práce
v Ženevě**
- 1. **Úmluva o nucené nebo povinné práci
(1930), č. 29, č. 506/90 Sb.**
- 2. **Úmluva týkající se odstranění nucené
práce (1957), č. 105, č. 231/98 Sb.**
- 3. **Úmluva o diskriminaci (zaměstnání
a povolání), (1958), č. 111, č. 465/90 Sb.**

■ **Rada Evropy ve Štrasburku**

1. **Úmluva na ochranu lidských práv
a základních svobod (1950), č. 209/92 Sb.**
2. **Protokoly k úmluvě**
3. **Úmluva o ochraně osob se zřetelem
na automatizované zpracování dat (1981)**
č. 115/01 Sb. m. s.

- 4. Evropská úmluva o zabránění mučení a nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání (1987), č. 9/96 Sb.**
- 5. Rámcová úmluva o ochraně národnostních menšin (1995), č. 96/98 Sb.**

- 6. Úmluva na ochranu lidských práv a důstojnosti lidské bytosti v souvislosti s aplikací biologie a medicíny: Úmluva o lidských právech a biomedicíně (1997)**
č. 96/01 Sb. m. s.
- 7. Dodatkový protokol k Úmluvě na ochranu lidských práv a důstojnosti lidské bytosti v souvislosti s aplikací biologie a medicíny o zákazu klonování lidských bytostí (1998)**
č. 97/01 Sb. m. s.

PRAMENY

■ Český právní řád

1. ratifikované a vyhlášené mezinárodní smlouvy
2. § 11 an., § 19b obč. zák.
3. **jiné zákony**, např. § 11 a. z., zák. o ochraně osobních údajů, tisk. zák., zák. o provozování rozhlasového a televizního vysílání
4. nepsané prameny (*ius non scripta*)

2. ČÁST

OSOBNOST ČLOVĚKA

OSOBNOST

■ Přirozená osobnost člověka

= ke štěstí zacílený trvalý **živoucí** duchovní, duševní a tělesný celek obsahující jedinečné (individuální) **já** (duchovní jádro), integrující duchovní, duševní a tělesná **prožití**, stavy a činnosti, a to vědomé i nevědomé, včetně nadání, sklonů, dědičných zátěží a zkušeností či jiných vrozených nebo nabytých vloh za účelem vlastního vývinu

■ Obezřetná trojsložkovost

1. duch (*Geist*)
2. duše (*Seele*)
3. tělo (*Körper*)

×

- ## ■ Méně obezřetná dvousložkovost
- (jen duše a tělo) nebo ještě méně obezřetná jednosložkovost (jen tělo)

JUDIKATURA

Každá lidská osobnost (nejen osobnost tvůrce, autora), duchovně pramení mimo sféru právního řádu, který ji pouze uznává (aprobuje) jako právně významnou (nemajetkovou) hodnotu (statek) a chrání ji svými vlastními zákonnými prostředky.

Rozs. NS z 30. 4. 07 sp. zn. 30 Cdo 739/2007.

■ Význam osobnosti

- ✓ odpovědně svobodné zrání jedince
v lidském společenství s ohledem na bližního

marxisticko-leninská filozofie

= člověk jako průsečík společenských vztahů
(a právních vztahů jako jejich formy) ☹

- ☛ marxisticko-leninská teorie socialistického
občanského práva ☹

■ Právnická osoba

= právní smyšlenka (fikce) osoby

= právně smyšlená právní osobnost

3. ČÁST

POVAHA PRÁVA OSOBNOSTNÍHO

SOUSTAVA

■ Osobnostní práva lidí

1. stránky osobnosti
2. projevy osobní povahy

§ 11 an. o. z., a. z. aj.

■ Osobní práva právnických osob

1. název
2. dobrá pověst
3. [jiné statky]
*např. vnitřní věci
či právní život
(existence)*

§ 19b o. z.

POVAHA PRÁVA

■ Absolutní osobní právo osobnostní

- ✓ působí *ex lege* a *erga omnes*
- ✓ zaniká smrtí
- ✓ **nepřevoditelné:**
 - nejde o disponibilní majetek
 - ☛ **nepřechází** ani na dědice nebo jiného právního nástupce

■ Právo soudcovské

➔ soudcovské skutkové podstaty

§ 11 o. z.

= pozitivní generální klausule

srv. právo proti nekalé soutěži aj.

VÝZNAM

■ Osobnostní právo člověka

1. před narozením
2. po narození
3. po smrti

■ Osobní právo právnické osoby

1. za právního života (existence)

OSOBNOSTNÍ PRÁVO LIDÍ

- **Obecné ochranné právo každého**
- **Zvláštní ochranná práva (tvůrčí)**
(osobní práva každého tvůrce)
 1. **osobnostní právo autorské**
 2. **osobnostní právo výkonných umělců**
 3. **osobnostní právo vynálezců aj. původců technických výtvorů**

OSOBNOSTNÍ PRÁVO AUTORSKÉ

1. **právo rozhodnout o zveřejnění svého díla**
2. **právo osobovat si autorství**
vč. práva rozhodnout, zda a jak má být autorství uvedeno při zveřejnění díla
3. **právo na nedotknutelnost díla**
 - i. právo svolit ke změně nebo jinému **zásahu**
 - ii. právo proti **snížení hodnoty** díla při jeho užití
 - iii. právo autorského **dohledu** nad užitím díla způsobem nesnižujícím hodnotu díla
 - iv. jiné právo na nedotknutelnost díla

OSOBNOSTNÍ PRÁVO VÝKONNÝCH UMĚLCŮ

1. právo rozhodnout o **zveřejnění** svého uměleckého výkonu
2. zásadně právo rozhodnout, zda a jak má být **uvedeno jméno** při zveřejnění a dalším užití výkonu
3. právo **proti změně** uměleckého výkonu na újmu jeho pověsti

OSOBNOSTNÍ PRÁVO PŮVODCŮ TECHNICKÝCH VÝTVORŮ

1. právo **osobovat** si vynálezectví nebo jiné původcovství
2. právo na **označení** vynálezectví nebo jiného původcovství, *viz např. zápis vynálezce (původce) do patentového rejstříku*

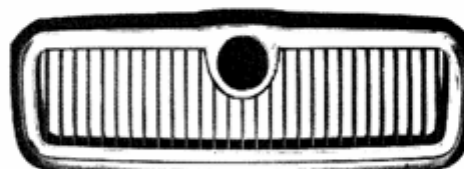
REŠERŠNÍ DATABÁZE PRŮMYSLOVÝCH VZORŮ

ÚŘAD PRŮMYSLOVÉHO VLASTNICTVÍ

Poslední aktualizace 20.10.2004 23:00.

Databáze obsahuje národní průmyslové vzory zapsané do rejstříku- bibliografie a vyobrazení od č.
zápisu 3500.

(21) Číslo přihlášky: **1996-29233**
(11) Číslo zápisu: **27019**
(22) Datum podání přihlášky: 05.06.1996
(15) Datum zápisu: 26.08.1997
(54) Název: **Přední maska osobního automobilu**
(73) Vlastník: ŠKODA AUTO A. S., Mladá Boleslav, CZ
(72) Původce: van Braeckel Dirk, Praha, CZ
(51) Zařídění: 12-16
(Locarnské/národní):
(45) Datum zveřejnění: 26.08.1997
(28) Počet vzorů při zápisu: 1
(55) Vyobrazení:

1.1

UPOZORNĚNÍ

Tento výpis má pouze informativní charakter a údaje pro jeho vytvoření byly získány na síti Internet.

Domníváte-li se, že obsahuje chyby, obraťte se prosím na Úřad průmyslového vlastnictví.

Údaje byly získány na <http://www.upv.cz> dne 21.10.2004 16:25

Nápověda při problémech tisku češtiny

REŠERŠNÍ DATABÁZE PRŮMYSLOVÝCH VZORŮ

ÚŘAD PRŮMYSLOVÉHO VLASTNICTVÍ

Poslední aktualizace 20.10.2004 23:00.

Databáze obsahuje národní průmyslové vzory zapsané do rejstříku- bibliografie a vyobrazení od č. zápisu 3500.

(21) Číslo přihlášky: **1989-22143**

(11) Číslo zápisu: **21956**

(22) Datum podání
přihlášky: 16.03.1989

(15) Datum zápisu: 17.04.1991

(54) Název: **Ozdobný disk kola vozidla**

(73) Vlastník: ŠKODA AUTO A.S., Mladá Boleslav, CZ

(72) Původce: Kindl Jaroslav ing., Mladá Boleslav, CS

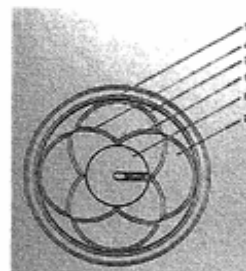
(51) Zatřídění 12-15.02

(Locarnské/národní):

(45) Datum
zveřejnění: 17.04.1991

(28) Počet vzorů při
zápisu: 1

(55) Vyobrazení:

1 . 1

UPOZORNĚNÍ

Tento výpis má pouze informativní charakter a údaje pro jeho vytvoření byly získány na síti Internet.

Domníváte-li se, že obsahuje chyby, obraťte se prosím na Úřad průmyslového vlastnictví.

Údaje byly získány na <http://www.upv.cz> dne 21.10.2004 16:24

Nápověda při problémech tisku češtiny

4. ČÁST

CHRÁNĚNÉ STATKY OSOBNOSTNÍ

CHRÁNĚNÉ STATKY VŮBEC

1. příroda a životní prostředí
2. lidská osobnost
3. výtvor
4. lidské tělo
5. zvíře
6. věc

1. **stránky přirozené osobnosti člověka**
např. život, jméno nebo zdraví aj.
2. **stránky osoby** právnické osoby
např. jméno, dobrá pověst
3. **projevy osobní povahy**
 - i. **obecné**, *např. dopis, hlasový záznam*
 - ii. **tvůrčí**, *např. literární dílo*

NEDOTKNUTELNOST

1. lidské bytosti
2. stránek osobnosti vč. soukromí
3. uměleckých nebo vědeckých
výtvorů:
 - i. autorských děl
 - ii. uměleckých výkonů

1. ŽIVOT

*Vše ve Vesmíru je živé
(podle svého druhu)*

- **Přirozený zákon života**
 - 1. **zákaz zabití** vč. zákazu trestu smrti
 - 2. **zákaz útrap** duševních nebo fyzických vč. zákazu mučení aj. nelidského zacházení
 - 3. **zákaz zasahování** do cizího života

- **Vrozené právo každé lidské bytosti na život**
čl. 6 *Mezinárodního paktu o občanských a politických právech* (1966), (č. 120/76 Sb.)
- **Přirozené právo dítěte † na život**
uznané čl. 6 (1) *Úmluvy o právech dítěte* (1989)
(č. 104/91 Sb.)
- **Právo na respektování svého života od okamžiku početí**
čl. 4 *Americké úmluvy o lidských právech (Pakt ze San José, 1969)*

- **Právo počatého dítěte na život od početí**
- ✓ **člověk od početí podmíněným subjektem práva (pod podmínkou, narodí-li se živý)**
= civilní status podmíněný
- ✓ **člověk od narození nepodmíněným subjektem práva**
= civilní status

- ***„Lidský život je hoden ochrany již před narozením“***

čl. 6/1 věta druhá LZPS

- **Deklarace práv počatého dítěte**
politický akt, Praha 1999

2. JMÉNO

1. **jméno a příjmení člověka**
vč. zdvojeného nebo změněného jména
nebo příjmení, rodného příjmení, jména
po otci (*отчество*), přídomku
2. **umělecké jméno (pseudonym)**
vč. společného uměleckého jména
3. **umělecká značka**
4. **přezdívka**
5. **jiné krycí jméno k utajení totožnosti,**
např. svědka, policejního agenta dle tr. ř.

**NÁMĚSTÍ
KNÍŽAT Z LIECHTENSTEINA**

6. **doménové jméno** v elektronické komunikaci
7. **společné jméno** sdružených stran, *např. členů uměleckého tělesa, sdružených podnikatelů, stran konsorcia*
8. **obchodní jméno** (označení), *např. advokáta, lékaře v soukromé praxi*
9. **název právnické osoby**
10. **obchodní firma**, *viz podnikatel zapsaný v obchodním rejstříku*

OCHRANNÉ ZNÁMKY

ÚŘAD PRŮMYSLUVÉHO VLASTNICTVÍ

Databáze obsahuje národní ochranné známky (ÚPV), mezinárodní ochranné známky (WIPO) s
designací ČR a EU a komunitární ochranné známky (OHIM).

Data ÚPV jsou aktuální ke dni: 6.5.2007

Data WIPO jsou aktuální ke dni: 3.5.2007

Data OHIM jsou aktuální ke dni: 30.4.2007

Zdroj	OHIM
(210) Číslo spisu	219014
(540) Reprodukce/Znění OZ	

BEATLES

(511) Třídy výrobků a služeb	6, 9, 14, 15, 16, 18, 20, 21, 24, 25, 26, 27, 28, 34, 41
(531) Videňské obrazové třídy	27.5.1
(220) Datum podání přihlášky	01.04.1996
(320) Datum práva přednosti:	12.03.1996
(310) Číslo prioritní přihlášky:	2060817
(330) Země priority:	GB
(442) Datum zveřejnění přihlášky	24.08.1998
(151) Datum zápisu	26.01.1999
(180) Datum konce platnosti	01.04.2016
(730) Přihlašovatel/vlastník	Apple Corps Limited 27 Ovington Square London GB SW3 1LJ
(740) Zástupce	FRANK B. DEHN & CO. St Bride's House, 10 Salisbury Square London GB EC4 Y 8JD
Stav	Registrovaná OZ - registrace zveřejněna
Druh	Obrazová
(510) Seznam výrobků a služeb	6

Articles en métaux communs et leurs alliages non
compris dans d'autres classes; quincaillerie métallique;
quincaillerie métallique; boucles en métaux communs;
porte-clés en métaux communs; chaînes métalliques
pour clés; ornements, statuettes et figurines, tous en
métaux communs; décorations murales en métaux

OCHRANNÉ ZNÁMKY

ÚŘAD PRŮMYSLUVÉHO VLASTNICTVÍ

Databáze obsahuje národní ochranné známky (ÚPV), mezinárodní ochranné známky (WIPO) s designací ČR a EU a komunitární ochranné známky (OHIM).

Data ÚPV jsou aktuální ke dni: 6.5.2007

Data WIPO jsou aktuální ke dni: 3.5.2007

Data OHIM jsou aktuální ke dni: 30.4.2007

Zdroj	ÚPV-ČR
(210) Číslo spisu	96357
(540) Reprodukce/Znění OZ	ROLLING STONES
(111) Číslo zápisu	196317
(511) Třidy výrobků a služeb	9, 25, 26
(220) Datum podání přihlášky	19.01.1995
(320) Datum práva přednosti:	19.01.1995
(330) Země priority:	CZ
(442) Datum zveřejnění přihlášky	11.09.1996
(151) Datum zápisu	03.01.1997
(730) Přihlašovatel/vlastník	MUSIDOR B.V. Herengracht 566 Amsterdam NL
(740) Zástupce	Advokátní a patentová kancelář JUDr. Korejzová & spol. JUDr. Korejzová Zdeňka Břehová 1 Praha 1 CZ 110 00
Stav	Platný dokument
Druh	Slovní
OZ obnovena do	19.01.2015
(510) Seznam výrobků a služeb	<p>(9) zvukové a obrazové záznamy, filmy připravené pro předvádění, gramofonové desky, pásky, videokazety a páskové kazety, kompaktní disky, přístroje a nástroje pro nahrávání, snímání nebo přenos zvuku nebo obrazu, počítačový software a počítačové programy, části a fitinky pro shora uvedené výrobky; (25) oděvy, obuv, kloboučnické zboží; (26) odznaky a medaile (s výjimkou těch, které jsou z drahých kovů), stuhy do vlasů, spony do pásek, přezky, knoflíky, mašle, stužky, stuhy, růžice, vyšívané symboly, vyšívky, vyšívání obtisky, polštářky na jehly nebo špendlíky, nové záplaty, brože (s výjimkou těch, které jsou z drahých kovů), ozdoby do vlasů.</p> <p>(9) sound and video recordings, movies prepared for presentation, gramophonic discs, tapes, videotapes and taped cassettes, compact discs, apparatuses and tools for recording, for scan or sound transmission or picture transmission, computer software and computer programmes, parts and fittings for above-mentioned products; (25) clothes, footwear,</p>

OCHRANNÉ ZNÁMKY

ÚŘAD PRŮMYSLUVÉHO VLASTNICTVÍ

Databáze obsahuje národní ochranné známky (ÚPV), mezinárodní ochranné známky (WIPO) s
designací ČR a EU a komunitární ochranné známky (OHIM).

Data ÚPV jsou aktuální ke dni: 6.5.2007

Data WIPO jsou aktuální ke dni: 3.5.2007

Data OHIM jsou aktuální ke dni: 30.4.2007

Zdroj	ÚPV-ČR
(210) Číslo spisu	443224
(540) Reprodukce/Znění OZ	

PRAŽSKÝ VÝBER

(111) Číslo zápisu	289828
(511) Třídy výrobků a služeb	9, 16, 25, 41
(531) Vídeňské obrazové třídy	27.5.1
(220) Datum podání přihlášky	27.11.2006
(320) Datum práva přednosti:	27.11.2006
(330) Země priority:	CZ
(442) Datum zveřejnění přihlášky	24.01.2007
(151) Datum zápisu	30.04.2007
(730) Přihlašovatel/vlastník	Kocáb Karlova 12 Praha 1 CZ 11000
(740) Zástupce	JUDr. Petr Pečený & part. advokátní kancelář JUDr. Petr Pečený Husova 7 Praha 1 CZ 110 00
Stav	Platný dokument
Druh	Slovní grafická
(510) Seznam výrobků a služeb	(9) veškeré obrazové a zvukové nosiče; (16) veškeré tiskárenské výrobky, plakáty, fotografie, reklamní výrobky na papírových nosičích; (25) osobní prádlo, pánské, dámské a dětské oděvy, pánská, dámská a dětská obuv, pokrývky hlavy, šátky, šály, kravaty, opasky; (41) umělecká činnost, kulturní tvorba včetně veřejných vystoupení, zprostředkovatelská činnost v oblasti kultury, nakladatelská a vydavatelská činnost.

OCHRANNÉ ZNÁMKY**ÚŘAD PRŮMYSLového VLASTNICTVÍ**

Databáze obsahuje národní ochranné známky (ÚPV), mezinárodní ochranné známky (WIPO) s
designací ČR a EU a komunitární ochranné známky (OHIM).

Data ÚPV jsou aktuální ke dni: 3.6.2007

Data WIPO jsou aktuální ke dni: 31.5.2007

Data OHIM jsou aktuální ke dni: 22.5.2007

Zdroj
(210) Číslo spisu
(540) Reprodukce/Znění OZ

ÚPV-ČR
9037

(111) Číslo zápisu
(511) Třidy výrobků a služeb
(531) Vídeňské obrazové třídy
(220) Datum podání přihlášky
(320) Datum práva přednosti:
(330) Země priority:
(151) Datum zápisu
(730) Přihlašovatel/vlastník

97459

1, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 17, 19, 20, 21, 22, 28

27.1 ; 27.5

20.08.1947

20.08.1947

CZ

20.08.1947

ČKD PRAHA HOLDING, a. s.

Václavské náměstí 802/56

Praha 1 CZ

11000

ČKD PRAHA HOLDING, a.s.

Freyova 27

Praha 9 CZ

19002

od: 20.06.1997 - do:06.10.2005

Přihlašovatel/vlastník
(historický)

Přihlašovatel/vlastník
(historický)

ČKD PRAHA HOLDING, a.s.

Drahobejlova 945/48

Praha 9 CZ

19002

od: 01.07.1994 - do:20.06.1997

Přihlašovatel/vlastník

ČKD PRAHA a.s.

Ríšova

155
Žebětín

1
Ríšova

JUDIKATURA:

Signatura malíře Muchy

*Signatura autora může být ochrannou známkou,
jelikož ochrana této je právem osobnostním,
které nepřechází na dědice.*

*Nelze tedy uplatňovat ochranu práva třetí osoby
dědici autorského práva.*

Rozh. ÚPV O-76431 z 13. 2. 02

OCHRANNÉ ZNÁMKY

ÚŘAD PRŮMYSLUVÉHO VLASTNICTVÍ

Databáze obsahuje národní ochranné známky (ÚPV), mezinárodní ochranné známky (WIPO) s designací ČR a EU a komunitární ochranné známky (OHIM).

Data ÚPV jsou aktuální ke dni: 23.5.2007

Data WIPO jsou aktuální ke dni: 22.5.2007

Data OHIM jsou aktuální ke dni: 17.5.2007

Zdroj ÚPV-ČR
(210) Číslo spisu 192327
(540) Reprodukce/Znění
OZ

MUCHA

(111) Číslo zápisu **274371**
(511) Třídy výrobků a služeb 3, 16, 18, 41
(531) Videňské obrazové třídy 27.5.11 ; 27.5.12
(220) Datum podání přihlášky 06.03.1995
(320) Datum práva přednosti: 06.03.1995
(330) Země priority: CZ
(442) Datum zveřejnění přihlášky 14.07.2004
(151) Datum zápisu 05.08.2005
(730) Přihlašovatel/vlastník **TREBAG AG AS TRUSTEE OF MUCHA TRUST**
Hasenacker 32
Schaan LI
9494
(740) Zástupce **Advokátní a patentová kancelář VYSKOČIL, KROŠLÁK a spol.**
Dana Lukajová
Voršílská 10
Praha 1 CZ
110 00
Stav Platný dokument
Druh Kombinovaná
OZ obnovena do 06.03.2015
(510) Seznam výrobků a služeb (3) přípravky pro bělení a jiné prostředky k praní, přípravky pro čištění, odmašťování a broušení, dezodorační přípravky pro osobní potřebu, hyg

OCHRANNÉ ZNÁMKY

ÚŘAD PRŮMYSLVÉHO VLASTNICTVÍ

Databáze obsahuje národní ochranné známky (ÚPV), mezinárodní ochranné známky (WIPO) s designací ČR a EU a komunitární ochranné známky (OHIM).

Data ÚPV jsou aktuální ke dni: 23.5.2007

Data WIPO jsou aktuální ke dni: 22.5.2007

Data OHIM jsou aktuální ke dni: 17.5.2007

Zdroj	ÚPV-ČR
(210) Číslo spisu	152983
(540) Reprodukce/Znění OZ	GRAND VINS D'ALFONS MUCHA
(111) Číslo zápisu	237266
(511) Třidy výrobků a služeb	33
(220) Datum podání přihlášky	10.03.2000
(320) Datum práva přednosti:	10.03.2000
(330) Země priority:	CZ
(442) Datum zveřejnění přihlášky	11.07.2001
(151) Datum zápisu	22.10.2001
(730) Přihlašovatel/vlastník	TREBAG AG AS TRUSTEE OF MUCHA TRUST Hasenacker 32 Schaan LI
(740) Zástupce	Advokátní a patentová kancelář VYSKOČIL, KROŠLÁK a spol. Dana Lukajová Voršilská 10 Praha 1 CZ 110 00
Stav	Platný dokument
Druh	Slovní
(510) Seznam výrobků a služeb	Získání rozlišovací způsobilosti (33) alkoholické nápoje s výjimkou pív, vína, destiláty. (33) Alcoholic beverages with the exception of beers, wines, spirits.

Přehled položek rejstříku Výpis z rejstříku OZ

UPOZORNĚNÍ

Tento výpis má pouze informativní charakter a údaje pro jeho vytvoření byly získány na síti Internet.

Domníváte-li se, že obsahuje chyby, obraťte se prosím na Úřad průmyslového vlastnictví.

Údaje byly získány na <http://www.upv.cz> dne 23.05.2007 20:33

OCHRANNÉ ZNÁMKY

ÚŘAD PRŮMYSL OVÉHO VLASTNICTVÍ

Databáze obsahuje národní ochranné známky (ÚPV), mezinárodní ochranné známky (WIPO) s
designací ČR a EU a komunitární ochranné známky (OHIM).

Data ÚPV jsou aktuální ke dni: 14.6.2007

Data WIPO jsou aktuální ke dni: 13.6.2007

Data OHIM jsou aktuální ke dni: 7.6.2007

Zdroj	ÚPV-ČR
(210) Číslo spisu	428710
(540) Reprodukce/Znění OZ	HANA KYN YCHOVÁ
(111) Číslo zápisu	279022
(511) Tříd y výrobků a služeb	9, 16, 28, 41
(220) Datum podání přihlášky	04.08.2005
(320) Datum práva přednosti:	04.08.2005
(330) Země priority:	CZ
(442) Datum zveřejnění přihlášky	16.11.2005
(151) Datum zápisu	23.02.2006
(730) Přihlašovatel/vlastník	Kyn ychová Keltská 54 Praha 4 - Točná CZ 14300
(740) Zástupce	KOREJZOVÁ & SPOL. v.o.s. Mgr. Petra Korejzová Spálená 29 Praha 1 CZ 110 00
Stav	Platný dokument
Druh	Slovní
(510) Seznam výrobků a služeb	(9) magnetické nosiče zvukových a obrazových záznamů, zejména MC a VHS kazety a CD disky; (16) papírenské zboží, zejména kalendáře, katalogy, knihy a knížky, obrazy, obřisky, plakáty, podložky, pohlednice, psací potřeby, ročenky; (28) sportovní potřeby, zejména cvičební pomůcky pro formování postavy žen; (41) výchova a vzdělávání instruktorů aerobiku, poradenství v oblasti fitness a zdravého životního stylu, organizování kurzů aerobiku.

Přehled položek rejstříku Výpis z rejstříku OZ

UPOZORNĚNÍ

Tento výpis má pouze informativní charakter a údaje pro jeho vytvoření byly získány na síti Internet.

Domníváte-li se, že obsahuje chyby, obraťte se prosím na Úřad průmyslového vlastnictví.

Údaje byly získány na <http://www.upv.cz> dne 15.06.2007 14:06

- Jméno **individuální** ✕ **společné**
- Jméno **pravé** ✕ **krycí**
- Jméno **zapisovatelné** ✕ **nezapisovatelné**
*úředně např. v knize narození, obchodním
rejstříku, seznamu advokátů*

aj.

ZAPISOVATELNÁ JMÉNA

- **Právní věci osobního stavu
(statusové)**

- 1. **Matriční úřad**

zák. č.304/00 Sb., o matr., jménu a příjmení

- 2. **Rejstříkový soud**

např. obch. zák.

☛ **jméno přirozené**

např. Jan

jméno jiné

*např. jméno
rodové či obchodní*

3. ZDRAVÍ

- **Právo každého na dosažení nejvýše dosažitelné úrovně fyzického a duševního zdraví**

čl. 12 Mezinár. paktu o hospodář., sociál. a kulturních právech (1966), č. 120/76 Sb.

- **Zdraví = stav duševní, tělesné a sociální pohody**
definice WHO v Ženevě
- **Příkaz zdravého pracovního aj. životního prostředí**

■ **Zákaz poškození zdraví**

- ☛ **deliktní závazek nahrazovací (reparační)**
nebo zadostiučňovací (satisfakční)

NEDOTKNUTELNOST LIDSKÉ BYTOSTI

- **Nadřazenost (*primacy*) lidské bytosti zájmům společnosti nebo vědy**

= zásada občanského práva

čl. 2 Úmluvy o lidských právech a biomedicíně

- **Lidská integrita**

1. duchovní
2. duševní
3. tělesná

SOUKROMÉ, NEBO VEŘEJNÉ

- **Soukromé právo zdravotní**
viz soukromoprávní ochrana integrity lidské bytosti, soukromé zdravotní pojištění
- **Veřejné právo zdravotnické**
např. registrace zdravotnických zařízení, veřejné zdravotní pojištění

PRÁVA PACIENTA

1. právo na informace o účelu a povaze zdravotní péče a o výkonu, důsledcích, alternativách a rizicích
2. právo na informace ze zdravotnické dokumentace vč. kopií
3. právo určit osobu k informování o jeho zdravotním stavu nebo zakázat informace komukoli

z. č. 20/66 Sb., o péči o zdraví lidu

ZDRAVOTNÍ ZÁKROK

■ Souhlas se zákrokem

1. svobodný, *viz každý volný projev*
 2. předchozí
 3. odvolatelný
 4. informovaný o účelu, povaze, důsledcích a rizicích
- též viz z. č. 79/97 Sb., o léčivech

■ Právní ochrana člověka neschopného dát souhlas

- zákrok jen k jeho přímému prospěchu

*„Co je zde platný každý souhlas,
když je dán v neznalosti poměrů na onom světě.“*

*Herbert Vollmann, Svět, jaký by mohl být!
Stuttgart 1988, s. 65. Překl. anonym.*

ODBĚR ORGÁNU NEBO TKÁNĚ

- **Souhlas**
- ✓ **písemně s ověřeným podpisem**

transplantač. zák. č. 285/02 Sb.

- **Národní registr osob nesouhlasících s posmrtným odběrem tkání a orgánů**

Národní registr osob nesoehlasících s posmrtným odběrem tkání a orgánů
Vyjádření o nesoehlasu s posmrtným odběrem tkání a orgánů
 pro účely evidence nesoehlasících osob v registru

Formulář bude zpracováván elektronicky. Vyplníte jej: písemně, počítačem nebo elektronicky prostředím podle zřizovaného výzvu pro elektronické sdělení. Zařteřte si pole patřící křesím.
 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 A B C D E F G H I J K L M N O P Q R R S S T U U V W X Y Z Z

A. Osoba, o které se vyjadřuje nesoehlas:

Příjmení (slovní část) _____ Jméno _____ Titul 1) _____ Rodné číslo _____

Úlice 2) _____ Číslo popisné 2) _____ Číslo orientační 2) _____ Početní 1) _____

Obec 2) _____ PSČ 2) _____ Rod _____ muž _____ žena _____

Místo narození 1) _____ Rodné příjmení 1) _____

B. Nesoehlas s posmrtným odběrem všech tkání a orgánů:

☐ Nesoehlas s posmrtným odběrem všech tkání a orgánů.

☐ Nesoehlas s posmrtným odběrem těchto orgánů: srdce, játra, plíce, ledviny, tenká střevo, slinivka břišní.

☐ Nesoehlas s posmrtným odběrem těchto orgánů tkání: kosti, oční, srdeční, cévní, kožní, vazy, šlachy, fascie.

☐ Další upřesnění nesoehlasu s posmrtným odběrem tkání a orgánů: jiné _____

C. Zvolení nesoehlasu:

☐ Byl jsem nesoehlas s posmrtným odběrem všech tkání a orgánů.

Příjmení (slovní část) _____ Jméno _____ Titul 1) _____

Vtisk zákonného zástupce (opatrovníka) k osobě nesoehlasící s posmrtným odběrem tkání a orgánů _____

Zákonný zástupce: _____ osoby zjevně právní způsobilosti ⁶⁾

D. Místo, datum, čas a podpis osoby, která nesoehlasí:

Souhlasím, aby Koordináční středisko pro rozvoji zdravotnické informační systémy vešle a zpracovávalo vešle údaje vyplněné údaje. Souhlasím se sdělením těchto údajů zdravotnickým zařízením k jeho uplatnění na účelům vyřízení registrace mé osoby v národním registru osob nesoehlasících s posmrtným odběrem tkání a orgánů. Prohlašuji, že všechny údaje uvedené údaje v tomto formuláři jsou pravdivé a úplné.

Dne _____ Čas _____

Podpis osoby uvedené v části A případně C _____

E. Stvrzení zdravotnického zařízení, které zpracovává údaje:

Identifikace zdravotnického zařízení _____ 6) (číslo/ikn) a číslo _____

Sídlo zdravotnického zařízení - ulice _____ Číslo popisné _____ Číslo orientační _____

Obec _____ PSČ _____

Odstupující lékař - příjmení _____ Jméno _____ Titul _____

1. svědek - příjmení _____ Jméno _____ Titul _____

2. svědek - příjmení _____ Jméno _____ Titul _____

Dne _____ Čas _____

Souhlasím, aby Koordináční středisko pro rozvoji zdravotnické informační systémy vešle a zpracovávalo mé údaje podle právního předpisu a tímto.

_____ podpis a razítko odstupujícího lékaře _____ podpis 1. svědka _____ podpis 2. svědka _____

6544344987

ZÁKAZ KLONOVÁNÍ LIDÍ

- **Zakázaný zákrok k vytvoření lidské bytosti,**
která má společný jaderný soubor genů s jinou lidskou bytostí živou nebo mrtvou, Dodatkový protokol (1998)
- **Úmyslné vytvoření geneticky shodných lidských bytostí** (vedle přirozeného dělení embrya vedoucího k narození geneticky shodných dvojčat)
 - ✗ lidské důstojnosti
 - ☞ zneužití biologie a medicíny
- **Vynález způsobu klonování lidských bytostí vyloučen**
z patentování z. č. 206/00 Sb., o ochr. biotechnolog. vynál.

4. LIDSKÁ DŮSTOJNOST

- **Zákaz diskriminace** (přímého nebo nepřímého znevýhodňování nebo zvýhodňování) z jiného než věcného důvodu, *např. rasového, náboženského, pohlaví aj.*

§ 16/2-3, § 17 zák. práce

- **Vyvratitelná domněnka dokázaného tvrzení o diskriminaci v určitých věcech**

§ 133a o. s. ř.

5. OSOBNÍ SVOBODA

1. **osobní svoboda**, *např. pojmenování, bydliště nebo sídla;*
srv. privátní autonomii
2. svoboda **svědomí**, *např. světonázorové hledání a sebeurčení*
3. **náboženská svoboda**
4. **politická svoboda**
5. **hospodářská svoboda**
6. **vědecká svoboda** aj.

6. SOUKROMÍ

- **Soukromý a rodinný život**
ostrá hranice mezi soukromými poměry
každého vč. poměrů rodinných
×
veřejnými poměry
- **Souhlas s odhalením soukromí**
- **Omezení zákonných licencí**

JUDIKATURA 1

Při střetu práva na informace a jejich šíření s právem na ochranu osobnosti a soukromého života, tedy základních práv stojících na stejné úrovni, je především věcí obecných soudů, aby s přihlédnutím k okolnostem každého případu zvážily, zda jednomu právu nebyla bezdůvodně dána přednost před právem druhým.

N 17/98 Sb. nál. a usn., sv. 10

JUDIKATURA 2

Jestliže mezi fyzickými osobami existují sociální, morální, citové a kulturní vztahy vytvořené v rámci jejího soukromého a rodinného života, může porušením práva na život jedné z nich dojít k neoprávněnému zásahu do práva na soukromí druhé z těchto osob.

Právo na soukromí totiž zahrnuje i právo fyzické osoby vytvořit a udržovat vztahy s jinými lidskými bytostmi, zejména v citové oblasti, aby tak fyzická osoba mohla rozvíjet a naplňovat vlastní osobnost.

Protiprávní narušení těchto vztahů ze strany jiného představuje neoprávněný zásah do práva na soukromý a rodinný život fyzické osoby.

KS Ostrava z 23. 1. 98, sp. zn. 23 C 52/96

JUDIKATURA 3

*Obchodní společnost nepožívá práva na soukromí
a není porušením práva na soukromí tajné filmování
na místě, kam má veřejnost volný přístup,
není-li filmovaná událost v žádném ohledu soukromá.*

Rozs. Queen's Bench Division, 9. 7. 1999

Práv. rozhl. 1999/12

7. OSOBNÍ TAJEMSTVÍ

■ Právně doktrinární definice

= veškeré skutečnosti **osobní povahy** související s dotyčnou osobou, které mají skutečnou nebo alespoň potenciální materiální či nemateriální **hodnotu**, nejsou běžně dostupné, mají být podle **vůle** dotyčného utajeny a dotyčný odpovídajícím způsobem jejich **utajení zajišťuje**.

■ Obdoba obchodního tajemství

§ 17 – 20 obch. z.

8. ČEST

1. osobní
2. občanská
3. stavovská, *např. advokátní, akademická*
4. profesní
5. obchodní
6. vědecká
aj.

9. DOBRÁ POVĚST

■ Člověk nebo právnická osoba

1. osobní
2. občanská
3. stavovská
4. profesní
5. obchodní
6. umělecká
7. vědecká aj.

■ Věc

1. podniková (*goodwill*)
2. ochranné známky (dobré jméno) aj.

10. SVĚTONÁZOROVÉ SEBEURČENÍ

- Osobní zrání lidského ducha
- Svoboda:
 - a. svědomí
 - b. myšlení
 - c. vyznání

srv. informační sebeurčení

11. PROJEVY OSOBNÍ POVAHY

1. **písemnosti**, *např. podpis, osobní dopis, deník*
2. **podobizny**, *např. malířský portrét*
3. zvukové, obrazové nebo zvukově-obrazové **záznamy**, *např. záznam hlasu, záznam průmyslové televize nebo bezpečnostní kamery*

ČESKÉ POŠTOVNÍ ZNÁMKY 1996
CZECH POSTAGE STAMPS 1996
TSCHJECHISCHE BRIEFMARKEN 1996
TIMBRES - POSTE TCHÈQUES 1996

5.10.

60. NAROZENINY PREZIDENTA ČESKÉ REPUBLIKY VÁCLAVA HAVLA
60TH BIRTHDAY OF THE PRESIDENT OF THE CZECH REPUBLIC VÁCLAV HAVEL
60. GEBURTSTAG VON PRÄSIDENT DER TSCHJECHISCHEN REPUBLIK VÁCLAV HAVEL
60e ANNIVERSAIRE DU PRÉSIDENT DE LA RÉPUBLIQUE TCHÈQUE VÁCLAV HAVEL

Výsledky dotazu Rešerše OZ (ÚPV, OHIM, WIPO)

Údaje byly získány dne 4.6.2006. Na základě dat ze dne (poslední aktualizace DB): ÚPV 3.6.2006 18:09 OHIM 22.5.2006 00:00 WIPO 1.6.2006 00:00.

2 z 2

Zdroj: ÚPV-ČR
 Číslo přihlášky: 194688
 Znění ochranné známky: Jan Becher
 Reprodukce:

Číslo zápisu: 262435
 Třída výrobků a služeb: 32, 33
 Obrazové třídy: 27.5.11, 27.5.13, 27.5.25
 Datum podání přihlášky: 06.08.2003 CZ
 Datum práva přednosti: 06.08.2003 CZ
 Datum zveřejnění: 17.12.2003 CZ
 Datum zápisu: 23.03.2004 CZ
 Vlastník/Přihlašovatel: Jan Becher - Karlovarská Becherovka, a.s., T. G. Masaryka 57, Karlovy Vary, 36000, Česká republika
 Země původu: Česká republika
 Zástupce: JUDr. Karel Čermák, Čermák Hořejš Myslí a spol., Národní 32, Praha 1, 11000, Česká republika
 Stav řízení: Platný dokument
 Druh: Kombinovaná
 Získání rozlišovací způsobilosti: Ne
 Barevná: Ne
 Seznam výrobků a služeb: (32) nealkoholické nápoje; (33) alkoholické nápoje.

Předchozí

Zpět na hitlist

Výsledky dotazu Rešerše OZ (ÚPV, OHIM, WIPO)

Údaje byly získány dne 4.6.2006. Na základě dat ze dne (poslední aktualizace DB): ÚPV 3.6.2006 18:09 OHIM 22.5.2006 00:00 WIPO 1.6.2006 00:00.

1 z 1

Zdroj:	ÚPV-CR
Číslo přihlášky:	156524
Znění ochranné známky:	JOHANN BECHER
Číslo zápisu:	238297
Třída výrobků a služeb:	33
Datum podání přihlášky:	16.06.2000 CZ
Datum práva přednosti:	16.06.2000 CZ
Datum zveřejnění:	15.06.2001 CZ
Datum zápisu:	23.11.2001 CZ
Vlastník/Přihlašovatel:	Jan Becher - Karlovarská becherovka, a.s., T.G. Masaryka 57, Karlovy Vary, 36000, Česká republika
Země původu:	Česká republika
Zástupce:	JUDr. Karel Čermák, Čermák Hotejský Myslí a spol., Národní 32, Praha 1, 11000, Česká republika
Stav řízení:	Platný dokument
Druh:	Slovní
Získání rozlišovací způsobilosti:	Ne
Seznam výrobků a služeb:	(33) alkoholické nápoje.

[Zpět na hlavní stránku](#)

Výsledky dotazu Rešerše OZ (ÚPV, OHIM, WIPO)

Údaje byly získány dne 4.6.2006. Na základě dat ze dne (poslední aktualizace DB): ÚPV 3.6.2006 18:09 OHIM 22.5.2006 00:00 WIPO 1.6.2006 00:00.

1 z 1

Zdroj: ÚPV-ČR
Číslo přihlášky: 7204
Znění ochranné známky: JOHANN BECHER JB 1807 KARLSBAD
Reprodukce:

Číslo zápisu: 114108
Třída výrobků a služeb: 33
Obrazové třídy: 5.3.17, 7.15.8, 25, 25.1.15, 25.1.17
Datum podání přihlášky: 18.05.1919 CZ
Datum práva přednosti: 18.05.1919 CZ
Datum zápisu: 18.05.1919 CZ
Vlastník/Přihlašovatel: Jan Becher - Karlovarská Becherovka, a.s., T.G.Masaryka 57, Karlovy Vary, 36076, Česká republika
Země původu: Česká republika
Zástupce: JUDr. Karel Čermák, Čermák Hořejš Myslí a spol., Národní 32, Praha 1, 11000, Česká republika
Stav řízení: Platný dokument
Druh: Kombinovaná
Získání rozlišovací způsobilosti: Ne
Barevná: Ano
Seznam výrobků a služeb: (33) likéry.

Zpět na hlavní

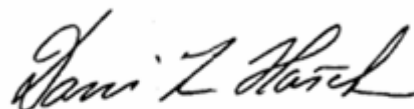
OCHRANNÉ ZNÁMKY

ÚŘAD PRŮMYSLového VLASTNICTVÍ

Poslední aktualizace 1.5.2006 20:00.

Databáze obsahuje pouze platné ochranné známky přihlášené u Úřadu průmyslového vlastnictví.
Databáze obsahující další ochranné známky platné na území ČR (přihlášené u Světové organizace duševního vlastnictví) je zde.

Číslo přihlášky: **130517**
Znění ochranné známky: **Dominik Hašek**
Reprodukce:

Číslo zápisu: **217992**
Třídy výrobků a služeb: 25, 28, 35, 41, 42

Seznam výrobků a služeb:

(25) oděvy, saka, kalhoty, svetry, košile, obleky, sukně, pláště, trička, kostýmy, cvičební úbory, oděvní doplňky, kravaty, motýlky, šály, rukavice, klobouky, čepice, ponožky, šle, spodní prádlo, kožehinové ozdoby oděvní, blůzy, barety, šátky, podkolenky, boty, turistické oděvy, pracovní oděvy, oděvy pro volný čas, zejména pro sport, jako dresy, trenýrky, teplákové soupravy, kombinézy a pod.; (28) hry, jako stolní hry, karetní hry, salonní hry všeho druhu, akční hry se střílbou do terče, hračky mechanické, hudební, fyzikální, včetně hraček pro domácí zvířata, tělocvičné a sportovní nářadí, sportovní potřeby, pokud nejsou zařazeny do jiných tříd jako skateboardy, brusle, míče všeho druhu, hole golfové, hokejové a pod., rybářské potřeby včetně návnad, nářadí pro zimní sporty, nářadí pro sportovní hry, výrobky plážové a koupací, šermířské sečné a bodné zbraně, vánoční ozdoby; (35) pořádání výstav k reklamním a obchodním účelům, činnost reklamní a inzertní, průzkum a analýzy trhů, rozmnožování dokumentů, distribuce zboží k reklamním účelům, aranžérství, marketing; (41) výchovná, zábavní, školící, sportovní a kulturní činnost, jako organizace společenských, sportovních, turistických, ekologických a kulturních akcí a slavností, pořádání táborů pro děti a mládež, pořádání školení, předškolní vzdělávání a doškolování, půjčování a rozšiřování knih, novin a časopisů, nakladatelská a vydavatelská činnost; (42) hostinské, restaurační a hotelové služby.

Obrazové třídy: 27.5.13
Datum podání: 27.02.1998
Datum práva přednosti: 27.02.1998
Datum zveřejnění: 17.02.1999
Datum zápisu: 27.05.1999

Kolektivní: Ne
Vlastník/Přihlašovatel: DOMINATOR s.r.o., Kunderka 17a, Praha 8 - Libeň, 18000, Česká republika
Země původu: CZ
Zástupce: Müller Václav, patentový zástupce, Filipova 2016, Praha 4, 14800
Stav řízení: Zapsaná ochranná známka
Druh: Slovní grafická
Barevná: Ne
Získání rozlišovací způsobilosti: Ne

UPOZORNĚNÍ

Tento výpis má pouze informativní charakter a údaje pro jeho vytvoření byly získány na síti Internet.

Domníváte-li se, že obsahuje chyby, obraťte se prosím na Úřad průmyslového vlastnictví.

Údaje byly získány na <http://www.upv.cz> dne 2.5.2006 10:39

Nápověda při problémech tisku češtiny

OCHRANNÉ ZNÁMKY **ÚŘAD PRŮMYSLUVÉHO VLASTNICTVÍ**

Poslední aktualizace 1.5.2006 20:00.

Databáze obsahuje pouze platné ochranné známky přihlášené u Úřadu průmyslového vlastnictví.
Databáze obsahující další ochranné známky platné na území ČR (přihlášené u Světové organizace duševního vlastnictví) je zde.

Číslo přihlášky: **130520**
Znění ochranné známky: **39 DOMINATOR Dominik Hašek**
Reprodukce:

Číslo zápisu: **217380**
Třídy výrobků a služeb: 25, 28, 35, 41, 42

Seznam výrobků a služeb:

(25) oděvy, saka, kalhoty, svetry, košile, obleky, sukně, pláště, trička, kostýmy, cvičební úbory, oděvní doplňky, kravaty, motýlky, šály, rukavice, klobouky, čepice, ponožky, šle, spodní prádlo, kožešínové ozdoby oděvní, blůzy, barety, šátky, podkolenky, boty, turistické oděvy, pracovní oděvy, oděvy pro volný čas, zejména pro sport, jako dresy, trenýrky, teplákové soupravy, kombinézy a pod.; (28) hry, jako stolní hry, karetní hry, salonní hry všeho druhu, akční hry se střílbou do terče, hračky mechanické, hudební, fyzikální, včetně hraček pro domácí zvířata, tělocvičné a sportovní nářadí, sportovní potřeby, pokud nejsou zařazeny do jiných tříd jako skateboardy, brusle, míče všeho druhu, hole golfové, hokejové a pod., rybářské potřeby včetně návad, nářadí pro zimní sporty, nářadí pro sportovní hry, výrobky plážové a koupací, šermířské sečné a bodné zbraně, vánoční ozdoby; (35) pořádání výstav k reklamním a obchodním účelům, činnost reklamní a inzertní, průzkum a analýzy trhů, rozmnožování dokumentů, distribuce zboží k reklamním účelům, aranžérství, marketing; (41) výchovná, zábavní, školící, sportovní a kulturní činnost, jako organizace společenských, sportovních, turistických, ekologických a kulturních akcí a slavností, pořádání táboráků pro děti a mládež, pořádání školení, předškolní vzdělávání a doškolování, půjčování a rozšiřování knih, novin a časopisů, nakladatelská a vydavatelská činnost; (42) hostinské, restaurační a hotelové služby.

Obrázové třídy: 21.3.7, 27.5.13, 27.5.17, 27.7.2, 27.7.11
Datum podání: 27.02.1998
Datum práva přednosti: 27.02.1998
Datum zveřejnění: 13.01.1999
Datum zápisu: 23.04.1999

Kolektivní: Ne
Vlastník/Přihlašovatel: DOMINATOR s.r.o., Kunderka 17a, Praha 8 - Libeň, 18000, Česká republika
Země původu: CZ
Zástupce: Müller Václav, patentový zástupce, Filipova 2016, Praha 4, 14800
Stav řízení: Zapsaná ochranná známka
Druh: Kombinovaná
Barevná: Ne
Získání rozlišovací způsobilosti: Ne

UPOZORNĚNÍ

Tento výpis má pouze informativní charakter a údaje pro jeho vytvoření byly získány na síti Internet.

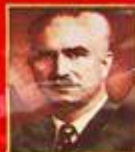
Domníváte-li se, že obsahuje chyby, obraťte se prosím na Úřad průmyslového vlastnictví.

Údaje byly získány na <http://www.upv.cz> dne 2.5.2006 10:39

Nápověda při problémech tisku češtiny

+20% navíc

**75 g + 20 %
= 90 g**

Arnošt Dadák
záslužný pracovník kávoví
Vlašské Meziříčí již v roce 1905.
Kvalita kávy a možnost
zkušenosti s kávou zůstávají
pro zákazníky nepřekonatelné.

1-2 lžičky 100 g
100 g 100 g

Káva pražená mletá
Baleno v ochranné atmosféře.
Po otevření pečlivě uzavřít
a uchovávat v chladu a suchu.

**DADÁK
ROCCA**
café

Arnošt Dadák měl vynikající
chuť a dynamický kávový
aroma. Dadák Rocca je postupováním
z vybraných kávových
rodů z Etiopie, Kolumbie a Arabie
připraveno podle tradiční
receptury. Je to vhodná
příchutí kuchařství a proslavení kávy.

Výrobce: Kraft Foods ČR s.r.o.
Podle zákona 110/2001
Česká republika
Provozovna Vlašské Meziříčí
Sve námry, postřehy a připomínky
zašlete na uvedenou adresu
pod jménem „Služba zákazníkům“.

Mínusová značka do konce

01 2006
VN1070 (73)

KRAFT Kraft Foods

Výsledky dotazu Rešerše OZ (ÚPV, OHIM, WIPO)

Údaje byly získány dne 19.4.2007. Na základě dat ze dne (poslední aktualizace DB): ÚPV 18.4.2007 18:38 OHIM 28.2.2007 00:00 WIPO 17.4.2007 00:00.

2 z 11

Zdroj: ÚPV-ČR
(210) Číslo přihlášky: 91351
(540) Reprodukce:

(111) Číslo zápisu: 195118
(511) Třída výrobků a služeb: 30
(531) Obrazová třída: 5.7.1, 27.1.12
(220) Datum podání přihlášky: 21.07.1994 CZ
(320) Datum práva přednosti: 21.07.1994
(330) Země priority: CZ
(442) Datum zveřejnění přihlášky: 14.08.1996 CZ
(151) Datum zápisu: 25.11.1996 CZ
(730) Přihlašovatel/Vlastník: Kraft Foods Schweiz Holding AG, Bellerivestrasse 203, Zurich, Švýcarsko
(812) Země původu: Švýcarsko
Přihlašovatel/Vlastník (historický): KRAFT JACOBS SUCHARD AG, 4-6 Klausstrasse, Zürich, Švýcarsko
Platnost: 25.11.1996 - 25.01.2001
(740) Zástupce: JUDr. Jan Matějka, ČERMÁK HOŘEJŠ MYSLÍL
advokátní a patentová kancelář, Národní 32, Praha 1, 11000, Česká republika
Stav dokumentu: Platný dokument
Druh: Kombinovaná
OZ obnovena do: 21.07.2014
Licence: Datum uzavření smlouvy: 13.12.1999
Typ licenční smlouvy: Nevylučná
Licence pro: Kraft Jacobs Suchard s.r.o., Pobežní 3, Praha 8, 18000
(510) Seznam výrobků a služeb: (30) káva, kávové extrakty, kávové náhražky, kávové nápoje.

LIDÉ VEŘEJNÉHO NEBO OBECNÉHO ZÁJMU

■ Člověk veřejného zájmu

= člověk o své vůli
vykonávající
veřejný úřad nebo se
o něj ucházející

*např. soudce, notář, soudní
exekutor, státní zástupce,
policista, hejtman, starosta*

■ Člověk všeobecně známý

= člověk, který se stal
svým přičiněním nebo
z jiného důvodu po své
vůli, nebo proti své vůli
všeobecně známým
alespoň v určitých
kruzích veřejnosti

*např. advokát, umělec,
sportovec, oběť násilí*

veřejný zájem
na výkonu **veřejného**
úřadu k **veřejnému**
blahu

Ize **rozumně očekávat**
zvláštní zájem
veřejnosti o jeho výkon
veřejného úřadu,
a to i skrze média

soukromý zájem:
zvědavost nebo až
slídění po cizích
soukromých poměrech

Ize **rozumně očekávat**
zvláštní zájem
obecenstva o jeho
činnost,
a to i skrze média

KRITIKA

- Výkon svobody projevu i kritického
- Oprávněná kritika
 1. věcná *ad rem*
 2. pravdivá
 3. přiměřená obsahem, rozsahem i formou
- ✗ nešvar přemrštěného kriticismu

JUDIKATURA

Použití kritiky, ironizování, odsuzování a zavrhování jednání nebo činnosti fyzické osoby, opírající se o okolnosti, o nichž je sdělován nepravdivý údaj, představuje zpravidla citelný neoprávněný zásah do práva fyzické osoby na ochranu její osobnosti, přičemž tu jde o značnou intenzitu neoprávněného zásahu, který bude obvykle mít nepříznivé důsledky pro takto postiženou osobu co do jejího postavení v rodině a společnosti.

R 15/96

5. ČÁST

SVOLENÍ,
NEBO
ZÁKONNÉ LICENCE

POŘÍZENÍ NEBO POUŽITÍ

■ Předmět nakládání

1. písemnosti osobní povahy, *např. deník*
2. podobizny, *např. fotografický portrét*
3. zvukové, obrazové nebo zvukově-obrazové záznamy

týkající se:

1. člověka, *např. rodinný portrét*
2. jeho projevů osobní povahy, *např. záznam hlasu*

SVOLENÍ

- **Svolení** = právní titul (právní úkon) k:
 1. pořízení, *např. k vyfotografování*
 2. použití ideálního předmětu, *např. ke knižnímu vydání fotografického portrétu*

= neformální projev vůle
úplatně ✕ bezúplatně

- **Informovaný (kvalifikovaný) souhlas**

OMEZENÍ OSOBNOSTNÍHO PRÁVA

1. dobrovolné = odvolatelným souhlasem
2. zákonné = 4 zákonné licence
(omezení dovolená
zákonem)

ZÁKONNÉ LICENCE

■ Legálně dovolené zásahy

- **výjimečná** soukromoprávní norma **dovolující** cizí zásah do práva
- právním důvodem (titulem) zásahu je zákon (*ex lege*)
 - ☛ **oprávněný** zásah

■ Příkazy

1. bezúplatnost
2. účelovost
3. přiměřenost

DRUHY ZÁKONNÝCH LICENCÍ

1. **úřední na základě zákona, *např. k použití podobizny na občanský průkaz***
2. **zpravodajská, *např. k pořízení nebo použití pro zpravodajství***
3. **vědecká nebo umělecká, *např. obrazový záznam léčebného zákroku pro lékařský vědecký výzkum***

4. zdravotní

*např. neodkladný výkon k záchraně
života*

§ 23/3-4, § 24 z. č. 20/66 Sb., o péči o zdraví lidu

VÝKLAD ZÁKONNÝCH LICENCÍ

- **Zužující (omezující) výklad (restriktivní)**
- **Zákaz výkladu způsobem narušujícím běžný výkon práva a který by byl neospravedlnitelně na újmu oprávněným zájmům dotčené osoby**

VÝKON ZÁKONNÝCH LICENCÍ

- **Legální příkaz** výkonu dovoleného zásahu do cizího práva v souladu s:
 1. **dobrými mravy**
 2. **oprávněnými zájmy** dotčeného

§ 12/3 a § 3/1 o. z.

OKOLNOSTI VYLUČUJÍCÍ PROTIPRÁVNOST

1. **svolení** dotčeného
2. **zákonné dovolení**, *viz zákonné licence podle o. z. nebo jiného zákona*
3. **výkon** zákonné povinnosti, *např. podle tr. ř.*
4. **upřednostněný výkon** jiného kolidujícího práva, svobody nebo veřejného dobra, *např. svobody projevu jiného člověka, veřejného zdraví všech lidí* ⇒ test

Jeden
pohled
nestačí...

...dva pohledy,
dva významy

Vždy
dvakrát
ověřené zprávy
na www.idnes.cz

Můžete nám věřit. **iDNES.cz**

MFD 12.5.07

Jeden pohled nestačí...
...dva pohledy, dva významy

Vždy **dvakrát**
ověřené zprávy
na www.idnes.cz

Můžete nám věřit. **iDNES.cz**

Test poměrnosti cíle a prostředku

verze 1.1

Prohlášení shody

Test poměrnosti cíle a prostředku odpovídá právním požadavkům, které vyplývají pro řešení střetu práv, svobod nebo obecných dober zejména z:

- a) *Mezinárodního paktu o občanských a politických právech*, vyhl. pod č. 120/1976 Sb., *Opčního protokolu*, vyhl. pod č. 169/1991 Sb., a *Druhého opčního protokolu týkajícího se zrušení trestu smrti*, vyhl. pod č. 100/2004 Sb. m. s.
- b) *Mezinárodního paktu o hospodářských, sociálních a kulturních právech*, vyhl. pod č. 120/1976 Sb.
- c) *Úmluvy na ochranu lidských práv a základních svobod, ve znění protokolů č. 3, 5 a 8*, vyhl. pod č. 209/1992 Sb., *dodatkového protokolu a protokolů č. 2, 4, 6 a 7*, vyhl. pod č. 209/1992 Sb., a *protokolu č. 9*, vyhl. pod č. 41/1996 Sb.
- d) *Listiny základních práv a svobod*, vyhlášené jako součást ústavního pořádku České republiky pod č. 2/1993 Sb.
- e) *zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku*, ve znění pozdějších předpisů.

Test poměrnosti cíle a prostředku dále zásadně odpovídá právní argumentaci, obsažené v odůvodněních následujících právních rozhodnutí, a to v:

- a) *nález Ústavního soudu v Brně ze dne 12. 10. 1994*, sp. zn. Pl. ÚS 4/94, zveř. pod č. nál. 46 Sb. nál. a usn., sv. 2, vyhl. pod č. 214/1994 Sb., *ve věci návrhu na zrušení některých ustanovení trestního řádu*
- b) *nález Ústavního soudu v Brně ze dne 9. 10. 1996*, sp. zn. Pl. ÚS 15/96, zveř. pod č. nál. 99 Sb. nál. a usn., sv. 6, vyhl. pod č. 280/1996 Sb., *ve věci návrhu na zrušení ustanovení zákona o vlastnictví bytů a ústavní stížnosti proti rozhodnutí Ministerstva obrany ve věci žádosti o soubhlas s prodejem bytů ozbrojených složek*
- c) *nález Ústavního soudu v Brně ze dne 17. 2. 1999*, sp. zn. Pl. ÚS 16/98, zveř. pod č. nál. 25 Sb. nál. a usn., sv. 13, vyhl. pod č. 68/1999 Sb., *ve věci návrhu na zrušení některých ustanovení zákona o střelných zbraních*
- d) *nález Ústavního soudu v Brně ze dne 21. 3. 2002*, sp. zn. III. ÚS 256/01, zveř. pod č. nál. 37 Sb. nál. a usn., sv. 25, *ve věci ústavní stížnosti proti rozsudku Vrchního soudu v Praze v řízení o ochraně osobnosti*

- e) *nález Ústavního soudu v Brně ze dne 28. 1. 2004, sp. zn. Pl. ÚS 41/02, zveř. pod č. nál. 10 Sb. nál. a usn., sv. 32, vyhl. pod č. 98/2004 Sb., ve věci návrhu na zrušení ustanovení zákona o ochraně utajovaných skutečností*
- f) *nález Ústavního soudu v Brně ze dne 7. 12. 2005, sp. zn. IV. ÚS 412/04, dosud nezveř. ve Sb. nál. a usn., zveř. v Soudních rozhledech, 2006, č. 2, s. 49 – 53, ve věci ústavní stížnosti proti rozsudku Okresního soudu v Ostravě v řízení o omezení způsobilosti k právním úkonům.*

Položená právní otázka

Pomocí testu má být zodpovězena následující právní otázka:

Tato otázka mi byla položena zadavatelem, jímž je:

Předložené podklady

Při posuzování zadané právní otázky jsem vycházel z následujících podkladů:

Podklady mi byly předloženy _____

Za svá jsem vzal skutková tvrzení, obsažená ve shora uvedených podkladech, o jejichž věrohodnosti jsem neměl pochyb, a bez nichž by nebylo lze učinit závěr o právní otázce.

Hlediska

Východiskem dosažení právního závěru mi byly následující skutečnosti (hlediska):

- a) *skutkové okolnosti a jejich vzeti za své*

- b) právní posouzení.

Použité metody

K zodpovězení právní otázky jsem použil, krom obecně uznávaných nebo právně přikázaných metod výkladu mezinárodních smluv, právních předpisů, právních úkonů nebo právních rozhodnutí, následující metody, vedoucí k dosažení právního závěru, a to:

- a) metodu uznání skutkových tvrzení
- b) metodu popisnou a rozlišovací
- c) logické metody odvození a rozboru
- d) metodu ústavní konformity
- e) metodu proporcionality
- f) metodu šetnosti
- g) metodu vnímání újmy
- h) metodu celkového hodnocení.

1. Část popisná

1.1 Skutkový popis zásahu do práva, svobody nebo všeobecného dobra
1.2 Podřazení skutkového děje (zásahu) právní kvalifikaci
1.3 Popis zamýšleného cíle, sledovaného zásahem
1.4 Právní kvalifikace zasaženého práva, svobody nebo všeobecného dobra
1.5 Údaje o nositeli zasaženého práva či svobody nebo o poživatelích všeobecného dobra
1.6 Údaje o původci zásahu

2. Část rozborová

- 2.1 Spravedlivost cíle zásahu (legitimita cíle)
- 2.2 Spravedlivost důvodu (nezbytnost) dosažení cíle zásahu (legitimita důvodu)
- 2.3 Objektivní způsobilost zásahu dosáhnout zamýšleného cíle (dosažitelnost cíle)
- 2.4 Popis event. jiných způsobů (variant prostředků), jimiž bylo nebo by bylo možno objektivně dosáhnout stejného nebo srovnatelného cíle šetrněji (popis alternativních způsobů)
- 2.5 Věcná nebo právní možnost použití event. šetrnějšího způsobu
- 2.6 Spravedlivost způsobu zásahu [šetrnost (vhodnost) použitého prostředku zásahu, zvoleného z více event. možných prostředků při vyloučení nebo omezení újmy či jiného záporného dopadu včetně popisu záporného dopadu (legitimita způsobu)]
- 2.7 Přiměřenost zásahu zamýšlenému cíli (přiměřenost v užším smyslu)

3. Část důkazní¹

- 3.1 Důkaz empirický (např. rozsah zásahu, následky aj. skutkové okolnosti případu)
- 3.2 Důkaz systémový (zhodnocení zařazení zasaženého práva, svobody nebo všeobecného dobra v právním řádu)
- 3.3 Důkaz kontextový (zvážení dalších záporných dopadů, k nimž by došlo upřednostněním jednoho práva, svobody nebo všeobecného dobra před jiným)
- 3.4 Důkaz hodnotový (zvážení podstaty, smyslu a významu střetnuvších se hodnot v obecně uznávané hierarchii hodnot)
- 3.5 Zhodnocení všech důkazů přiměřenosti zásahu k cíli, které jsou jednotlivě zhodnoceny výše, v jejich vzájemné souvislosti

¹ Důkazy přiměřenosti zásahu zamýšlenému cíli (důkazy přiměřenosti v užším smyslu); viz bod 2.7.

4. Závěr

Upřednostnění výkonu / ochrany _____

před _____

bylo/bude / nebylo/nebude

ve výše popsaném případě právně možné.

Doložka

Prohlašuji na svou odbornou a stavovskou čest, že k výše uvedenému právnímu názoru jsem dospěl podle svého nejlepšího vědomí a svědomí, nezávislé na jiných osobách, pouze na základě výše uvedených podkladů, hledisek, metod a právních norem vyplývajících z citovaných pramenů.

Shora podaný závěr vyjadřuje právní názor posuzovatele, který je argumentačně podložen, jak je výše uvedeno.

Test poměrnosti cíle a prostředku, obsahující právní názor z něho vyplývající, je předložen bez rozporů.

Tento test obsahuje sedm číslovaných a v jednu listinu spojených stran bez příloh.

Posuzovatel:

V _____ dne _____

OBCHODNÍ ZÁKONÍK

NESPORNÉ ŘÍZENÍ

6. ČÁST

OSOBNÍ PRÁVO PRÁVNICKÝCH OSOB

TŘÍDĚNÍ

1. právo na název
2. právo na dobrou pověst (dobré jméno)
3. jiná práva v o. z. výslovně neuvedená
 - i. právo na právní život (existenci), *per analog.*
 - ii. právo na soukromí (vnitřní věci), *per analog.*

V ý p i s

z obchodního rejstříku, vedeného
Krajským soudem v Brně
oddíl C, vložka 43256

!!!UPOZORNĚNÍ!!!

Tento výpis má pouze **informativní** charakter.
Data pro jeho vytvoření byla získána z počítačové sítě INTERNET. V případě, že se domníváte, že obsahuje chyby, obraťte se prosím na rejstříkový soud.

Datum zápisu: 3.února 2003
Obchodní firma: Mamka s Tat'kou s.r.o.
Sídlo: Bzenec, Bzinská 264, PSČ 696 81
Identifikační číslo: 263 12 719
Právní forma: Společnost s ručením omezeným

Předmět podnikání:

- specializovaný maloobchod
- výroba kartáčnického a konfekčního zboží, deštníků a dalších výrobků zpracovatelského průmyslu
- zprostředkování služeb

Statutární orgán:

jednatel: Irena Uličná, r.č. 715724/4259
Bzenec, Bzinská 264, PSČ 696 81
den vzniku funkce: 3.února 2003

Způsob jednání jménem společnosti: jménem společnosti jedná jednatel samostatně.

Společníci:

Irena Uličná, r.č. 715724/4259
Bzenec, Bzinská 264, PSČ 696 81

Vklad: 200 000,- Kč

Splaceno: 200 000,- Kč

Obchodní podíl: 100 %

Základní kapitál: 200 000,- Kč

Tento výpis je neprodejný a byl pořízen na Internetu (<http://www.justice.cz>).

Dne: 13.05.07 21:59:02

Údaje platné ke dni 11.05.2007, 6:00

TOP

NEDVĚZÍ

WALDMAN

7. ČÁST

PROSADITELNOST PRÁVA

SOUKROMOPRÁVNÍ OCHRANNÉ REŽIMY

■ Soukromoprávní ochrana

1. osobnosti každého
2. osobnosti každého tvůrce
3. před zneužitím osobních údajů
4. před zneužitím svobody projevu mediálním sdělením

SOUKROMÉ PRÁVO DELIKTNÍ

- **Právo deliktní** (právo odpovědnostní)
 1. soukromé, *viz soukromoprávní delikty*
 2. veřejné, *viz trestné činy, správní delikty*

- **Soukromé právo deliktní**
 1. závazky z deliktů, *např. ze škody*
 2. závazky z kvazideliktů,
např. z bezdůvodného obohacení

AKTIVNÍ A PASIVNÍ LEGITIMACE

■ Aktivní

1. postižený
2. po smrti postiženého:
 - i. manžel, partner
v registr. partnerství,
děti
 - ii. rodiče

■ Pasivní

1. delikvent
*např. vydavatel
nebo vysílatel jako
právnícká osoba
či novinář
ve svobodném
povolání nebo čtenář
anebo zaměstnanec
sám při vybočení
(excesu) z práce*

ZVLÁŠTNÍ SOUKROMOPRÁVNÍ NÁROKY

- **Nalézací soud KS**
 1. **zakazovací** (zdržovací, zápůrčí), negatorní; zdržet se *např. používání podobizny na reklamních letácích*
 2. **odstraňovací** (obnovovací), restituční; odstranit závadný stav *např. skoupením nebo jiným stažením zboží z trhu*

- 3. **zadostiučňovací** (satisfakční);
dát zadost morálně nebo peněžně
za způsobenou **nemajetkovou** újmu
- 4. **jiný nárok**
 - a. **informační**, *např. sdělit údaj o původu
neoprávněně zhotovené rozmnoženiny projevu
osobní povahy*
 - b. **určovací**, *viz uznání protiprávnosti zásahu*

- **Ochrana naléhavého právního zájmu**
 - ✗ ochrana subjektivního práva ⇐
 - ☛ určovací žaloba k OS s prokázáním právního zájmu a jeho naléhavosti

JUDIKATURA

Ochrany osobnosti ve smyslu ustanovení § 11 a násl.

o. z. lze se vedle žalob domáhajících se zdržení se neoprávněných zásahů do práva na ochranu osobnosti a vedle žalob na odstranění následků takových zásahů domáhat také např. žalobami o určení nepravdivosti zásahů tohoto druhu (zejména výroků slovních i písemných) nebo určení, že původce zásahu neoprávněně zasáhl do práva žalobce na ochranu osobnosti. V těchto případech není třeba prokazovat naléhavý právní zájem na takovém určení.

R 46/95

OBECNÉ SOUKROMOPRÁVNÍ NÁROKY

- **Nalézací soud (OS)**
 - 1. **předstižný** (preventivní)
zakročení před hrozící škodou
 - 2. **nahrazovací** (reparační)
náhrada způsobené majetkové škody
 - 3. **vydávací** (kondikční)
vydání bezdůvodného obohacení

NEMAJETKOVÁ ÚJMA

■ Újma

1. majetková (na věci nebo ušlém zisku)
2. nemajetková, *např. na pověsti, na okruhu zákazníků*

- ## ■ Předpokladem alespoň reálná hrozba způsobení nemajetkové újmy
- ☛ vystižení nemajetkové újmy

- **Způsobení újmy jinému = skutečnost s právním následkem (právní skutečnost)**
- **Právní následek = deliktní závazek**
 1. **nahradit (reparovat) újmu majetkovou**
 2. **dát zadost (satisfakovat) za újmu nemajetkovou**

STUPŇOVANÉ ZADOSTIUČINĚNÍ

- **Morální, např.**
 1. omluva soukromá
 2. omluva veřejná
- **Peněžité, nestačí-li u lidí morální**
- **Výše zadostiučinění**
 1. závažnost újmy
 2. okolnosti zásahu
 - i. polehčující
 - ii. přitěžující
 - a. na straně rušitele
 - b. na straně postiženého

**Nepoměrné obtíže se zjištěním výše
nároku nebo nezjistitelná výše nároku**

**úvaha soudu o určení výše nároku
(arbitrární určení výše)**

§ 136 o. s. ř.

JUDIKATURA 1

Při rozhodování o náhradě nemajetkové újmy (§ 13 odst. 2 o. z.) musí mít soud prokázáno, že tu jsou okolnosti dokládající, že v konkrétním případě nestačí žádosti učinění podle ustanovení § 13 odst. 1 o. z., a to zejména z hlediska intenzity, trvání a rozsahu nepříznivých následků vzniklých žalobci vzhledem na postavení žalobce v rodině a společnosti.

R 21/95

JUDIKATURA 2

Není vyloučeno, aby se dotčené pozůstalé osoby domáhaly další satisfakce podle ustanovení na ochranu osobnosti (§ 11 a násl. o. z.), jestliže jednorázové odškodnění pozůstalých při škodě na zdraví usmrcením podle § 444 odst. 3 o. z. není dostatečnou satisfakcí za vzniklou újmu na osobnostních právech.

Nál. ÚS z 4. 5. 05, sp. zn. Pl. ÚS 16/04, č. 265/05 Sb.; práv. věta aut.

SOUKROMOPRÁVNÍ ODPOVĚDNOST

- **Objektivní soukromoprávní odpovědnost za výsledek (za protiprávní stav)**
 - = bez ohledu na zavinění:
 - a. **úmyslné přímé nebo nepřímé**
 - b. **nedbalostní vědomé nebo nevědomé**
 - ➔ **pojistitelné hospodářské riziko**
- ✗ **zásadní předpoklad zavinění u majetkové škody (subjektivní odpovědnostní princip)**

VĚCNÁ PŘÍSLUŠNOST SOUDU

■ KS v civilních věcech

1. ochrany osobnosti
2. práva autorského a práv souvisejících s právem autorským a práva na vydání souvisícího bezdůvodného obohacení

■ KS v obchodních věcech

1. práv průmyslového vlastnictví a práva a na vydání souvisícího bezdůvodného obohacení
2. práva proti nekalé soutěži
3. práva na ochranu hospodářské soutěže
4. práva na název nebo dobrou pověst právnické osoby
5. práva k obchodní firmě

POSMRTNÁ OCHRANA PIETY

- **Zánik osobního práva smrtí**
- **Aktivní legitimace** ve věci práva na ochranu osobnosti a na ochranu ve věci mediální po smrti:
 1. manžel, partner v registr. partnerství nebo děti, podpůrně
 2. rodiče
- ✗ *aktivní legitimace širšího okruhu osob blízkých podle a. z.*

NEPROMLČITELNOST PRÁVA

- **Nepromlčitelné absolutní osobní právo**
na ochranu osobnosti,
vybavené osobním nárokem na osobní
zadostiučinění, zrelativizované nepostupitelnou
pohledávkou postiženého vůči dlužníkovi
(původci zásahu) na osobní plnění, a to
ve stupňované podobě morální až peněžní,
popř. obojí, bez štěpení zadostiučinění

×

- **Promlčitelná majetková práva**
vyjma práva vlastnického

JUDIKATURA

*Právo na poskytnutí přiměřeného zadostiučinění
za neoprávněný zásah do práva na ochranu
osobnosti se nepromlčuje.*

*Rozs. NS z 25. 9. 03, sp. zn. 30 Cdo 1542/03,
Balák et al. C 2186, sv. 27, Soud. rozhl., 2004/2.*

OCHRANA PRÁVA V KYBERPROSTORU

PASIVNÍ LEGITIMACE PŘI UKLÁDACÍ SLUŽBĚ

- **Poskytovatel (*provider*) služby ukládání obsahu (*hosting*), např. cizích webových stránek, na svém serveru není povinen:**
 1. dohlížet na ukládaný cizí obsah
 2. aktivně vyhledávat skutečnosti a okolnosti poukazující na protiprávní obsah, *např. na zásah do práva duševního vlastnictví třetí osoby* ⇒

- **Poskytovatel** ukládací elektronické služby
*(information service provider), např. provozovatel
internetové diskuse, odpovídá za zásah
do práva třetí osoby,
pakliže měl vědět o protiprávnosti ukládaného
obsahu vzhledem k:*
 - a. předmětu své činnosti a
 - b. okolnostem a povaze případu nebo:

- c. **dozvěděl** se o protiprávnosti ukládaného obsahu, *např. elektronickým nahlášením či upozorněním, a*
- d. neprodleně **neučinil** veškeré kroky, které lze po něm požadovat k odstranění nebo znepřístupnění právně závadného obsahu, *např. smazáním*

§ 5 – 6 z. č. 480/04 Sb., o něctr. službách informač. společ.

K. & T. C.
BAŞSAVCILIK
HUKUK DAİRESİ

8. ČÁST

PRÁVNÍ OCHRANA OSOBNÍCH ÚDAJŮ

OSOBNÍ ÚDAJE

- **Zvláštní soukromoprávní režim**
- **Souběh se soukromoprávní ochranou osobnosti a ochranou tiskovou**
- **Účelem právní ochrana před zneužitím**

z. č. 101/00 Sb., o ochr. osob. údajů

NÁROKY

■ Zvláštní soukromoprávní nároky

1. vysvětlovací ➡ ÚOOÚ
2. odstraňovací, *např. blokovací, opravný, doplňovací nebo likvidační aj.* ➡ ÚOOÚ
3. satisfakční u nemajetkové újmy ➡ soud

■ Obecné soukromoprávní nároky ➡ soud

1. předstižný u hrozby škody
2. nahrazovací u majetkové škody
3. vydávací u bezdůvodného obohacení

PRAVOMOC

■ Věci soukromoprávní

1. soud
2. ÚOOÚ

☒ výjimka ze soudní ochrany
soukromého práva, *srv. též ČTÚ, ÚOHS*

ÚŘAD PRO OCHRANU OSOBNÍCH ÚDAJŮ
PRAHA

datum doručení + číslo jednání

Oznámení o zpracování (změně zpracování) osobních údajů
podle § 16 zákona č. 101/2000 Sb.

1 ☐ Nové oznámení ☐ Oznámení o změně v adresní části

Registrační číslo oznámovatele

(pokud již bylo přiděleno)

ADRESNÍ ČÁST OZNÁMENÍ

Formulář bude zpracován elektronickou cestou. Vypíšte jej, prosím, čitelně tiskacím písmem podle předepsaného vzoru písmu, nejlépe černou nebo tmavě modrou propisovací tužkou. Zaškrtnávací pole zaškrtněte křížkem. Formuláře nesešívejte! Děkujeme Vám za pečlivé vyplnění formuláře!

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 A B C Č Ď Ě F G H I Í J K L M Ň O Ó P Q R Š S Š Ť Ú Ů V W X Y Ž

2 **Identifikace právnické osoby:**

Název nebo obchodní jméno správce

Ulice

Číslo popisné

Obec

PSČ

3 Identifikační číslo

4 **Identifikace fyzické osoby:**

Příjmení

Academický titul

Jméno

Datum narození

Ulice

Číslo popisné

Obec

PSČ

5 Identifikační číslo

(pokud bylo přiděleno)

Prohlášení:

Prohlašuji, že mnou uvedené údaje jsou pravdivé a přesné.

Místo vyplnění formuláře

Datum vyplnění formuláře

Podpis

Osoba razítko

REGISTRAČNÍ ČÁST A

ÚŘAD PRO OCHRANU OSOBNÍCH ÚDAJŮ
PRAHA

datum doručení = číslo postupu

Oznámení o zpracování (změně zpracování) osobních údajů
podle § 16 zákona č. 101/2000 Sb.

6	☐ Nové oznámení	Registrační číslo oznamovatele	Pořadové číslo registrace
	☐ Oznámení o změně zpracování	<input type="text"/> (pokud již bylo přiděleno)	<input type="text"/> (pokud již bylo přiděleno)

REGISTRAČNÍ ČÁST OZNÁMENÍ

7	Identifikace fyzické osoby:	Identifikační číslo <input type="text"/> (pokud bylo přiděleno)
8	Identifikace právnické osoby:	Identifikační číslo <input type="text"/>
Příjmení <input type="text"/>		
Jméno <input type="text"/>		
Datum narození <input type="text"/>		
9	Účel (účely) zpracování:	
☐ v rámci souhlasu subjektu údajů		
☐ oprávněné zveřejňování osobních údajů		
☐ archivnictví vedené na základě zákona		
☐ jednání o smluvním vztahu		
☐ ochrana práv oznamovatele		
☐ poskytování zdravotní péče		
☐ plnění smlouvy uzavřené oznamovatelem		
☐ statistika		
☐ jiné posuzování zdravotního stavu		
☐ ochrana důležitých zájmů subjektů údajů		
☐ vědecká činnost		
☐ nabízení obchodu nebo služeb subjektům údajů		
Jiné účely - napište jaké <input type="text"/>		
10	Kategorie subjektů údajů:	
☐ zákazníci (klienti) oznamovatele		
☐ zaměstnanci oznamovatele		
☐ osoby bez vztahu k oznamovateli		
☐ členové oznamovatele		
☐ osoby s jiným vztahem k oznamovateli		
11	Kategorie osobních údajů:	
☐ adresní a identifikační údaje		
- citlivé údaje:		
☐ národnostní, rasový nebo etnický původ		
☐ náboženství a filosofické přesvědčení		
☐ zdravotní stav		
☐ politické postoje		
☐ trestná činnost		
☐ sexuální život		
☐ členství v politických stranách či hnutích, odborových či zaměstnaneckých organizacích		
☐ jiné osobní údaje		
12	Zdroje osobních údajů:	
☐ přímo od subjektu údajů		
☐ z veřejných zdrojů		
☐ od jiného správce		
Jiné zdroje - napište jaké <input type="text"/>		

Registrační část oznámení - 2. strana

13 Popis způsobu zpracování osobních údajů:

☐ manuální ☐ automatizovaně ☐ vlastními pracovníky ☐ zpracovatelem

14 Adresa místa (míst) zpracování osobních údajů, je-li odlišná od adresy sídla (bydliště) oznamovatele:

Ulice	1. adresa	Číslo popisné
Obec		PSČ
Ulice	2. adresa	Číslo popisné
Obec		PSČ
Ulice	3. adresa	Číslo popisné
Obec		PSČ
Ulice	4. adresa	Číslo popisné
Obec		PSČ

15 Příjemce nebo kategorie příjemců, kterým mohou být údaje zpřístupněny či sdělovány:

☐ nebudou jiní příjemci než oznamovatel
- jiní příjemci nebo kategorie příjemců:
☐ právnické osoby ☐ v České republice
☐ fyzické osoby ☐ v zahraničí

16 Předpokládané přenosy do jiných států:

☐ ne ☐ ano - jednorázový ☐ ano - opakovaný

17 Popis opatření k zajištění požadované ochrany osobních údajů podle §13 zákona č. 101/2000 Sb.:

- manuální i automatizované zpracování
- zabezpečení objektů a místností
☐ zámkový, mřížový apod. ☐ elektronické zabezpečení
☐ ovládací pult ochrany ☐ bezpečnostní směrnice
- automatizované zpracování
☐ přístupová práva ☐ antivirová ochrana ☐ kryptování
☐ bezpečnostní zálohy ☐ bezpečnostní směrnice ☐ jiné

18 Propojení na jiné správce nebo zpracovatele:

☐ ano ☐ ne

Prohlášení:

Místo vyplnění formuláře

Datum vyplnění formuláře

Prohlašuji, že mnou uvedené údaje jsou pravdivé a přesné.

Podpis

Otisk razítka

9. ČÁST

SOUKROMÉ PRÁVO MEDIÁLNÍ

PŘÁVNÍ REŽIM

- **Zvláštní soukromoprávní ochranný režim**
 - ✗ vadnému mediálnímu sdělení
 - ✗ chybějícímu dodatečnému sdělení o výsledku trestního řízení
- **Souběh se soukromoprávní ochranou osobnosti a osobních údajů**

VADNÉ SKUTKOVÉ TVRZENÍ

■ Skutkové tvrzení

1. nepravdivé
2. neúplné
3. zkreslující

✗ cti, důstojnosti nebo soukromí člověka, jménu nebo dobré pověsti právnické osoby

■ Soukromé subjektivní právo na odpověď

- ☞ uvedení na pravou míru
- ☞ doplnění nebo zpřesnění neúplného nebo jinak pravdu zkreslujícího tvrzení

SDĚLENÍ O TRESTNÍM ŘÍZENÍ

- **Uveřejněné sdělení o pravomocně neskončeném řízení**
- ☛ **soukromé subjektivní právo na dodatečné sdělení výsledku řízení:**
 1. forma rovnocenná
 2. rozsah přiměřený napadenému sdělení

VÝKON PRÁVA NA OCHRANU

1. písemná žádost do 30 dnů
 2. povinnost provozovatele uveřejnit odpověď nebo dodatečné sdělení do 8 dnů, a to **bez komentáře**
 - ✗ ➡ **žaloba na plnění do 15 dnů**
-
- **Zákonný zánik (prekluze) práva**
jeho nevykonáním v zákonné lhůtě

LITERATURA

Cirák, Ochrana osobnosti v slovenskom občianskom práve. Bratislava 1994.

Knap/Švestka/Jehlička/Pavlík/Plecity, Ochrana osobnosti podle občanského práva. Praha 2004.⁴

Mates, Ochrana soukromí ve správním právu. Praha 2006.²

Telec, Přirozené právo osobnostní a jeho státní ochrana. Práv. rozhl., 2007/1. Chráněné statky

osobnostní. Práv. rozhl., 2007/8. Nároky z přirozeného práva osobnostního. Čas. pro právní vědu a praxi, 2007/4. Přirozené základy soukromého práva. Brno, vyjde.

*Kašpar, Šubertová (eds.), Svoboda
projevu a médií v mezinárodním právu
a praxi. Praha 1996.*

JUDIKATURA

Barinka (ed.), Standardy ochrany svobody projevu. Budapest. B. r.

Doležílek (ed.), Přehled judikatury ve věcech ochrany osobnosti. Praha 2008.²

Sb. NS 1980/III-VII, VIII.

Sb. rozh. ve věcech zdravotních, příl.
Zdravotnictví a práva.

Foto:

Obchodná ul., Bratislava, Slovensko 2008

Laurinská ul., Bratislava, Slovensko 2007

Hřensko, Čechy, Česko 2006

Amsterdam, Nizozemí 2006

Vranov u Brna, Morava, Česko 2007

Ríšova ul., Brno-Žebětín, Morava, Česko 2007

Nedvězí, Čechy, Česko 2007

Žďár nad Sázavou, Morava, Česko 2007

Sloní ostrov, Siamský záliv, Thajsko 2549 (2006)

Zátoka sv. Jiří, Kerkyra (Korfu), Řecko 2007

Groningen, Nizozemí 2006

OBČANSKÉ PRÁVO

PRÁVO DĚDICKÉ

*Snímky slouží k orientaci posluchačů přednášek
a k činění si poznámek.
Nenahrazují přednášky, učebnice ani cvičebnice.*

verze 1.3 (2007)

© Ivo Telec, 2006

TEMATICKÝ OBSAH

1. druhy právního nástupnictví
2. zásady, účel a právní povaha, z dějin, zdroje práva dědického
3. autonomie vůle v dědickém právu
4. dědické nástupnictví; dědění ze závěti nebo ze zákona
5. závěť, závětní nadace nebo nadační fond

6. notář, správce dědictví a správce vkladu, vykonavatel závěti
7. řízení o dědictví, daň dědická

1. ČÁST

PRÁVNÍ NÁSTUPNICTVÍ VŠEOBECNĚ

PRÁVO NÁSTUPNICKÉ

1. právo dědické
2. jiné právo nástupnické

např. nástupnické právo právnických osob, nástupnické právo státu k pozůstalosti bez dědice aj.

DRUHY PRÁVNÍHO NÁSTUPNICTVÍ

- **Všeobecné** (univerzální sukcese)
 1. dědický přechod
 2. prodej podniku
 3. splynutí nebo sloučení právnických osob

- **V případě jednotlivého práva nebo dluhu** (singulární sukcese)
 1. přechod nájemního práva k bytu (ne k družstevnímu)
 2. postoupení licence
 3. postoupení pohledávky
 4. převzetí dluhu

PRÁVNÍ NÁSTUPNICTVÍ PODLE OSOB

1. **právní nástupnictví člověka jednotné**
2. **právní nástupnictví právnické osoby
zásadně jednotné s výjimkami**
pro některé druhy právnických osob
např. pro nadace

SINGULÁRNÍ NÁSTUPNICTVÍ V PŘÍPADĚ SMRTI

- **Přechody majetkových práv mimo univerzální (dědickou) sukcesi na zvláštní nástupce**
 - 1. nájemní právo k nedružstevnímu bytu
 - 2. pohledávka na pojistné plnění z pojištění osob
 - 3. pohledávka z pracovněprávního titulu
 - 4. pohledávka z nemocenského pojištění
 - 5. pohledávka ze sociálního zabezpečení

PRÁVNÍ NÁSTUPNICTVÍ ČLOVĚKA

- **Právní důsledky lidské smrti**
 1. **zánik** práva osobnostního aj. **osobních** práv a závazků, *např. práva na bolestné*
 2. **zánik** věcného práva z věcného břemene, **vázaného** na určitou oprávněnou osobu
 3. **zánik** věcného předkupního práva, **vázaného** na určitou oprávněnou osobu

- 4. přechod majetkových práv na právní nástupce (sukcesory) zemřelého**
 - i. univerzální sukcese (dědické nástupnictví)**
 - ii. singulární sukcese (jiné nástupnictví na jiný okruh nástupců nežli dědiců)**

2. ČÁST

PRÁVO DĚDICKÉ

ÚČEL

- **Účelem všeobecné právní nástupnictví dědice do majetkových práv a závazků zemřelého**
- **Přechod pozůstalostních aktiv a pasiv v celistvosti (univerzálně), jako celek, nikoli kusově (singulárně), na dědice**

ZÁSADY

1. **zásada privátní autonomie**
srv. právní princip svobodné vůle
 - ✓ **zásada osobní testovací volnosti**
 - ✓ **zásada nevnučení dědictví**
2. **zásada individualizace dědictví**
 - ✗ kolektivizace dědictví kmeni, obci, státu
 - ✗ familiarizace dědictví mezi pokrevními příbuznými a manželem
 - o. z.: právo potomka na dědický podíl, odejmutelné pouze vyděděním

PRÁVNÍ POVAHA

- **Absolutní subjektivní majetkové právo**
(oprávnění) člověka nebo právnické osoby (dědice)
na dědictví
 - ✓ působí *erga omnes*
 - ✓ přechází na dědice zemřelého původního dědice
(transmise dědictví)
- **V objektivním pojmovém významu**
část práva nástupnického = část souboru právních
norem vyplývajících ze zdroje práva, *např. z předpisu*

Z DĚJIN

■ ABGB 1811

české země Československa před 1951

- zůstavitelovou smrtí vzniklo právo na ležící pozůstalost (*hereditas iacens*), které se nabízelo dědici
- dědická přihláška
- odevzdání (adice) pozůstalosti dědici soudem formou odevzdací listiny ke dni právní moci rozhodnutí

ZDROJE

1. čl. 11/1 LZPS: „dědění se zaručuje“
2. § 460 - 487, 873 o. z.
3. § 17 - 18 z. č. 97/63 Sb., o mezinárodním právu soukromém a procesním
4. z. č. 227/98 Sb., o nadacích a nadačních fondech
5. o. s. ř., not. ř.
6. z. č. 357/92 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí
7. nř. č. 258/95 Sb., kterým se provádí o. z.
8. vyhl. č. 196/01 Sb., o odměnách a náhradách notářů a správců dědictví

AUTONOMIE VŮLE V PRÁVU DĚDICKÉM

- **Právní princip svobody vůle**
 - ☛ soukromoprávní zásada **privátní** autonomie
- 1. **Zůstavitelova svoboda povolání nebo vyloučení dědice**
 - i. poslední pořízení (pořízení závěti)
 - ii. vydědění
 - iii. odpuštění zavrženíhodného jednání
- 2. **Zůstavitelova svoboda nakládání s majetkem**
 - i. povolání správce dědictví
 - ii. založení nadace nebo nadačního fondu
 - iii. příkaz k započtení na podíl závětního dědice

- 3. Dědicova svoboda přijmout nebo odmítnout dědictví**
- 4. Svoboda dědiců sjednat dohody mezi sebou nebo s věřiteli zůstavitele**

⇐ EXKURS O PŘÍKAZU V PRÁVU SOUKROMÉM

- **Příkazy vyplývající ze smlouvy**
např. z příkazní, srv. příkaz klienta advokátovi, z pracovní, ze smlouvy o obchodním zastoupení aj.
- **Příkazy bezesmluvní (soukromoprávně netypické)** **× vůli příkazníka**
 1. příkaz zůstavitele k započtení na dědický podíl závětního dědice
 2. jiný příkaz, *např. u darování*

DĚDICKÉ NÁSTUPNICTVÍ

■ Solidární právní důsledky

- ☞ více dědiců nabývá celek dědictví
v poměru svých podílů
- ☞ společně a nerozdílně dědici zavázáni
věřitelům zůstavitele za přešlé dluhy
- ✗ o. z.: každý dědic odpovídá za dluhy
dědictví jen do výše nabytého dědictví
podle poměru svého podílu

DĚDICKÉ NÁHRADNICTVÍ

■ Náhradnictví závětního dědice

1. obecné náhradnictví (vulgární substituce)

= povolání náhradního závětního dědice
pro případ předemření původního závětního
dědice

2. svěrenské náhradnictví (fideikomisární substituce)

✗ o. z.

= závětní dědic (*institut*) nesmí věc zcizit
a po jeho smrti případně náhradnímu závětnímu
dědici (*substitutu*), např. u rodového majetku

OSOBY

- **Zůstavitel** = právní předchůdce
 - ✓ pořizovatel závěti, vydědění, správcovství
- **Dědic** = všeobecný právní nástupce
i do dluhů, *alter ego* zůstavitele
- **Odkazovník** (legatář) = singulární právní
nástupce jen pro
**jednotlivě určená
aktiva (bez dluhů)**

PŘEDPOKLADY DĚDICKÉHO NÁSTUPNICTVÍ

1. **biologická smrt zůstavitele**
2. **existence dědictví**
 - ✗ majetek nepatrné hodnoty
3. **bytí vč. početí nebo založení dědice**

např. početí nascitura, závětní založení nadace nebo nadačního fondu, jiné založení dosud nevzniklé právnické osoby; člověk i nesvéprávný

 - ✗ odúmrt' státu
4. **dědický titul dědice**
5. **přijetí nebo odmítnutí dědictví dědicem**
 - ✗ odúmrt' státu

SMRT JAKO PRÁVNÍ UDÁLOST

- **Smrt** = událost v lidském životě, jež je právně významnou skutečností působící **zánik právní subjektivity** člověka (způsobivosti mít práva a povinnosti)
- **Deklaratorní právní osvědčení smrti**
 1. zápis smrti v knize úmrtí matriční knihy, vedené MÚ ⇒ úmrtní list
 2. rozsudek o prohlášení za mrtvého

POZŮSTALOST A DĚDICTVÍ

■ Pozůstalost (*hereditas, Nachlass*)

⇐ osoba zůstavitele
= **jmění** (soubor aktiv a pasiv) zanechané zůstavitelem

- ✓ přechází děděním **nebo** jinak
*např. odúmrtí,
přechodem práva nájmu
nedružstevního bytu*

■ Dědictví (*Erbschaft*)

⇐ osoba dědice
= event. **děditelná část pozůstalosti**

- ✗ odúmrt' státu
- ✗ vydání majetku nepatrné hodnoty obstaravateli pohřbu

- **Pozůstalost
způsobilá
ke zdědění**

- **Pozůstalost
nezpůsobilá
ke zdědění**

*např. majetek
nepatrné hodnoty
vydaný obstaravateli
pohřbu bez ohledu
na to, byl-li by
dědicem*

PŘEDMĚT PRÁVA DĚDICKÉHO

- **Dědictví** (aktiva a pasiva)
 - = zanechané (zůstavené) **jmění** způsobilé dědického přechodu *mortis causa*,
ocenitelné cenou obvyklou (obecnou)
*např. pozemek, podnik, obchodní podíl,
patent, dluhy*
- **Majetek** (aktiva)
 1. **hmotný**
 2. **nehmotný**, *např. majetková práva aj.
majetkové hodnoty, např. ochranná známka*

NENÍ PŘEDMĚT PRÁVA DĚDICKÉHO

✗ singulární sukcese, např.:

- **Odkaz** (*legatum*), např. sbírka fotografií odkázaná městskému muzeu v rodišti
- **Odkazovník** (*legatář*) neodpovídá za dluhy zůstavitele

✗ o. z.

OKAMŽIK NABYTÍ DĚDICTVÍ

■ Smrtí zůstavitele

ipso iure s právem dědictví odmítnout

- ✗ soudním odevzdáním ležící pozůstalosti dědicům (adiční zásada), ABGB
- ✗ přijetím dědictví se zpětnými účinky, C. c. aj.

■ Nabytí dědictví podle práva platného v době smrti zůstavitele ➡ i podle již zrušených předpisů

OSOBY

- **Nezpůsobilý
závětní dědic**

podíl případně
zákonnému dědici

- **Nezpůsobilý
zákonný dědic**

povolání jeho potomci

PŘEKÁŽKY VZNIKU DĚDICKÉHO PRÁVA

1. Zákonná překážka dědické nezpůsobilosti

✓ **objektivní dědická nezpůsobilost** s důvody:

a. úmyslný trestný čin **×** zůstaviteli
např. útisk aj. jeho manželu
jeho dětem
jeho rodičům

b. zavrženíhodné jednání proti projevu poslední vůle, *např. nátlak, zábrana, potlačení, podvržení, zfalšování*

× zůstavitelovo odpuštění

2. volní překážka dle vůle zůstavitele
= vydědění potomka zůstavitelem

DRUHY POŘÍZENÍ PRO PŘÍPAD SMRTI

■ O. z.:

1. závěť, vydědění, správcovství

■ X o. z.:

1. společná závěť, *např. manželů*
2. odkaz
3. dědická smlouva manželů

DĚDICKÉ TITULY

- **Právní důvody nabytí práva dědit**
 1. **zavěť** (testamentární posloupnost)
 2. **podpůrně zákon** (intestátní posloupnost)
 3. **zavěť** a **podpůrně**, ve zbytku, **zákon**

PRÁVO ODMÍTNOUT DĚDICTVÍ

- Výraz dědické autonomie vůle
- Forma
 1. prohlášení ústní u soudu
 2. prohlášení písemné zaslané soudu
 - ☛ nastupuje dědické právo potomka
- Zvláštní plná moc zástupce i advokáta obsahem výslovné oprávnění zástupce

JUDIKATURA

Dovolal-li se potomek relativní neplatnosti závěti (§ 479 o. z.) dal tím najevo, že chce dědit, a proto již nemůže dědictví odmítnout (§ 465 o. z.).

KS v Brně 18 Co 324/95, Ad notam, 1996/3.

3. ČÁST

ZÁVĚTNÍ NEBO ZÁKONNÝ DĚDIC,
VYDĚDĚNEC
A SPRÁVCE DĚDICTVÍ

PRÁVNÍ POVAHA ZÁVĚTI

- **Formální, jednostranný, odvolatelný osobní projev vůle** člověka staršího 15 let, kterému dědici má připadnout pozůstalost nebo její část (svobodná volba dědice)
 - ✗ listina o závěti
- 1. prostá listina (soukromá listina)
- 2. právně kvalifikovaná listina (notářský zápis), (veřejná listina)
- **Osobní právní jednání bez zastoupení**

FORMA

■ Vždy písemná forma

1. soukromá listina
2. soukromá listina se svědky
nebo se svědky a předčitatelem
3. veřejná listina notářským zápisem

- **Nucená forma notářského zápisu**
 1. závěť nezletilého staršího 15 let
 2. závěť nevidomého a neslyšícíího
negramotného
alt. 3 svědci

DRUHY ZÁVĚTÍ

1. **závěť vlastnoruční (holografní)**
psána i podepsána ✕ neplatnost
2. **závěť cizí rukou nebo na počítači ap.**
(allografní)
 - i. závěť se svědky svéprávnými a závětí nepovoláním k dědictví, sepsaná *např. advokátem*
 - ii. závěť s předčitatelem

JUDIKATURA 1

*Podepsal-li zůstavitel závět' alespoň svým příjmením,
je tím splněna náležitost podpisu závěti podle ustanovení
§ 476 odst. 2 o. z., pokud o totožnosti podpisu
zůstavitele nejsou žádné pochybnosti.*

R 51/84

JUDIKATURA 2

Svědkiem ve smyslu ustanovení § 476b o. z. je jen taková osoba, která je touto funkcí předem pověřena a je s tímto pověřením srozuměna; není tedy tímto svědkem při pořizování závěti ten, kdo byl tomuto úkonu jen náhodně přítomen.

R 59/98

OBSAH ZÁVĚTI

■ Podstatná náležitost

1. povolání dědice k celému nebo k části majetku, *např. jen k nakladatelskému podniku*

■ Pravidelná nebo nahodilá náležitost

1. povolání náhradního dědice pro případ předemření původního dědice
2. příkaz k započtení na podíl závětního dědice
3. zřízení věcného břemene na nemovitosti
4. založení nadace nebo nadačního fondu

- **Závětní podmínka bez právní ochrany**
*např. podmínka péče o ostatní pozůstalé,
péče o rodný dům, o hrob, podmínka
dostudování aj.*
 - ✗ závěť je platná, ale v této části
bez právních důsledků (**závazek
morální** bez právního vynucení
s postihem morálním odsudkem)

Z pořízení závěti **nevyplyývá zdržovací závazek** pořizovatele nenakládat se svým majetkem určeným v závěti

- ☛ rozhodný stav vlastnictví v **době smrti**

JUDIKATURA

K posouzení skutečné vůle pisatele závěti, jsou-li o ní pochybnosti, je třeba zjišťovat vedle znění textu listiny (slovního výkladu) všechny okolnosti, za nichž byl projev vůle o ustanovení závětních dědiců učiněn a z nichž lze dovodit skutečnou vůli zůstavitele. Okolnosti případu jsou skutečnostmi existujícími vně vlastního projevu vůle, a to i tehdy, když je předeepsána písemná forma.

Není napravováním neurčitosti projevu vůle, jestliže projev je vykládán se zřetelem k okolnostem případu.

NS ČSR 4 Cz 61/86, Bull. NS 1987/2.

ZÁVĚTNÍ ZALOŽENÍ PRÁVNICKÉ OSOBY

1. nadace
 2. nadační fond
- **Zápis do nadačního rejstříku až po smrti zůstavitele**
 - ✓ navrhovatelem zápisu vykonavatel závěti
 - ☛ vznik právnické osoby

z. č. 227/98 Sb. o nad. a nad. fondch

- *Nadace „Nadání Josefa, Zdeňky a Marie Hlávkových“, založena 1904 závětí J. Hlávky*

← ZÁVĚTNÍ NADACE NEBO ZÁVĚTNÍ NADAČNÍ FOND

■ Obsahové náležitosti závěti

1. **název**
2. **účel** ve shodě s obecně prospěšným cílem
3. výše nebo hodnota **vkladu** zůstavitele
4. pravidlo pro **omezení nákladů** nebo určení jeho stanovení statutem vydaným správní radou až po smrti
5. náležitosti **nadačních příspěvků** nebo určení jejich stanovení statutem vydaným správní radou až po smrti
6. **vykonavatel závěti**, který provede úkony související se vznikem
7. event. **jmenování členů orgánů**; jinak jmenuje vykonavatel až po smrti

ZRUŠENÍ ZÁVĚTI

1. **závětí pozdější**, pakliže závěti **nemohou** obstát vedle sebe pro **obsahové vyloučení**
 - ➡ zásada pozdější závěť samočinně neruší závěť předchozí
2. **odvoláním závěti** v písemné formě jako u porřízení závěti
3. **zničením listiny** o závěti = projev vůle
 - ✗ zničení závěti omylem

VEŘEJNOPRÁVNÍ EVIDENCE ZÁVĚTÍ

- **Notářská komora ČR v Praze**
neveřejný seznam v elektronické podobě
- **Evidenční právní význam**
- **Dobrovolná veřejnoprávní evidence**
 1. závěti
 2. listiny o vydědění
 3. listiny o správcovství
 4. listiny o odvolání ↑

not. ř.

VZOR ZÁVĚTI

Pro případ své smrti porážuji se svým majetkem takto:

- 1. vozidlo Bona Lux 456, státní poznávací značky 4 B 2 2851, jakož i zaknihované cenné papíry zdědí (...).*
- 2. ve zbytku povolávám za dědice (...) a pokud by předemřel, povolávám jako náhradního dědice (...).*

V (...) dne (...)

(...)

PRÁVO DĚDICKÉ MEZINÁRODNÍ

- **Hraniční určovatel** právních poměrů dědických s cizím prvkem
- ✓ **státní příslušnost** zůstavitele nebo pořizovatele pro případ smrti
 - ☛ rozhodný právní řád
- **Formální náležitosti** pořízení pro případ smrti
- ✓ stačí právní řád území pořízení

PŘÍKLAD

Účastník zájezdu, *Josef Novotný*, **český státní příslušník**, vlastnoručně sepsal závět' na dovolené v Nizozemí, ve Scheveningenu, blízko Haagu, na pobřeží Severního moře.

Závět' se řídí **českým** právním řádem, ač byla napsána v cizině.

Pro její formu však **stačí forma** podle **nizozemského** práva.

OKRUH ZÁKONNÝCH DĚDICŮ

1. příbuzní v přímé linii

- i. potomci (descendenti) pokrevní i osvojení
- ii. předci (ascendenti) pokrevní i osvojitelé

2. příbuzní v pobočné linii

- i. linie 1. stupně: sourozenci plnorodí i polorodí
- ii. linie 2. stupně: synovci, neteře
- iii. linie 3. stupně: strýcové, tety

3. manžel nebo partner stej. pohl. v reg. part.

4. spolužijící osoby (druh nebo družka aj.)

POMĚRY ZÁKONNÝCH DĚDICŮ

■ Osobní poměry k zůstaviteli

1. příbuzenský poměr
2. rodinný poměr manželský
3. registrovaný poměr partnerský stejnopohlavní
4. jiný osobní poměr, *např. druha a družky*

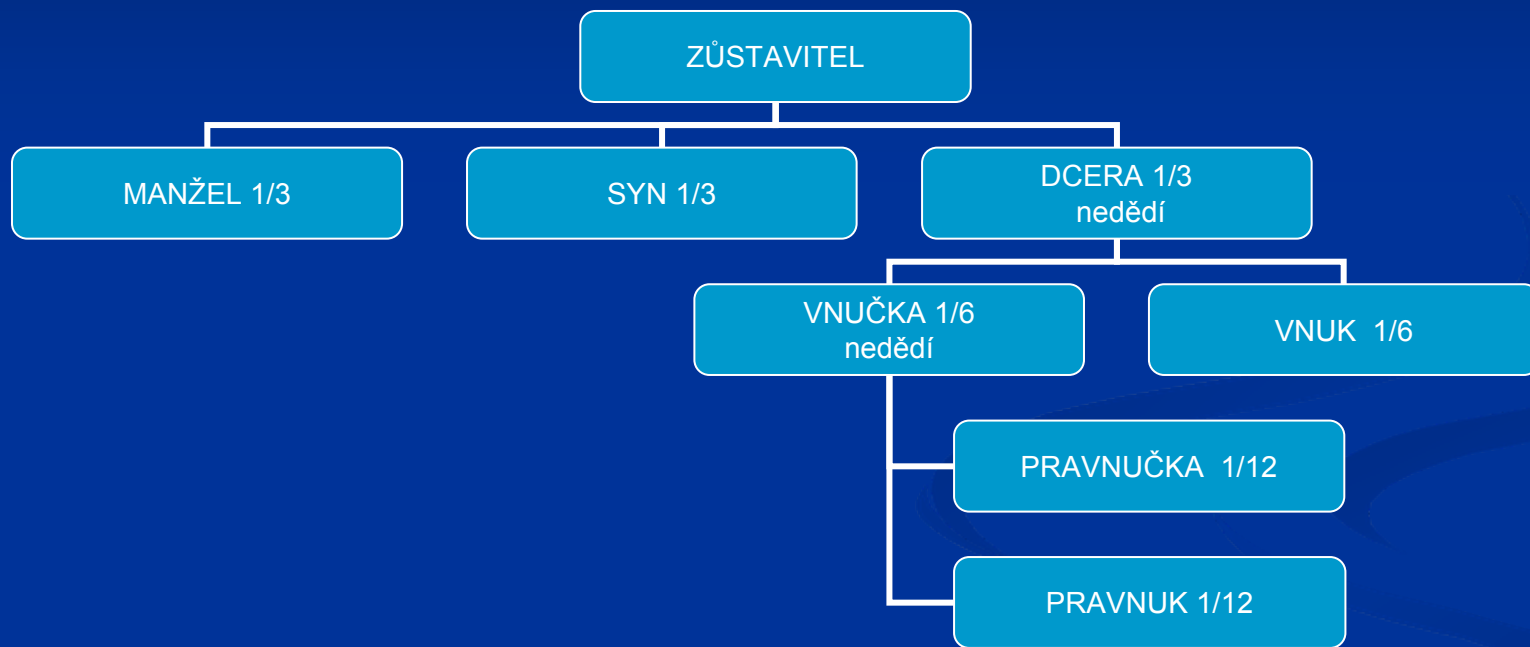
■ Soustavy

1. soustava pokrevního, popř. osvojeného příbuzenství (parentela)
2. jiné uspořádání

1. DĚDICKÁ SKUPINA rovným dílem dědí:

- děti
 - bez rozdílu původu
 - bez rozdílu věku
 - právo reprezentace potomků bez omezení
 - ✗ přírůstek podílu (akrescence)
- manžel nebo partner v reg. part. stejnopohl.
 - není nepominutelný dědic
 - není výlučný dědic v 1. skupině

příklad ⇒

2. DĚDICKÁ SKUPINA

nedědí-li potomci, dědí rovným dílem:

- rodiče
 - osoby spolužijící
- = osoby, které 1 rok před smrtí zůstavitele žily v jeho společné domácnosti a
- a. pečovali o domácnost
např. družka,
nebo
 - b. byli odkázáni výživou
na zůstavitele
- manžel
nebo part. v reg. part. stejnopohl.
 - minimálně však $\frac{1}{2}$
 - může být výlučným dědicem

příklad ⇒

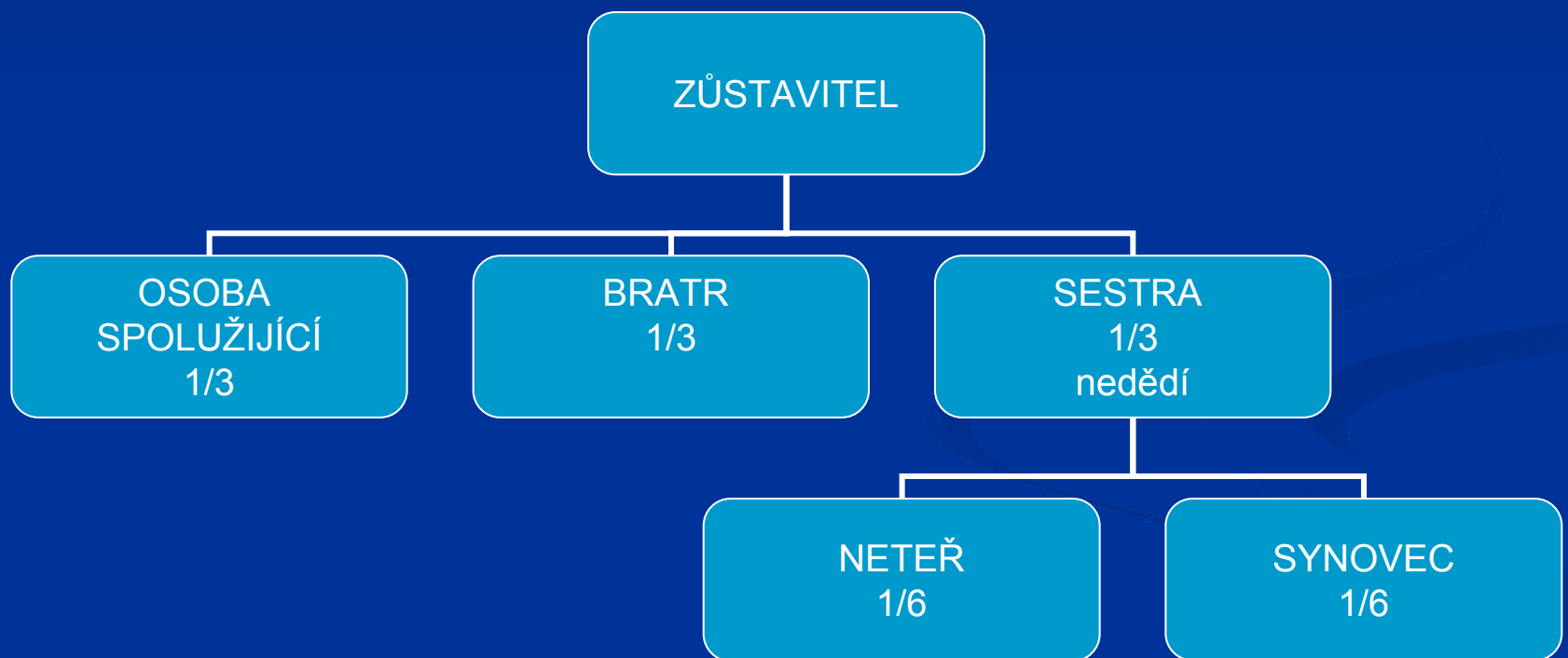
3. DĚDICKÁ SKUPINA

nedědí-li manžel ani rodiče, dědí rovným dílem:

- sourozenci
 - právo reprezentace:
↓
synovci a neteře

- osoby spolužijící
= osoby, které 1 rok před smrtí
zůstavitele žily v jeho
společné domácnosti a
 - a. pečovali o domácnost
nebo
 - b. byli odkázáni výživou
na zůstavitele

příklad ⇨

JUDIKATURA

Pojem společné domácnosti ve smyslu § 474 odst. 1 o. z. je nutno vykládat tak, že zpravidla předpokládá společné bydlení.

Doba jednoho roku se počítá zpět ode dne úmrtí zůstavitele.

R 12/68

4. DĚDICKÁ SKUPINA

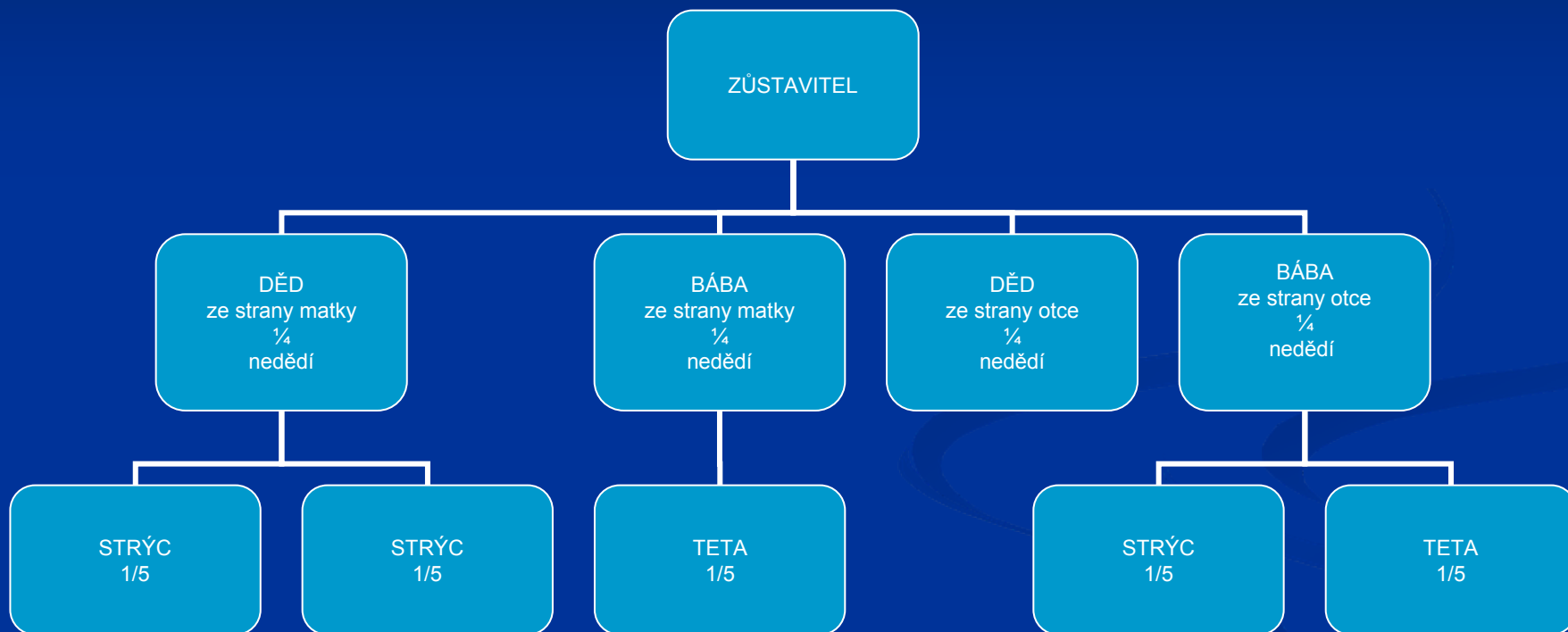
nedědí-li dědic ve 3. skupině,
dědí rovným dílem:

- prarodiče ze strany matky i otce
- právo reprezentace:

děti prarodičů = strýcové, tety

příklad ⇒

DĚDICKÉ PRÁVO POTOMKA

- **Potomek** = nepominutelný dědic 😊
- 1. **nezletilý nevyděděný potomek**
 - ☞ min. tolik, kolik činí dědický podíl ze zákona
- 2. **zletilý nevyděděný potomek**
 - ☞ min. $\frac{1}{2}$ dědického podílu ze zákona

DĚDICKÉ PRÁVO MANŽELA

- Výhradní dědic jen ze závěti
- **Není nepominutelný dědic** ☹
- **Společný zákonný dědic** v 1. skupině nebo se zvýhodněním min. $\frac{1}{2}$ ve 2. skupině, i kdyby nežil ve společné domácnosti se zůstavitelem

×

- **Oprávněný z titulu práva manželského** ke své části smrtí zaniklého společného jmění manželů, pokud existovalo ke dni úmrtí

MANŽELSKÉ A DĚDICKÉ PRÁVO MANŽELA

- **Smrt manžela** ➔ **zánik manželství a zánik SJM**
- **Manželské právo pozůstalého manžela**
na vypořádací podíl na zaniklém SJM
↓
vypořádání zaniklého SJM
 - ✓ zůstavený vypořádací podíl zemřelého manžela
součástí pozůstalosti
- **Dědické právo pozůstalého manžela**
k dědictví vč. zůstavenému vypořádacímu
podílu zemřelého manžela na zaniklém SJM

PRÁVO STÁTU

- **Stát právním nástupcem zůstavitele:**
 1. dědic ze závěti
 2. nabyvatel odúmrti
- ✓ **odúmrt' = nedědický pojem nástupnického práva státu (*caducum*)**
- ✓ **zákonný nabývací titul státu k pozůstalosti bez dědice (jmění bez pána)**

- **Hospodaření s majetkem státu**
Úřad pro zast. st. ve věcech majet.
- **Výkon majetkových práv autorských
a majetkových práv výkonných
umělců vlastním jménem:**
 1. Státní fond kultury ČR
 2. Státní fond ČR pro podporu a rozvoj
české kinematografie

§ 26/2, 74 a. z.

Založení příslušnosti určité organizační složky státu

- ☛ výslovné označení, *např. v závěti: „Česká republika – Ministerstvo kultury“*

✗ není-li, ☛ ÚZSVM

VYDĚDĚNÍ POTOMKA

- **Zákonné důvody** (skutkové podstaty):
 1. v rozporu s dobrými mravy **neposkytnutí** potřebné **pomoci** v nemoci, ve stáří aj.
 2. trvalé **neprojevování** opravdového zájmu
 3. **odsouzení pro úmyslný** trestný čin
k odnětí svobody min. 1 rok
 4. trvalé vedení **nezřízeného** života

PŘÍKLAD 1:

Ponechání na holičkách

Syn se snachou zanechali nevyléčitelně nemocného ovdovělého a bezmocného otce a tchána v domku na samotě, odkázaného jen na pomoc vzdálených sousedů. Stav otce vyžadoval denní péči.

Tvrdili, že otci stačí důchod a sociální dávky s tím, že oni sami mají tři děti, které chtějí zaopatřit, a že podnikání je stojí peníze. Volný pokoj ve svém domě ponechávali pro hosty. Otec syna vydědil.

PŘÍKLAD 2:

Nezřízenec

Syn vrcholného manažera již více než 15 let utrácí svůj majetek včetně toho, co dříve dostával na výživném, za alkohol a za pitky s kamarády do němoty na veřejnosti.

V opilosti ničí cizí věci, přičemž tím budí veřejné pohoršení, a nehradí způsobené škody.

Dvakrát již kvůli tomu přišel o zaměstnání.
Otec syna vydědil.

- **Právo zůstavitele rozšířit** důsledky vydědění i na děti vyděděného potomka a na jejich potomky v celé linii
- **Skutkové podstaty vydědění** ⇐
 - ☛ protidůkaz vyděděného potomka

■ Zánik vydědění

1. odvoláním
2. zničením listiny o vydědění = volní projev
✗ např. omylem
3. povoláním vyděděného za závětního dědice

JUDIKATURA 1

Jestliže potomek trvale neprojevuje o zůstavitele zájem proto, že zůstavitel neprojevoval zájem o potomka, nelze bez dalšího dovodit, že by neprojevení tohoto zájmu potomkem mohlo být důvodem k jeho vydědění.

R 23/98.

JUDIKATURA 2

Pro posouzení důvodů vydědění podle ustanovení § 469 odst. 1 písm. b) o. z. je třeba rovněž zjišťovat, zda potomek zůstavitele měl reálnou možnost o zůstavitele projevit opravdový zájem, který by jako potomek měl projevit, tj. zda zůstavitel měl sám zájem se s dítětem stýkat a udržovat s ním běžné příbuzenské vztahy.

R 23/98.

SPRÁVCE DĚDICTVÍ

- **Člověk nebo právnická osoba i stát**
až do skončení projednání dědictví soudem
 1. stanoven zůstavitelem
 2. stanoven rozhodnutím soudu
- **Svěření zůstaveného majetku správci**
 - ☛ výkon práv, jež příslušela zůstaviteli, vlastním jménem správce

PŘEDMĚT SPRÁVY

1. **veškerý** majetek spadající do dědictví
2. **část** majetku:
 - i. podnik, *např. nakladatelství*
 - ii. nemovitost, *např. nájemní dům*
 - iii. jiná část, *např. zvířata*

■ Obvyklé hospodaření

✗ úkony nad obvyklé hospodaření,
*např. prodej spravované cestovní
kanceláře*

- ☞ souhlas dědiců
- ☞ svolení soudu

- **Průběžné zprávy a konečná zpráva správce o své činnosti**
- **Odměnu a náhradu výdajů hradí dědic dle usnesení soudu;
u předluženého dědictví hradí stát**

4. ČÁST

POTVRZENÍ NEBO VYPOŘÁDÁNÍ
DĚDICTVÍ,
DLUHY DĚDICTVÍ, VĚŘITELÉ,
PRAVÝ DĚDIC

POTVRZENÍ NEBO VYPOŘÁDÁNÍ

■ 1 dědic

- ☛ soudní potvrzení nabytí dědictví

■ 2 a více dědiců

- ☛ dohoda o vypořádání dědictví
schválená soudem
 - ✗ odpor zákonu
 - ✗ odpor dobrým mravům

JUDIKATURA

(...) Rozpor dohody o vypořádání dědictví se zákonem či s dobrými mravy není bez dalšího v tom, že dědic má podle ní nabýt méně, než na co by měl dle zákona či závěti nárok, ani v tom, nepřevzme-li podle dohody z dědictví žádný majetek.

Usn. MS v Praze 24 Co 106/94, Ad notam 1995/3.

DĚDICKÉ DOHODY

1. dohoda o vypořádání dědictví ⇐
2. dohoda o přenechání předluženého dědictví věřitelům k úhradě dluhů zůstavitele

VYPOŘÁDÁNÍ DĚDICŮ BEZ DOHODY

- 2 a více dědiců bez dohody
 - ☛ soudní **potvrzení** nabytí dědictví
podle dědických podílů, *např. každý $\frac{1}{2}$*

ZAPOČTENÍ

- **Započtení na dědický podíl závětního dědice (kolace)**
 1. **volní příkaz** zůstavitele k započtení
např. v závěti
 2. **legální zákaz** neodůvodněného **zvýhodnění** již obdarovaného dědice vůči potomku zůstavitele

■ **Započtení na dědický podíl zákonného dědice**

soud na dědický podíl **zákonného** dědice
započte, co za života zůstavitele od něho
bezplatně obdržel on nebo předek
dědícího dítěte, *např. otec zákonného
dědice, a to např. cenu darovaného
pozemku*

× **obvyklá darování, např. vánoční
dar**

ZŮSTAVITELOVY DLUHY

- **Přechod celé pozůstalosti (jmění), aktiv i pasiv, na dědice**
- **Omezená odpovědnost dědice za přešlé zůstavené dluhy a za přiměřené náklady pohřbu jen do výše svého dědického podílu**
 - ✗ **solidární odpovědnost dědiců (společně a nerozdílně)**

× **osobní závazky** zůstavitele zanikající smrtí

*např. závazek vyživovací, kromě
dlužných dávek,
závazek vytvořit fotografické dílo
nebo herecky nastudovat divadelní roli
aj.*

NÁKLADY POHŘBU

■ Přiměřené náklady spojené s pohřbem

nř. č. 258/95 Sb.

*např. náklady na pomník nebo desku
do 10 000 Kč, cestovní výlohy, 1/3
nákladů smutečního ošacení nejbližším
příslušníkům rodiny a domácnosti*

PŘEDLUŽENÉ DĚDICTVÍ

- Dohoda dědiců a věřitelů o přenechání předluženého dědictví věřitelům
 - ☛ schválení soudem
 - ✗ zákon
 - ✗ dobré mravy
- ✗ bez dohody ☛ likvidace dědictví

JUDIKATURA

Při uzavření dohody o tom, že předlužené dědictví se přenechá na úhradu dluhů, závisí výběr věřitelů na dědicích;

při schvalování této dohody je třeba brát zřetel na to, zda tento způsob skončení věci nebude v rozporu se zákonem a zda nebude na újmu těch, kteří by mohli být při likvidaci dědictví ve svých právech uspokojeni. (...)

R 18/85

PRAVÝ DĚDIC

- **Právo pravého dědice na vydání dědictví**
*např. dědice ze závěti, nalezené
po pravomocném rozhodnutí o dědictví,
se zpětnými účinky k okamžiku úmrtí zůstavitele*
- ☛ **lepší právo dědické**
 - ✗ **nepravý dědic s horším dědickým právem** ☹
*např. jen zákonným nebo
ze starší závěti, jež neobstojí vedle
novější závěti*

- **Promlčení majetkového práva pravého dědice**
 - ✓ obecná 3 letá doba ⌚ od právní moci rozhodnutí o děd.
 - ✗ nepromlčitelnost práva vlastnického

- **Legální závazek vydat dědictví**
 - ✗ ↓

- **Žaloba na vydání dědictví *in natura***
event. žaloba na zaplacení peněžité náhrady

■ Předmět vydávacího závazku

1. dědictví

2. **užitky** z něho, pakliže nepravý dědic věděl nebo mohl vědět, *mala fide*, že pravým dědicem je jiný
např. výnosy z pronájmu, úroky z vkladu aj. plody, kupř. mláďata nebo úroda

✗ užitky zůstanou nepravému *bona fide*

- **Právo nepravého dědice na náhradu veškerých nákladů** na majetek z dědictví vůči pravému dědici
např. na zlepšení domu novou fasádou
- ✗ právo jen **nutné** náklady, *např. na krmení zvířatům nebo na havarijní opravu,*
věděl-li nebo mohl-li vědět, že pravým dědicem je jiný

- **Nabytí od nepravého dědice třetí osobou**
např. koupě vozidla od nepravého dědice
- ✓ **nabytí v dobré víře**
 - ☛ **nabytí jako od pravého (řádné)**
viz právní princip dobré víry

5. ČÁST

SOUVISLOSTI

NOTÁŘ

- Notář jako soudní komisař v dědickém procesu
- Notář sepisující závěti a beroucí je do úschovy
- Veřejný úřad notářský

NOTER

GENC H. NIKOLLA

CEL
TEL ZYRE 24812 - SHTEPI 22455 0692094054

SPIRO DIRJAZI
AVOKAT
0030 - 6972148863
0692183748
ZYRE - 08525145

Coca-Cola

SPRÁVCE VKLADU

- **Správa pořizovatelova majetkového vkladu** do závětní nadace nebo závětního nadačního fondu
- ✓ **správce vkladu** určený **zavětí** na dobu od projednání dědictví
podpůrně
vykonavatel závěti určený **zavětí**

VYKONAVATEL ZÁVĚTI

- **Legislativní zkratka**
- **Určen pořizovatelem závěti o založení nadace nebo nadačního fondu**
 1. jmenuje první členy orgánů
 2. spravuje vklad zůstavitele, ledaže je v závěti určen jiný správce vkladu
 3. provádí další úkony související se vznikem, *např. navrhuje zápis do nadačního rejstříku*

EXKURS: CIVILNĚ PROCESNÍ NÁSTUPNICTVÍ

■ Civilní řízení (o. s. ř.)

smrt účastníka řízení

☛ **dědici jeho procesní nástupci,**
popř. ti z nich, kteří převzali právo
nebo povinnost, o níž běží řízení

✗ povaha věci neumožňuje
pokračovat v řízení
např. statusová věc

✗ zákon jinak

EXKURS: DĚDICKÉ ŘÍZENÍ

- Zvláštní druh civilního řízení nesporného
 - ➔ úřední ingerence soudu do soukromého práva dědického
- Zahájení
 1. z vlastního podnětu soudu, *ex offio, na základě dojití úmrtního listu od MÚ*
 2. na návrh

- **Soudní pověření notáře jako soudního komisaře** k provedení úkonů za odměnu
*např. ke zjištění okruhu dědiců,
k vypořádání zaniklého společného jmění manželů, ke zjištění rozsahu a ceny dědictví aj.*
- **Zpětná účinnost veškerých úkonů soudu**
ke dni smrti zůstavitele

EXKURS: DAŇ DĚDICKÁ

- **Poplatníkem dědic**
- **Předmětem** nabytí majetku děděním
- **Základ daně**
cena majetku **snížená** o přešlé dluhy, přiměřené náklady pohřbu, osvobozený majetek, odměnu notáře aj.
- **Sazba daně** dle I. – III. skupiny poplatníků
- **Osvobození od daně** v I. skupině poplatníků
= příbuzní v řadě přímé a manžel nebo partner stejného pohlaví v reg. part. ➡ nepodává se daňové přiznání

LITERATURA

*Mikeš, Muzikář, Dědické právo. Praha
2007.³*

Svoboda, Dědické právo. Praha 1946.³

JUDIKATURA

Fiala (ed.), Přehled judikatury ve věcech dědických. Praha 2006.

Z beletrie:

Brázda, Notářský pitaval. Praha 1987.

Nový notářský pitaval. Praha 1992.

Poděkování

Děkuji Zdeňce Králíčkové za vytvoření grafických příkladů dědění ze zákona.

Foto:

Korfu (Kerkyra), Řecko, 2007

Severní Thajsko, 2006

Scheveningen, Nizozemí, 2006

Sloní ostrov, Siamský záliv, Thajsko, 2006

Český ráj, Čechy, Česko, 2006

Saranda, Albánie 2007

Zlatý roh, Galata, Istanbul, Turecko, 2007

OBČANSKÉ PRÁVO

ZÁVAZKY Z KVAZIDELIKTŮ

- **ZÁVAZEK Z BEZDŮVODNÉHO OBOHACENÍ**
- **ZÁVAZEK Z JEDNATELSTVÍ BEZ PŘÍKAZU**
- **ZÁVAZEK Z NEZAVINĚNÉ ŠKODY**

*Snímky slouží k orientaci posluchačů přednášek
a k činění si poznámek.
Nenahrazují přednášky, učebnice ani cvičebnice.*

verze 1.3 (2008)

© Ivo Telec, 2006

PŘEHLED TÉMATU

1. všeobecně o soukromém právu deliktním
2. bezdůvodné obohacení
3. přirozený základ a smysl
4. soukromoprávní význam, zákonný účel, zásada, zdroje
5. povaha, obsah a promlčení práva
6. osoby, předmět; dobrá nebo špatná víra
7. skutkové podstaty
8. jednatelství bez příkazu
9. skutkové podstaty

1. ČÁST - EXKURS

VŠEOBECNĚ O SOUKROMÉM PRÁVU DELIKTNÍM

SOUSTAVA PRÁVA DELIKTNÍHO

1. **delikty** nebo **kvazidelikty soukromoprávní**
např. delikty škody, porušení pracovní povinnosti, kvazidelikt bezdůvodného obohacení aj.
2. **delikty veřejnoprávní**
 - i. **soudní**, *viz trestné činy, velezrada prez. rep.*
 - ii. **správní**, *viz přestupky, kupř. přestupek proti majetku, jiné správní delikty, disciplinární delikty, např. advokáta, pořádkové delikty*

SOUKROMOPRÁVNÍ DELIKTY NEBO KVAZIDELIKTY

■ Delikt *např.:*

1. ohrožení nebo porušení práva
např. práva osobnostního nebo vlastnického
2. vady (vadného plnění)
3. prodlení
4. škody
5. nekalé soutěže
6. porušení pracovní kázně

■ Kvazidelikt *např.:*

1. bezdůvodné obohacení
2. jednatelství bez příkazu

KVAZIDELIKTY

■ Zavazovací důvody

1. bezdůvodné obohacení
2. jednatelství bez příkazu
3. upotřebení cizí věci ve prospěch jiného
versio in rem
✗ o. z. (✗ návrh nového o. z.)
4. škoda nezaviněná

2. ČÁST

VŠEOBECNĚ O BEZDŮVODNÉM OBOHACENÍ

DEVÍZA

*„Kdo se na úkor jiného bezdůvodně obohací,
musí obohacení vydat.“*

§ 451/1 o. z.

PŘÍKLAD:

Peníze na cizí účet

Objednatel opravy topení omylem zaslal dlužnou cenu za opravu na jiný účet než na účet opraváře (věřitele).

Třetí osoba, majitel účtu, se bezdůvodně obohatila na úkor opraváře.

PŘÍKLAD:

Turista šetřílek

Turista se na hradě nenápadně přidal ke skupině návštěvníků s placeným průvodcem a využil jeho provedení hradem s výkladem.

Turista se bezdůvodně obohatil na úkor průvodce.

PŘÍKLAD:

Ukradený nápad

Známy přednesl známému nápad,
jak a v čem by mohli společně podnikat.

Adresát sdělení na to nic neřekl,
nicméně nápad následně hospodářsky využil
pro sebe, čímž si majetkově polepšil.

Zdroj polepšení byl nepoctivý.

Adresát nápadu je zavázán vydat známému
bezdůvodné obohacení spočívající v získaném
majetkovém prospěchu.

§ 451 an. o. z.

PŘIROZENÁ PODSTATA

- **Skutek bezdůvodného obohacení na úkor jiného (k újmě jinému)**
 - ☛ **porušení přirozeného zákona rovnováhy**
braní a dávání (beru, aniž jsem dostal nebo směl brát)
 - ☛ **narušena rovnováha**
 - ☛ **porucha soukromých poměrů**

- **Rušící děj (protiprávní jednání nebo událost)**

- ✗ **přirozený svět nastaven vyváženě**

- ☛ **přirozeně zákonitá odezva**

- soukromoprávní důsledek**

- ☛ vydání bezdůvodného obohacení postiženému (věřiteli)

PŘIROZENÝ SMYSL

Je všeobecně dobré, jestliže obohacení,
získané bez právního důvodu nebo nepoctivě,
je obohacenému odčerpáno
ve prospěch toho,
na jehož úkor bylo získáno,
čímž je obnoven, vyvážen a napraven
narušený stav.
Opak by nebyl spravedlivý.

PŘIROZENÉ PRÁVO

- **Právo na vydání bezdůvodného obohacení**

= subjektivní lidské **přirozené právo**
vyplývající z **přirozeného zákona**
vyrovnání braní a dávání

srv. preambuli LZPS a slib soudců ÚS

SOUKROMOPRÁVNÍ VÝZNAM

- **Jeden z pilířů práva soukromého, vyjádřený v obecném soukromém právu (právu občanském)**
- **Protiprávní stav obohacení**
 - ✗ stav obohacení po právu, *např. výdělkem*
- **Vyloučení bezprávních nebo nepoctivých zdrojů obohacení z právního uznání**

ZPŮSOBY VZNIKU

1. **protiprávním jednáním**, *např. obohacením se z nepoctivých zdrojů*
2. **jednáním omylem**, *např. přijetím peněz na svůj účet v mylném domnění, že mi patří*
3. **právním nebo protiprávním jednáním třetího** (plněním za jiného), *např. zhotovitelovo přijetí platby ceny za dílo, avšak při dlužníkově padělání příkazu k úhradě z účtu třetí osoby*

ZÁKONNÝ ÚČEL

- **Ochrana majetkových hodnot prostředky soukromého práva**
- **Sbíhání právnosti a mravnosti chování**

viz např. bezdůvodné obohacení příjmy ze šízení zákazníka nebo z nekalé soutěže na úkor postiženého soutěžitele

1. **odstraňovací** (obnovovací); odčerpání prospěchu, o který se dlužník obohatil; odstranění poruchy
 - a. *in natura*, podpůrně
 - b. *in re luto*

vč. pocitu dání zadost; odčerpáno jen to, oč se dlužník obohatil; něco navíc ➡ **jiný právní důvod**
např. nárok zadosti učiňovací z práva osobnostního
2. **odrazovací** (předstižný, preventivní); hrozba [postižní (sankční)], viz a. z. s dvojnásobkem
= soukromá pokuta

POJEM

- **Bezdůvodné obohacení**, *unjust enrichment*,
na úkor jiného; římskoprávní původ
= **právně významná skutečnost**
(následek něčeho, soukromoprávní kvazidelikt),
z níž vzniká **závazek** (dluh) obohaceného
vydat bezdůvodné obohacení tomu,
k jehož újmě se obohatil (věřiteli)

ZÁSADA

- Nikdo se nesmí bezdůvodně obohatit na úkor jiného, i kdyby to nezavinil

bezdůvodně
(neospravedlnitelně) = právně bezdůvodně
nebo nepoctivě

vydávací závazek kvazideliktní právní povahy
(kvazideliktní obligace)

DŮVODNOST OBOHACENÍ

1. **věcný důvod**, *např. osobní nebo hospodářská potřeba (causa)*
2. **právní důvod** (právní titul), **právnost**:
 - a. **právní jednání** (volní projev), *např. nájemní smlouva či veřejný příslib*
 - b. **zákon**, *např. zákonná licence zpravodajská u osobnostního práva*
 - c. **konstitutivní rozsudek soudu**, *např. soudu o zřízení věcného břemene, výjimečně konstitutivní rozhodnutí správního úřadu*
3. **poctivost** (mravní důvod), **mravnost**

PŘÍČINY

- a. **subjektivní projev vůle obohatit se na úkor někoho jiného**
*např. krádeží jeho vozidla, přisvojením si autorství jeho vědeckého díla, s odpovědností za **následek** bez ohledu na zavinění a bez zproštění odpovědnosti*
- b. **objektivně nastavší stav obohacení se na úkor někoho jiného bez vůle k tomu**
např. naplavením cizích kaprů z horního rybníka jiného vlastníka do spodního rybníka v důsledku protržení hráze živelní pohromou, i kdyby o tom obohacený nevěděl.

PRÁVNÍ SKUTEČNOST

■ Protiprávní stav

= vznik bezdůvodného obohacení
(nastání **následku** bez dalšího)

- ☛ **zavazovací důvod**

- ☛ **vydávací závazek dlužníka**

- ☛ **pohledávka věřitele na plnění vydávacího závazku**

VČASNOST VYDÁNÍ

- **Generální legální příkaz splnit dluh řádně a včas**
- **Doba splnění vydávacího závazku**
= první den poté, co byl dlužník o vydání věřitelem požádán
- ✗ **prodlení dlužníka**
 - ☛ **právo věřitele na úroky z prodlení**

JUDIKATURA

Bez důvodné obohacení zakládá závazkový právní vztah; vznikl z něj dluh (povinnost vydat bezdůvodné obohacení) spočívající v platební povinnosti, jde o dluh peněžitý, s jehož řádným a včasným nesplněním je spojen nepříznivý důsledek vzniku prodlení na straně dlužníka s právem věřitele požadovat vedle plnění i úroky z prodlení.

Balák/Púry C 261.

BEZDŮVODNÉ OBOHACENÍ

v. ŠKODA

■ Bezdůvodné obohacení

1. obohacení
2. bezdůvodnost
3. úkor (újma, škoda)
4. i bez zavinění

■ Škoda

1. ---
2. bezdůvodnost
3. škoda (újma, úkor)
4. zásadně předpoklad zavinění, i bez zavinění výjimkou

3. ČÁST

KONDIKČNÍ PRÁVO

POJEM

- *Condictio* (kondikce)
- **Subjektivní právo** (oprávnění)
postiženého věřitele na plnění (vydání)
- **V objektivním právním významu**
součást soukromého práva
kvazideliktního

POVAHA A OBSAH PRÁVA

- **Relativní majetkové právo věřitele na plnění**
(na vydání bezdůvodného obohacení),
= pohledávka věřitele vůči dlužníkovi
- **Ocenitelné, postupitelné, zastavitelné, zděditelné aj. přecházející na nástupce**
viz pohledávka

- **hmotněprávní nárok** (žalobní nárok, žalovatelnost)
vyplývající z práva na vydání bezdůvodného obohacení

- **Žaloba na plnění** (vydání, popř. na peněžitou náhradu)
- **Žaloba na určení předmětu** bezdůvodného obohacení
nebo **osoby** obohaceného (žalovaného)
při prokázání naléhavého **právního zájmu** na určení

JUDIKATURA

Je-li žalobou uplatněn nárok na peněžité plnění, vycházející ze skutkového tvrzení, že na základě smlouvy o nájmu žalovaný užíval nebytové prostory a neposkytl za to žalobci smluvené protiplnění (nájemné), avšak podle názoru soudu je nájemní smlouva neplatná a jiný důvod užívání není tvrzen, není změnou skutkového stavu vymezeného v žalobě, posoudí-li soud nárok žalobce na zaplacení požadované částky podle hmotněprávních norem upravujících nárok na vydání plnění z bezdůvodného obohacení.

R 78/04

PROMLČENÍ PRÁVA

- **Majetkové právo věřitele** na vydání bezdůvodného obohacení (pohledávka)

✗ **námitka promlčení**, projevená obohaceným dlužníkem

promlčení práva ve zvláštní (kratší)
subjektivní promlčecí době **2 let** od dozvědění se;
objektivně za 3 roky, u úmyslu za 10 let, od vzniku

JUDIKATURA 1

Ustanovení § 3 občanského zákoníku, dle kterého výkon práv nesmí být v rozporu s dobrými mravy, platí i pro výkon práva vznést námitku promlčení.

nál. ÚS z 15. 1. 97, č. 6 Sb. nál. a usn., sv. 7, sp. zn. II. ÚS 309/95.

JUDIKATURA 2

V znesení námitky promlčení zásadně dobrým mravům neodporuje; mohou však nastat situace, kdy uplatnění této námitky je výrazem zneužití práva na úkor účastníka, který marné uplynutí promlčecí doby nezavinil.

nál. ÚS z 6. 9. 2005, sp. zn. I. ÚS 643/04, Práv. rozhl., 2006/1, s. 34 an.

JUDIKATURA 3

Důvodnost námitky promlčení soud zkoumá ve vztahu k nároku uplatněnému žalobou; není významné, jak účastníci nárok kvalifikovali po právní stránce a z jakých právních důvodů byla námitka promlčení vznesena.

R 13/05

- **Dlužníkovo namítnutí promlčení věřitelova práva na plnění dluhu (právní úkon)**
 - = dobrovolný výkon subjektivního, zákonem přiznaného, soukromého práva (oprávnění) dlužníka namítat promlčení svého dluhu
- **Generální legální příkaz výkonu soukromých práv v souladu s dobrými mravy** § 3/1 o. z.

ZDROJE PRÁVA

1. § 107, 451-9, § 489 o. z.
2. § 40/3, § 74, 78, 82, 86, 94,
100a/1-2 a. z.
3. § 324 z. p. ➡ o. z.
4. § 101 z. rod.
5. § 394/1,2 obch. zák.

ČESKÁ LEGÁLNÍ SYSTEMATIKA

1. **obecná úprava** v obecném právu soukromém (právu občanském)
2. **přednostní zvláštní úpravy**
ve zvláštních právech soukromých
s **podpůrným** použitím úpravy obecné
viz právo autorské a práva související
s právem autorským, právo pracovní

■ **Skutková otázka** vzniku bezdůvodného obohacení

= **předběžná (prejudiciální) otázka**

↑ skutkové tvrzení žalobce

- ☛ mezitímní rozsudek
- ☛ jiný procesní způsob přezkoumatelného zodpovězení dle procesní úvahy soudce

4. ČÁST

PODMĚT
A
PŘEDMĚT

OSOBY

věřitel (postižený, oběť)

x

dlužník (obohacený, pachatel, delikvent)

AKTIVNÍ VĚCNÁ LEGITIMACE STÁTU

- **Právo státu při bezdůvodném obohacení jako:**
 1. postiženého (věřitele)
 2. náhradníka (věřitele)
 - postiženého nelze zjistit
např. pro neznámý okruh ošizených spotřebitelů
- **Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových**

PŘEDMĚT

■ Majetkový prospěch:

1. hodnota sama o sobě
2. delikventovy užitky z ní *mala fide*

hmotný, např. vozidlo, **nehmotný**, např. patent či užívací právo, výkon, viz čerpání osobní služby asistenční, služby telekomunikační, majetková výhoda, viz neoprávněná soutěžní výhoda

1. **zvětšení** majetku, např. o ukradené vozidlo
2. **uspoření** majetku, např. o nepoctivě získanou slevu vstupného nebo jízdného

PŘÍKLAD:

Host a hrušky

Host zahradní slavnosti svévolně snědl plody ovocného stromu hostitele.

Obohatil se o hodnotu plodů, hrušek, aniž k tomu měl právní důvod, například v nabídce hostitele.

PŘÍKLAD: Fotomoto

Provozovatel internetového portálu *Fotomoto* na něm zpřístupnil fotografie motorových vozidel různých fotografů **bez autorskoprávní licence** ke sdělování fotografických děl veřejnosti prostřednictvím telekomunikačních sítí.

Provozovatel je proto **zavázán vydat** každému fotografovi bezdůvodné obohacení za plnění bez právního důvodu spočívající v **užití fotografií bez licence**, a to ve výši **dvojnásobné** odměny, obvyklé v době nakládání s fotografiemi.

PŘÍKLAD:

Podvodný student

Student v červnu ukončil studium. Měsíc poté, již jako zaměstnanec mající své povolání, uplatnil coby cestující studentskou slevu z jízdného u dopravce na základě studentského průkazu, který si ponechal.

Jednal tím nepoctivě k újmě dopravce.

Bezdůvodně se obohatil o uspoření výdajů ve výši rozdílu mezi plným a zlevněným jízdným.

Skutečnost, že tento rozdíl byl malý, je soukromoprávně i morálně bezvýznamná.

JUDIKATURA

V případě hodnot vynaložených na cizí nemovitost je pohledávkou z bezdůvodného obohacení nikoli hodnota vynaložených prostředků, nýbrž rozdíl mezi hodnotovou nemovitosti před adaptací a po ní, protože podle ustanovení § 458 odst. 1 věta první o. z. musí být vydáno vše, co bylo neoprávněně získáno.

R 26/75, s. 144.

PŘEDMĚT NEZPŮSOBILÝ K VYDÁNÍ

- **Závazek vydat vše,
co bylo nabyto bezdůvodným obohacením**
 - ✗ předmět nezpůsobilý k vydání z důvodu:
 1. **obohacení se o výkon**, *např. o vymalování místnosti,
o hlídání domu aj.*
 2. **jiného**, *např. pro pevné zabudování trezoru do zdi
bytu nebo z důvodu zničení či spotřebování věci*
- ☛ **podpůrně peněžitá náhrada**

JUDIKATURA

Podílovému spoluvlastníku, který užívá společnou věc nad rozsah svého spoluvlastnického podílu, vzniká bezdůvodné obohacení, za které musí ostatním spoluvlastníkům poskytnout peněžitou náhradu jako ekonomickou protihodnotu toho, co nemůže být vráceno.

NS: 25 Cdo 2616/99, Balák/Púry C. 261.

DOBŘÁ v. ŠPATNÁ VÍRA

- Předpokládaná dobrá víra obohaceného

bona fides

vydává **pouze**
předmět bezdůvodného
obohacení
a stává se vlastníkem
oddělených užitků z něj

- Dokázaná špatná víra obohaceného

mala fides

vydává
předmět bezdůvodného
obohacení
a
užitky z něj

pohledávku lze uspokojit
i z věcí dlužníkem
nabytých, *např. koupených*,
z bezdůvodného obohacení,
i když nepodléhají exekuci,
*např. i z obvyklého vybavení
domácnosti dlužníka*

- ☛ rozhodnutí soudu
o určení věcí
 - ☛ zákaz nakládání
s nimi

ŠPATNÁ VÍRA OBOHACENÉHO

- Špatná víra až zlá víra v úmyslu přímém
 - ☛ závazek vydat:
 - 1. obohacení jako takové (100%)
 - 2. užitky (výnosy) z něj získané, *např. zisk z užívání nebo z prodeje, zemědělská úroda, ovocné plody, civilní plody (úroky z vkladu), přírůstky, kupř. mláďata, aj.*

PRÁVO NA NÁHRADU NÁKLADŮ

- **Právo bezdůvodně obohaceného (dlužníka) na náhradu nutných nákladů vynaložených na věc**

např. na nutnou opravu vodovodní

havárie v bytě užívaném bez právního důvodu

✗ např. na změnu věci dle obliby obohaceného

3 VÝJIMKY Z REŽIMU BEZDŮVODNÉHO OBOHACENÍ

1. **přijetí dluhu již promlčeného**, jestliže je i přesto dlužníkem nabídnut věřiteli
2. **přijetí dluhu neplatného jen pro nedostatek formy** ➡ zásada autonomie vůle a zásada neformálnosti
3. **přijetí dluhu ze sázky nebo hry mezi lidmi nebo vrácení peněz půjčených do hry nebo sázky** ➡ naturální práva a naturální obligace, bez nároků na soudní vymahatelnost

5. ČÁST

SKUTKOVÉ PODSTATY BEZDŮVODNÉHO OBOHACENÍ

SKUTEK

- **Pojmové znaky skutkové podstaty kvazideliktu bezdůvodného obohacení**
 1. vznik majetkového prospěchu
 2. bezdůvodnost tohoto prospěchu
 3. újma jinému (na úkor i neznámého)
 4. příčinná souvislost mezi vznikem majetkového prospěchu a újmou jinému

SKUTKOVÉ PODSTATY

1. **Obecná skutková podstata (generální klausule)
zákazu bezdůvodného obohacení**
např. plnění za účelem přičícím se dobrým mravům
§ 451/1 o. z.
2. **5 zvláštních skutkových podstat** § 451/2, § 454 o. z.
 - i. plnění bez právního důvodu
 - ii. plnění z neplatného právního úkonu
 - iii. plnění z odpadnuvšího právního důvodu
 - iv. obohacení z nepoctivých zdrojů
 - v. plnění za jiného, co měl po právu plnit sám

BEZDŮVODNÉ PLNĚNÍ

■ Plnění:

1. konání něčeho

*např. kořistění z majetkové výhody,
kupř. ze slevy či z ušetření výrobních nákladů,
nebo užívání cizího bytu či požívání plodů*

2. dání něčeho někomu

*např. zaplacení splátky dluhu omylem třetí
osobě nežli věřiteli*

1. PLNĚNÍ BEZ PRÁVNÍHO DŮVODU

- *např. užívání cizí místnosti bez práva nájmu*
- *vydání cizího literárního díla
bez nakladatelské licence od autora*
- *zaplacení nájemného bývalému vlastníkovi
domu v důsledku omylu v osobě věřitele*
- *zaplacení odměny za dílo na cizí bankovní
účet v důsledku omylu v čísle účtu*
- *zaplacení členského příspěvku v mylném
domnění členství ve spolku (plnění nedluhu)*

2. PLNĚNÍ Z NEPLATNÉHO PRÁVNÍHO ÚKONU

■ Důvody neplatnosti

- a. **nesvéprávnost** nebo **neschopnost**
k určitému jednání při duševní poruše
- b. **nenáležitost** právního úkonu (nesvoboda, nevážnost, neurčitost, nesrozumitelnost, nemožnost plnění, pochybnost o významu při chybách v psaní nebo počtech)
- c. **vadnost obsahu** nebo **účelu** právního úkonu (odpor nebo obcházení zákona, rozpor s dobrými mravy) ✕ **ne** pouze formy

JUDIKATURA

Výši bezdůvodného obohacení záležejícího v užívání nebytových prostor na základě neplatné nájemní smlouvy určí soud peněžitou částkou, která odpovídá částkám vynakládaným obvykle v daném místě a čase na užívání obdobných nebytových prostor, zpravidla právě formou nájmu, a kterou by nájemce za obvyklých okolností byl povinen plnit podle nájemní smlouvy.

Bylo-li nájemné v posuzovaném období regulovanou cenou, nemůže výše bezdůvodného obohacení přesáhnout částku omezenou cenovými předpisy.

R 53/00

3. PLNĚNÍ Z ODPADNUVŠÍHO PRÁVNÍHO DŮVODU

- Původně sice existoval právní důvod, avšak v době plnění již odpadl
např. užívání obchodní místnosti i po zániku práva nájmu výpovědí pronajímatele, zaplacení za dílo na základě pravomocného rozsudku, zrušeného dovolacím rozhodnutím

4. OBOHACENÍ Z NEPOCTIVÝCH ZDROJŮ

- **Nepoctivý zdroj**, postrádající morální ospravedlnění, *např. z nekalé činnosti*
- a. **nepoctivost i protiprávnost**
např. zdroj ze šizení zákazníka, z vydávání použitého zboží za nové, z předražování, ze záměny prvotřídního zboží za druhořadé, zdroj z neoprávněně ušetřených výrobních nákladů napodobením cizího výrobku
- b. **nepoctivost bez ohledu na protiprávnost**
např. i bez ohledu na milost nebo amnestii

- **Nepoctivý zdroj**
 - a. **souběžně i jinak soukromoprávně deliktní**
např. výnos z nekalé soutěže
 - b. **souběžně soudně nebo správně trestný**
např. zdroj z trestného činu krádeže, únosu nebo kuplířství či z přestupku aj. správního deliktu; srv. např. výkupné
 - c. **souběžně jinak veřejnoprávně postižitelný**
např. živnostenskoprávně
 - d. **bez souběžného jiného právního postižení**

- **Soukromoprávně rozhodný znak nepoctivosti zdroje**, nikoli nutně ve znacích trestného činu *např. podvodu, zpronevěry aj.*
- **Nepoctivost zdroje obohacení**
 - = objektivní **právní** pojem
(řád právní)
 - = souběžně **morální** pojem (veřejná morálka)
(řád morální)

JUDIKATURA

Při hodnocení nepoctivosti zdrojů je třeba mít na zřeteli, že tu platí domněnka poctivosti zdrojů majetkového prospěchu.

Proto nepoctivost zdroje musí prokázat ten, kdo se domáhá vydání tohoto majetkového prospěchu.

R 25/86

EXKURS: ZÁKAZ PRANÍ ŠPINAVÝCH PENĚZ

- **Zákaz legalizace výnosů z trestné činnosti**

z. č. 253/08 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů
z trestné činnosti a financování terorismu

5. PLNĚNÍ ZA JINÉHO

- **Plnění za jiného, co po právu měl plnit sám**

*např. zaplacení hostinské útraty
za známého, který omylem odešel
bez placení*

*např. zaplacení výživného na dítě
manželem matky, jemuž svědčila zákonná
domněnka otcovství*

§ 101 z. rod.

DŮSLEDKY NEPLATNÉ NEBO ZRUŠENÉ SMLOUVY

- **Smlouva, např. nájemní, neplatná nebo zrušená, např. dohodou či odstoupením**

závazek každé strany vrátit druhé vše, co podle smlouvy dostala

(vzájemné restituční závazky)

např. vrátit majetkový prospěch z užívání najatého bytu oproti vrácení nájemného

EXKURS: PRÁVO DAŇOVÉ

- **Daňový přeplatek na úkor poplatníka**
= daňově bezdůvodné obohacení státu
- **Vrácení daňového přeplatku FÚ**
ve veřejnoprávním režimu veřejné správy
daní a poplatků

EXKURS: TRESTNÍ PROCES

- **Poškozený s právem na náhradu škody**
způsobené trestným činem v adhezním
řízení (připojeném k trestnímu řízení)
 - ✗ postižený věřitel bez práva na vydání
bezdůvodného obohacení
způsobeného trestným činem
v adhezním řízení

R 7/78-III tr., R 30/83 tr.

LITERATURA

Korecká, Neoprávněný majetkový prospěch v občanském právu. Brno 1981.

Švestka, Základní teoretické otázky občanskoprávní odpovědnosti za neoprávněně získaný majetkový prospěch. Acta. univ. car., Iur., 1978/3/4.

Ovečková, Neoprávněný majetkový prospěch v hospodářském práve. Bratislava 1978.

Vaněk, Neoprávněný majetkový prospěch. Praha 1987.

DALŠÍ LITERATURA

Schrage (ed.), Unjust Enrichment. The Comparative Legal History of the Law of Restitution. Berlin 1999.²

Virgo, The Principles of the Law of Restitution. Oxford 2006.²

JUDIKATURA

Lavický (ed.), Přehled judikatury ve věcech bezdůvodného obohacení. Praha 2006.

6. ČÁST

VŠEOBECNĚ O JEDNATELSTVÍ BEZ PŘÍKAZU

PŘIROZENÝ ZÁKLAD

Princip (přirozenost) vzájemného
podporování

PŘÍKLAD: Zachránci

Náhodní svědci dopravní nehody odvrátili hrozící ztrátu končetiny její oběti tím, že zraněného člověka na své útraty, spočívající v nákladech na použití jejich vozidla, sami hned převezli do nemocnice.

PŘÍKLAD:

Spadlý eternit

Nesvéprávný soused o své vůli obstaral opravení střešní krytiny stodoly druhého souseda, aby do ní nezatékalo, protože z ní po zimě vypadl kus eternitu.

Učinil tak tím, že o opravu požádal třetího souseda, který je pokrývačem.

Principles of European Law

Study Group on a European Civil Code

Benevolent Intervention in Another's Affairs (PEL Ben. Int.)

prepared by
Christian von Bar

OXFORD

POJEM

- *Management of another' affairs, unauthorised administration, negotium gestio*

vědomá dobrovolná činnost pro **jiného**
a v zájmu **jiného** na svou **vlastní** odpovědnost
a nebezpečí

bez vázanosti příkazem k činnosti za účelem,
aby **jiný** nebyl poškozen nebo aby měl prospěch

*např. pomoc bližnímu v havárii, v nesnázích,
při zařizování běžných záležitostí aj.*

✗ příkazní smlouva s vázaností příkazem

1. obstarání **cizí** záležitosti v **cizím** zájmu
2. nedostatek příkazu nebo jiného oprávnění jednatele

*např. domnívá-li se jednatel bez příkazu,
že by obstaraný s obstaráním své
záležitosti souhlasil*

- **Obstarání cizí záležitosti,**
aniž by byl jednatel bez příkazu k tomu oprávněn:
 1. souhlasem
 2. jiným právním důvodem
*např. rozhodnutím soudu jako opatrovník
nebo poručník nebo ze zákona*

DEVÍZA

Nikdo se nemá vmísit do cizích záležitostí

- **Zásada privátní autonomie**
 - ✗ vnucenost cizího zásahu do svých osobních nebo majetkových záležitostí
 - ☛ právní ochrana svobody
- **2 výjimečné prolamující skutky** ⇒

PRÁVNÍ SKUTEČNOST

- **Skutek spočívající v obstarání cizí záležitosti bez dalšího**
= zavazovací důvod
- ☛ **uhrazovací závazek obohaceného**
co do nákladů nepřikázaného jednatele

ZDROJE PRÁVA

1. § 742 - 746 o. z.
2. § 33/2 o. z.

OSOBY

jednatel bez příkazu

(nepříkázaný jednatel, obstaratel, věřitel,
negotiorum gestor)

×

obohacený

(dlužník, pán záležitosti, *dominus negotii*)

PŘEDMĚT

■ Plnění bez příkazu

= konání (obstarání cizí záležitosti) **bez** příkazu

- ✓ **právní jednání**, *např. obstarání koupě jízdenky, rezervace ubytování, objednání taxislužby, a to ve prospěch cizího*
- ✓ **prosté jednání** (faktická činnost)
např. postarání se o děti ve prospěch jejich rodičů

MAJETKOVÝ PROSPĚCH

■ Předmět

= prospěch z **nákladů** obstaravatelského výkonu nepřikázaného jednatele,
*např. z nákladů na obstarání vstupenky
nebo na obstarání ohlídání dětí*

☛ úhradový **závazek** obohaceného (dlužníka) co do **nákladů** věřitele (nepřikázaného jednatele)

Nejde-li o některou ze 2 skutkových podstat:

- ☛ **bez práva** nepřikázaného jednatele
na náhradu nákladů,
avšak s právem vzít si, co pořídil
vlastním nákladem, aby se obstaraný o to
neobohatil
 - ✗ nemožnost vzetí si, *např. pro zánik
obstarané rezervace letenky a pro její prodej
třetímu*

NÁKLADY OBSTARÁNÍ

1. nutné náklady při odvracení hrozící škody cizímu
 2. náklady při prospěšnosti cizímu
- **Účelnost nákladů** (rozumnost, přiměřenost)
např. náklady na zaplacení hlídání dětí, cestovní náklady, náklady na vlastní odměnu nepříkázaného jednatele při výkonu jeho povolání v obvyklé výši, kupř. jako řemeslníka, veterinárního lékaře, aj.

ZÁKONNÉ ZÁVAZKY JEDNATELE BEZ PŘÍKAZU

1. závazek **dokončit** jednání, *např. dohasit požár při odvracení hrozící škody*
2. závazek podat o jednání **vyúčtování** *srv. náklady nepřikázaného jednatele*
3. závazek **převést vše získané** na toho, jehož záležitost obstaral bez příkazu *např. převést vlastnictví obstarané divadelní vstupenky*

ODPOVĚDNOST JEDNATELE BEZ PŘÍKAZU ZA ŠKODU

- Zvláštní skutková podstata odpovědnosti za škodu zásahem do záležitostí jiného:
 1. bez odvracení hrozící škody
 2. proti projevené vůli, *např. nic neobstarávat*
- Odpovědnost i za náhodu (náhodnou škodu), ledaže by beztak vznikla

7. ČÁST

SKUTKOVÉ PODSTATY JEDNATELSTVÍ BEZ PŘÍKAZU

2 SKUTKOVÉ PODSTATY

- **Skutek obstarání cizí záležitosti bez příkazu**
(negotiorum gestio)
 - 1. **odvracení hrozící škody**, *např. obohacený sám nestačí na odvrácení požáru nebo o hrozící škodě ze živelů neví*
 - 2. **jednání k užitku jiné osoby, ale bez jejího zpravení o tom a bez vyčkání jejího souhlasu**
např. obstarání „co mu na očích viděl“

1. ODVRACENÍ HROZÍCÍ ŠKODY

- **Předpoklad souhlasu obohaceného**
 - ☛ **jednatel bez příkazu nemusí mít souhlas**
- **Závazek obohaceného nahradit nutný náklad jednatele bez příkazu, i když se výsledek (odvrácení hrozící škody) nedostavil (bez ohledu na úspěšnost), aniž by neúspěšnost jednající zavinil**

2. PROSPĚCH CIZÍHO

- Nikdo nesmí být proti své vůli k ničemu nucen
- Hledisko právnosti nepřikázaného jednání ve prospěch cizího:

Zda by pán svých záležitostí vzhledem ke všem okolnostem souhlasil s převzetím obstarání své věci jiným?

LITERATURA

Bar v., Benevolent Intervention in Another's Affairs. (PEL Ben. Int.). Oxford 2006.

Židlická, Negotiorum gestio. Brno 1998.

Foto:

Fryšava pod Žákovou horou, Morava, Česko 2006

Pravčická brána, České Švýcarsko, Čechy, Česko, 2006

Scheveningen, pobřeží Severního moře, Nizozemí, 2006

Národní park Tsavo East, Keňa 2007

Chiang Mai, severní Thajsko, 2549 (2006)

OBČANSKÉ PRÁVO

PRÁVO PRÁVNICKÝCH OSOB

VÝBĚR

*Snímky slouží k orientaci posluchačů přednášek
a k činění si poznámek.
Nenahrazují přednášky, učebnice ani cvičebnice.*

verze 1.1 (2008)

© Ivo Telec, 2008

PŘEHLED TÉMATU

1. Všeobecně
2. Spolkové právo

1. ČÁST

VŠEOBECNĚ

OSOBA V PRÁVNÍM SMYSLU

1. člověk (osoba fyzická)
2. odvozená osoba právní („právnická“)
= právní smyšlenka (fikce) osoby

srv. věc v právním smyslu

➔ právní teorie fikce právnické osoby

RŮZNÉ PRÁVNÍ TEORIE PRÁVNICKÝCH OSOB

- ✓ teorie fikce
- ✓ teorie reality
- ✓ teorie spontánnosti
- ✓ teorie podstatných znaků

PROČ ZAKLÁDAT PRÁVNICKOU OSOBU?

■ Právnícká osoba

- statusové právo
- donucující (kogentní) právní normy

■ Právně volné společenství *např. smlouvou o sdružení*

- obligační právo
(společné závazky)
- dispozitivní právní normy

PODSTATNÉ NÁLEŽITOSTI

1. právní subjektivita (způsobilost mít práva a povinnosti)
2. svéprávnost (způsobilost právně jednat, brát na sebe práva a zavazovat se)
3. deliktní způsobilost (způsobilost k protiprávním jednáním)
4. název
5. sídlo

- 6. jednatelství
- 7. organizace (vnitřní tvorba vůle)
- 8. samostatný majetek

STATUSOVÉ PRÁVO

= soukromé právo osobního stavu:

1. lidí
 2. právnických osob
- donucující (kogentní) právní normy
 - ➔ veřejný pořádek v osobních stavech

DRUHY PRÁVNICKÝCH OSOB

- **Právníkové osoby soukromého práva**
 1. právníkové osoby občanského práva
 2. právníkové osoby obchodního práva
- **Právníkové osoby veřejného práva**
- **Stát, např. Česká republika, Švédské království**

- **Soukromoprávní**

např. obchodní

společnosti

či nadace

- **Hledisko založení:**

1. soukromoprávní úkon
2. zákon či veřejnoprávní úkon

- **Veřejnoprávní**

např. státní fondy,

veřejné vysoké

školy, příspěvkové

organizace (veřejné

ústavy), státní podniky

STÁT

1. svébytný vrchnostenský útvar veřejné moci
2. právnická osoba ve věcech soukromoprávních

■ Organizační složky ČR, např.:

- Česká republika – Nejvyšší soud
- Česká republika – Ministerstvo vnitra
- Česká republika – Akademie věd ČR
- Česká republika – Policie ČR

z. č. 219/00 Sb., o majetku ČR a jejím vystupování v právních vztazích

TŘÍDĚNÍ SOUKROMOPRÁVNÍCH PRÁVNICKÝCH OSOB

- Společenství osob
(korporace)

universitas personum

corporate law

- Společenství statků (majetku)
(fundace)

universitas bonorum

foundation law

1. **Korporace:**

- i. společnosti **civilní**
např. spolky, náboženské společnosti
- i. společnosti **obchodní**
např. a. s., [družstva]

2. **Fundace:**

např. nadace, nadační fondy, o. p. „s.“

EVROPSKÉ PRÁVNICKÉ OSOBY

■ Evropské korporace:

1. evropská společnost a holdingová evropská společnost
2. evropské družstvo
3. evropské hospodářské zájmové sdružení

nař.

ZDROJE

■ *Hard law*

1. mezinárodní smlouvy
2. nařízení ES ⇐
3. § 18 – 20a o. z.
4. zvláštní zákony s předností před o. z.

např. z. č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů

■ *Soft law, např.:*

1. doporučení Rady ministrů Rady Evropy členským státům o právním postavení jiných než státních organizací v Evropě, CM/Rec(2007)14

ÚČEL ZALOŽENÍ

1. soukromě prospěšný
 2. veřejně prospěšný, viz o. p. „s.“
-
1. podnikatelský, *např. a. s.*
 2. jiný nežli podnikatelský (nonprofitní)
např. „o. s.“ ale i a. s., s. r. o., družstvo

1. vyznávání náboženské víry
2. jiný než výdělečný

1. trvalý
2. dočasný

SOUKROMOPRÁVNÍ ZPŮSOBY ZALOŽENÍ

1. **smlouva** v písemné formě
viz společenskou smlouvu
2. **zakládací listina** 1 zakladatele
3. **jinak** dle zvláštního zákona
viz založení nadace závětí

NĚKTERÉ POJMOVÉ ZNAKY

1. Název
2. Sídlo
3. Statutární orgán

× předmět činnosti
(zásada neomezené svéprávnosti)

× IČ

× DIČ

TOP

NEDVĚZÍ

WALDMAN

ZÁSADY NÁZVŮ

1. **jedinečnost** (neopakovatelnost, unikátnost)
2. **jednotnost**
 - ✗ zkratky, akronymy a překlady **jen mimo právní jednání**, *např. při propagaci osoby nebo v reklamě na zboží*
3. **nezaměnitelnost** (způsobilost rozlišit totožnost různých právnických osob)
 - ✗ shodnost nebo podobnost v silných prvcích

4. **výstižnost právní formy**, *např. názvový dodatek*
S. r. O., V. V. ě., „O. S.“
5. **užívací povinnost** při **právních jednáních**
6. **obsahová volnost**
 - ✗ **povinné vystižení předmětu činnosti**
či jména společníka
např. „investiční společnost“
- **Souběh názvu a ochranné známky**

zrušení matriky názvů obcí ☹️ 💣

✗ jedinečné názvy katastrálních území
vyhláškou

SÍDLO

- **Skutečné sídlo** ✕ jen pošt. příhr.
= adresa správy a styku s veřejností
 - dovolání se skutečného sídla namísto
uváděného místa, *např. při plnění dluhu*
 - **Sídlo v bytě:**
 1. slučitelnost s účelem právnické osoby
 2. dle povahy a rozsahu činnosti
- společenská smlouva jen: *např. Praha 1*

JEDNATELSKÉ PRÁVO

1. statutární orgány
 2. zaměstnanci nebo členové:
 - a. vnitřní předpisy
 - b. obvyklost vzhledem k pracovnímu zařazení, *např. obchodní manažer,*
- při **překročení** závazné jen tehdy, týká-li se:
- i. předmětu činnosti
 - ii. 2. strana o překročení nemohla vědět

PRÁVNÍ OSOBNOST PRÁVNICKÉ OSOBY

1. právo na název
2. právo na dobrou pověst (dobré jméno)
3. jiná práva v o. z. výslovně neuvedená
 - i. právo na právní život (existenci), *per analog.*
 - ii. právo na soukromí (vnitřní věci), *per analog.*

ZÁSADY VZNIKU

1. **zásada právní volnosti** (státní uznání)
srv. privátní autonomie
2. **zásada legality** (státem stanovené předpoklady)
 - nárok na vznik při splnění legálních předpokladů
např. nezakázanost
 - posouzení předpokladů soudem či správním úřadem
viz církve a náboženské společnosti
3. **zásada povolovací** (státní koncese)
 - volné soudní či správní uvážení povolení vzniku

PRÁVNĚ TEORETICKÉ MODEL Y VZNIKU

1. Svobodný:

- a. volný (jen dle pojmových znaků)
- b. ohlašovací (jen pořádkově evidenční)
viz odborové organ., organ. zaměstnavatelů

2. Veřejno mocensky konstitutivní (rozhodovací):

- a. zápisný, *např. s. r. o.*
- b. správně registrační, *např. spolky*
- c. správně povolovací (koncesní)

ZALOŽENÍ A VZNIK

- 2 fáze:
 1. **Soukromoprávní zakládací jednání**
např. sjednání společenské smlouvy
 2. **Zápis či jiný veřejnoprávní vrchnostensky konstitutivní úkon:**
 - a. zápis do rejstříku, *např. obchodního*
 - b. registrace správním úřadem
 - c. evidence (vzetí ohlášení na vědomí)

DRUHY REJSTŘÍKŮ PRÁVNICKÝCH OSOB

- **Soudní (KS):**
 1. obchodní rejstřík
 2. nadační rejstřík
 3. rejstřík obecně prospěšných „společností“
 4. rejstřík společenství vlastníků „jednotek“
(bytů nebo nebytových prostor)
- **veřejné sbírky listin**

V ý p i s

z obchodního rejstříku, vedeného
Krajským soudem v Ostravě
oddíl C, vložka 13319

!!!UPOZORNĚNÍ!!!

Tento výpis má pouze **informativní** charakter.

Data pro jeho vytvoření byla získána z počítačové sítě INTERNET. V případě, že se domníváte, že obsahuje chyby, obraťte se prosím na rejstříkový soud.

Datum zápisu: 8.listopadu 1994
Obchodní firma: 949 s.r.o.
Sídlo: Kopřivnice, Kadláčkova 894, PSČ 742 21
Identifikační číslo: 620 29 223
Právní forma: Společnost s ručením omezeným
Předmět podnikání:
- koupě zboží za účelem jeho dalšího prodeje a prodej
Statutární orgán:
jednatel: Václav Torhan
Frýdek Místek, M. Majerové 493, PSČ 738 01

Jednání za společnost: Za společnost jedná a podepisuje jednatel a to tak, že k obchodnímu jménu společnosti připojí svůj podpis.

Společníci:

Václav Torhan, r.č. 530924/161
Frýdek Místek, M. Majerové 493, PSČ 738 01

Vklad: 100 000,- Kč

Splaceno: 100 000,- Kč

Zbytek vkladu bude splacen společníky do 1 roku od podpisu společenské smlouvy.

Základní kapitál: 100 000,- Kč

Ostatní skutečnosti:

- Údaje o zřízení:

Společnost s ručením omezeným byla založena společenskou smlouvou ze dne 5.9.1994 podle zák. č. 513/91 Sb.

- Právní poměry: změna provedena podle dodatku č. 1 ze dne 21.12.1994.

- Rejstříková vložka se otevírá u Krajského obchodního soudu v Ostravě pod novou spisovou značkou Rg. C 13319.

Údaje o konkursu:

Usnesením Krajského soudu v Ostravě ze dne 14.července 2004 číslo jednací 38 K 39/2004 byl prohlášen konkurs na majetek obchodní společnosti 949 s.r.o. a ustanoven konkursní správce. Účinky konkursu nastaly dne 14.července 2004 .

Konkursní správce:

Ing. Alena Jamříšková
Kopřivnice, Štefánikova 244

V ý p i s

nadace z nadačního rejstříku, vedeného
Městským soudem v Praze
oddíl N, vložka 28

!!!POZORNĚNÍ!!!

Tento výpis má pouze **informativní** charakter.
Data pro jeho vytvoření byla získána z počítačové sítě INTERNET. V případě, že se domníváte, že obsahuje chyby, obraťte se prosím na rejstříkový soud.

Datum zápisu: 11.září 1998

Název: Nadace"Nadání Josefa, Marie a Zdeňky Hlávkových"

Sídlo: Praha 1, Vodičkova 17

Identifikační číslo: 002 16 194

Účel nadace:
- Účelem Nadání je podporovat vědecké, literární a umělecké snahy českého národa, přispívat k uspokojování jeho kulturních potřeb, podporovat vynikající studenty na českých vysokých školách pražských a mladé vědecké pracovníky.

Správní rada:

předseda správní rady a prezidia: Prof.JUDr. Václav Pavlíček, CSc, r.č. 340808/064
Praha 4, Bohuslava ze Švamberka 1

člen správní rady a prezidia: Prof.Ing.arch. Josef Pechar, DrSc, r.č. 340122/090
Praha 3, Čáslavská 7/1866

člen správní rady: Doc.MUDr. Pavel Kalvach, CSc, r.č. 440425/009
Praha 2, Bělehradská 65

člen správní rady: prof. Ing. Jiří Witzany, DrSc., r.č. 410411/105
Praha 6, Krohova 9/2260, PSČ 160 00
den vzniku funkce: 5.dubna 2006

člen správní rady: Prof.PhDr. František Šmahel, DrSc, r.č. 340817/079
Praha 9, Kuttelwascherová 925

místopředseda správ.rady a prezidia: Prof. Jaroslav Vostrý, r.č. 310124/111
Praha 5-Hlubočepy, Dreyerova 625

člen správní rady: Ing.arch. Jiří Voves, r.č. 450104/075
Praha 5, Zadní Kopanina 26

člen správní rady: Prof. Ing. Milan Sojka, CSc., r.č. 510323/114
Praha 8, Karlín, Vitkova 24

člen správní rady: doc. JUDr. Marie Karfíková, CSc., r.č. 505523/278
Brandýs nad Labem - Stará Boleslav, Pražská 1060/62

Nadání zastupuje předseda správní rady v jeho nepřítomnosti v souladu s platným statutem zastupuje místopředseda správní rady.

Dozorčí rada:

předseda dozorčí rady: Prof.Ing. Břetislav Benda, DrSc, r.č. 251223/077
Praha 6, Nad Bořislavkou 52

člen dozorčí rady: prof. MUDr. Josef Syka, DrSc., r.č. 400918/071
Praha 6, Na Okraji 448/42A, PSČ 160 00

člen dozorčí rady: Doc. Ing. Zdeněk Vospěl, CSc., r.č. 400226/406
Praha 6, Na Vlčovce 2039/2A, PSČ 160 00

Zřizovatel:

Josef Hlávka - závěť

Výše nadačního jmění: 291 087 520,- Kč

Výčet majetku:

Výčet nemovitého majetku tvořící jmění:

- 1) Hlávkovy domy č.p. 736, Praha 1-Nové Město
- 2) bytový dům č.p. 1322, Praha 4-Pankrác, Hvězdova ulice č. 37
- 3) areál bývalého lihovaru v Lužanech, na pozemku ppč 1/1 k.ú. Lužany u Přestic, obec Lužany, okr. Plzeň-jih
- 4) areál bývalého velkostatku v Lužanech na pozemku 3/2, 2/1 v k.ú. Lužany, okr. Plzeň-jih
- 5) nemovitost č.p. 40 v Lužanech, na pozemcích p.č. 5/1, 5/3, 5/4 vk.ú. Lužany u Přestic, okr. Plzeň-jih, včetně příslušenství a pozemků
- 6) zámek v Lužanech, č.p. 1, k.ú. Lužany u Přestic, okr. Plzeň-jih, včetně zastavěného pozemku.

Peněžní prostředky

- ve výši 10.000.000,- Kč spravovaných Českou spořitelnou, a.s. na účtu správy nadačního jmění č. 1091952/0800, na základě smlouvy o správě cenných papírů a obstarání vypořádání obchodů s nimi, komisionářské smlouvy o obstarání koupě nebo prodeje cenných papírů a jejího dodatku č. 1 a smlouvy o investičním poradenství a jejího dodatku č. 1, uzavřených ve smyslu § 8 odst. 2 písm. b), odst. 3 písm. a) a f) zák. č. 591/1992 Sb., o cenných papírech v platném znění

- ve výši 25.475.000,- Kč spravovaných Raiffeisenbank, a.s. na účtu č. 6820014245/5500 na základě smlouvy o správě cenných papírů a obstarání vypořádání obchodů s cennými papíry a jejího dodatku č. 1, smlouvy o obhospodařování majetku a jejich dodatků č. 1, č. 2, č. 3, č. 4 a č. 5 a smlouvy o zřízení a vedení běžného investičního účtu, uzavřenými ve smyslu příslušných ustanovení zák. č. 591/1992 Sb., o cenných papírech v platném znění.

Ostatní skutečnosti:

- Datum vzniku 25. ledna 1904
- Nadační listina stvrzena 29. října 1911
- Nový statut nadace byl schválen na zasedání správní rady dne 22. června 1998
- Dne 8. března 1994 byla zaregistrována u Obvodního úřadu v Praze 1, pod registračním číslem 364/94.

Tento výpis je neprodejný a byl pořízen na Internetu (<http://www.justice.cz>)

Dne: 05.05.07 14:17:12

Údaje platné ke dni 04.05.2007, 6:00

■ **Správní:**

1. církví a náboženských společností (MK)
2. svazů církví a náboženských společností (MK)
3. evidovaných právnických osob založených církvemi a náboženskými společnostmi (MK)
4. politických stran a politických hnutí (MV)
5. školských právnických osob (MŠMT)
6. veřejných výzkumných institucí, v. v. i., (MŠMT)

- 7. veřejných neziskových ústavních zdravotnických zařízení, v. n. ú. z. z., (MZd)
- 8. zájmových sdružení právnických osob (KÚ)
- 9. honebních společenstev (OÚ obcí s rozšířenou působností)

✗ spolky ☹

✗ čs. (rak.) spolkový katastr ☹

Výpis
z Rejstříku registrovaných církví a náboženských společností

Název:	Buddhismus Diamantové cesty linie Karma Kagjü		
Sídlo:	Ulice a číslo:	Hradešinská 2521/52	
	Obec:	Praha 10-Vinohrady	
	PSČ:	10100	
IČ:	73634174		
Datum registrace:	08.06.2007	Číslo registrace:	12449/2006-28
Orgán církve (náboženské společnosti):	Název:	Rada BDC	
	Sídlo:	Hradešinská 2521/52, Praha 10-Vinohrady, 10100	
Členové orgánu:	člen Rady BDC	Ing. Michal Popovič	
	člen Rady BDC	Jakub Kadlec	
	člen Rady BDC	Mgr. Jan Matuška	
	člen Rady BDC	MgA. Veronika Černá	
	člen Rady BDC	Roman Lauš	
Způsob jednání:	Jménem BDC je každý člen Rady oprávněn jednat ve všech věcech samostatně v rámci omezení obsažených v základním dokumentu. Pro platnost právního úkonu, kterým se nakládá s majetkem BDC v hodnotě vyšší než 40 000 Kč, se vyžaduje podpis nejméně dvou členů Rady. Při nakládání s majetkem BDC v hodnotě vyšší než 100 000 Kč nejsou členové Rady oprávněni jednat bez předchozího rozhodnutí Rady.		

V kolonkách Předmět obecně prospěšné, podnikatelské a jiné výdělečné činnosti, Oprávnění k výkonu zvláštních práv, Zrušení registrace, Likvidace, Konkurs a vyrovnání, Zánik, Ostatní skutečnosti není žádný záznam.

MINISTERSTVO KULTURY

Stav ke dni: 09.11.2008

Výpis z Rejstříku evidovaných právnických osob

Název:	Obec unitářů v Brně		
Sídlo:	Ulice a číslo:	Staňkova 103/18a	
	Obec:	Brno, Ponava	
	PSČ:	60200	
IČ:	65340477		
Datum evidence:	07.01.1994	Číslo evidence:	14-001/1994
Statutární orgán:	místopředseda (zastupující předsedu)		neobsazeno
	předseda správního sboru náboženské obce		Jiří Čada
Způsob jednání:	Předseda jedná samostatně. Místopředseda (zastupující předsedu) jedná samostatně a) zastupuje-li předsedu na základě plné moci, b) není-li funkce předsedy obsazena.		
Zřizovatel:	Náboženská společnost českých unitářů, Karlova 186/8, Praha 1-Staré Město, 11000. IČ 00480524		

V kolonkách Předmět obecně prospěšné, podnikatelské a jiné výdělečné činnosti, Zrušení evidence, Likvidace, Konkurz a vyrovnání, Zánik, Ostatní skutečnosti není žádný záznam.

MINISTERSTVO KULTURY

Stav ke dni: 09.11.2008

Výpis
z Rejstříku evidovaných právnických osob

Název:	Římskokatolická farnost Brno-Lesná		
Sídlo:	Ulice a číslo:	Nezvalova 13	
	Obec:	Brno, Lesná	
	PSČ:	63800	
IČ:	73633364		
Datum evidence:	01.01.2006	Číslo evidence:	8/1-07-461/2006-637
Statutární orgán:	1) farář	Mgr. Pavel Hověz	
	2) administrátor	neobsazeno	
Způsob jednání:	Statutární orgán jedná samostatně.		
Zřizovatel:	Biskupství brněnské, Petrov 269/8, Brno-město, 60143, IČ 00445142		

V kolonkách Předmět obecně prospěšné, podnikatelské a jiné výdělečné činnosti, Zrušení evidence, Likvidace, Konkurz a vyrovnání, Zánik, Ostatní skutečnosti není žádný záznam.

Ministerstvo vnitra České republiky

Úvodní strana / Seznam politických stran a hnutí

Seznam politických stran a hnutí

Seznam politických stran a hnutí

[Zpět na výsledek vyhledávání](#)

[Zpět na vyhledávání](#)

Politické hnutí	
Název hnutí:	Hnutí za práva občanů
Zkratka hnutí:	HZPO
Adresa sídla:	735 14 Orlová - Lutyně, Ke Studánce1036
Den registrace:	8.8.2002
Číslo registrace:	VS-4860/SDR/1-2002
Identifikační číslo:	20090547
Statutární orgán a způsob jednání:	Předseda
Osoby	
předseda:	Mgr. Ľubica Turčanová 12.5.1970 Ke Studánce 1036 735 14 Orlová Lutyně Platí od: 19.8.2002

© 2008 Ministerstvo vnitra České republiky, všechna práva vyhrazena

Registr zájmových sdružení právnických osob na území Jihomoravského kraje k 1.1. 2007

Okres	Číslo registrace	Datum registrace	Název	Sídlo	Adresa
Vyškov	2004	12. 10. 1994	Zemědělský svaz Vyškov	Vyškov	Palánek 1, 682 01 Vyškov
Vyškov	2005	23. 5. 1995	Dobrovolný svazek obcí Ždánický les a Poltávi	Bučovice	Jiráskova 502, 685 01 Bučovice
Vyškov	2008	6. 3. 1996	Asociace výrobců a distributorů veterinárních biopreparátů a léčiv	Ivanovice na Hané	Komenského 212, 683 23 Ivanovice na Hané
Vyškov	2009	5. 8. 1996	Sdružení obcí GAZEKO	Nemotice	Obecní úřad Nemotice 66, 683 33, Nemotice
Vyškov	2010	28. 2. 1997	Vodovod Pustiměř	Ivanovice na Hané	MěÚ Ivanovice na Hané Palackého nám. 11, 683 23
Vyškov	2012	18. 7. 2001	Svazek obcí "Větrník"	Rostěnice	Rostěnice 109
Vyškov	2013	27. 12. 2001	Svazek obcí "Drahanská vrchovina"	Luleč	Luleč č.p. 33, 683 03
Vyškov	2014	8. 1. 2002	Svazek obcí "Melicko"	Pustiměř	OU Pustiměř, Pustiměřské Prusy 79
Vyškov	1/2003	12. 3. 2003	Mikroregion Rakovec	Rousínov	Městský úřad Rousínov, Sušilovo nám. 56, 683 01 Rousínov
Vyškov	Rg 6/2004	24. 3. 2004	Ivanovická brána, svazek obcí	Ivanovice na Hané	Palackého nám. 796, 683 23 Ivanovice na Hané
Vyškov	Rg 3/2006	9. 2. 2006	Svazek obcí Mezihofí	Nemotice	Obecní úřad Nemotice, Nemotice 66, 683 33 Nesovice
Znojmo	ZS-1/92	1. 1. 1992	Korporace Znojemsko 2001	Znojmo	Znojmo, Dobšická ulice 2
Znojmo	ZS-2/92	1. 2. 1992	Agrární potravinářská komora Znojmo	Znojmo	Dvořákova 21, 669 02 Znojmo
Znojmo	ZS-1/93	2. 7. 1993	VODOVODY A KANALIZACE ZNOJEMSKO	Znojmo	Kotkova 20, 669 02 Znojmo
Znojmo	ZS-2/93	27. 7. 1993	"Svaz vodovodů a kanalizací Hodonicko"	Hodonice	Hodonice 287, 671 25 Hodonice

Rejstřík veřejných výzkumných institucí

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Karmelitská 7, 118 12 Praha 1.

Tisk proběhl 24.08.2007

Instituce - výpis

Název instituce	Ústav státu a práva AV ČR, v. v. i.
Právní forma	Veřejná výzkumná instituce
IČ instituce	68378122
Sídlo	Národní 117/18, Praha 1, 116 00, Česká republika
Den ke kterému byl proveden zápis VVI do rejstříku	01. 01. 2007
Zřizovatel	Akademie věd České republiky, se sídlem Národní 1009/3, 117 20 Praha 1
Předmět hlavní činnosti	Předmětem hlavní činnosti ÚSP je vědecký výzkum v oblasti práva a právní informatiky. ÚSP svou činností přispívá ke zvyšování úrovně poznání a vzdělanosti a k využití výsledků vědeckého výzkumu v praxi. Zbývá, zpracovává a rozšiřuje vědecké a právní informace, včetně vyvíjení specifických právních softwarů. Vydává vědecké publikace (monografie, časopisy, sborníky apod.), poskytuje vědecké posudky, stanoviska a doporučení a provádí konzultační a poradenskou činnost. Ve spolupráci s vysokými školami uskutečňuje doktorské studijní programy a vychovává vědecké pracovníky. V rámci předmětu své činnosti rozvíjí mezinárodní spolupráci, včetně organizování společného výzkumu se zahraničními partnery, přijímání a vysílání stážistů, výměny vědeckých poznatků a přípravy společných publikací. Pořádá vědecká setkání, konference a semináře apod., včetně mezinárodních, a zajišťuje infrastrukturu pro výzkum. Úkoly realizuje samostatně i ve spolupráci s vysokými školami a dalšími vědeckými a odbornými institucemi.
Další a jiné činnosti	není
Osoby pověřené řízením	<ul style="list-style-type: none"> JUDr. Jaroslav Zachariáš, CSc. (den udělení pověření 30.05.2006, do 31.05.2007) Renoirova 619/6, Praha 5, 152 00
Ředitelé	<ul style="list-style-type: none"> JUDr. Jaroslav Zachariáš, CSc. (jmenován s účinností od 01.06.2007) Renoirova 619/6, Praha 5 - Hlubočepy, 152 00

Listiny uložené ve sbírce listin

9. 8. 2007	Jmenování ředitele Ústavu státu a práva AV ČR, v. v. i.	
9. 8. 2007	Podpisový vzor ředitele Ústavu státu a práva AV ČR, v. v. i.	
1. 11. 2006	Zřizovací listina Ústavu státu a práva AV ČR, v. v. i., ze dne 28. 6. 2006	

Ministerstvo vnitra
112 20 Praha 1, U Obecního domu č. 3

Čj.: vs/1-1/3772/3961/2000-r

Dne: 20.6.2000

Potvrzení

Ministerstvo vnitra potvrzuje, že občanské sdružení pod názvem

GESTOR - Ochranný svaz autorský

se sídlem Praha 1, Masarykovo nábř. 250

je nadále vedeno v registru občanských sdružení podle zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování
občanů, ve znění pozdějších předpisů.

6.1.1997

Jeho registrace byla provedena dne

pod čj.: II/s-OS/1-31 530/97-R

Za správnost:

Ministerstvo vnitra
U Obecního domu č. 3

112 20 Praha 1, Dr. Ivana Breburdová v.r.
pověřena řízením úseku sdružování

- **Registr ekonomických subjektů**
pro veřejnoprávní účely statistické
bez právně konstitutivního významu

Výpis základních dat registru ekonomických subjektů v ARES

(Datum aktualizace databáze: 30.9.2007)

Tento výpis má pouze informativní charakter, výpis nemusí obsahovat nejaktuálnější údaje a nemá žádnou právní moc.

Přístup k údajům na serveru ČSÚ

Zobrazení výpisu v textovém tvaru

TISK

Ekonomický subjekt	
IC:	26590174
obchodní firma:	Sdružení uživatelů autorských práv
právní forma:	701 - Sdružení (svaz, spolek, společnost, klub aj.)
datum vzniku:	15.4.2002
Adresa sídla	
adresa:	75501 Vsetín, Svárov 1055
Základní územní jednotka	
ZÚJ:	541630
okres:	3810 - Vsetín
CZ-NUTS:	CZ0723
obec:	541630 - Vsetín
Statistické údaje	
institucionální sektor:	15000 - Neziskové instituce sloužící domácnostem
kat. dle počtu zaměstnanců:	Neuvedeno
Odvětvová klasifikace činnosti	
913390:	Činnosti ostatních členských organizací

Přístup k údajům na serveru ČSÚ

Zobrazení výpisu v textovém tvaru

TISK

Tento výpis byl pořízen prostřednictvím Internetu dne 14.11.2007 12:01:01

Výpis z Registru ekonomických subjektů ČSÚ v ARES

(Datum aktualizace datové báze: 30.9.2008)

Tento výpis má pouze informační charakter, výpis nemusí obsahovat nejaktuálnější údaje a nemá žádnou právní moc.

Základní údaje

IČ: 00409430
obchodní firma: Junák - svaz skautů a skautek ČR
právní forma: 701 - Sdružení (svaz, spolek, společnost, klub aj.)
datum vzniku: 28.12.1990
sídlo: 11647 Praha 1 - Nové Město (Praha 1), Senovážné náměstí 24
ZÚJ: 500054 - Praha 1
okres: CZ0100 - Praha

Statistické údaje

institucionální sektor: 15000 - Neziskové instituce sloužící domácnostem
velikostní kat. dle počtu zam.: 10 - 19 zaměstnanců

Klasifikace ekonomických činností - dle OKEČ

913310: Činnosti organizací mládeže

*Tento výpis byl pořízen prostřednictvím IS ARES dne 12. 11. 2008 v 15:50:12
Copyright © 2008, Ministerstvo financí ČR, ares@mfc.cz*

Výpis z Registru ekonomických subjektů ČSÚ v ARES

(Datum aktualizace databáze: 30.9.2008)

Tento výpis má pouze informativní charakter, výpis nemusí obsahovat nejaktuálnější údaje a nemá žádnou právní moc.

Základní údaje

IČ: 60553707
obchodní firma: Junák - svaz skautů a skautek ČR, středisko Hiawatha Brno
právní forma: 731 - Organizační jednotka sdružení
datum vzniku: 17.3.1994
sídlo: 60200 Brno-střed - Černá Pole (Brno-střed), park Lužánky ev.č. 792
ZÚJ: 550973 - Brno-střed
okres: CZ0642 - Brno-město

Statistické údaje

institucionální sektor: 15000 - Neziskové instituce sloužící domácnostem
velikostní kat. dle počtu zam.: Neuvedeno

Klasifikace ekonomických činností - dle OKEČ

913310: Činnosti organizací mládeže

Tento výpis byl pořízen prostřednictvím IS ARES dne 12.11.2008 v 15:52:20
Copyright © 2008, Ministerstvo financí ČR, ares@mfc.cz

VEŘEJNÁ PROSPĚŠNOST

- **Soukromoprávně významný osobní stav** (omezení majetkoprávního chování)
 - ✓ **zákaz rozdělení zisku a likvidačního zůstatku**
 - ✓ **příkaz použití zisku na veřejně prospěšnou činnost či na vlastní správu**
srv. o.p.s., nadace, nadační fondy a návrh o. z.

„neziskovost“, *public benefit*

PŘEMĚNY

1. **fúze** vnitrostátní nebo přeshraniční
 - a. sloučení
 - b. splynutí
2. **rozdělení**
 - a. rozdělení se vznikem nových právnických osob
 - b. rozdělení sloučením
 - c. kombinace
 - d. rozdělení odštěpením a jeho formy
3. **převod jmění na společníka**
4. **změna právní formy**

z. č. 125/08 Sb., o přeměnách obch. spol. a družstev
z. č. 227/97 Sb., o nadacích a nadačních fondech
z. č. 248/95 Sb., o obec. prospěš. spol.

ZRUŠENÍ A ZÁNİK

- Zpravidla 2 fáze:
 1. Soukromoprávní zrušovací jednání
např. usnesení valné hromady ke dni (...)
 2. Výmaz či jiný veřejnoprávní mocenský úkon:
 - a. výmaz z rejstříku, *např. z obchodního*
 - b. zrušení registrace správním úřadem

- **2 druhy zániku:**
 1. **s likvidací bez právního nástupce**
 2. **bez likvidace s právním nástupcem, nabývajícím celé jmění**

LIKVIDACE

- Soukromoprávně významný osobní stav (omezení činnosti)
- Jmenování likvidátora
- Legální likvidační pravidla (postup)

PŘECHOD LIKVIDAČNÍHO ZŮSTATKU

1. **Libovolný** podle vůle zrušené právnické osoby (na **kohokoli**)
2. **Druhově předurčený**
u nadací a nadačních fondů, o. p. s.,
církví a náboženských společností,
jejích právnických osob a svazů

2. ČÁST

SPOLKOVÉ PRÁVO

33-D-242

KNIHOVNA NAUČNÝCH SPISŮ AVENTINA
SVAZEK I.

JUDr. VÁCLAV DUSIL
ČESKOSLOVENSKÉ
PRÁVO SPOLKOVÉ

AVENTINUM, PRAHA 1924

PRÁVNICKÁ KNIHOVNA

SWAZEK 34.

SPOLKY,
SHROMÁŽDĚNÍ A POLITICKÉ
STRANY.

VYDÁVÁ
PRÁVNICKÉ KNIHKUPECTVÍ A NAKLADATELSTVÍ
V. Linhart
PRAHA II., LUTZOWOVA 35.

SPOLKY, SHROMÁŽDĚNÍ
A POLITICKÉ STRANY

PODLE PRÁVA ČESKOSLOVENSKÉHO.

Zákon spolkový a shromažďovací, předpisy o některých zvláštních spolcích, předpisy upravující činnost spolků (divadla, biografy a. j.), ustanovení dávková, zákon na ochranu republiky a. j. Spolkové a shromažďovací právo na Slovensku a v Podkarp. Rusi. Politické strany ve všech oborech právních.

Revidované autentické texty, judikatura nejvyšších soudů, literatura, soustavný výklad a vzorce spolkových stanov.

JUDr. VÁCLAV DUSIL
RADA NEJVYŠŠÍHO SPRÁVNÍHO
SOUDU

UNIV. DOC.
JUDr. JOSEF KLIMENT
VRCHNÍ SEKRETÁŘ NEJVYŠŠÍHO
SPRÁVNÍHO SOUDU.

NÁKLADEM PRÁVNICKÉHO KNIHKUPECTVÍ A NAKLADATELSTVÍ
V. Linhart
PRAHA II., LUTZOWOVA 35

ÚČEL

- **Výkon** subjektivního ústavního práva spolčovacího v **soukromých** (horizontálních) **poměrech** právně **rovných** stran
(výkon práva založit soukromoprávní právnickou osobu korporační a osobně se v ní účastnit)

PRÁVNÍ POVAHA

- **Soukromoprávní povaha spolkového práva**
 - spolek = „prototyp“ soukromoprávní korporace
srv. též návrh o. z.
- **Civilní status** (soukromé právo osobního stavu)
- **Základ práva společenstevního** (korporačního)
corporate law

ZÁSADY SPOLKOVÉHO PRÁVA

1. odluka spolku od státu, *srv. odluku církve od státu*
2. dobrovolnost (zásada smluvní, dobrovolný svazek)
 - ✗ nucené svazky
 - srv. Komoru patentových zástupců ČR*
3. osobní členství
4. samospráva (zájmová)
5. účelovost založení (jiná než podnikání)
6. absence majetkové účasti (členského podílu)
člena na základním kapitálu
7. právní subjektivita, svéprávnost a procesní způsobilost

8. oddělení osob a majetku zakladatelů a členů od osoby a majetku spolku
9. neodpovědnost a neručení členů za spolkové závazky
10. veřejný pořádek; *srv. zaniklý spolkový katastr*
11. soukromá nebo veřejná prospěšnost
12. [nerozdělitelnost zisku, majetku či likvidačního zůstatku členům (neziskovost)]
13. [způsobilost k veřejné podpoře]

ZDROJ

1. čl. 22 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech, 1966
(č. 120/76 Sb.)
2. čl. 11 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, 1950
(č. 209/92 Sb.)
3. čl. 20 LZPS
4. z. č. 126/92 Sb., o ochraně názvu a znaku Červ. kříže a o Čs. červeném kříži
5. z. č. 83/90 Sb., o sdružování občanů
6. o. z.

STANOVY

= soukromoprávní **dohoda o založení** spolkové právnické osoby (korporace)

■ **Podstatné obsahové náležitosti:**

1. název, o. s.
2. sídlo
3. cíl činnosti
4. práva a povinnosti členů, *např. právní síla hlasů, srv. hlas rozhodný, či poradní*

5. spolkové orgány a způsob jejich ustanovování,
např. volbou, či jmenováním,
určení orgánů a funkcionářů oprávněných
jednat jménem spolku, *např. vůdce,*
či předseda výboru
6. [organizační jednotky - vedlejší spolky
jako právnické osoby]
např. místní nebo věcné pobočky

7. zásady hospodaření, *např.:*

- i. **zásada soukromých zdrojů** činnosti
kupř. z členských příspěvků (z vlastních zdrojů) či z darů třetích osob, srv. fundraising, nebo z dědictví
- ii. **zásada spolufinancování** činnosti
z veřejných zdrojů, např. účelové dotace
- iii. **zásada smíšeného financování,**
dále kupř. naložení s likvidačním zůstatkem

VSP/1-1366/90-R/
Změna stanov vzata
na vědomí dne 20.3.1995

STANOVY JUNÁKA svazu skautů a skautek České republiky

Hlava první Základní ustanovení

1. Junák - svaz skautů a skautek České republiky je dobrovolné, nezávislé a nepolitické občanské sdružení ve smyslu zákona 83/90 Sb. sdružující své členy a členky bez rozdílu národnosti, náboženského vyznání, politického přesvědčení, rasy nebo jiných rozdílů.
2. Sídlem Junáka je Praha, působnost se vztahuje na Českou republiku, jednací řeč je česká, správní období je shodné s kalendářním rokem.
3. Základním symbolem Junáka, požívajícím zákonné ochrany, je lilie s hlavou chodského psa ve štítu a trojlistek.
4. Junák je členem světových organizací skautek WAGGGS /World Association of Girl Guides and Girl Scouts - Světová asociace skautek/ a skautů WOSM /World Organization of Scout Movement - Světová organizace skautského hnutí/ a hlásí se k jejich poslání, principům a metodám; Junák je rovněž členem organizace dospělých skautů IFOPSAG / International Fellowship Of Former Scouts And Guides - Mezinárodní společenství bývalých skautů a skautek/.

Hlava druhá Poslání a principy Junáka

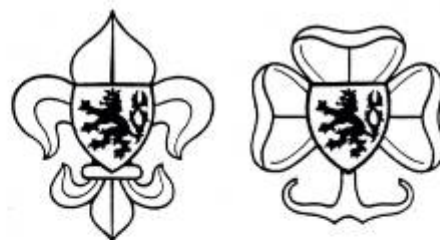
5. Posláním Junáka je podporovat rozvoj osobnosti mladých lidí, jejich duchovních, mravních, intelektuálních, sociálních a tělesných schopností tak, aby byli po celý život připraveni plnit povinnosti k sobě samým, bližním, vlasti, přírodě a celému lidskému společenství v souladu s principy a metodami, stanovenými zakladatelem skautského hnutí, lordem Baden Powellem.
6. Skautské hnutí je založeno na třech základních principech:
 - a) povinnost k Bohu, chápána jako povinnost hledat v životě vyšší hodnoty než materiální;
 - b) povinnost vůči ostatním, chápána jako věrnost své vlasti, která je v souladu s úsilím o mír, o vzájemné pochopení a spolupráci mezi lidmi, národy a různými sociálními skupinami; je pojata jako závazek účastnit se na rozvoji společnosti, jako úcta a láska prokazovaná bližním a přírodě;
 - c) povinnost vůči sobě, chápána jako odpovědnost za rozvoj sebe sama.

Tyto principy jsou vyjádřeny ve skautském slibu a zákonu.

2. / Divný skaut (divný skaut)
Sbírka řádů a směrnic Sv. 1

STANOVY

SVAZU SKAUTŮ A SKAUTEK
ČESKÉ REPUBLIKY

3. (g. y.) skaut

Česky

SKAUT - SKAUTING ABS

STANOVY

ČLENSKÉ OSOBNÍ PRÁVO

- **Soukromoprávní subjektivní**
členské osobní právo
 - ✗ soukromá práva majetková
- **Relativní** právní povaha mezi členem
a spolkem
 - ➔ stanovy či zákon [právní titul (důvod)]
- **Vybavenost nárokem určovacím**, konstatací,
bez důkazu naléhavého právního zájmu

← ČLENSKÝ OSOBNĚ ZÁVAZKOVÝ POMĚR

- **soukromoprávní stanovy či zákon**
- **Osobní soukromý poměr nepeněžitý,**
vyjádřen institutem spolkového členství
- **Ev. i osobní soukromý poměr peněžitý**
viz ev. peněžitý závazek k členskému příspěvku
- **Soukromoprávní zásada ochrany slabší
strany**

OBSAH

1. **Smluvní či zákonná osobní práva:**
 - i. osobovat si členství (být brán za člena)
 - ii. účastnit se spolkové činnosti a mít z ní osobní prospěch
 - iii. vystoupit ze spolku; právo *ex lege*
srv. nikdo nemůže být nucen setrvávat ve společenství
 - iv. [volit a být volen do spolkové samosprávy
(osobní právo na příležitost být činovníkem)]

- v. na informace o spolkovém ruchu
- vi. na podněty nebo připomínky či protesty
- vii. [na ochranu členského práva spolkovým orgánem (právo na soukromoprávní, **mimosoudní**, opravný prostředek)]
- viii. event. i jiné oprávnění (členské právo)

2. Smluvní osobní nepeněžitě, popř. i osobní peněžitě **závazky**:

- i. dodržovat stanovy
- ii. dodržovat soukromoprávní rozhodnutí spolkových orgánů vyplývající ze stanov
např. volební řád právní formou usnesení členské schůze
- iii. [platit členské příspěvky]

- iv. přičinit se o sledování spolkového cíle podle svých sil, schopností a možností
- v. být čestný vůči spolku
- vi. event. i jiný osobněprávní závazek

☛ **vázanost práva a závazku na osobu člena**
(věřitele či dlužníka) a na **trvání členství**

☛ nepromlčitelnost

✗ majetková práva

☛ nepřevoditelnost

☛ zánik smrtí člena

✗ reparační závazek spolku

SOUDNÍ OCHRANA ČLENSKÉHO OSOBNÍHO PRÁVA

- Soukromoprávní zásada ochrany slabší strany
- Soukromoprávní rozhodnutí spolkového orgánu, *např. usnesení členské schůze o vyloučení člena či o rozúčtovacím řádu vybraných odměn podle a. z.*
 - ✗ zákonu, *např. a. z.*
 - ✗ stanovám

- **Podpůrná soudní ochrana práva:**
 1. **opravný prostředek** podle **stanov**, pak:
 2. **určovací civilní žaloba** k OS na určení **souladu** soukromoprávního rozhodnutí se zákonem či stanovami
(soudní deklarace platnosti právního úkonu)
- **Propadné žalobní lhůty:**
subjektivní 30 dnů,
objektivní 6 měs. od rozhodnutí

ÚČAST VEŘEJNOSTI

- **Veřejná členská schůze spolku**
- **Právo účasti kohokoli**
např. nečlenského nositele práv podle a. z., spravovaných spolkem, s povinností účastníka shromáždění
- **Zákaz zásahu do jednání**
 - ✗ jiné rozhodnutí předsedajícího

LITERATURA

Hurdík, Právnícké osoby. Obecná právní charakteristika. Brno 2001. Právnícké osoby a jejich typologie. Praha 2003.

Hurdík/Telec, Zákon o nadacích a nadačních fondech. Komentář. Praha 1998.

Jemelka/Břeň, Zákon o sdružování občanů, zákon o právu shromažďovacím, zákon o právu petičním s komentářem. Praha 2007.

Ronovská, Spolkové a nadační právo. Brno 2008.

Telec, Spolkové právo. Praha 1998. Vzor spolkových stanov. Brno 1998.

Foto:

Nedvězí, Čechy, Česko, 2007

Schneeberg, Dolní Rakousy, Rakousko 2007

Test poměrnosti cíle a prostředku

Prohlášení shody

Test poměrnosti cíle a prostředku odpovídá právním požadavkům, které vyplývají pro řešení střetu práv, svobod nebo obecných dober zejména z:

- a) *Mezinárodního paktu o občanských a politických právech*, vyhl. pod č. 120/1976 Sb., *Opčního protokolu*, vyhl. pod č. 169/1991 Sb., a *Druhého opčního protokolu týkajícího se zrušení trestu smrti*, vyhl. pod č. 100/2004 Sb. m. s.
- b) *Mezinárodního paktu o hospodářských, sociálních a kulturních právech*, vyhl. pod č. 120/1976 Sb.
- c) *Úmluvy na ochranu lidských práv a základních svobod, ve znění protokolů č. 3, 5 a 8*, vyhl. pod č. 209/1992 Sb., *dodatkového protokolu a protokolů č. 2, 4, 6 a 7*, vyhl. pod č. 209/1992 Sb., a *protokolu č. 9*, vyhl. pod č. 41/1996 Sb.
- d) *Listiny základních práv a svobod*, vyhlášené jako součást ústavního pořádku České republiky pod č. 2/1993 Sb.
- e) *zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku*, ve znění pozdějších předpisů,
- f) *§ 16 odst. 3 zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce*, ve znění pozdějších předpisů.

Test poměrnosti cíle a prostředku dále zásadně odpovídá právní argumentaci obsažené v odůvodněních následujících právních rozhodnutí, a to v:

- a) *nálezu Ústavního soudu v Brně ze dne 12. 10. 1994*, sp. zn. Pl. ÚS 4/94, zveř. pod č. nál. 46 Sb. n. a u., sv. 2, vyhl. pod č. 214/1994 Sb., *ve věci návrhu na zrušení některých ustanovení trestního řádu*
- b) *nálezu Ústavního soudu v Brně ze dne 9. 10. 1996*, sp. zn. Pl. ÚS 15/96, zveř. pod č. nál. 99 Sb. n. a u., sv. 6, vyhl. pod č. 280/1996 Sb., *ve věci návrhu na zrušení ustanovení zákona o vlastnictví bytů a ústavní stížnosti proti rozhodnutí Ministerstva obrany ve věci žádosti o souhlas s prodejem bytů ozbrojených složek*
- c) *nálezu Ústavního soudu v Brně ze dne 17. 2. 1999*, sp. zn. Pl. ÚS 16/98, zveř. pod č. nál. 25 Sb. n. a u., sv. 13, vyhl. pod č. 68/1999 Sb., *ve věci návrhu na zrušení některých ustanovení zákona o střelných zbraních*

Test poměrnosti cíle a prostředku

- d) *nálezů Ústavního soudu v Brně ze dne 21. 3. 2002, sp. zn. III. ÚS 256/01, zveř. pod č. nál. 37 Sb. n. a u., sv. 25, ve věci ústavní stížnosti proti rozsudku Vrchního soudu v Praze v řízení o ochraně osobnosti*
- e) *nálezů Ústavního soudu v Brně ze dne 28. 1. 2004, sp. zn. Pl. ÚS 41/02, zveř. pod č. nál. 10 Sb. n. a u., sv. 32, vyhl. pod č. 98/2004 Sb., ve věci návrhu na zrušení ustanovení zákona o ochraně utajovaných skutečností*
- f) *nálezů Ústavního soudu v Brně ze dne 11. 6. 2003, sp. zn. Pl. ÚS 40/02, zveř. pod č. nál. 88 Sb. n. a u., sv. 30, vyhl. Pod č. 199/2003 Sb., ve věci návrhu na zrušení ustanovení zákona o kolektivním vyjednávání*
- g) *nálezů Ústavního soudu v Brně ze dne 7. 12. 2005, sp. zn. IV. ÚS 412/04, zveř. pod č. nál. 223 Sb. n. a u., sv. 39, zveř. v Soudních rozhledech, 2006, č. 2, s. 49 – 53, ve věci ústavní stížnosti proti rozsudku Okresního soudu v Ostravě v řízení o omezení způsobilosti k právním úkonům*
- h) *nálezů Ústavního soudu v Brně ze dne 12. 3. 2008, sp. zn. Pl. ÚS 83/06., ve Sb. n. a u. dosud nezveřejněný, vyhl. pod č. 116/2008 Sb., ve věci návrhu na zrušení některých ustanovení zákoníku práce.*

Položená právní otázka

Pomocí testu má být zodpovězena následující právní otázka:

Tato otázka mi byla položena zadavatelem, jímž je:

Předložené podklady

Při posuzování zadané právní otázky jsem vycházel z následujících podkladů:

Podklady mi byly předloženy _____

Za svá jsem vzal skutková tvrzení, obsažená ve shora uvedených podkladech, o jejichž věrohodnosti jsem neměl pochyb, a bez nichž by nebylo lze učinit závěr o právní otázce.

Hlediska

Východiskem dosažení právního závěru mi byly následující skutečnosti (hlediska):

- a) skutkové okolnosti a jejich vzetí za své
- b) právní posouzení.

Použité metody

K zodpovězení právní otázky jsem použil, krom obecně uznávaných nebo právně přikázaných metod výkladu mezinárodních smluv, právních předpisů, právních úkonů nebo právních rozhodnutí, následující metody, vedoucí k dosažení právního závěru, a to:

- a) metodu uznání skutkových tvrzení
- b) metodu popisnou a roztříd'ovací
- c) logické metody vyvození a rozboru
- d) metodu ústavní konformity
- e) metodu proporcionality
- f) metodu šetrnosti
- g) metodu vnímání újmy (objektivní způsobilosti újmy)
- h) metodu celkového hodnocení.

1. Část popisná

1.1 Označení případu

1.2 Skutkový popis zásahu do práva, svobody nebo všeobecného dobra

1.3 Podřazení skutkového děje (zásahu) právní kvalifikaci
--

- 1.4 Popis zamýšleného cíle, sledovaného zásahem
- 1.5 Právní kvalifikace zasaženého práva, svobody nebo všeobecného dobra (právního principu) vč. vymezení jeho podstaty a smyslu
- 1.6 Právní kvalifikace vykonaného práva, svobody nebo uplatněného všeobecného dobra (právního principu), jehož výkonem či uplatněním došlo nebo může dojít k zásahu, vč. vymezení jeho podstaty a smyslu
- 1.7 Údaje o nositeli zasaženého práva či svobody nebo o poživatelích všeobecného dobra
- 1.8 Údaje o původci zásahu
- 1.9 Popis zásahu z toho hlediska, zda se dotýká podstaty a smyslu zasaženého práva, svobody nebo všeobecného dobra

2. Část rozborová

- 2.1 Spravedlivost cíle zásahu (legitimita cíle); (opakem svévolné zásadní snížení celkového standardu práv, svobod nebo všeobecných dober)
- 2.2 Spravedlivost důvodu (nezbytnost) dosažení cíle zásahu (legitimita důvodu)
- 2.3 Objektivní způsobilost zásahu dosáhnout zamýšleného cíle (dosažitelnost cíle)
- 2.4 Popis event. jiných způsobů (variant prostředků), jimiž bylo nebo by bylo možno objektivně dosáhnout stejného nebo srovnatelného cíle šetrněji¹ (popis alternativních způsobů)
- 2.5 Věcná nebo právní možnost použití event. šetrnějšího (alternativního) způsobu
- 2.6 Spravedlivost způsobu zásahu [šetrnost (vhodnost) použitého prostředku zásahu, zvoleného z více event. možných prostředků při vyloučení nebo omezení újmy či jiného záporného dopadu (minimalizace záporného dopadu) včetně popisu záporného dopadu (legitimita způsobu)]

¹ Donucující právní příkaz aplikační šetrnosti vyplývá z čl. 4 odst. 4 věty první Listiny základních práv a svobod a zní takto: „*Při používání ustanovení o mezích základních práv a svobod musí být šetrně jejich podstaty a smyslu.*“. Na základě podobnosti tento příkaz platí též pro šetrné omezení kolidujících práv a svobod navzájem, a to nejen základních, nebo pro šetrné omezení kolidujících obecných dober.

2.7 Přiměřenost zásahu zamýšlenému cíli [přiměřenost (vážení) v užším smyslu]; viz část 3.

3. Část důkazní²

- 3.1 Důkaz empirický (např. rozsah zásahu, následky aj. skutkové okolnosti případu)**
- 3.2 Důkaz systémový (zhodnocení zařazení zasaženého práva, svobody nebo všeobecného dobra v právním řádu)**
- 3.3 Důkaz kontextový (zvážení dalších záporných dopadů, k nimž by došlo upřednostněním jednoho práva, svobody nebo všeobecného dobra před jiným)**
- 3.4 Důkaz hodnotový (zvážení podstaty, smyslu a významu střetnuvších se hodnot v obecně uznávané hierarchii hodnot)**
- 3.5 Zhodnocení všech důkazů přiměřenosti zásahu k cíli, které jsou jednotlivě zhodnoceny výše, v jejich vzájemné souvislosti**

4. Závěr

Upřednostnění výkonu / ochrany _____

před _____

bylo/bude / nebylo/nebude

ve výše popsáném případě právně možné.

² Důkazy přiměřenosti zásahu zamýšlenému cíli (důkazy přiměřenosti v užším smyslu); viz bod 2.7. Jedná se jednak o právní odůvodňování (právní otázku), jednak o dokazování skutkového děje (skutkovou otázku).

Doložka

Prohlašuji na svou odbornou a stavovskou čest, že k výše uvedenému právnímu názoru jsem dospěl podle svého nejlepšího vědomí a svědomí, nezávislé na jiných osobách, pouze na základě výše uvedených podkladů, hledisek, metod a právních norem vyplývajících z citovaných pramenů.

Shora podaný závěr vyjadřuje právní názor posuzovatele, který je argumentačně podložen, jak je výše uvedeno.

Test poměrnosti cíle a prostředku, obsahující právní názor z něho vyplývající, je předložen bez rozporů.

Tento test obsahuje **sedm** číslovaných a v jednu listinu spojených stran bez příloh.

Posuzovatel:

V _____ dne _____

Test přiměřenosti zadostiučinění za nemajetkovou újmu

Prohlášení shody

Test přiměřenosti zadostiučinění za nemajetkovou újmu odpovídá právním požadavkům (pojmovým znakům), které na spravedlivé zadostiučinění kladou právní normy vyplývající zejména z:

- a) *Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod*, vyhlášené pod č. 209/1992 Sb., resp. z právních aktů z ní odvozených, jmenovitě z procesního pokynu předsedy Evropského soudu pro lidská práva stanoveného podle čl. 32 jednacího řádu Evropského soudu pro lidská práva dne 28. března 2007, upravujícího podání žádostí o spravedlivé zadostiučinění,
- b) *Dohody o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví*, přílohy *Dohody o zřízení Světové obchodní organizace (WTO)*, vyhlášené pod č. 191/1995 Sb.,
- c) *Smlouvy Světové organizace duševního vlastnictví o právu autorském*, vyhlášené pod č. 33/2002 Sb. m. s.,
- d) *Smlouvy o založení Evropského společenství*, vyhlášené pod č. 44/2004 Sb. m. s., resp. z právních aktů z ní odvozených, jmenovitě ze *směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/48/ES ze dne 19. dubna 2004 o dodržování práv duševního vlastnictví* (Úř. věst. č. L 157, 30. 4. 2004, s. 45),
- e) *zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku*, ve znění pozdějších předpisů,
- f) *zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů*, ve znění pozdějších předpisů,
- g) *zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorského zákona)*, ve znění pozdějších předpisů,
- h) *zákona č. 527/1990 Sb., o vynálezech a zlepšovacích návrzích*, ve znění pozdějších předpisů,
- i) *zákona č. 529/1991 Sb., o ochraně topografií polovodičových výrobků*, ve znění pozdějších předpisů,
- j) *zákona č. 408/2000 Sb., o ochraně práv k odrůdám rostlin a o změně zákona č. 92/1996 Sb., o odrůdách, osivu a sadbě pěstovaných rostlin, ve znění pozdějších předpisů (zákon o ochraně práv k odrůdám)*, ve znění pozdějších předpisů,

Test přiměřenosti zadostiučinění za nemajetkovou újmu

- k) zákona č. 221/2006 Sb., o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví a o změně zákonů na ochranu průmyslového vlastnictví (zákon o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví),*
- l) zákona č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů,*
- m) zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů.*

Test přiměřenosti zadostiučinění za nemajetkovou újmu zásadně odpovídá právní argumentaci obsažené v odůvodněních následujících právních rozhodnutí:

- a) náleží Ústavního soudu ze dne 31. 5. 2001 ve věci sp. zn. IV. ÚS 581/99, č. nál. 83 Sb. n. a u., sv. 22*
- b) náleží Ústavního soudu ze dne 18. 2. 2004 ve věci sp. zn. III. ÚS 281/03, č. nál. 32 Sb. n. a u., sv. 32*
- c) usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 31. 3. 1993 ve věci sp. zn. 5 Co 18/93, uveřejněné pod č. 21/1995 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek (civ.)*
- d) rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 18. 9. 2002 ve věci sp. zn. 29 Cdo 652/2001*
- e) Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 10. 2003, ve věci sp. zn. 30 Cdo 2005/2003*
- f) rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 3. 5. 2006 ve věci sp. zn. 32 Odo 474/2006*
- g) rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 11. 2006 ve věci sp. zn. 30 Cdo 2919/2006*
- h) rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 22. 2. 2007 ve věci sp. zn. 30 Cdo 2206/2006*
- i) rozhodnutí Vrchního soudu v Olomouci ze dne 13. 12. 2001 ve věci sp. zn. Cmo 210/99, uveřejněné pod č. 28 Sbírky soudních rozhodnutí ve věcech práv k duševnímu vlastnictví, [Jakl, L. (ed.)], s. 65 – 73; portál veřejného informačního systému Prosažování práv z duševního vlastnictví dle stavu ke dni 22. 5. 2008*
- j) rozhodnutí Krajského soudu v Ostravě ze dne 27. 4. 2005 ve věci sp. zn. 2 Cm 96/2000, uveřejněné pod č. 35 Sbírky soudních rozhodnutí ve věcech práv k duševnímu vlastnictví, [Jakl, L. (ed.)], s. 86 - 94; portál veřejného informačního systému Prosažování práv z duševního vlastnictví dle stavu ke dni 22. 5. 2008.*

- k) *rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 23. 1. 1998 ve věci sp. zn. 23 C 52/96, uveřejněný v Právních rozhledech, 1998, roč. 6, č. 5, s. 258 – 260.*

Položená právní otázka

Pomocí testu má být zodpovězena následující právní otázka (právní kvalifikace):

_____.

Tato otázka mi byla položena zadavatelem, jímž je:

_____.

_____.

Předložené podklady

Při posuzování zadané právní otázky jsem vycházel z následujících podkladů:

_____.

Podklady mi byly předloženy _____.

Za svá jsem vzal skutková tvrzení, obsažená ve shora uvedených podkladech, o jejichž věrohodnosti jsem neměl pochyb, a bez nichž by nebylo lze učinit závěr o právní otázce.

Hlediska

Východiskem dosažení právního závěru mi byly následující skutečnosti (hlediska):

- a) skutkové okolnosti a jejich vzetí za své
- b) odborné posouzení skutečností, k nimž je třeba
- c) právní posouzení (právní kvalifikace).

Použité metody

K zodpovězení právní otázky jsem použil, krom obecně uznávaných nebo právně přikázaných metod výkladu mezinárodních smluv nebo právních předpisů, následující

metody, vedoucí ke zjištění přiměřenosti zadostiučinění za nemajetkovou újmu vyplývající z právního řádu, a to:

- a) metodu uznání skutkových tvrzení
- b) metodu popisnou a roztříd'ovací
- c) logické metody odvození a rozboru
- d) metodu hodnocení významu
- e) metodu hodnocení přiměřenosti
- f) metodu (ukazatel) fiktivního průměrného člověka a jeho běžného pocit'ování nemajetkové újmy (metoda objektivní způsobilosti pocit'ování), resp. metodu analogického použití tohoto postupu na osobu právnickou
- g) metodu intuitivně hodnotového rozboru včetně situačního vcítění.

Metodologický základ použitých metod spočívá v obecném hermeneutickém pojetí neboli v obecné metodologii humanitních věd, mezi něž patří věda právní. Z tohoto metodologického základu byla vybrána objektivistická hermeneutika v klasickém subjekt – objektovém schématu. Tento gnoseologický přístup jsem shledal metodologicky případný k aplikovanému zkoumání objektivních právních pojmů právního řádu (práva v objektivním právním smyslu), aniž by bylo toto zkoumání zároveň omezeno na pouhý jazykový nebo jazykovědný rozbor textu předpisu (analyticko hermeneutický přístup) a na jeho exegetické použití.

Nicméně s ohledem na zkoumaný předmět a jeho povahu byl po způsobu vzájemného doplnění použit i dílčí metodický postup fenomenologické hermeneutiky, a to pokud jde o mimologický, resp. mimorozumový intuitivní proces týkající se lidského citu, resp. pocítění nemajetkové újmy, jenž je metodicky uveden pod bodem g) a částečně též pod bodem d).

Účelem vzájemného doplnění obou zvolených metodologických postupů, tj. modelu objektivistické a fenomenologické hermeneutiky, které je příznačné pro celistvé zkoumání právních jevů z hlediska právního řádu a spravedlnosti, bylo dosáhnout ontologicky neomezeného zkoumání zadané právní otázky v souladu se smyslem pro spravedlnost, které by zároveň vyloučilo nebo alespoň omezilo subjektivistickou svévoli.

Ačkoli se uvedený postup – již s ohledem na povahu zkoumaného předmětu – neobejde bez intrasubjektivních prvků, má souhrnně metodicky dosažený cíl sloužit

k intersubjektivnímu porozumění objektivnímu právnímu jevu nemajetkové újmy a jejímu odčinění.

1. Část údajová (základ věci)

1. Označení případu

1.2 Popis zásahu (skutku) a druhu zásahu (ohrožení nebo porušení), (např. časopisecké vydání literárního díla způsobem snižujícím jeho hodnotu aj.)

1.3 Situační význam (kontext) zásahu (např. rodinný, obchodní, pracovní, umělecký, politický aj.)

1.4 Druh zasaženého práva

1.5 Údaje o vlastníkově nebo jiném držiteli (nositeli) práva (oběti)¹

1.6 Údaje o pachateli (ohrožovateli nebo porušovateli)

1.7 Právní kvalifikace skutku (právního deliktu)

1.8 Okolnosti vylučující protiprávnost skutku [upřednostněný výkon jiného práva, svobody nebo požívání obecného dobra,² nutná obrana, krajní nouze, použití zákonného dovolení (zákonné licence) nebo použití úředního dovolení (nucené licence) či výkon zákonné povinnosti]

1.9 Jiné

1.10 Zhodnocení skutku (zásahu) z hlediska objektivní přijatelnosti v civilizované společnosti [objektivní přijatelnost, či nepřijatelnost zásahu z hlediska rozumného člověka (člověka průměrného rozumu)]

1.11 Popis následku zásahu [popis nemajetkové (osobní, soutěžní aj.) újmy]³ a jeho příčinné souvislosti se zásahem [(např. nepříjemné citové prožívání stavu po zásahu a vztahu k zásahu, křivda, bezmoc, vystavení pomluvě nebo výhrůžce, šok, emoční vypětí nebo

¹ Pojem oběť a dále pojem pachatel je použit proto, že tvrzený skutek je soukromoprávním deliktem podle příslušného zákona, a to bez ohledu na to, jak různé zákony tyto osoby označují.

² Viz Test poměrnosti cíle a prostředku.

³ Nemajetkovou újmu lze právo vědně určit jako druh újmy, vedle újmy majetkové, ekologické či jiné, spočívající v exaktně vědecky neměřitelné, nicméně popsitelné, přímo nebo nepřímo projevené, nepříznivé změně osobnostního stavu člověka nebo zhoršení lidských funkcí, aniž se jedná o majetkový úbytek; podobně u osoby právnické.

rozrušení, smutek, úlek, neštěstí, pohanění, narušení kvality života, duševního klidu, tvůrčího prostředí, životní pracovní či hospodářské nebo jiné pohody (ztráta pohody), nepřátelské, ponižující nebo zneklidňující pracovní prostředí (atmosféra), duševní ponížení, úzkost, zneuctění, ztráta rodinného nebo jiného osobního společenství, ztráta manželství, partnerství, přátelství, spolenectví, ztráta soukromí, postavení do falešného světla, vyobcování, vytlačení z pracoviště nebo z trhu, bojkot, zraněné cítění, citová ztráta, propad odbytu, odpor, rozpaky, zděšení, zklamání, vystavení posměchu, pronásledování, sexuální obtěžování, omezení soukromí v souvislosti s elektronickými komunikacemi, zahlcení informační struktury v souvislosti s elektronickými komunikacemi, starost, zátěž při běžném chodu hospodaření, ztráta přízně, ztráta důvěry, ztráta postavení, odliv zákazníků nebo přetažení zaměstnanců, ztráta zdrojů nebo odbytiště, snížení konkurenceschopnosti, ztráta image (dojmu, obrazu), ztráta dobré pověsti (dobrého jména) oběti nebo jejího zboží, zmařená investice, ztráta naděje, ztráta legitimního očekávání toho, co by za běžného chodu věcí nastalo, nemožnost náležitě se věnovat rodině, práci nebo hospodaření, zvýšené úsilí k zajištění běžného chodu věcí, znevýhodnění v právně rovném zacházení (diskriminace), znevýhodnění neoprávněnou soutěžní výhodou pachatele aj.]

- 1.12 Druh (sféra) nemajetkové újmy [např. všeobecná osobnostní vč. duševní (psychické) újmy, umělecká vč. újmy na pověsti výkonného umělce, hospodářsko soutěžní aj.]
- 1.13 Druh statku dotčeného újmou [např. život, zdraví, občanská či profesní čest, lidská důstojnost, soukromí, svoboda vč. svobody rozhodování, umělecké nebo vědecké dílo, umělecký výkon či jiný výtvar, pracovní síla, účastenství (síla) v hospodářské, pracovní nebo politické soutěži aj.]
- 1.14 Objektivně (smysly) vnímatelná podoba vyjádření nemajetkové újmy (přímý nebo nepřímý projev), vydatnost (intenzita) projevu a délka jeho trvání do odeznění (např. stav nespavosti, nevolnosti, třesu, rozechvělosti hlasu, pracovní neschopnosti nebo snížené pracovní schopnosti, nesoustředěnosti, zvýšeného úsilí k zajištění dosavadního života či chodu podnikání, hledání nového osobního nebo obchodního partnera či náhradních hospodářských nebo pracovních řešení anebo zaměstnanců aj.)
- 1.15 Zhodnocení, zda objektivně lze od rozumného člověka (člověka průměrného rozumu) očekávat, aby způsobenou nemajetkovou újmou snesl nebo snášel; obdobně u osoby právnické
- 1.16 Jiné

- 1.17 Důvod nepostačení pouze morálního zadostiučinění (jiného zadostiučinění než v penězích) formou omluvy anebo jinou nepeněžitou formou jako je např. samotné uznání či soudní konstatování zásahu do práva (důvodnost

zadostiučinění v penězích)⁴

- a) značná míra snížení důstojnosti fyzické osoby**
- b) značná míra snížení vážnosti fyzické osoby ve společnosti**
- c) jiný důvod [např. zavinění pachatele, příjem nebo jiný užitek pachatele z protiprávní činnosti alespoň v hrubém odhadu, odrazení pachatele (odrazující či odstrašovací prostředek)⁵ od opakování, pokračování nebo od dalšího podobného skutku vůči oběti v budoucnu aj.]**

2. Část znaková

Hlediska přiměřenosti výše zadostiučinění v penězích

2. Závažnost vzniklé nemajetkové újmy⁶

- a) žádná nebo zanedbatelná**
- b) malá**
- c) střední**
- d) velká**

2.1 Objektivní způsobilost odčinění újmy a míra jeho obtížnosti

2.2 Objektivní hodnota újmou postiženého statku (např. životní, umělecká, vědecká, tržní aj.)

⁴ § 13 odst. 2 zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů.

§ 21 odst. 5 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

§ 40 odst. 1 písm. e) bod 2. též ve spojení s § 74, 78, 82, 86 a 94 zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorského zákona), ve znění pozdějších předpisů.

⁵ Čl. 41 (1) Dohody o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví, přílohy Dohody o zřízení Světové obchodní organizace (WTO), vyhlášené pod č. 191/1995 Sb.

čl. 14 (2) Smlouvy Světové organizace duševního vlastnictví o právu autorském, vyhlášené pod č. 33/2002 Sb. m. s.

čl. 3 (2) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/48/ES ze dne 29. dubna 2004 o dodržování práv duševního vlastnictví (Úř. věst. č. L 157, 30. 4. 2004).

⁶ § 13 odst. 3 zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů.

§ 21 odst. 5 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

§ 40 odst. 1 písm. e) bod 2. též ve spojení s § 74, 78, 82, 86 a 94 zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorského zákona), ve znění pozdějších předpisů.

§ 31a odst. 2 zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů.

- 2.3 Vědomí pachatele o objektivní hodnotě újmou postiženého statku
- 2.4 Význam újmou postiženého statku pro oběť (např. zvláštní obliba, podstatný význam pro konkrétní život oběti nebo pro její podnikání aj.)
- 2.5 Vědomí pachatele o významu újmou postiženého statku pro oběť
- 2.6 Vědomí pachatele o obvyklých následcích zásahu na straně oběti
- 2.7 Vědomí pachatele o zvláštních následcích zásahu na straně oběti s ohledem na její konkrétní osobní nebo majetkové poměry či její stav
- 2.8 Způsob zásahu (vzniku nemajetkové újmy), (např. zvlášť zavrženíhodný, zlovolný, bolestivý, pobuřující, urážlivý, výhružný, škodolibý, zákeřný, lstivý, zneužívající duševní poruchy nebo jiné nemoci či nedospělosti, nezralosti, nemohoucnosti, nezkušenosti, důvěry, lásky, odbornosti, pracovní nadřízenosti, početní převahy, hospodářského postavení vč. hospodářské závislosti nebo tržní síly, hospodářské tísně aj.)
- 2.9 Rozsah újmy
 - a) územní (např. místní, přeshraniční, mezinárodní, celosvětový aj.)
 - b) časový (doba trvání zásahu a trvalé zachycení zásahu)
 - c) množstevní (např. počet rušebních předmětů aj.)
 - d) jiný (např. jednorázovost, četnost či hromadnost zásahu, okruh obeznámených osob vč. uměleckých, vědeckých, politických či obchodních kruhů aj.)
- 2.10 Míra zátěže oběti v poměru k běžnému životu nebo chodu věcí
- 2.11 Trvání a šíře ohlasu nemajetkové újmy a jeho vliv na postavení a uplatnění oběti

3. Okolnosti, za nichž došlo k zásahu do práva⁷

3.1 Okolnosti na straně pachatele

⁷ § 13 odst. 3 zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů.

§ 21 odst. 5 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

§ 40 odst. 1 písm. e) bod 2. též ve spojení s § 74, 78, 82, 86 a 94 zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorského zákona), ve znění pozdějších předpisů.

§ 5 odst. 4 zákona č. 221/2006 Sb., o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví a o změně zákonů na ochranu průmyslového vlastnictví (zákon o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví).

§ 31a odst. 2 zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů.

⁸ § 31a odst. 3 zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů.

- a) osoba pachatele a její osobní a majetkové poměry, jakož i její činnost souvisící se zásahem, a to ve vztahu k citelnosti zadostiučinění v penězích (citelnost výše)
 - b) míra zavinění ve formě úmyslu přímého nebo nepřímého či nedbalosti vědomé nebo nevědomé
 - c) pohnutka (motiv), (např. nenávist, nesnášenlivost)
 - d) okolnosti právní (např. právní omyl pachatele)
 - e) okolnosti skutkové
 - ea) okolnosti polehčující (např. ukončení zásahu po upozornění, odstranění následků, účinná lítost aj.)
 - eb) okolnosti přitěžující (např. pokračování ve skutku i přes upozornění nebo přes předběžné opatření soudu, plánovanost, spolčení, lstivost, obmyslnost, zneužití závislosti, nadřízenosti nebo tržní moci aj.)
 - f) jiné okolnosti na straně pachatele [např. dobrá víra (nezaviněná nevědomost), výnosnost (rentabilita) zásahu]
- 3.2 Okolnosti na straně oběti (např. odpuštění skutku, újma též zaviněním oběti, lehkomyšlnost, vyzývavost, ponoukání, provokace, zneužití tržní dominance, nadřízenosti nebo jiného postavení na úkor pachatele aj.)**
- 3.3 Jiné okolnosti (další hospodářská a jiná hlediska)**
- a) nežádoucí hospodářské důsledky včetně ztráty zisku oběti
 - b) neoprávněné zisky pachatele
 - c) jiná než hospodářská hlediska (např. morální újma oběti)
- 3.4 Zvláštní konkrétní okolnosti nemajetkové újmy způsobené nesprávným úředním postupem⁸**
- a) celková délka řízení
 - b) složitost řízení
 - c) jednání oběti, kterým přispěla k průtahům v řízení
 - d) využití dostupných prostředků způsobilých odstranit průtahy v řízení obětí
 - e) postup orgánů veřejné moci během řízení
 - f) význam předmětu řízení pro oběť
 - g) jiné zvláštní hledisko (např. průtahy řízení v jednom stupni nebo více stupních, pochybení oběti, postavení oběti, postavení pachatele, místní hospodářská situace⁹)

3.5	Další hledisko přiměřenosti (např. chování pachatele po zahájení soudního řízení o žalobě oběti ve věci zásahu či po zahájení trestního stíhání aj.)
3.6	Objektivní způsobilost výše přiměřeného zadostiučinění v penězích vyrovnat zásahem (skutkem) porušenou rovnováhu v poměru mezi pachatelem a obětí (způsobilost odčinit skutek)
3.7	Objektivní přiměřenost mezi skutkem pachatele a zadostiučňovacím břemenem (závazkem), které má pachatel nést
3.8	Objektivní přiměřenost mezi citelností výše přiměřeného zadostiučinění a majetkově či soutěžně likvidačním následkem na straně pachatele
3.9	Celkové zhodnocení účelnosti a účinnosti výše zadostiučinění v penězích

Hlediska nepřiměřenosti výše zadostiučinění v penězích

4.	Odveta (pomsta) oběti vůči pachateli
5.	Peněžitý trest (veřejná pokuta) či soukromá pokuta pachateli
6.	Šikana pachatele obětí
7.	Alespoň potencionálně majetkově nebo soutěžně likvidační následek na straně pachatele
8.	Nadměrná finanční zátěž pro pachatele s ohledem na jeho osobní a majetkové poměry
9.	Výdělečný cíl oběti
10.	Obcházení obsahu nebo účelu zákona obětí, pokud jde o náhradu škody na majetku včetně náhrady ušlého zisku (majetkovou újmu) nebo o vydání bezdůvodného obohacení, a to výkonem práva na přiměřené zadostiučinění v penězích za nemajetkovou újmu, nejde-li o stanovení paušální částky z více právních důvodů ¹⁰
11.	Jiné hledisko nepřiměřenosti

⁹ Bod I. procesního pokynu předsedy Evropského soudu pro lidská práva ze dne 28. března 2007, upravujícího podání žádosti o spravedlivé zadostiučinění.

¹⁰ § 5 odst. 2 nebo 3 zákona č. 221/2006 Sb., o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví a o změně zákonů na ochranu průmyslového vlastnictví (zákon o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví).

Hlediska přiměřenosti zadostiučinění morálního i v penězích (hlediska obou forem zadostiučinění souběžně)

12. Okolnosti svědčící pro obě formy přiměřeného zadostiučinění souběžně

13. Celkové zhodnocení účelnosti a účinnosti obou forem přiměřeného zadostiučinění souběžně

Jiné

14. Objektivní zjistitelnost výše nároku na přiměřené zadostiučinění v penězích jen s nepoměrnými obtížemi nebo její nezjistitelnost vůbec¹¹

Závěr (právní názor)

Na základě shora podaného metodického posouzení právní věci vyslovuji následující právní názor, jímž odpovídám na položenou právní otázku:

- **Přiměřeným (spravedlivým) zadostiučiněním ve výše popsané právní věci je:**

alt.:

- **Výše popsané zadostiučinění je / není přiměřené (spravedlivé),**
a to ve smyslu

¹¹ Právním následkem tohoto stavu je určení výše nároku na zadostiučinění v penězích soudem dle jeho úvahy (§ 136 o. s. ř.).

D o l o ŷ k a

Prohlašuji na svou odbornou a stavovskou čest, že k výše uvedenému právnímu názoru jsem dospěl podle svého nejlepšího vědomí a svědomí, nezávislé na jiných osobách, pouze na základě výše uvedených podkladů, hledisek, metod a právních norem vyplývajících z citovaných pramenů.

Shora podaný závěr vyjadřuje právní názor posuzovatele, který je argumentačně podložen, jak je výše uvedeno.

Test přiměřenosti zadostiučinění za nemajetkovou újmu obsahující právní posouzení shora popsaných skutečností, jakož i právní názor z něho vyplývající, je předložen bez rozporů.

Tento test obsahuje **trináct** číslovaných a v jednu listinu spojených stran **bez příloh**.

Posuzovatel:

V dne

Struktura akademického eseje

A. Úvod

- Představení problému (hlavní myšlenky a jejího významu)
- Vymezení cíle a položení (formulace) vlastních otázek (tvrzení, teze), (*thesis statement*), které mají být zodpovězeny
- Všeobecné informace o zvoleném jevu a jeho výměr, popř. též jeho kořeny nebo vývoj
- Shrnutí dosud známých poznatků, popř. dosavadních překážek řešení

B. Jádru úvahy (rozbor)

- Vlastní logicky strukturované úvahy, vyjadřující osobní postoj, jakož i argumentace pro a proti, potvrzující, nebo vyvracející úvodní tvrzení
- Každý argument musí mít vlastní odstavec s tím, že má být větně uvozen podstatou argumentace (*topic sentence*). Další věty již mají být rozvedením argumentu. Zásadně platí jeden odstavec, jedna myšlenka. Zpravidla by měly být obsaženy alespoň tři argumenty

C. Závěr

- Shrnutí výsledků úvah, resp. dokazování (argumentace), aniž by již byly snášeny nové důkazy
- Vyvození důsledků (nalezení východiska nebo alespoň náznak cesty k němu), popř. nastínění budoucích řešení anebo přeformulování problému či jeho zasazení do nového kontextu
- Zamyšlení nad širšími důsledky zkoumaného jevu (zobecnění)

D. Použitá literatura, judikatura, předpisy nebo jiné prameny